

Saturs

I Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi

IETEIKUMI

Padome

2014/C 247/01	Padomes Ieteikums (2014. gada 8. jūlijs) par Beļģijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Beļģijas 2014. gada stabilitātes programmu	1
2014/C 247/02	Padomes Ieteikums (2014. gada 8. jūlijs) par Bulgārijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Bulgārijas 2014. gada konverģences programmu	7
2014/C 247/03	Padomes Ieteikums (2014. gada 8. jūlijs) par Čehijas Republikas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Čehijas Republikas konverģences programmu 2014. gadam	12
2014/C 247/04	Padomes Ieteikums (2014. gada 8. jūlijs) par Dānijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Dānijas 2014. gada konverģences programmu	17
2014/C 247/05	Padomes Ieteikums (2014. gada 8. jūlijs) par Vācijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Vācijas 2014. gada stabilitātes programmu	20
2014/C 247/06	Padomes Ieteikums (2014. gada 8. jūlijs) par Igaunijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Igaunijas stabilitātes programmu 2014. gadam	25
2014/C 247/07	Padomes Ieteikums (2014. gada 8. jūlijs) par Īrijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Īrijas 2014. gada stabilitātes programmu	29

2014/C 247/08	Padomes Ieteikums (2014. gada 8. jūlijs) par Spānijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Spānijas 2014. gada stabilitātes programmu	35
2014/C 247/09	Padomes Ieteikums (2014. gada 8. jūlijs) par Francijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Francijas 2014. gada stabilitātes programmu	42
2014/C 247/10	Padomes Ieteikums (2014. gada 8. jūlijs) par Horvātijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Horvātijas 2014. gada konverģences programmu	50
2014/C 247/11	Padomes Ieteikums (2014. gada 8. jūlijs) par Itālijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Itālijas 2014. gada stabilitātes programmu	57
2014/C 247/12	Padomes Ieteikums (2014. gada 8. jūlijs) par Latvijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Latvijas 2014. gada stabilitātes programmu	63
2014/C 247/13	Padomes Ieteikums (2014. gada 8. jūlijs) par Lietuvas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Lietuvas 2014. gada konverģences programmu	67
2014/C 247/14	Padomes Ieteikums (2014. gada 8. jūlijs) par Luksemburgas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Luksemburgas 2014. gada stabilitātes programmu	72
2014/C 247/15	Padomes Ieteikums (2014. gada 8. jūlijs) par Ungārijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Ungārijas 2014. gada konverģences programmu	77
2014/C 247/16	Padomes Ieteikums (2014. gada 8. jūlijs) par Maltas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Maltas 2014. gada stabilitātes programmu	83
2014/C 247/17	Padomes Ieteikums (2014. gada 8. jūlijs) par Nīderlandes 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Nīderlandes 2014. gada stabilitātes programmu	88
2014/C 247/18	Padomes Ieteikums (2014. gada 8. jūlijs) par Austrijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Austrijas 2014. gada stabilitātes programmu	92
2014/C 247/19	Padomes Ieteikums (2014. gada 8. jūlijs) par Polijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Polijas 2014. gada konverģences programmu	97
2014/C 247/20	Padomes Ieteikums (2014. gada 8. jūlijs) par Portugāles 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Portugāles 2014. gada stabilitātes programmu	102
2014/C 247/21	Padomes Ieteikums (2014. gada 8. jūlijs) par Rumānijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Rumānijas 2014. gada konverģences programmu	109
2014/C 247/22	Padomes Ieteikums (2014. gada 8. jūlijs) par Slovēnijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Slovēnijas stabilitātes programmu 2014. gadam	115

2014/C 247/23	Padomes Ieteikums (2014. gada 8. jūlijs) par Slovākijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Slovākijas 2014. gada stabilitātes programmu 122
2014/C 247/24	Padomes Ieteikums (2014. gada 8. jūlijs) par Somijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Somijas 2014. gada stabilitātes programmu 127
2014/C 247/25	Padomes Ieteikums (2014. gada 8. jūlijs) par Zviedrijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Zviedrijas 2014. gada konverģences programmu 132
2014/C 247/26	Padomes Ieteikums (2014. gada 8. jūlijs) par Apvienotās Karalistes 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Apvienotās Karalistes 2014. gada konverģences programmu 136
2014/C 247/27	Padomes Ieteikums (2014. gada 8. jūlijs) par ekonomikas politikas vispārīgo pamatnostādņu īstenošanu dalībvalstīs, kuru naudas vienība ir euro 141

II *Informācija*

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

Padome

2014/C 247/28	Skaidrojums – Pavaddokuments Padomes ieteikumiem dalībvalstīm 2014. gada Eiropas pusgadā 144
---------------	--

I

(Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi)

IETEIKUMI

PADOME

PADOMES IETEIKUMS

(2014. gada 8. jūlijs)

par Beļģijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Beļģijas 2014. gada stabilitātes programmu

(2014/C 247/01)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽²⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu nodarbinātības un izaugsmes stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.), un 2010. gada 21. oktobrī tā pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽³⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

⁽³⁾ Paliiek spēkā 2014. gadā ar Padomes Lēmumu 2014/322/ES (2014. gada 6. maijs) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm 2014. gadam (OV L 165, 4.6.2014., 49. lpp.).

- (3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības pakta, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politikas jomas. Viņi pieņēma lēmumu par dalībvalstu līmenī veicamo rīcību, jo īpaši paužot pilnīgu apņemšanos sasniegt stratēģijas "Eiropa 2020" mērķus un īstenot konkrētai valstij adresētos ieteikumus.
- (4) Padome 2013. gada 9. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽¹⁾ par Beļģijas 2013. gada valsts reformu programmu un sniedza savu atzinumu par Beļģijas atjaunināto stabilitātes programmu 2012.–2016. gadam. Komisija 2013. gada 15. novembrī saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 473/2013⁽²⁾ sniedza savu atzinumu par Beļģijas budžeta plāna projektu 2014. gadam.
- (5) Komisija 2013. gada 13. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, iezīmējot 2014. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. 2013. gada 13. novembrī Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā tā noteica Beļģiju kā vienu no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropadome 2013. gada 20. decembrī apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra vajadzību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdevumu nosacījumus ekonomikai, sekmēt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu, novērst krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.
- (7) Komisija 2014. gada 5. martā publicēja saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu sagatavotā padziļinātā pārskata rezultātus par Beļģiju. Komisijas veiktā analīze ļauj secināt, ka Beļģijā joprojām pastāv makroekonomiskā nelīdzsvarotība, kurai nepieciešama uzraudzība un politiska rīcība. Uzmanība joprojām jāpievērš jo īpaši attīstībai preču ārējās konkurētspējas jomā, jo pastāvīga pasliktināšanās apdraudētu makroekonomisko stabilitāti.
- (8) Beļģija 2014. gada 30. aprīlī iesniedza savu 2014. gada valsts reformu programmu un 2014. gada stabilitātes programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (9) 2014. gada stabilitātes programmā izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir līdz 2016. gadam panākt līdzsvarotu budžetu strukturālā izteiksmē un nākamajā gadā pēc tam sasniegt vidējā termiņa mērķi. Stabilitātes programmā saglabāts iepriekšējais vidējā termiņa mērķis, proti, 0,75 % no IKP, kas atspoguļo Stabilitātes un izaugsmes pakta mērķus, taču tā sasniegšana ir atlikta uz 2017. gadu, kas ir vienu gadu vēlāk par pagājušā gada stabilitātes programmā noteikto mērķa gadu. Plānotā ikgadējā virzība uz vidējā termiņa mērķa sasniegšanu atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta noteiktajai vajadzīgajai korekcijai. Saskaņā ar stabilitātes programmu izdevumu robežlielums programmas periodā kopumā ir ievērots. Parāds pārsniedz Līgumā noteikto atsauces vērtību 60 % no IKP, proti, 2013. gadā tas bija 101,5 % no IKP, un saskaņā ar stabilitātes programmu ir paredzēts, ka tas pakāpeniski samazināsies līdz 93 % no IKP 2017. gadā. Kopumā stabilitātes programmas mērķi atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Stabilitātes programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomiskais scenārijs, kuru izstrādājusi neatkarīga iestāde (Federālais plānošanas birojs), ir ticams. Izaugsmes prognozes ir tuvu tām, kas minētas Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognozē. Fiskālā likne vēl nav pamatota ar pasākumiem. Komisijas prognozē nav redzami nekādi strukturālie uzlabojumi 2014. gadā, un, pieņemot, ka politika netiks mainīta, tiek prognozēts strukturālais pasliktinājums 2015. gadā. Tas apdraud mērķu sasniegšanu un varētu radīt būtisku novirzi no korekcijas virzībā uz vidējā termiņa mērķa sasniegšanu 2014.–2015. gadā. Turklāt saskaņā ar Komisijas prognozi Beļģija neievēros parādsaistību noteikumu ne 2014., ne arī 2015. gadā.

⁽¹⁾ OV C 217, 30.7.2013., 5. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 473/2013 (2013. gada 21. maijs) par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārņēmīgai budžeta deficīta novēršanai eurozonas dalībvalstīs (OV L 140, 27.5.2013., 11. lpp.).

Pamatojoties uz stabilitātes programmas izvērtējumu un Komisijas prognozi saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka Beļģija vispārējās valdības budžeta deficītu ir samazinājusi ievērojami zem 3 % no IKP 2013. gadā, taču pastāv risks, ka no 2014. gada būs ievērojama novirze no preventīvās daļas prasībām.

- (10) Beļģija ir panākusi būtisku progresu saistībā ar strukturālās koordinēšanas pasākumu ieviešanu. Ar 2013. gada beigās noslēgto sadarbības nolīgumu par fiskālo koordinēšanu ir ieviests budžeta strukturālās sabalansētības noteikums (definēts saskaņā ar vidējā termiņa mērķi) vispārējās valdības līmenī, kā paredzēts fiskālajā paktā. Turklāt ar to iedibinātā koordinēšanas kārtība tiek padarīta par formalitāti, i) oficiāli apstiprinot starpvaldību “konsultatīvās komitejas” lomu šajā procesā un ii) precizējot Augstās finanšu padomes padomdevējas lomu. Turklāt nolīgumā paredzēta Augstās padomes uzraudzības lomas stiprināšana, ieviešot skaidru korekcijas mehānismu gadījumiem, ja rodas būtiska novirze no saskaņotajiem mērķiem. Lai mērķus laikposmā pēc 2014. gada padarītu saistošus, var būt nepieciešami papildu pasākumi.
- (11) Lai arī Beļģijai nesen ir izdevies samazināt valsts parāda attiecības pieaugumu, valsts parāda slogs ir liels, proti, 101,5 % no IKP, un no pensiju saistībām izriet būtiskas saistības un pienākumi nākotnē. Lai šīs saistības un pienākumus varētu segt, vienlaikus saglabājot augstu dzīves līmeni, turpmāko budžeta izmaksu attīstība ir jāierobežo, aktivitātes un nodarbinātības rādītāji būtu jāpalielina, un starptautiskā konkurētspēja ir jāuzlabo. Katrā no šīm jomām Beļģija turpina saskarties ar būtiskām problēmām. Lai arī Beļģija ir veikusi pasākumus pareizajā virzienā, kā rezultāti būs redzami turpmākajos gados, būs nepieciešama vērienīgā rīcība, īpaši tāpēc, ka reformas sāk īstenot arī tirdzniecības partneri.
- (12) Kopējais nodokļu slogs Beļģijā ir viens no augstākajiem Savienībā, un šis nodokļu slogs lielā mērā ir vērst uz darbaspēku, kā rezultātā Beļģijā ir viens no augstākajiem nodokļu īpatsvaram darbaspēka izmaksās Savienībā. Vairākas nodokļu sistēmas īpatnības ir videi kaitīgas, piemēram, dienesta automašīnām piemērotais nodokļu režīms. Ir veikti daži mērķtiecīgi pasākumi, lai samazinātu darbaspēka izmaksas konkrētām grupām un atalgojuma skalas lejasdaļā samazinātu atšķirības starp bruto un neto algām. Taču nav notikusi nekāda būtiska nodokļu sloga pārņemšana uz nodokļu bāzēm, kas mazāk negatīvi ietekmē izaugsmi. Sāktas pirmās pārdomas par visaptverošu nodokļu reformu nolūkā sekmēt valsts finanšu stabilitātes nodrošināšanu, veicināt konkurētspēju un nodarbinātības pieaugumu, un saglabāt vidi. Šādi visaptverošai nodokļu reformai būtu jāietver nodokļu novirze no darbaspēka, nodokļu sistēmas vienkāršošana, PVN efektivitātes palielināšana, nodokļu bāzu paplašināšana, nodokļu izdevumu samazināšana, likumdošanas nepilnību novēršana un videi kaitīgu subsīdiju pakāpeniska pārtraukšana.
- (13) Beļģija saskaras ar ļoti būtisku prognozēto ietekmi, ko rada sabiedrības novecošana, jo paredzēts, ka laikposmā no 2010. gada līdz 2060. gadam ar novecošanu saistītās izmaksas, jo īpaši ar pensijām un ilgtermiņa aprūpi saistītās izmaksas, palielināsies par vairāk nekā 8 % no IKP. Nesen sāktajai reformai vecāka gadagājuma cilvēkiem sociālā nodrošinājuma jomā paredzēts pozitīvi ietekmēt viņu nodarbinātību. Taču, ņemot vērā šā uzdevuma apmēru, fiskālās stabilitātes sasniegšanai ir nepieciešami papildu pasākumi, kuros jāņem vērā nepieciešamība saglabāt vecuma sociālā nodrošinājuma shēmu atbilstīgumu. Nepieciešami pasākumi, lai pensionēšanās vecumu sasaistītu ar paredzamā mūža ilguma izmaiņām nolūkā samazināt atšķirību starp likumā noteikto un faktisko pensionēšanās vecumu un uzlabot ilgtermiņa aprūpei paredzēto valsts izdevumu efektivitāti.
- (14) Beļģija saskaras ar hronisku problēmu – darbaspēka nepilnīgu izmantošanu. Aktivitātes un nodarbinātības rādītāji ir zemāki par vidējiem rādītājiem ES, un tie ir nemainīgi, savukārt ilgtermiņa bezdarbs – izteikts procentuāli no kopējā bezdarba līmeņa – joprojām ir augsts. Vairumā gadījumu lielais nodokļu īpatsvars darbaspēka izmaksās, mijdarbojoties ar pabalstu sistēmu, vairumam darbinieku kategoriju rada ievērojamu bezdarbu un “bezdarbības lamatas”. Lai arī ir veikti pasākumi nolūkā samazināt bezdarba lamatas iedzīvotājiem ar zemām algām, vairumam citu kategoriju darbinieku šīs lamatas ir kļuvušas lielākas un “bezdarbības lamatas” joprojām ir izplatītas. Tā kā darbaspēka izmaksas joprojām ir augstas, darbā pieņemšanas politikai ir tendence samazināt risku un sodīt “nepiederošos”, piemēram, jauniešus, mazkvalificētus darbiniekus un iedzīvotājus ar migrantu izcelsmi, kuriem kopā ar vecāka gadagājuma darba ņēmējiem līdzdalības rādītāji darba tirgū ir krietni zemāki par vidējiem rādītājiem ES. Spēcīga uzņēmuma darbinieku aizsardzība, kad darba maiņa nozīmē tiesību (piemēram, atlaišanas pabalsti, priekšlaicīga pensionēšanās, ar

vecumu saistīti pabalsti) zaudēšanu, mazina motivāciju īstenot profesionālo mobilitāti starp darbvietām un nozarēm. Šāda inerce aktīvā darba tirgus politiku Beļģijā padara samērā neefektīvu un rada situāciju, kurā augsts bezdarba līmenis dažās jomās un nozarēs pastāv līdzās saspringtiem darba tirgus apstākļiem un izaugsmi kavējošam prasmju trūkumam citās jomās un nozarēs. Jauniešu bezdarbs pēdējā gada laikā ir būtiski palielinājies, un starp reģioniem un grupām pastāv lielas atšķirības. Prasmju neatbilstības strukturālā problēma būs jārisina kopā ar tādu neatliekamu problēmu risināšanu kā priekšlaicīga mācību pārtraukšana un jaunieši, kas pametuši mācības, neiegūstot kvalifikāciju. Sestā valsts reforma piedāvā iespēju uzlabot efektivitāti un par galveno mērķa nozari noteikt nodarbinātības politiku ar nosacījumu, ka sadarbība starp federālo un reģionālo līmeni tiek optimizēta.

- (15) Beļģijā konkurētspēja aizvien pasliktinās, tostarp attiecībā uz aspektiem, kas nav saistīti ar izmaksām. Jo īpaši ražošanas nozares starptautiskā konkurētspēja mazinās, ko atspoguļo samazinātās rezerves ražotājiem un darbvietu likvidēšana. Beļģija parasti paļāvās uz to, ka darba samaksas indeksācija uzturēs pirkjspēju. Taču kopējā algu kāpuma pārsniegšanas korekcija ir veikta vēlu un nepietiekamā apmērā. Turklāt centrālā standartalga ne vienmēr ļauj pienācīgi atspoguļot nozaru produktivitātes attīstību un vietējā darba tirgus apstākļus. Līdz ar to algas ir palielinājušās straujāk par produktivitāti, kā rezultātā tiek zaudētas darbvietas un konkurētspēja. Apspriežoties ar sociālajiem partneriem un saskaņā ar valsts praksi, Beļģijai būtu jāīsteno savas algu noteikšanas sistēmas reforma tā, lai nozarē varētu ieviest lielāku algu gradāciju un algas varētu labāk pielāgot produktivitātes izmaiņām. Cenas mazumtirdzniecības nozarē joprojām ir augstākas nekā kaimiņvalstīs, savukārt ierobežojumi profesionālo pakalpojumu jomā kavē inovatīvu darījumdarbības modeļu attīstību un attur no ieguldījumu veikšanas. Elektriķu sadales tarifi joprojām ir vieni no augstākajiem Eiropā, un to plānotā reģionalizācija palielina nenoteiktību attiecībā uz sadales izmaksu turpmāko attīstību tiešajiem lietotājiem, jo šobrīd iesaldētais tarifs nesedz izplatītāju pieaugošās izmaksas. Ja Beļģija vēlas saglabāt lielas algas un tajā pašā laikā radīt jaunas darbvietas, tai ir jāražo un pasaules tirgos jāpārdod sarežģītākas preces ar augstāku pievienoto vērtību, nekā tas ir šobrīd. Beļģijai inovatīvās nozarēs trūkst strauji augošu uzņēmumu. Atbalsts inovācijai ir labi izstrādāts un ietver visu inovācijas ciklu, tomēr tas kļuvis sarežģīts un ir fragmentēts. To darbību attīstību, kurām ir augsta pievienotā vērtība, bieži vien kavē pietiekami kvalificētu cilvēkresursu trūkums.
- (16) Paredzams, ka Beļģija līdz 2020. gadam nerasniegs savu mērķi – par 15 % samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas nozarēs, uz kurām neattiecas ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēma, – katrā ziņā ne bez paļaušanās uz elastības mehānismiem. Lai arī tiek veiktas dažas iniciatīvas, šķiet, ka tām trūkst saskaņotas virzības, un aizvien nav skaidrs, kāda ir pasākumu kopīgā ietekme uz emisiju, jo īpaši transporta nozares un ēku radīto, samazināšanu. Elektroenerģijai piemērotā PVN samazināšana vēl vairāk varētu iedragāt šajā saistībā veiktos centienus. Sarunas par sadarbību un vienošanās par sloga sadali starp federālo valsti un reģioniem nav devušas rezultātus, proti, tas nav skaidri sadalīts. Satiksmes sastrēgumi Beļģijas ekonomikā salīdzinājumā ar citām valstīm rada ļoti smagu slogu. Ņemot vērā šīs problēmas nopietnību, tās atrisināšanai ir nepieciešama visaptveroša politikas atbilde, ņemot vērā iespējamo dažādo maksu par sastrēgumiem atšķirīgos laikos, pārskatot labvēlīgo nodokļu režīmu attiecībā uz dienesta automašīnu un degvielas apmaksas karšu lietošanu privātām vajadzībām un uzlabojot sabiedriskā transporta efektivitāti.
- (17) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir vispusīgi izanalizējusi Beļģijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Vērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Beļģijā, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 6. ieteikumā.
- (18) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi stabilitātes programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.

(1) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

- (19) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 2., 4. un 5. ieteikumā.
- (20) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir arī veikusi analīzi par visas eurozonas ekonomikas politiku. Pamatojoties uz to, Padome ir sniegusi konkrētus ieteikumus, kas adresēti dalībvalstīm, kuru valūta ir euro⁽¹⁾. Beļģijai kā valstij, kuras valūta ir euro, būtu arī jānodrošina pilnīga un savlaicīga minēto ieteikumu īstenošana,

AR ŠO IESAKA Beļģijai laikposmā no 2014. gada līdz 2015. gadam rīkoties šādi.

1. Pēc pārmērīga budžeta deficīta novēršanas stiprināt budžeta pasākumus 2014. gadam, ņemot vērā, ka – pamatojoties uz Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognozi – rodas atšķirība 0,5 % no IKP apmērā, kas liecina par būtiskas novirzes risku no Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvajā daļā noteiktajām prasībām. 2015. gadā ievērojami stiprināt budžeta stratēģiju, lai nodrošinātu vajadzīgo korekciju 0,6 % no IKP apmērā virzībā uz vidējā termiņa mērķa sasniegšanu, kas arī nodrošinātu parādsaistību noteikuma ievērošanu. Pēc tam līdz mirklim, kad vidējā termiņa mērķis tiks sasniegts, īstenot plānoto ikgadējo strukturālo korekciju virzībā uz vidējā termiņa mērķi saskaņā ar prasību veikt ikgadējo strukturālo korekciju vismaz 0,5 % no IKP apmērā un jo īpaši labos ekonomikas apstākļos vai vajadzības gadījumā nodrošināt, ka parādsaistību noteikums ir izpildīts, lai panāktu, ka augstā vispārējās valdības parāda attiecība sāk noturīgi samazināties. Nodrošināt visu valdības līmeņu līdzsvarotu ieguldījumu fiskālo noteikumu, tostarp budžeta strukturālās sabalansētības noteikuma, izpildē ar saistošu instrumentu, vidēja termiņa plānošanas perspektīvā veicot mērķu skaidru sadalījumu.
2. Uzlabot vispārējās nodokļu sistēmas līdzsvaru un godīgumu un sagatavot visaptverošu nodokļu reformu, kas ļaus nodokļus novirzīt no darbaspēka izmaksām uz izaugsmei draudzīgākām nodokļu bāzēm, vienkāršot nodokļu sistēmu, novērst nepilnības, palielināt PVN efektivitāti, paplašināt nodokļu bāzes, samazināt nodokļu izdevumus un pamazām pārtraukt videi kaitīgas subsīdijas.
3. Samazināt turpmāko ar novecošanu saistīto, jo īpaši no pensijām un ilgtermiņa aprūpes izrietošo, valsts izdevumu palielināšanos, palielinot centienus samazināt plaisu starp faktisko un likumā noteikto pensionēšanās vecumu, ierosinot samazināt priekšlaicīgas pensionēšanās iespējas, atbalstot aktīvas vecumdienas, pensionēšanās vecumu pielāgojot paredzamā mūža ilguma izmaiņām un uzlabojot ilgtermiņa aprūpei paredzēto valsts izdevumu efektivitāti.
4. Uzlabot līdzdalību darba tirgū, jo īpaši mazinot finansiālos stimulus nestrādāt, uzlabojot piekļuvi darba tirgum nelabvēlīgā situācijā esošām grupām, piemēram, jauniešiem un cilvēkiem ar migrantu izcelsmi, uzlabojot profesionālo mobilitāti un risinot prasmju trūkuma un neatbilstības, kā arī priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas problēmas. Visā valstī stiprināt valsts iestāžu, valsts nodarbinātības dienestu un izglītības iestāžu partnerības, lai jauniešiem sniegtu agrīnu un individuāli pielāgotu atbalstu.
5. Apspriežoties ar sociālajiem partneriem un saskaņā ar valsts praksi, atjaunot konkurētspēju, turpinot algu noteikšanas sistēmas, tostarp algu indeksācijas, reformu, lai nodrošinātu, ka algu attīstība reaģē uz produktivitātes izmaiņām nozaru un/vai uzņēmumu līmenī, kā arī ekonomiskajiem apstākļiem, un nepieciešamības gadījumā nodrošina efektīvas automatiskās korekcijas; stiprinot konkurenci mazumtirdzniecības nozarēs, novēršot pārmērīgus ierobežojumus pakalpojumu, tostarp profesionālo pakalpojumu jomā, un novēršot enerģijas sadales izmaksu iespējamo turpmāko palielināšanos; sekmējot inovāciju, piemērojot racionalizētas stimulu shēmas un samazinātus administratīvos šķēršļus; un īstenojot saskaņotu izglītības un mācību politiku, risinot problēmu saistībā ar pastāvīgu prasmju neatbilstību un atšķirībām starp reģioniem attiecībā uz priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu.

⁽¹⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 141 lpp.

6. Nodrošināt, lai tiktu izpildīti 2020. gada mērķi par siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu no darbībām, uz kurām neattiecas emisijas kvotu tirdzniecības sistēma, jo īpaši, kas attiecas uz ēkām un transportu. Pārliecināties, ka ieguvumi no transporta ir saskaņoti ar mērķi samazināt satiksmes sastrēgumus. Vienoties par skaidru īstenojamo pasākumu un slogu sadali starp federālajām un reģionālajām vienībām.

Briselē, 2014. gada 8. jūlijā

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

P. C. PADOAN

PADOMES IETEIKUMS**(2014. gada 8. jūlijs)****par Bulgārijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Bulgārijas 2014. gada konverģences programmu**

(2014/C 247/02)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽²⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu nodarbinātības un izaugsmes stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.), un 2010. gada 21. oktobrī – tā pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽³⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības paktu, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politikas jomas. Viņi pieņēma lēmumu par dalībvalstu līmenī veicamo rīcību, jo īpaši paužot pilnīgu apņemšanos sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētai valstij adresētos ieteikumus.
- (4) Padome 2013. gada 9. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽⁴⁾ par Bulgārijas 2013. gada valsts reformu programmu un sniedza savu atzinumu par Bulgārijas atjaunināto konverģences programmu 2012.–2016. gadam.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

⁽³⁾ Paliek spēkā 2014. gadā ar Padomes Lēmumu 2014/322/ES (2014. gada 6. maijs) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm 2014. gadam (OV L 165, 4.6.2014., 49. lpp.).

⁽⁴⁾ OV C 217, 30.7.2013., 10. lpp.

- (5) Komisija 2013. gada 13. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, iezīmējot 2014. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. 2013. gada 13. novembrī Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā tā noteica Bulgāriju kā vienu no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropadome 2013. gada 20. decembrī apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra vajadzību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdevumu nosacījumus ekonomikai, sekmēt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu, novērst krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.
- (7) Komisija 2014. gada 5. martā publicēja saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu sagatavotā padziļinātā pārskata rezultātus par Bulgāriju. Komisijas veiktā analīze tai ļauj secināt, ka Bulgārijā joprojām pastāv makroekonomikas nelīdzsvarotība, kurai nepieciešama uzraudzība un politiska rīcība. Jo īpaši saistībā ar darba tirgus ilgstošo pielāgošanu nepieciešami politiski pasākumi, savukārt labs progress tiek gūts attiecībā uz ārējo pozīciju un aizņemto līdzekļu īpatsvara samazināšanu korporatīvajā sektorā.
- (8) Bulgārija 2014. gada 17. aprīlī iesniedza savu 2014. gada valsts reformu programmu un 2014. gada konverģences programmu. Abas programmas izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (9) 2014. gada konverģences programmā izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir panākt, lai līdz 2016. gadam tiktu sasniegts strukturālā deficīta vidēja termiņa mērķis, proti, -1% no IKP. Vidēja termiņa mērķis ir stingrāks, nekā prasīts Stabilitātes un izaugsmes paktā. Bulgārija attiecībā uz kopīgi finansētajiem projektiem ir izmantojusi piešķirto iespēju īslaicīgi novirzīties no vidēja termiņa mērķa par $0,6\%$ no IKP 2013. gadā un par $0,1\%$ no IKP 2014. gadā. Konverģences programmā paredzēts, ka (pārreķinātā) strukturālā bilance pasliktināsies par $0,3\%$ no IKP 2014. gadā (līdz $-1,3\%$ no IKP) un uzlabosies par $0,3\%$ no IKP 2015. gadā (līdz $-1,0\%$ no IKP), tādējādi nodrošinot atgriešanos pie vidēja termiņa mērķa. Valsts izdevumu pieauguma temps nepārsniegtu attiecīgo vidēja termiņa atsauces izdevumu robežlielumu 2014.–2015. gadā. Tādējādi budžeta plāni atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Parāda attiecība ir krietni zem 60% no IKP, un saskaņā ar konverģences programmu paredzams, ka programmas perioda beigās tā būs palielinājusies tikai nedaudz līdz $20,6\%$ no IKP. Konverģences programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs ir optimistisks laikposmam no 2014. gada līdz 2015. gadam, kad ikgadējā izaugsme tiek prognozēta $2,1\%$ apmērā 2014. gadā un $2,6\%$ apmērā 2015. gadā, nevis attiecīgi $1,7\%$ 2014. gadā un $2,0\%$ 2015. gadā, kā paredzēts Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognozē. Saskaņā ar Komisijas prognozi Bulgārijas novirze no vidēja termiņa mērķa 2014. gadā ir lielāka par atļauto, balstoties uz atļauto īslaicīgo novirzi kopīgi finansētiem projektiem, un vajadzīgā atgriešanās pie vidēja termiņa mērķa netiktu sasniegta 2015. gadā. Pamatojoties uz 2014. gada konverģences programmas izvērtējumu un Komisijas prognozi saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka pastāv risks, ka 2014.–2015. gadā būs novirze no vidēja termiņa mērķa.
- (10) Nodokļu saistību izpilde un nodokļu pārvaldības kvalitāte joprojām ir būtiskas problēmas Bulgārijā. Pieejamās aplēses norāda uz ievērojamu ēnu ekonomikas apmēru, ko apstiprina dati par nedeklarētu darbu Bulgārijā. Ieņēmumu iekasēšanas administratīvās izmaksas un nodokļu nomaksas izmaksas ir salīdzinoši augstas. Lai arī šo problēmu risināšanas nolūkā ir īstenoti vairāki pasākumi, Bulgārijā joprojām nav izvērstas nodokļu saistību izpildes stratēģijas, kas aptvertu visu nodokļu iekasēšanas iestāžu darbu un ietvertu iepriekšēju analīzi par visbūtiskākajiem riskiem saistībā ar nodokļu iekasēšanu, kā arī jau ieviesto pasākumu, tostarp vienkāršošanas pasākumu, izvērtējumu, kā arī uzlabotas kontroles.
- (11) 2013. gads iezīmēja soli atpakaļ attiecībā uz pensiju sistēmas reformu, kuru Bulgārija bija apņēmusies veikt. Agrīnas pensionēšanās shēmas netika samazinātas, kā bija paredzēts. Plānotais tiesību aktos noteiktais pensionēšanās vecuma ikgadējais palielinājums tika atlikts. Attiecībā uz pensionēšanās vecuma saskaņošanu vīriešiem un sievietēm netika gūts nekāds progress, un netika veikti nekādi pasākumi, lai ieviestu stingrākus atbilstības kritērijus un kontroles nolūkā samazināt jaunprātīgu invaliditātes pensiju piešķiršanas izmantošanu. Bulgārijā ir viena no visstraujāk novecojošajām sabiedrībām Savienībā, un tas negatīvi ietekmē darba tirgu, ekonomikas izaugsmes potenciālu un tās pensiju sistēmas finansēšanu. Tādēļ

Bulgārijai nepieciešams turpināt pensiju sistēmas reformu. Bulgārija saskaras ar būtiskām problēmām attiecībā uz slimnīcu nozares racionalizāciju un pārvaldību, tostarp ar slimnīcu finansēšanas pārredzamības trūkumu un nepietiekami attīstītiem ambulatorās aprūpes pakalpojumiem. Turklāt augsts oficiālo un neoficiālo maksājumu līmenis, ko tieši veic pacients, faktiski dažām iedzīvotāju grupām liedz piekļuvi veselības aprūpes pakalpojumiem. Veselības stāvokļa rādītāji ir zemi salīdzinājumā ar citām dalībvalstīm, kas norāda uz to, ka nākotnē var būt nepieciešami strukturāli lielāki publiskie izdevumi veselības aprūpes jomā.

- (12) Darba tirgus pēdējos gados nav bijis efektīvs, tādējādi ierobežojot ekonomikas pielāgošanās spēju un samazinot tās izaugsmes potenciālu. Bezdarba līmenis 2013. gadā stabilizējās, taču jauniešu bezdarbnieku un ilgtermiņa bezdarbnieku līmenis turpina palielināties. Bulgārijā ir viens no augstākajiem to jauniešu īpatsvaram, kuri nav nodarbināti, nepiedalās izglītībā vai apmācībā, kas liecina par to, cik ļoti lielā mērā cilvēkresursi netiek pienācīgi izmantoti un attīstīti. Nodarbinātības aģentūras kapacitātes stiprināšanā ir gūts pavisam neliels progress. Pastāv arī nepieciešamība paplašināt aktīva darba tirgus politikas tvērumu un palielināt efektivitāti. Bulgārijai trūkst efektīvu pasākumu, kas būtu vērsti uz jauniešiem, tostarp romiem, kuri nav reģistrēti Valsts nodarbinātības aģentūrā, saskaņā ar garantijas jauniešiem mērķiem. Uz lielu daļu bezdarbnieku neattiecas parastie drošības tīkli (bezdarbnieku pabalsti un sociālā palīdzība), taču tā vietā viņi ir atkarīgi no ģimenes solidaritātes vai neoficiālā darba. Bulgārijā ir viens no lielākajiem nabadzības un sociālās atstumtības riskiem Savienībā. Sociālās apdrošināšanas minimālās iemaksas varētu liegt mazkvalificētiem darba ņēmējiem pilnībā piedalīties oficiālajā ekonomikā. Ir veikti daži izvērtējumi attiecībā uz iespējamo ietekmi, un tos nepieciešams izvērtēt, un, balstoties uz šo izvērtējumu, nepieciešams veikt atbilstošus politiskus pasākumus. Nav skaidru pamatnostādņu par pārredzamu minimālās algas noteikšanu Bulgārijā. Likumā noteiktā minimālā alga kopš 2011. gada tika būtiski palielināta, kas var būt negatīvi ietekmējis nodarbinātību un līdz ar to būtu jāuzrauga.
- (13) Bulgārija vēl joprojām nav pieņēmusi skolu izglītības likumu, kas ir pamats nepieciešamo skolu sistēmas visaptverošo reformu īstenošanai, tostarp mācību programmas modernizēšanai un skolotāju labākai apmācībai. Ir nepieciešams uzlabot profesionālās izglītības un apmācību kvalitāti Bulgārijā un uzlabot to integrāciju vispārējās izglītības struktūrās, lai tādējādi varētu nodrošināt elastīgu norisi, samazināt to gadījumu skaitu, kad mācības tiek priekšlaicīgi pārtrauktas, un uzlabot mūžizglītības pieejamību. Augstākās izglītības jomā joprojām ir problēmas saistībā ar labāku atbilstmi darba tirgus vajadzībām. Kvalitātes sertificēšanas zemie standarti veicina sliktus rezultātus. Šobrīd tiek apspriesta jauna stratēģija augstākās izglītības jomā, kas ietver prasību par universitātes vadības pārstrukturēšanu, tiešā veidā iesaistot ieinteresētās personas, piemēram, uzņēmumus un studentus, universitāšu konsolidēšanu un uz rezultātiem balstītu pieeju, lai izglītības rezultātus labāk pielāgotu darba tirgus vajadzībām. Pastāvīga problēma ir izglītības pieejamība nelabvēlīgā situācijā esošiem bērniem, jo īpaši romu tautības bērniem. Divu gadu obligātā pirmsskolas izglītība ir būtisks pasākums, kas ir solis pareizajā virzienā un būtu stingri īstenojams kopā ar pasākumiem priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas novēršanai. Nepieciešams paplašināt esošās iniciatīvas, lai uzlabotu skolotāju apmācību un samazinātu faktisko segregāciju skolās. Noteikumi, ar ko bērnu pabalstu izmaksu sasaista ar līdzdalību izglītībā, ir spēkā, bet iespējams, ka pasākumi vēl nav devuši vēlamus rezultātus.
- (14) Plašākiem centieniem modernizēt valsts pārvaldi ir bijusi ierobežota ietekme sadrumstalotās pieejas un nepietiekamas apņemšanās īstenošanā padziļinātās reformas dēļ. Bulgārijā valsts pārvaldes reformas īstenošanai ir nepieciešama saskaņota stratēģija, lai sekmētu valsts pārvaldes un tās regulatīvo iestāžu profesionālismu un neatkarību, tostarp uz rezultātiem balstīta sistēma iecelšanai amatā un karjeras attīstība ierēdņiem, kā arī efektīvas struktūras korupcijas riska novēršanai. Ir nepieciešami turpmāki centieni, lai uzlabotu vispārējo uzņēmējdarbības vidi. Starp risinājumiem jautājumiem ir minamas procedūras atļauju saņemšanai un uzņēmumu reģistrēšanai. 2013. gadā tika pieņemti jauni noteikumi par kavētiem maksājumiem, un šie noteikumi ir jāīsteno. E-pārvaldības izstrāde ir apstājusies, un koordinēšana, lai nodrošinātu sistēmu sadarbību un viena kontaktpunkta izveidi, nav pietiekama, tādējādi vājinot centienus uzlabot pārredzamību un samazināt administratīvo slogu. Publiskā iepirkuma jomā trūkst vienkārša un kodificēta tiesiskā satvara, kā rezultātā rodas sarežģīta tiesiskā un reglamentējošā vide, kas ekonomikas

dalībniekiem rada nenoteiktību. Tāpat arī tiesu sistēmas neatkarība joprojām ir būtiska problēma, kas ietekmē darījumdarbības vidi Bulgārijā. Bulgārija ir veikusi dažus pasākumus korupcijas apkarošanai, taču vispārējais progress ir bijis ierobežots un joprojām ir nestabils, un tādēļ ir nepieciešamas konsekvēntākas pārbaudes un atturošākas sankcijas saistībā ar interešu konfliktu. Tāpat arī ir nepieciešams nodrošināt labāku koordinēšanu starp korupcijas apkarošanas iestādēm un aizsargāt tās no politiskās ietekmes.

- (15) Konkurence elektroenerģijas un gāzes nozarē joprojām ir ierobežota. Jomas, kas rada īpašas bažas un kurās jāpanāk enerģijas tirgus darbības uzlabojumi, ir elektroenerģijas un gāzes biržu trūkums, kā arī pārredzama vairumtirdzniecības tirgus trūkums. Brīvajā elektrības tirgū dominē viens piegādātājs, un tirgus ierobežotais apmērs nozīmē, ka ar konkurenci nevar nodrošināt izmaksu efektivitāti. Valsts regulatora neatkarība un efektivitāte joprojām ir ierobežota. Atkarība no importa no ierobežota skaita piegādātāju un infrastruktūras attīstības trūkums rada piedāvājuma satricinājuma risku. Aptverošs pasākumu kopums, lai uzlabotu energoefektivitāti, ir ticis ierosināts ES finansējumam jaunajā 2014.–2020. plānošanas periodā.
- (16) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir vispusīgi izanalizējusi Bulgārijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un konverģences programmu. Vērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Bulgārijā, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, kas panākams, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 6. ieteikumā.
- (17) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi konverģences programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.
- (18) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un konverģences programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 3., 4. un 5. ieteikumā,

AR ŠO IESAKA Bulgārijai laikposmā no 2014. gada līdz 2015. gadam rīkoties šādi.

1. Stiprināt budžeta pasākumus 2014. gadam, ņemot vērā pieaugošo plaisu saistībā ar Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvās daļas prasībām. 2015. gadā stiprināt budžeta stratēģiju, lai nodrošinātu to, ka tiek sasniegti un arī turpmāk uzturēti vidēja termiņa mērķi. Nodrošināt, ka jaunā finanšu padome spēj īstenot savas pilnvaras. Īstenot visaptverošu nodokļu stratēģiju, lai uzlabotu nodokļu iekasēšanu, apkarotu ēnu ekonomiku un samazinātu izmaksas saistībā ar nodokļu saistību izpildi.
2. Pieņemt ilgtermiņa stratēģiju pensiju sistēmai, ar ko turpina plānoto likumā noteiktā pensionēšanās vecuma ikgadējo palielināšanu un ievieš mehānismu, kas likumā noteikto pensionēšanās vecumu saista ar paredzamo mūža ilgumu ilgtermiņā, un vienlaikus pakāpeniski atceļ agrīnās pensionēšanās iespējas un vienādo likumā noteikto pensionēšanās vecumu vīriešiem un sievietēm. Noteikt stingrākus atbilstības kritērijus un procedūras attiecībā uz invaliditātes pensiju piešķiršanu, piemēram, lielākā mērā ņemot vērā darba kapacitāti, kāda joprojām ir prasītāja rīcībā. Nodrošināt izmaksu ziņā efektīvu veselības aprūpi, tostarp uzlabojot veselības aprūpes cenu noteikšanu, sasaistot slimnīcu finansējumu ar rezultātiem, paātrinot slimnīcu tīkla optimizāciju un attīstot ambulatoro aprūpi.
3. Uzlabot Nodarbinātības aģentūras efektivitāti, izstrādājot uzraudzības sistēmu un mērķtiecīgāk pievērsoties visneaizsargātākajām grupām, piemēram, mazkvalificētiem un gados vecākiem darba ņēmējiem, ilgtermiņa bezdarbniekiem un romiem. Paplašināt aktīva darba tirgus politikas tvērumu un palielināt efektivitāti, lai atbilstoši garantijas jauniešiem mērķiem darba meklētājiem atrastu piemērotu darbu un iesaistītu neregistrētus jauniešus, kas nav nodarbināti, nepedalās izglītībā vai apmācībā. Uzlabot bezdarbnieku pabalstu un sociālās palīdzības faktisko tvērumu un to saiknes ar aktivizēšanas pasākumiem. Turpināt sociālās apdrošināšanas

⁽¹⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktu.

minimālo iemaksu visaptverošu pārskatu, lai nodrošinātu, ka šīs sistēmas rezultātā mazkvalificētie darba ņēmēji ar cenu palīdzību netiek izkonkurēti no darba tirgus. Sadarbībā ar sociālajiem partneriem izstrādāt pārredzamības pamatnostādnes likumā noteikto minimālo algu pielāgošanai, ņemot vērā ietekmi uz nodarbinātību un konkurētspēju. Lai mazinātu nabadzību, vēl vairāk uzlabot sociālo pakalpojumu un pārvedumu pieejamību un efektivitāti bērniem un gados vecākiem cilvēkiem.

4. Pieņemt Skolu izglītības likumu un īstenot profesionālās izglītības un augstākās izglītības reformas, lai uzlabotu visos līmeņos apgūto prasmju līmeni un nozīmību, vienlaikus sekmējot partnerības starp izglītības iestādēm un uzņēmumiem ar mērķi izglītību labāk pielāgot darba tirgus vajadzībām. Uzlabot profesionālās izglītības iestāžu kvalitāti un mūžizglītības pieejamību. Pastiprināt centienus uzlabot piekļuvi kvalitatīvai iekļaujošai pirmsskolas un skolas izglītībai nelabvēlīgā situācijā esošiem bērniem, jo īpaši romiem, un stingri īstenot noteikumus, kas bērnu pabalstu izmaksu stingri sasaista ar līdzdalību izglītībā.
5. Turpināt darījumdarbības vides uzlabošanu, jo īpaši maziem un vidējiem uzņēmumiem, samazinot birokrātiju, sekmējot e-pārvaldību, racionalizējot maksātspējas procedūras un īstenojot tiesību aktus par maksājumu kavēšanu. Uzlabot publiskā iepirkuma sistēmu, palielinot administratīvo kapacitāti, stiprinot Publisko iepirkumu aģentūras veiktās *ex ante* pārbaudes un veicot konkrētus pasākumus e-pārvaldības īstenošanai. Uzlabot tiesu sistēmas kvalitāti un neatkarību un intensīvāk apkarot korupciju.
6. Paplašināt energonozares reformu, lai palielinātu konkurenci, tirgus efektivitāti un pārredzamību, jo īpaši novēršot šķēršļus ienākšanai tirgū, samazinot regulētā segmenta ietekmi, pastiprinot centienus, lai izveidotu pārredzamu vairumtirdzniecības tirgu elektroenerģijai un gāzei, pamazām atceļot kvotas un stiprinot energoregulatora neatkarību un administratīvo kapacitāti. Paātrināt starpsavienojumu projektu īstenošanu ar kaimiņu dalībvalstīm un kandidātvalstīm, jo īpaši attiecībā uz gāzi, un uzlabot noturību pret traucējumiem.

Briselē, 2014. gada 8. jūlijā

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

P. C. PADOAN

PADOMES IETEIKUMS**(2014. gada 8. jūlijs)****par Čehijas Republikas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Čehijas Republikas konverģences programmu 2014. gadam**

(2014/C 247/03)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Eiropas Komisijas priekšlikumam aizsākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju "Eiropa 2020", kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome, balstoties uz Komisijas priekšlikumiem, 2010. gada 13. jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.), un 2010. gada 21. oktobrī tā pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽²⁾, kas kopā veido "integrētās pamatnostādnes". Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Dalībvalstu un valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par "Izaugsmes un nodarbinātības paktu", kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politiku. Viņi pieņēma lēmumu par rīcību, kas jāveic dalībvalstu līmenī, jo īpaši paužot ciešu apņemšanos sasniegt stratēģijas "Eiropa 2020" mērķus un īstenot konkrētām valstīm adresētos ieteikumus.
- (4) Padome 2013. gada 9. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽³⁾ par Čehijas Republikas 2013. gada valsts reformu programmu un sniedza atzinumu par Čehijas Republikas atjaunināto konverģences programmu 2012.–2016. gadam.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ Paliek spēkā 2014. gadā ar Padomes Lēmumu 2014/322/ES (2014. gada 6. maijs) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm 2014. gadam (OV L 165, 4.6.2014., 49. lpp.).

⁽³⁾ OV C 217, 30.7.2013., 14. lpp.

- (5) Komisija 2013. gada 13. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot ekonomikas politikas koordinēšanas 2014. gada Eiropas pusgadu. 2013. gada 13. novembrī, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011⁽¹⁾, Komisija pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Čehijas Republika netika noteikta kā viena no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropadome 2013. gada 20. decembrī apstiprināja, ka prioritātes ir nodrošināt finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un sekmēt izaugsmi. Tā uzsvēra, ka ir jāsteno diferencēta, uz izaugsmi vērsta fiskālā konsolidācija, jāatjauno normāli kreditēšanas nosacījumi ekonomikai, jāveicina izaugsme un konkurētspēja, jārisina bezdarba problēma un krīzes sociālās sekas, kā arī jāmodernizē valsts pārvalde.
- (7) Čehijas Republika 2014. gada 16. aprīlī iesniedza savu 2014. gada valsts reformu programmu, bet 2014. gada 28. aprīlī – 2014. gada konverģences programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (8) Konverģences programmā 2014. gadam izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir panākt, ka vispārējās valdības budžeta deficīts programmas periodā paliek zem Līguma atsauces vērtības, t. i., 3 % no IKP. Konverģences programmā ir minēts vidējā termiņa mērķis, proti, deficīts –1 % apmērā no IKP, kas atspoguļo Stabilitātes un izaugsmes pakta prasības. Kaut arī budžeta stratēģija 2014. gadā atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām, tomēr paredzams, ka vajadzīgās korekcijas strukturālā izteiksmē 2015. gadā netiks sasniegtas, jo tiek prognozēts, ka pārrēķinātā strukturālā bilance pasliktināsies par 0,6 procentu punktiem. Turklāt paredzams, ka valsts izdevumi palielināsies tādā tempā, kas neatbilst izdevumu kritērijam. Prognozējams, ka pārrēķinātā strukturālā bilance arī 2016. un 2017. gadā novirzīsies no nepieciešamajiem korekcijas pasākumiem, proti, ir paredzams, ka pārrēķinātā strukturālā bilance būs attiecīgi –1,6 % un –1,9 % no IKP. Kopumā paredzams, ka, sākot no 2015. gada, pastāv novirzes no korekcijas vidējā termiņa mērķa sasniegšanai risks. Saskaņā ar konverģences programmu ir prognozējams, ka parāda un IKP attiecība, kas ir zem atsauces vērtības (60 %), 2014. gadā īslaicīgi samazināsies par 1,1 procentu punktu līdz 45 % no IKP, savukārt 2015. gadā tā palielināsies līdz 46 % no IKP. Konverģences programmas makroekonomikas scenārijs, kas ir budžeta prognožu pamatā, ir ticams. Saskaņā ar konverģences programmu ir paredzams, ka Čehijas ekonomika 2014. gadā pieaugs par 1,7 % un 2015. gadā par 2 % salīdzinājumā ar Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognozē prognozētajiem 2 % un 2,4 %. Galvenos riskus budžeta perspektīvai rada lielā nedrošība par valsts ieguldījumu turpmāko attīstību un iespējamie vienreizējie izdevumi, kas saistīti ar plānoto nomas līgumu par kaujas lidmašīnām, kā rezultātā paredzams, ka deficīts 2015. gadā palielināsies par 0,5 % no IKP.

Saskaņā ar Komisijas prognozi 2015. gadā pastāv ievērojamas novirzes risks no vidēja termiņa mērķa. Iemesls atšķirībai ar konverģences programmas scenāriju ir dažādie pieņēmumi par politiskajiem un diskrecionārajiem pasākumiem. Pamatojoties uz savu konverģences programmas novērtējumu un Komisijas prognozi, Padome saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97 uzskata, ka 2013. gadā deficīts ir noturīgi samazināts zem 3 % no IKP, tādējādi izpildot Padomes ieteikumu, un ka, kaut arī paredzams, ka 2014. gadā tiks sasniegts vidēja termiņa mērķis, tomēr, sākot no 2015. gada, pastāv ievērojams novirzes risks no šā mērķa.

- (9) Čehijas Republika ir pārvarējusi divus gadus ilgušo recesiju, un tagad tās uzdevums ir panākt augstu un noturīgu izaugsmi, ņemot vērā straujo sabiedrības novecošanu. Valsts ieguldījumi pēdējos gados ir būtiski samazinājušies, jo īpaši skarot ieguldījumus infrastruktūrā. Čehijas ekonomikas izaugsmes modelis pirms krīzes bija atkarīgs no lielām ārvalstu kapitāla plūsmām un spēcīgas orientācijas uz eksportu. Tā kā ekonomikas atveseļošanas iespējas, kas balstītas uz ražošanas faktoru (tostarp ārvalstu kapitāla) uzkrāšanu, šķiet ierobežotas, tad ekonomikas pārorientēšana uz izaugsmes iekšzemes dzinējspēkiem pavērtu jaunas perspektīvas, lai palielinātu ražīgumu. Būtiski šā procesa elementi ir atbalsts izglītībai, apmācībai un inovācijai un iestāžu stiprināšana.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību (OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.).

- (10) Valdība ir nesen apstiprinājusi Līgumu par stabilitāti, koordināciju un pārvaldību, tomēr tā ratifikācija parlamentā vēl nav pabeigta. 2011. gadā tika sākts darbs pie vērienīgas fiskālā regulējuma reformas, taču tās pieņemšana un īstenošana joprojām nav nodrošināta. Aizkavējusies ir arī to attiecīgo tiesību aktu pieņemšana, ar kuriem jānodrošina atbilstība Padomes Direktīvai 2011/85/ES⁽¹⁾ par budžeta struktūrām.
- (11) Svarīgākie Čehijas Republikas uzdevumi nodokļu jomā ir efektīvāk iekasēt ieņēmumus un panākt izaugsmi veicinošāku nodokļu struktūru. Čehijas Republika ir veikusi dažus pasākumus, lai uzlabotu nodokļu saistību izpildi (jo īpaši netiešo nodokļu jomā), tomēr kopējās izmaksas par saistību izpildi vēl joprojām ir pārāk lielas. Šajā saistībā jāatzīmē, ka vēl nav saskaņotas nodokļu (ienākuma nodokļu, veselības aprūpes un sociālās apdrošināšanas iemaksu) bāzes, un tika atcelta vienota iekasēšanas punkta izveide, kas bija paredzēta 2015. gadā. Tomēr valdība paziņoja par savu nodomu pievērsties nodokļu bāzes saskaņošanas jautājumam. 2013. gada ieteikumi par nodokļu struktūru nav izpildīti. Darbaspēkam piemērojami nodokļi vēl aizvien ir augsti, jo īpaši attiecībā uz personām ar zemiem ienākumiem (tostarp nepilnu darba laiku strādājošiem), galvenokārt lielo sociālās apdrošināšanas iemaksu dēļ. Pastāv zināms potenciāls, lai samazinātu darbaspēkam piemērojamos nodokļus un palielinātu nodokļus citās jomās, piemēram, vides un regulāros mājokļu nodokļus, kas ir salīdzinoši zemi. Joprojām saglabājas ievērojamas nodokļu un sociālās apdrošināšanas iemaksu režīma atšķirības starp darba ņēmējiem un pašnodarbinātām personām, kā rezultātā tiek sašaurināta nodokļu bāze un radīti stimuli fiktīvai pašnodarbinātībai, kas var radīt netaisnīgu attieksmi pret personām, kuras nodarbinātas ar oficiālu darba līgumu.
- (12) Čehijas Republika ilgtermiņā saskaras ar vidējiem ilgtspējīguma riskiem, kuru iemesls ir prognozējams pensiju izdevumu un veselības aprūpes izdevumu pieaugums. Saskaņā ar esošajiem tiesību aktiem ir plānots ilgtermiņā paaugstināt likumā noteikto pensionēšanās vecumu, taču vidējā termiņā tas ir pārāk lēni. Valdība plāno ieviest pārskatīšanas mehānismu, ar ko saskaņo pensionēšanās vecumu ar izmaiņām paredzamajā dzīves ilgumā, taču šis mehānisms ir tikai daļēja atbilde uz ilgtspējības nepietiekamības problēmu. Turklāt 2015. gadā – gadu agrāk, nekā plānots, – tiks pabeigta īslaicīgā, zemākā pensiju indeksācija, un nav pārskatīts standarta pensiju indeksācijas mehānisms (ar to ņem vērā cenu izmaiņas, kā arī trešdaļu no reālo algu pieauguma). Ierobežoti panākumi ir gūti gados vecāku darba ņēmēju nodarbināmības sekmēšanā. Nav gūti panākumi, lai uzlabotu valsts izdevumu efektivitāti veselības aprūpes jomā. Stacionārajā pacientu aprūpē ir konstatējama pārmērīga kapacitāte, kas norāda uz to, ka pastāv iespējas, lai uzlabotu izdevumu efektivitāti un pārvaldību.
- (13) Ir veikti daži sākotnējie pasākumi, lai palielinātu valsts nodarbinātības dienesta jaudu un kvalitāti. Šie pasākumi ir vērsti pareizajā virzienā, tomēr ir jānovērtē to ietekme. Aktīvai darba tirgus politikai paredzētais finansējums vēl aizvien ir nepietiekams, un šī politika efektīvi nepievēršas sievietēm ar maziem bērniem, jauniešiem un gados vecākiem darba ņēmējiem. Neraugoties uz salīdzinoši augsto vispārējo nodarbinātības līmeni, minētās iedzīvotāju grupas vēl aizvien ir nepietiekami pārstāvētas darba tirgū. Sieviešu līdzdalību darba tirgū kavē ierobežota pieeja cenas ziņā pieņemamām bērnu aprūpes iestādēm un pakalpojumiem un salīdzinoši neliela iesaiste nepilnas slodzes nodarbinātībā. Vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirība 2012. gadā vēl aizvien bija viena no lielākajām Savienībā.
- (14) Iemesls bažām ir Čehijas izglītības sistēmas kvalitāte un atbilstība darba tirgus vajadzībām. Tika veikti daži pasākumi, lai uzlabotu novērtējuma sistēmu obligātās izglītības jomā, taču grūtības vēl aizvien rada turpmākie pasākumi saistībā ar skolām un skolēniem, kuri gūst sliktākus izglītības rezultātus. Problēma, ko valdība plāno risināt, ir arī skolotāja profesijas pievilcīgums. Nelielā romu bērnu līdzdalība izglītībā, tostarp agrīnajā pirmsskolas izglītībā un pamatizglītībā, joprojām rada grūtības viņu integrācijai. Augstākās izglītības reforma ir aizkavējusies, un nav gūti panākumi, lai uzlabotu akreditāciju augstākajā izglītībā un palielinātu finansējumu. Attiecībā uz pētniecības iestāžu finansējumu tika ieviestas tikai nelielas izmaiņas. Vēl aizvien izšķiroša nozīme ir tam, lai radītu pareizos stimulus publiskajā sektorā nodarbinātajiem pētniekiem sasniegt izcilību, risināt sabiedrības problēmas un sadarboties ar uzņēmumiem.

(1) Padomes Direktīva 2011/85/ES (2011. gada 8. novembris) par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām (OV L 306, 23.11.2011., 41. lpp.).

- (15) Lielā reglamentēto profesiju skaita liberalizācijas process ir sācies, taču tas norit lēni un nerada drīzus ieguvumus no pastiprinātās konkurences pakalpojumu nozarē. Čehijas Republika ir veikusi dažus sākotnējus pasākumus, lai palielinātu energoefektivitāti, jo īpaši finansējot stimulējošus pasākumus būvniecības nozares atbalstam. Enerģijas ietaupījuma potenciāls joprojām ir ievērojams, un vērienīgāki pasākumi sekmetu arī energoatkarības samazināšanu.
- (16) Valsts pārvaldes kvalitāte un efektivitāte joprojām ir problēma ar negatīvām ekonomiskām sekām. Ilgi gaidītais Civildienesta likums vēl nav pieņemts; tā pieņemšana ir viena no valdības prioritātēm. Cīņā pret korupciju ir gūti ierobežoti panākumi; svarīgi tiesību akti, kas iekļauti 2013. un 2014. gada stratēģijā korupcijas apkarošanai, nav pieņemti. Vēl nav formulēts skaidrs ilgtermiņa redzējums, kā noturīgā veidā risināt šo jautājumu, kam ir liela nozīme ekonomikas un sociālajā attīstībā. Publiskā iepirkuma konkursu īstenošanu vietējā un reģionālā līmenī raksturo nevajadzīga kavēšanās. Jaunie publiskā iepirkuma noteikumi ir solis atpakaļ, jo tiek atceltas dažas pārredzamības garantijas. Ierobežoti panākumi ir gūti ES līdzekļu izmantošanas uzlabošanā. Ir vajadzīgi turpmāki centieni šajā jomā, ko apliecina lielais kļūdu īpatsvars, par kuru revīzijas iestāde 2013. gada beigās ziņoja saistībā ar vairākām programmām.
- (17) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir veikusi visaptverošu Čehijas Republikas ekonomikas politikas analīzi. Tā ir novērtējusi valsts reformu programmu un konverģences programmu. Komisija ir ņēmusi vērā ne tikai to lietderību ilgtermiņā fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Čehijas Republikā, bet arī to atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā to, ka jānostiprina Savienības vispārējā ekonomiskā pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi atbilstīgi Eiropas pusgada koncepcijai ir atspoguļoti 1. līdz 7. ieteikumā.
- (18) Ņemot vērā šo novērtējumu, Padome ir izskatījusi konverģences programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir jo īpaši atspoguļots 1. ieteikumā,

AR ŠO IESAKA Čehijas Republikai laikposmā no 2014. gada līdz 2014. gadam rīkoties šādi.

1. Pēc pārmērīgā budžeta deficīta novēršanas saglabāt 2014. gadā stabilu fiskālo stāvokli. 2015. gadā ievērojami pastiprināt budžeta stratēģiju, lai nodrošinātu vidējā termiņa mērķa sasniegšanu un turpmāk to noturētu. Piešķirt prioritāti izaugsmi veicinošiem izdevumiem, lai veicinātu ekonomikas atlabšanu un uzlabotu izaugsmes iespējas. Pieņemt un īstenot pasākumus, lai pastiprinātu fiskālo regulējumu, un jo īpaši izveidot neatkarīgu fiskālo iestādi fiskālās politikas uzraudzībai, ieviest fiskālus noteikumus, kas tiek piemēroti vietējā un reģionālā līmeņa pašvaldībām, un uzlabot sadarbību starp dažādiem valdības līmeņiem.
2. Uzlabot nodokļu saistību izpildi, īpašu uzmanību veltot PVN, un samazināt ar nodokļu iekasēšanu un maksāšanu saistītās izmaksas, vienkāršojot nodokļu sistēmu un saskaņojot privātpersonu ienākuma nodokļa un sociālo un veselības aprūpes nodokļu bāzes. Samazināt darbaspēka nodokļu augsto līmeni, jo īpaši attiecībā uz personām ar zemiem ienākumiem. Pārcelt nodokļus uz jomām ar mazāku negatīvo ietekmi uz izaugsmi, piemēram, regulāriem mājokļu nodokļiem un vides nodokļiem. Vēl vairāk samazināt nodokļu režīma atšķirības starp darba ņēmējiem un pašnodarbinātām personām.
3. Nodrošināt valsts pensiju shēmas ilgtermiņa ilgtspēju, jo īpaši straujāk paaugstinot likumā noteikto pensionēšanās vecumu un tad skaidrāk sasaistot to ar paredzamajām dzīves ilguma izmaiņām. Sekmēt gados vecāku darba ņēmēju nodarbināmību un pārskatīt pensiju indeksācijas mehānismu. Veikt pasākumus, lai būtiski uzlabotu veselības aprūpes jomas izdevumu un pārvaldības efektivitāti, jo īpaši stacionārajā aprūpē.
4. Palielināt valsts nodarbinātības dienesta efektivitāti un lietderīgumu, jo īpaši izveidojot veiktspējas novērtējuma sistēmu. Palielināt jauniešu bezdarbnieku iesaistīšanos individualizētos pakalpojumos. Ievērojami palielināt pieejamību cenas ziņā pieņemamām un kvalitatīvām bērnu aprūpes iestādēm un pakalpojumiem, veltot galveno uzmanību bērniem vecumā līdz trīs gadiem.

⁽¹⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktu.

5. Nodrošināt, ka augstākās izglītības akreditācija, pārvaldība un finansējums sekmē to, ka tiek uzlabota augstākās izglītības kvalitāte un atbilstība darba tirgus vajadzībām. Paātrināti izstrādāt un ieviest jaunu metodiku pētniecības novērtējumam un finansējuma piešķiršanai, lai tādējādi palielinātu uz rezultātiem balstīta finansējuma īpatsvaru pētniecības iestāžu finansēšanā. Padarīt pievilcīgāku skolotāja profesiju obligātajā izglītībā, īstenojot visaptverošu novērtējuma sistēmu un atbalstīt skolas un skolēnus, kas gūst sliktus izglītības rezultātus. Palielināt izglītības iekļautību, jo īpaši veicinot sociāli mazaizsargātu un romu bērnu līdzdalību agrīnajā pirmskolas izglītībā.
6. Paātrināt reglamentēto profesiju reformu, veicot galveno uzmanību nepamatotu un nesamērīgu prasību atcelšanai. Pastiprināt centienus, lai uzlabotu energoefektivitāti ekonomikā.
7. 2014. gadā pieņemt un īstenot Civildienesta likumu, ar kuru tiks nodrošināts stabils, efektīvs un profesionāls valsts pārvaldes dienests. Paātrināt un ievērojami pastiprināt cīņu pret korupciju, īstenojot atlikušos tiesību aktus, kas paredzēti 2013.–2014. gada pretkorupcijas stratēģijā, un izstrādājot plānus nākamajam periodam. Vēl vairāk uzlabot ES līdzekļu pārvaldību, vienkāršojot īstenošanas struktūras, palielinot jaudu un apkarojot interešu konfliktus. Palielināt publiskā iepirkuma pārredzamību un uzlabot publiskā iepirkuma konkursu īstenošanu, sniedzot atbilstošus norādījumus un nodrošinot pienācīgu uzraudzību.

Briselē, 2014. gada 8. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
P. C. PADOAN

PADOMES IETEIKUMS**(2014. gada 8. jūlijs)****par Dānijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Dānijas 2014. gada konverģences programmu**

(2014/C 247/04)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽²⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jāīstojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.), un 2010. gada 21. oktobrī tā pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽³⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības paktu, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politikas jomas. Viņi pieņēma lēmumu par dalībvalstu līmenī veicamo rīcību, jo īpaši paužot pilnīgu apņemšanos sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētai valstij adresētos ieteikumus.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

⁽³⁾ Paliiek spēkā 2014. gadā ar Padomes Lēmumu 2014/322/ES (2014. gada 6. maijs) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm 2014. gadam (OV L 165, 4.6.2014., 49. lpp.).

- (4) Padome 2013. gada 9. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽¹⁾ par Dānijas 2013. gada valsts reformu programmu un sniedza atzinumu par atjaunināto Dānijas konverģences programmu 2013.–2016. gadam.
- (5) Komisija 2013. gada 13. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, iezīmējot 2014. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. 2013. gada 11. novembrī Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, pieņēma brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Dānija tika noteikta kā viena no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropadome 2013. gada 20. decembrī apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra vajadzību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdevumu nosacījumus ekonomikai, sekmēt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu, novērst krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.
- (7) Komisija 2014. gada 5. martā publicēja saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu sagatavotā padziļinātā pārskata rezultātus par Dāniju. Komisijas veiktā analīze liek tai secināt, ka Dānijas makroekonomikas problēmas saistībā ar privātā sektora parādu un ārējo konkurētspēju vairs netiek uzskatītas par nelīdzsvarotību makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras nozīmē. Konkrēti, mājokļu tirgus pielāgošana un sekas, ko augsts privātā sektora parādu līmenis rada reālajai ekonomikai, un finanšu nozares stabilitāte, šķiet, tiek kontrolētas. Tomēr šīm tendencēm, kā arī ārējās konkurētspējas veicinošajiem faktoriem joprojām ir jāpievērš uzmanība.
- (8) Dānija 2014. gada 15. aprīlī iesniedza 2014. gada valsts reformu programmu un savu 2014. gada konverģences programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (9) 2014. gada konverģences programmā izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir nodrošināt pārmērīgā budžeta deficīta novēršanas ilgtspēju un saglabāt strukturālo budžeta bilanci vidējā termiņa mērķa līmenī vai pārsniegt to. Vidējā termiņa mērķis –0,5 % apmērā no IKP atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Dānijas vispārējās valdības deficīts 2013. gadā ir noturīgi samazināts zem 3 % no IKP. Konverģences programma ir vērsta uz vispārējās valdības kopējo deficītu 1,3 % apmērā no IKP 2014. gadā un 2,9 % apmērā no IKP 2015. gadā, kas atbilst (pārrekinātajai) strukturālajai bilanci vidējā termiņa mērķa līmenī vai pārsniedz to. Kopumā konverģences programmā izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Plānots, ka parāda līmenis 44,5 % apmērā no IKP 2013. gadā uz laiku palielināsies 2015. gadā, bet pēc tam kritīsies. Konverģences programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomiskais scenārijs ir ticams. Scenārijs 2014. gadā paredz pieaugumu 1,6 % un 2015. gadā – 1,9 % apmērā no IKP, un tas lielā mērā saskan ar Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognozes rādītājiem – 1,5 % un 1,9 %. Pamatojoties uz 2014. gada konverģences programmas izvērtējumu un Komisijas prognozi, Padome saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97 uzskata, ka Dānijas valsts finanšu sistēma ir stabila un var paredzēt, ka konverģences programmas mērķis tiks sasniegts.
- (10) Dānija ir guvusi zināmus panākumus, risinot jautājumu par to sabiedrības grupu stāvokli, kuras darba tirgū ir atstumtas, kā arī sekmējot izglītības sistēmas rentabilitāti. Ir redzami pirmie invaliditātes pensiju un subsidētās nodarbinātības reformas rezultāti, ir stājies spēkā reforma skaidrā naudā izmaksāto pabalstu jomā, ir panākta vienošanās par reformu slimības pabalstu jomā, un aprīlī valdība laida klajā reformas priekšlikumu aktīvā darba tirgus politikas jomā. Vēl aizvien jārisina problēma, kā nodrošināt pietiekoši daudz mācekļu vietu un celt šāda apmācības veida kvalitāti un prestižu, uzlabot profesionālās izglītības un apmācības sistēmu un samazināt priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas augstos rādītājus. Minēto reformu ietekme pilnībā vēl nav redzama, jo to īstenošana sāka tikai nesen. 2014. gada februārī tika panākta vienošanās par reformu profesionālās izglītības un apmācības jomā, un paredzams, ka tā stāsies spēkā 2015. gada vidū, un tās mērķis būs uzlabot profesionālās izglītības un apmācības kvalitāti ar dažādu iniciatīvu palīdzību.

⁽¹⁾ OV C 217, 30.7.2013., 18. lpp.

- (11) Produktivitātes stiprināšana vēl aizvien ir problēma, kas jārisina Dānijas ekonomikā. Komisijas novērtējums lielā mērā atbilst Produktivitātes komisijas konstatējumiem. Produktivitātes komisija 2014. gada aprīlī publicēja 25 galvenos ieteikumus un vairāk nekā 100 konkrētus ierosinājumus tādās jomās kā konkurence, publiskais iepirkums, izglītība, internacionalizācija, inovācija, nodokļu sistēma un infrastruktūra. Pasākumi, ar kuriem pievērstos zema produktivitātes pieauguma problēmai, būtu jāveic, īstenojot Produktivitātes komisijas ieteikumus.
- (12) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir vispusīgi izanalizējusi Dānijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un konverģences programmu. Vērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Dānijā, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 3. ieteikumā.
- (13) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi konverģences programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.

AR ŠO IESAKA Dānijai laikposmā no 2014. gada līdz 2015. gadam rīkoties šādi.

1. Pēc pārmērīgā budžeta deficīta novēršanas turpināt īstenot uz izaugsmi vērstu fiskālo politiku un saglabāt stabīlu fiskālo stāvokli, nodrošinot vidēja termiņa budžeta mērķa turpmāku ievērošanu visā konverģences programmas darbības laikā.
2. Veikt turpmākus pasākumus, lai uzlabotu to cilvēku nodarbināmību, kuri darba tirgū ir atstumti. Uzlabot izglītības rādītājus, jo īpaši jauniešiem ar migrantu izcelsmi, un profesionālās apmācības efektivitāti. Atvieglot pāreju no izglītības uz darba tirgu, cita starpā plašāk izmantojot apmācību darbā un mācekļu programmas.
3. Intensīvāk strādāt, lai novērstu šķēršļus ienākšanai tirgū un mazinātu regulatīvo slogu, ar mērķi palielināt konkurenci iekšējo pakalpojumu jomā, jo īpaši mazumtirdzniecības un būvniecības jomā, kā ieteikusi Produktivitātes komisija.

Briselē, 2014. gada 8. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
P. C. PADOAN

⁽¹⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktu.

PADOMES IETEIKUMS**(2014. gada 8. jūlijs)****par Vācijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Vācijas 2014. gada stabilitātes programmu**

(2014/C 247/05)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽²⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.), un 2010. gada 21. oktobrī tā pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽³⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības paktu, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politikas jomas. Viņi pieņēma lēmumu par dalībvalstu līmenī veicamo rīcību, jo īpaši paužot pilnīgu apņemšanos sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētai valstij adresētos ieteikumus.
- (4) Padome 2013. gada 9. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽⁴⁾ par Vācijas 2013. gada valsts reformu programmu un sniedza savu atzinumu par Vācijas atjaunināto stabilitātes programmu 2012.–2017. gadam. Komisija 2013. gada 15. novembrī saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 473/2013⁽⁵⁾ sniedza atzinumu par Vācijas budžeta plāna projektu 2014. gadam.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

⁽³⁾ Paliek spēkā 2014. gadā ar Padomes Lēmumu 2014/322/ES (2014. gada 6. maijs) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm 2014. gadam (OV L 165, 4.6.2014., 49. lpp.).

⁽⁴⁾ OV C 217, 30.7.2013., 33. lpp.

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 473/2013 (2013. gada 21. maijs) par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārmērīga budžeta deficīta novēršanai eurozonas dalībvalstīs (OV L 140, 27.5.2013., 11. lpp.).

- (5) Komisija 2013. gada 13. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, iezīmējot 2014. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. 2013. gada 13. novembrī Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā tā noteica, ka Vācija ir viena no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropadome 2013. gada 20. decembrī apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra vajadzību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdevumu nosacījumus ekonomikai, sekmēt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu, novērst krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.
- (7) Komisija 2014. gada 5. martā publicēja saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu sagatavotā padziļinātā pārskata rezultātus par Vāciju. Komisijas veiktā analīze ļauj secināt, ka Vācijā ir makroekonomiskā nelīdzsvarotība, kurai nepieciešama uzraudzība un politiska rīcība. Jo īpaši tekošajā kontā bija ļoti liels pārpalikums, kas atspoguļo augstās konkurētspējas pozitīvo ietekmi, un ļoti daudz ietaupījumu ir ieguldīti ārvalstīs. Tas arī liecina, ka iekšzemes izaugsme saglabājas pieticīgā līmenī un saimnieciskie resursi, iespējams, netika efektīvi sadalīti. Lai gan tekošā konta pārpalikumi nerada riskus, kas ir līdzīgi lielam deficītam, tekošā konta pārpalikuma apmēram un noturībai Vācijā ir jāpievērš īpaša uzmanība. Nepieciešamība rīkoties, lai samazinātu riskus nelabvēlīgai ietekmei uz iekšzemes ekonomikas darbību un eurozonu, ir īpaši svarīga, ņemot vērā Vācijas ekonomikas apmēru.
- (8) Vācija 2014. gada 14. aprīlī iesniedza savu 2014. gada valsts reformu programmu, un 2014. gada 8. aprīlī – savu 2014. gada stabilitātes programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (9) 2014. gada stabilitātes programmā ietvertās budžeta stratēģijas mērķis ir nodrošināt nepārtrauktu vidēja termiņa mērķa sasniegšanu. Stabilitātes programmā apstiprināts vidēja termiņa mērķis, kas ir $-0,5\%$ no IKP un atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Saskaņā ar stabilitātes programmu (pārrekinātā) strukturālā bilance arī 2014. gadā un turpmāk būs pozitīva un paredzams, ka kopējais parāds 2014. gadā saruks līdz 76% no IKP un saglabās pietiekamu lejupejošu tendenci pēc tam. Tādējādi stabilitātes programmā ietvertās budžeta stratēģijas mērķis atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Stabilitātes programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomiskais scenārijs, kuru nav oficiāli apstiprinājis neatkarīga struktūra, ir ticams, jo tas kopumā atbilst Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognozei. Pamatojoties uz stabilitātes programmas izvērtējumu un Komisijas prognozi, ievērojot Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka valsts finanšu stāvoklis Vācijā joprojām ir kopumā stabils, jo paredzams, ka arī turpmāk būs noturēts vidēja termiņa mērķis un ievērots parādsaistību noteikums.
- (10) Vācija ir guvusi vien nelielus panākumus attiecībā uz valsts izdevumu efektivitātes uzlabošanu veselības aprūpes un ilgtermiņa aprūpes jomā, lai gan ir paziņots par jaunām iniciatīvām. Lai gan šo plānu mērķis ir uzlabot izdevumu efektivitāti veselības aprūpes jomā, tie tomēr varētu nebūt pietiekami, lai apturētu nākotnē paredzamo izmaksu palielināšanos. Nesen pieņemtās pensiju reformas mērķis ir uzlabot priekšlaidīgās pensionēšanās nosacījumus (*Rente mit 63*) un pensiju līmeņus konkrētām grupām, kas ietver arī pensiju piemaksu tiem, kuri ir audzinājuši pirms 1992. gada dzimušus bērnus (*Mütterrente*). Minētā reforma rada papildu spiedienu uz valsts pensiju sistēmas ilgtspējību, un to plānots finansēt, izmantojot augstākas pensiju iemaksu likmes, kas negatīvi ietekmēs ekonomiski aktīvo iedzīvotāju rīcībā esošos ienākumus. Reforma var arī negatīvi ietekmēt papildinošo otrā un trešā līmeņa pensiju noslēgšanu. Vācija ir guvusi nelielus panākumus, palielinot izdevumus izglītībai, un zināmus panākumus attiecībā uz lielākiem izdevumiem pētniecībai. Šķiet, ka visos valdības līmeņos ir nepieciešami turpmāki centieni, lai līdz 2015. gadam sasniegtu mērķi attiecībā uz kopējiem valsts un privātajiem izdevumiem izglītībai un pētniecībai – 10% no IKP –, un vēl vērienīgākiem turpmākiem mērķiem vajadzētu būt vēršoties uz visnovatoriskāko valstu panākšanu. Ieguldījumi infrastruktūrā Vācijā pēdējos gados tika palielināti, un ir izstrādāti plāni to vēl vairāk pastiprināt, bet šķiet, ka ir nepieciešami papildu centieni.

- (11) Vācija kopumā ir guvusi nelielus panākumus nodokļu sistēmas efektivitātes un tās izaugsmi veicinošā efekta uzlabošanā un darbaspēkam piemērojamā lielā nodokļu sloga samazināšanā. Nav paredzēti būtiski pasākumi, lai pārietu uz izaugsmei labvēlīgākiem ieņēmumu avotiem. Samazinātās pievienotās vērtības nodokļa (PVN) likmes (kas pašlaik ir 7 %) piemērošanu varētu ierobežot, bet vispārējo PVN aprēķina bāzi – paplašināt. Ieņēmumi no regulāriem īpašuma nodokļiem ir samērā mazi, kas liecina par to, ka joprojām ir iespēja tos palielināt, un nodokļa sloga sadale varētu būt taisnīgāka, ja tiktu no jauna novērtēta pašvaldības nekustamā īpašuma nodokļa (*Grundsteuer*) bāze. Nosacījumus ieguldījumiem Vācijā varētu vēl vairāk uzlabot, reformējot profesionālās darbības nodokli (*Gewerbesteuer*), samazinot ar nodokļu iekasēšanu saistīto administratīvo slogu un samazinot esošos uzņēmumu nodokļa stimulus iegūt finansējumu aizņēmšanās ceļā.
- (12) Fiskālais regulējums ir papildināts ar valsts līdzsvarota budžeta noteikumu, un ir izveidota neatkarīga konsultatīvā padome. Tomēr šķiet, ka vairākās federālajās zemēs joprojām ir nepieciešami īpaši noteikumi par konstitūcijā iekļautā līdzsvarota budžeta noteikuma (parādu ierobežojuma) īstenošanu, lai nodrošinātu parādu ierobežojuma efektīvu piemērošanu gada budžeta veidošanas ciklā. Plānotā fiskālo attiecību starp federāciju, federālajām zemēm un pašvaldībām pārskatīšana būtu jāizmanto, lai stiprinātu fiskālo atbildību un pārskatatbildību.
- (13) Pēc ilgstoša laikposma, kurā ir ievērota algu mērenība, pēdējos gados algas ir kāpušas, taču faktisko algu pieaugums 2013. gadā bija mērenāks, nekā 2012. gadā. Vācija plāno 2015. gadā ieviest vispārējo minimālo algu EUR 8,50 stundā, kas pilnībā būs piemērojama 2017. gadā. Ieviešot plānoto vispārējo minimālo algu, kuras mērķis ir nodrošināt pienācīgus minimālos ienākumus darba ņēmējiem, ir rūpīgi jāuzrauga tās ietekme, jo īpaši uz nodarbinātību. Ir veikti ļoti nelieli centieni samazināt augsto nodokļu īpatsvaru darbaspēka izmaksās, jo īpaši zemu atalgotiem darba ņēmējiem. Pieņemtā pensiju reforma un pašreizējie reformu plāni ilgtermiņa aprūpes jomā, kas ietver sociālās apdrošināšanas iemaksu likmju paaugstināšanu, varētu atkal palielināt nodokļu īpatsvaru darbaspēka izmaksās. Vācija ir guvusi zināmus panākumus, lai palielinātu nelabvēlīgā stāvoklī esošu grupu izglītības iegūšanu, taču joprojām ir cieša saikne starp izglītības iegūšanu un sociālekonomiskajiem apstākļiem, kura pastāv visas personu darba dzīves garumā. Neraugoties uz zināmiem panākumiem attiecībā uz piemērotiem aktivizācijas un integrācijas pasākumiem, ilgstošā bezdarba līmenis joprojām rada bažas un liecina par nepieciešamību veikt papildu pasākumus. Ir gūti tikai nelieli panākumi attiecībā uz pasākumu veikšanu nolūkā atvieglot pāreju no maziem darbiem (*mini-jobs*) uz tādiem nodarbinātības veidiem, uz kuriem attiecas obligātas sociālā nodrošinājuma iemaksas pilnā apmērā. Nav gūti panākumi, lai novērstu to, ka otrajiem pelnītājiem māsaimniecībā trūkst fiskālo stimulu strādāt. Vācija ir guvusi zināmus panākumus attiecībā uz pilna laika agrinās pirmsskolas izglītības un aprūpes iestāžu pieejamības palielināšanu, kā arī attiecībā uz pagarinātās dienas skolu pieejamību. Vienlaikus bērnu aprūpes iestādes un pagarinātās dienas skolas joprojām rada bažas saistībā ar kvalitāti, un ir vērojamas reģionālās atšķirības.
- (14) Valdības priekšlikuma pārskatīt Atjaunojamās enerģijas likumu mērķis ir palēnināt vispārējo enerģijas izmaksu pieaugumu, vienmērīgāk sadalīt izmaksas starp patērētājiem, kontrolēt atjaunojamo energoresursu izmantošanas izvēršanu un veicināt tirgus integrāciju. Reformas īstenošanā ir rūpīgi jāuzrauga tās ietekme uz atbalsta sistēmas izmaksu lietderību. Ir nepieciešami turpmāki centieni attiecībā uz tīkla paplašināšanu un saskaņošanu ar kaimiņvalstīm.
- (15) Politiska rīcība nolūkā veicināt konkurenci pakalpojumu nozarē ir bijusi ļoti ierobežota, lai gan ir ieviestas atsevišķas reformas konkrētās profesijās un reģionos, piemēram, attiecībā uz atļaujām un komercpaziņojumiem būvniecības nozarē. Ražīguma pieaugums pakalpojumu nozarēs var būt strukturāli zemāks nekā rūpniecībā, taču tas ir īpaši zems dažās pakalpojumu nozarēs, jo īpaši profesionālo pakalpojumu jomā. Joprojām pastāv šķēršļi ienākšanai tirgū un profesionālo pakalpojumu sniegšanai. Tas ietver ierobežojumus attiecībā uz juridisko formu un kapitāla turējumu, kā arī profesionālās kvalifikācijas prasības. Profesionālos pakalpojumus reglamentējošo noteikumu atšķirības federālajās zemēs liek domāt, ka ir iespējams identificēt regulatīvās pieejas, kas rada vismazāko slogu, un ieviest tās visā valstī. Publisko iepirkumu līgumu vērtība, ko Vācijas iestādes publicēja saskaņā ar ES tiesību aktiem iepirkuma jomā, joprojām ir viena no zemākajām Savienībā. Vispārēja pāreja uz pārredzamu e-publisko iepirkumu tirgu varētu palielināt konkurenci. Mazumtirdzniecības nozarē plānošanas regulējums dažās federālajās zemēs joprojām ierobežo jaunu dalībnieku ienākšanu tirgū. Panākumi attiecībā uz konkurences palielināšanu dzelzceļa tirgos ir ļoti nelieli.

- (16) Vācija ir guvusi nelielus panākumus, veicot pasākumus, lai konsolidētu banku nozari, jo īpaši uzlabojot pārvaldības satvaru. Komisijas lēmumi par valsts atbalstu lielā mērā virzīja federālo zemju banku (*Landesbanken*) pārstrukturēšanu pēdējos gados, un šī nozare joprojām ir sadrumstalota. Ir nepieciešami turpmāki centieni, lai novērstu strukturālos un pārvaldības šķēršļus, kuri kavē uz tirgu vērstu konsolidāciju, un tas arī palielinātu finanšu nozares vispārējo efektivitāti. Otrā banku pīlāra tiesiskā regulējuma pārskatīšana varētu vēl vairāk atbalstīt konsolidāciju valsts banku nozarē.
- (17) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir vispusīgi izanalizējusi Vācijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Vērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Vācijā, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1.–4. ieteikumā.
- (18) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi stabilitātes programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.
- (19) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 1.–4. ieteikumā.
- (20) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir arī veikusi analīzi par visas eurozonas ekonomikas politiku. Pamatojoties uz to, Padome ir sniegusi konkrētus ieteikumus, kas adresēti dalībvalstīm, kuru valūta ir euro⁽²⁾. Vācijai kā valstij, kuras valūta ir euro, būtu arī jānodrošina minēto ieteikumu pilnīga un savlaicīga īstenošana,

AR ŠO IESAKA Vācijai laikposmā no 2014. gada līdz 2015. gadam rīkoties šādi.

1. Īstenot izaugsmei labvēlīgu fiskālo politiku un saglabāt stabilu fiskālo stāvokli, nodrošinot, ka arī turpmāk vidēja termiņa mērķis tiek ievērots laikposmā, uz kuru attiecas stabilitātes programma, un ka vispārējās valdības parāda attiecība turpina ilgtspējīgi samazināties. Jo īpaši izmantot pieejamās iespējas lielākiem un efektīvākiem valsts ieguldījumiem infrastruktūrā, izglītībā un pētniecībā. Uzlabot nodokļu sistēmas efektivitāti, jo īpaši paplašinot nodokļu bāzi – jo sevišķi attiecībā uz patēriņu –, no jauna novērtējot pašvaldības nekustamā īpašuma nodokļa bāzi, uzlabojot nodokļu pārvaldību un pārskatot profesionālās darbības nodokli, tostarp nolūkā sekmēt privātos ieguldījumus. Veikt papildu centienus, lai palielinātu valsts izdevumu efektivitāti veselības aprūpes un ilgtermiņa aprūpes jomā. Nodrošināt valsts pensiju sistēmas ilgtspējību, i) mainot jauno ar apdrošināšanu nesaistīto / ārējo pabalstu (*Mütterrente*) finansēšanu uz finansēšanu no nodokļu ieņēmumiem, arī tādēļ, lai novērstu turpmāku sociālā nodrošinājuma iemaksu pieaugumu, ii) palielinot vēlākas pensionēšanās stimulus un iii) palielinot otrā un trešā līmeņa pensiju tvērumu. Pabeigt parādu ierobežojuma ieviešanu konsekvēnti visās federālajās zemēs, nodrošinot, lai uzraudzības procedūras un korekcijas mehānismi būtu savlaicīgi un atbilstīgi. Uzlabot fiskālo attiecību struktūru starp federāciju, federālajām zemēm un pašvaldībām, tostarp nolūkā nodrošināt atbilstošus valsts ieguldījumus visos valdības līmeņos.
2. Uzlabot nosacījumus, kas vēl vairāk atbalsta iekšzemes pieprasījumu, cita starpā samazinot augstos nodokļus un sociālā nodrošinājuma iemaksas, jo īpaši zemu atalgotiem darba ņēmējiem. Ieviešot vispārējo minimālo algu, uzraudzīt tās ietekmi uz nodarbinātību. Uzlabot darba ņēmēju nodarbināmību, turpinot palielināt nelabvēlīgā stāvoklī esošu grupu izglītības iegūšanu un īstenojot vērienīgākus aktivizācijas un integrācijas pasākumus darba tirgū, īpaši ilgstošiem bezdarbniekiem. Veikt pasākumus, lai samazinātu fiskālo stimulu strādāt trūkumu, jo īpaši otrajiem pelnītājiem māsaiņniecībā, un atvieglotu pāreju no maziem darbiem uz tādiem nodarbinātības veidiem, uz kuriem attiecas obligātas sociālā nodrošinājuma iemaksas pilnā apmērā. Risināt bērnu pilna laika aprūpes iestāžu un pagarinātās dienas skolu pieejamības trūkumu reģionālā līmenī, vienlaikus uzlabojot to vispārējo izglītības kvalitāti.

(1) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

(2) Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 141 lpp.

3. Līdz minimumam ierobežot enerģētikas sistēmas pārveides kopējās izmaksas. Jo īpaši uzraudzīt Atjaunojamās enerģijas likuma reformas ietekmi uz atjaunojamo energoresursu atbalsta sistēmas izmaksu lietderību. Pastiprināt centienus, lai paātrinātu elektroenerģijas un gāzes valsts un pārrobežu tīklu paplašināšanu. Pastiprināt enerģētikas politikas ciešu saskaņošanu ar kaimiņvalstīm.
4. Veikt vērienīgākus pasākumus, lai vēl vairāk veicinātu konkurenci pakalpojumu nozarē, tostarp konkrētu profesionālo pakalpojumu jomā, tostarp pārskatot esošās regulatīvās pieejas un tiecoties uz paraugprakses izmantošanu visās federālajās zemēs. Noskaidrot iemeslus, kāpēc to publisko iepirkumu līgumu, kas ir atvērti iepirkumam saskaņā ar ES tiesību aktiem, vērtība ir zema. Palielināt centienus, lai atceltu nepamatotu plānošanas regulējumu, kas ierobežo jaunu dalībnieku ienākšanu mazumtirdzniecības nozarē. Rīkoties, lai novērstu atlikušos šķēršļus konkurencei dzelzceļa tirgos. Īstenot centienus, lai konsolidētu federālo zemju banku nozari, tostarp uzlabojot pārvaldības satvaru.

Briselē, 2014. gada 8. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
P. C. PADOAN

PADOMES IETEIKUMS**(2014. gada 8. jūlijs)****par Igaunijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Igaunijas stabilitātes programmu 2014. gadam**

(2014/C 247/06)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.) un 2010. gada 21. oktobrī tā pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽²⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības paktu, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politikas jomas. Viņi pieņēma lēmumu par dalībvalstu līmenī veicamo rīcību, jo īpaši paužot pilnīgu apņemšanos sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētai valstij adresētos ieteikumus.
- (4) Padome 2013. gada 9. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽³⁾ par Igaunijas valsts reformu programmu 2013. gadam un sniedza atzinumu par Igaunijas atjaunināto stabilitātes programmu 2012.–2017. gadam. Komisija 2013. gada 15. novembrī saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 473/2013⁽⁴⁾ sniedza atzinumu par Igaunijas budžeta plāna projektu 2014. gadam.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ Paliek spēkā 2014. gadā ar Padomes Lēmumu 2014/322/ES (2014. gada 6. maijs) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm 2014. gadam (OV L 165, 4.6.2014., 49. lpp.).

⁽³⁾ OV C 217, 30.7.2013., 21. lpp.

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 473/2013 (2013. gada 21. maijs) par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārmērīga budžeta deficīta novēršanai eurozonas dalībvalstīs (OV L 140, 27.5.2013., 11. lpp.).

- (5) Komisija 2013. gada 13. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, iezīmējot 2014. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. 2013. gada 13. novembrī Komisija, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011⁽¹⁾, pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Igaunija netika noteikta kā viena no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropadome 2013. gada 20. decembrī apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra vajadzību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdevumu nosacījumus ekonomikai, sekmēt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu, novērst krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.
- (7) Igaunija 2014. gada 8. maijā iesniedza savu 2014. gada valsts reformu programmu un 2014. gada 29. aprīlī – savu 2014. gada stabilitātes programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (8) 2014. gada stabilitātes programmā izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir sasniegt vidēja termiņa mērķi un noturēt to visas programmas laikā, kā arī veidot pietiekamas fiskālās rezerves ekonomiski sarežģītiem laikiem. Stabilitātes programmā joprojām ir saglabāts iepriekš noteiktais vidēja termiņa mērķis par strukturālu pārpalikumu, kas ir stingrāks par Stabilitātes un izaugsmes paktā noteikto. Sagaidāms, ka Igaunijas pārrēķinātā strukturālā bilance 2014. gadā pasliktināsies par 0,1 procentpunktu no IKP, tādējādi līdz 2015. gadam, kad tā uzlabosies par 0,4 procentpunktiem no IKP, radīsies novirze no nepieciešamajām korekcijām, un 2016.–2017. gadā tā būs tuvu līdzsvaram. Turklāt stabilitātes programmā norādīts, ka 2014. gadā pastāv novirzes no izdevumu robežvērtības risks un 2015. gadā – būtiskas novirzes risks. Kopumā plānotās korekcijas vidēja termiņa mērķa sasniegšanai rada risku attiecībā uz Stabilitātes un izaugsmes pakta prasību ievērošanu.
- (9) Stabilitātes programmas fiskālo prognožu pamatā esošais makroekonomiskais scenārijs, kuru nav apstiprinājusi neatkarīga struktūra, ir ticams un kopumā atbilst Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognozei. Saskaņā ar šo prognozi strukturālais deficīts 2014. gadā palielināsies par 0,1% no IKP, un tādējādi radīsies 0,3% no IKP novirze no nepieciešamajām korekcijām, un divu gadu griezumā šī novirze būs ievērojama. Komisija paredz, ka 2015. gadā strukturālā bilance pasliktināsies vēl par 0,2% no IKP, kas liecina par ievērojamu novirzi no nepieciešamās korekcijas vidēja termiņa mērķa sasniegšanai. Arī attiecībā uz izdevumu robežvērtību 2014.–2015. gadā ir sagaidāma ievērojama novirze. Pamatojoties uz 2014. gada stabilitātes programmas izvērtējumu un Komisijas prognozi, ievērojot Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka pastāv risks, ka 2014. un 2015. gadā radīsies ievērojama novirze no vidēja termiņa mērķa. Strukturālās bilances norma atbilstoši prasībām Līgumā par stabilitāti, koordināciju un pārvaldību līdz ar Igaunijas jauno Likumu par valsts budžetu stājās spēkā 2014. gada 23. martā, bet norma vēl ir jāpapildina ar saistošo daudzgadu izdevumu mērķu stiprināšanu.
- (10) Attiecībā uz darba tirgu ir gūti ievērojami panākumi, jo ir samazināts jauniešu un ilgstošā bezdarba līmenis. Īpaša uzmanība jāpievērš pasākumiem, ar kuriem rada stimulus strādāt tiem, kuru ienākumi ir mazi. Ir vajadzīgi turpmāki centieni, lai vērstos pret pieaugošo darbaspēka trūkumu, tostarp tādu, ko izraisa cilvēku aiziešana no darba tirgus novecošanas un veselības problēmu un invaliditātes dēļ. Tādēļ ir ļoti svarīgi laikus pieņemt un īstenot darbaspēju reformu, vienlaikus nodrošinot atbalsta pakalpojumu pieejamību. Izdevumu rentabilitāti ģimenes politikas jomā varētu vēl vairāk uzlabot, tostarp veicinot piekļuvi bērnu aprūpei. Sagaidāms, ka tas veicinās sieviešu agrāku atgriešanos darba tirgū un mazinās vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirību, kas joprojām ir liela. Ir jāpastiprina centieni nolūkā veicināt darījumdarbību un darbvietu radīšanu reģionos ārpus Tallinas un Tartu, lai novērstu to, ka pieaug ekonomiskās attīstības atšķirības, un samazinātu bezdarba līmeni, jo īpaši mazkvalificēto darbinieku vidū.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību (OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.).

- (11) Izglītības un apmācības jomā nesēn ir pieņemtas reformas nolūkā pielāgot izglītību darba tirgus prasībām. Būs nepieciešami papildu centieni, lai atvieglotu pāreju no izglītības uz nodarbinātību. Būs vajadzīgi sistēmiski centieni, jo īpaši iesaistot sociālos partnerus, lai palielinātu līdzdalību profesionālajā izglītībā un apmācībā, kā arī mācībās darbavietā un jo īpaši mācekļībā. Mūžizglītības stratēģijas īstenošanai būs nepieciešami nopietni centieni, lai nodrošinātu kvalifikācijas paaugstināšanas, pārkvalifikācijas un kvalifikācijas līmeņus, kas ir tik ļoti nepieciešami, jo īpaši personām, kas ir nelabvēlīgākā situācijā darba tirgū. Ir ieviesta pārdomāta specializācijas shēma, kuru veido Uzņēmējdarbības un izaugsmes stratēģija un Pētniecības, attīstības un inovāciju stratēģija un kurā galvenā uzmanība ir pievērsta kopīgām prioritātēm, vienlaikus turpinot specializēt tematiskās jomas. Būtu jāturpina centieni, lai internacionalizētu pētniecības, attīstības un inovāciju sistēmu un noteiktu to par prioritāti, ņemot vērā Igaunijas ekonomikas mazo apjomu.
- (12) Igaunijas resursu izmantošanas intensitāte joprojām ir ļoti augstā līmenī. Ir gūti panākumi attiecībā uz sabiedrisko ēku energoefektivitātes uzlabošanu, taču centieni ir jā saglabā un jāpastiprina, jo īpaši mājokļu sektorā un rūpniecībā. Ir gūti ievērojami panākumi atkritumu apsaimniekošanas un apglabāšanas jomā, bet ir jānodrošina atkritumu pārstrādes ekonomiskā dzīvotspēja. Ir jāīsteno transporta attīstības plānā ietvertie pasākumi, jo īpaši tādēļ, lai ļautu Igaunijai ierobežot CO₂ emisijas nozarēs, kas neietilpst ETS. Kravu pārvadājumu jomā energoefektivitāti var uzlabot, izvēršot ilgtspējīgākus pārvadājumu veidus. Sabiedriskā transporta izmantošanu var vēl vairāk palielināt, uzlabojot reģionālo tīklu papildināmību un starpsavienojumus starp autobusu un pasažieru vilcienu pārvadājumiem. Pieaug privāto automobiļu izmantošana, taču vieglo automobiļu vidējais vecums ir gandrīz divreiz lielāks nekā vidēji ES un jaunie viegļie automobiļi ir vieni no vispiesārņojošākajiem Savienībā. Ir nepieciešams ievērojami stiprināt vides stimulus, tostarp nodokļu sistēmu. Lai gan ir veikti daudzsoļi pasākumi pārrobežu energotīklu savienojumu jomā, Igaunijas enerģijas tirgus pilnīgai savienošanai ar Savienību būs nepieciešams laiks un ieguldījumi.
- (13) Pieaugošās reģionālās atšķirības kopā ar negatīvām demogrāfiskām tendencēm, nepilnībām vietējās pašvaldībās un sadarbības trūkumu starp tām kavē Igaunijas attīstības potenciālu. Tas daļēji atspoguļo joprojām pastāvošo neatbilstību starp mazu pašvaldību fiskālajām spējām un tām uzticētajiem pienākumiem un ierobežotus apjomradītus ietaupījumus. Efektīvāki un pieejamāki augstas kvalitātes sabiedriskie pakalpojumi vietējā līmenī, kas balstīti uz pakalpojumu jomām un pakalpojumu minimuma standartiem, jo īpaši transporta, ilgtermiņa aprūpes, agrīnās pirmsskolas izglītības un sociālo pakalpojumu jomā, ir priekšnosacījums tam, lai aktivizēšanas un darba tirgus pasākumi būtu efektīvi.
- (14) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir vispusīgi izanalizējusi Igaunijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Vērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Igaunijā, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, kas panākams, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 5. ieteikumā.
- (15) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi stabilitātes programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.
- (16) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir arī veikusi analīzi par visas eurozonas ekonomikas politiku. Pamatojoties uz to, Padome ir pieņēmusi konkrētus ieteikumus, kas adresēti dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro⁽²⁾. Igaunijai kā valstij, kuras naudas vienība ir euro, būtu arī jānodrošina pilnīga un savlaicīga minēto ieteikumu īstenošana,

(1) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

(2) Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 141 lpp.

AR ŠO IESAKA Igaunijai laikposmā no 2014. gada līdz 2015. gadam rīkoties šādi.

1. Pastiprināt budžeta pasākumus 2014. gadam, ņemot vērā, ka – pamatojoties uz Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognozi – rodas atšķirība 0,3 % no IKP apmērā, kas liecina par būtiskas novirzes risku no Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvās daļas prasībām. 2015. gadā ievērojami stiprināt budžeta stratēģiju, lai nodrošinātu vidēja termiņa mērķa sasniegšanu un turpmāk to noturētu. Papildināt budžeta normu ar saistošākiem daudzgadu izdevumu noteikumiem vidēja termiņa budžeta satvarā un turpināt publisko izdevumu efektivitātes uzlabošanu.
2. Uzlabot stimulus strādāt, īstenojot zemu atalgotiem darba ņēmējiem paredzētus pasākumus. Veikt aktivizēšanas centienus, nodrošinot darbspēju reformas pieņemšanu un īstenošanu laikus. Uzlabot ģimenes politikas efektivitāti un izmaksu lietderību, vienlaikus uzlabojot bērnu aprūpes pakalpojumu pieejamību un iespēju tos saņemt. Izvērst saskaņotus pasākumus nolūkā veicināt ekonomisko izaugsmi un uzņēmējdarbību reģionos, kuros ir augsts bezdarba līmenis.
3. Nodrošināt izglītības un apmācības sistēmu atbilstību darba tirgum, uzlabot prasmju un kvalifikācijas līmeni, paplašinot mūžizglītības pasākumus un sistemātiski palielinot līdzdalību profesionālajā izglītībā un apmācībā, tostarp mācekļībā. Turpināt prioritāšu noteikšanas un specializācijas stiprināšanu pētniecības un inovāciju sistēmās un uzlabot sadarbību starp uzņēmumiem, augstākās izglītības un pētniecības iestādēm, lai veicinātu konkurētspēju starptautiskā līmenī.
4. Pastiprināt centienus nolūkā uzlabot energoefektivitāti, jo īpaši mājokļu un rūpniecības ēku sektorā. Ievērojami stiprināt vides stimulus transporta nozarē, lai veicinātu tādu mobilitāti, kas patērē mazāk resursu. Turpināt pārrobežu savienojumu ar kaimiņu dalībvalstīm attīstību, lai dažādotu enerģijas avotus un veicinātu konkurenci, labāk integrējot Baltijas enerģijas tirgus.
5. Labāk līdzsvarot vietējo pašvaldību ieņēmumus un uzticētos pienākumus. Uzlabot vietējo pašvaldību efektivitāti un nodrošināt augstas kvalitātes sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu vietējā līmenī, jo īpaši sociālo pakalpojumu sniegšanu, kas papildina aktivizēšanas pasākumus.

Briselē, 2014. gada 8. jūlijā

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

P. C. PADOAN

PADOMES IETEIKUMS**(2014. gada 8. jūlijs)****par Īrijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Īrijas 2014. gada stabilitātes programmu**

(2014/C 247/07)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽²⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jāīstojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādnēm (2010.–2014. g.) un 2010. gada 21. oktobrī tā pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm⁽³⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un darbavietu pakta, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politikas jomas. Viņi pieņēma lēmumu par dalībvalstu līmenī veicamo rīcību, jo īpaši paužot pilnīgu apņemšanos sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētai valstij adresētos ieteikumus.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

⁽³⁾ Paliiek spēkā 2014. gadā ar Padomes Lēmumu 2014/322/ES (2014. gada 6. maijs) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm 2014. gadam (OV L 165, 4.6.2014., 49. lpp.)

- (4) Līdz 2013. gada decembrim Īrija īstenoja makroekonomikas korekciju programmu. Tādējādi saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 472/2013⁽¹⁾ 12. pantu minētās programmas laikā tai nepiemēroja Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada uzraudzību un izvērtēšanu. Ņemot vērā to, ka Īrija ir veiksmīgi pabeigusi makroekonomikas korekciju programmu, Īrija tagad būtu pilnībā jāiekļauj Eiropas pusgada sistēmā.
- (5) Komisija 2013. gada 13. novembrī pieņēma Gada izaugsmes pētījumu, iezīmējot 2014. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. 2013. gada 13. novembrī Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu.
- (6) Eiropadome 2013. gada 20. decembrī apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra vajadzību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdevumu nosacījumus ekonomikai, sekmēt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu, novērst krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.
- (7) Komisija 2014. gada 5. martā publicēja padziļinātā pārskata rezultātus par Īriju, pamatojoties uz Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu un ņemot vērā ekonomikas korekciju programmas veiksmīgo pabeigšanu Īrijā, un tādējādi arī faktu, ka Īrija tagad būtu pilnībā jāiekļauj Eiropas pusgada sistēmā. Komisijas veiktā analīze ļauj secināt, ka Īrijas neseno pabeigtajai makroekonomikas korekciju programmai bija liela nozīme ekonomisko risku pārvaldībā un nelīdzsvarotības mazināšanā. Tomēr atlikušajai makroekonomikas nelīdzsvarotībai ir nepieciešama īpaša uzraudzība un izlēmīga politiska rīcība. Jo īpaši norises finanšu nozarē, privātā un publiskā sektora parādsaistības un līdz ar to lielās bruto un neto ārējās saistības un situācija darba tirgū nozīmē, ka riski joprojām pastāv.
- (8) Īrija 2014. gada 17. aprīlī iesniedza savu 2014. gada valsts reformu programmu un 2014. gada 29. aprīlī – savu 2014. gada stabilitātes programmu. Lai ņemtu vērā abu programmu savstarpējo saistību, tās tika izvērtētas vienlaikus.
- (9) 2014. gada stabilitātes programmā ietvertās budžeta stratēģijas galvenie mērķi ir līdz 2015. gadam koriģēt pārmērīgo deficītu un līdz 2018. gadam sasniegt vidējā termiņa mērķi. Stabilitātes programmas mērķis ir līdz 2015. gadam samazināt deficītu zem 3 % no IKP saskaņā ar ieteikumu par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru. Stabilitātes programmā ir apstiprināts vidējā termiņa mērķis, proti, līdzsvarots budžeta stāvoklis strukturālā izteiksmē, kas atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumiem. Pēc 2015. gada laikposmā no 2016. gada līdz 2018. gadam stabilitātes programmā ir noteikts budžeta pamatdeficīta samazinājums par apmēram vienu procentpunktu no IKP gadā. Tās mērķis ir samazināt parādu no gandrīz 124 % no IKP 2013. gadā līdz 107 % no IKP 2018. gadā. Makroekonomikas scenāriju, uz kuru pamatojas stabilitātes programmā sniegtās budžeta prognozes, neatkarīga struktūra (Īrijas Fiskālā konsultatīvā padome) apstiprināja kā tādu, kas "iekļaujas attiecīgu prognožu diapazonā". Pamātā tas saskan ar Komisijas prognozi 2014. un 2015. gadam, nelielas atšķirības ir tikai pieprasījuma komponentos. Tomēr iestāžu prognoze stabilitātes programmas turpmākajiem gadiem ir optimistiska. Turklāt budžeta mērķu sasniegšanai 2015. gadā nav sniegts pietiekami detalizēts pasākumu izklāsts. Tā rezultātā Komisija deficītu 2015. gadā prognozē lielāku par Padomes ieteikto mērķi. Pamatojoties uz Padomes veikto stabilitātes programmas izvērtējumu un Komisijas prognozi, ievērojot Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka programmas mērķi atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām, taču no 2015. gada tie jāpapildina ar konkrētiem pasākumiem. Ir veikti nozīmīgi pasākumi, lai uzlabotu svarīgus Īrijas fiskālā regulējuma aspektus un datu sniegšanas kvalitāti un savlaicīgumu. Pašreizējie noteikumi par vidēja termiņa izdevumu griesītiem valdībai ļauj veikt diskrecionāras izmaiņas ne tikai iepriekš noteiktās ārkārtas situācijās.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 472/2013 (2013. gada 21. maijs) par to eurozonas dalībvalstu ekonomiskās un budžeta uzraudzības pastiprināšanu, kurās ir vai kurām draud nopietnas finanšu stabilitātes grūtības (OV L 140, 27.5.2013., 1. lpp.).

- (10) Nodokļu reformas ir veicinājušas fiskālās korekcijas, taču vēl ir iespējas uzlabot nodokļu sistēmas efektivitāti un padarīt to labvēlīgāku izaugsmei. Ir mainīta nodokļu uzlikšana īpašumam, pārejot no darījumu nodokļa uz regulāru nodokli, kura aprēķina pamatā ir mājokļa īpašuma vērtība, tomēr nodokļu bāze joprojām ir samērā šaura, jo uz noteiktiem īpašuma veidiem nodokļu regulējums joprojām neattiecas. Darbaspēka nodokļu sistēma ir sadrumstalota un sarežģīta, un nodokļu bāzes patēriņa un vides nodokļiem sašaurina samazinātās likmes un atvieglojumi, lai arī šādi nodokļi ir izaugsmei labvēlīgāki. Nulles un samazinātu PVN nodokļa likmju rezultātā PVN efektivitātes rādītājs ir zemāks par ES vidējo rādītāju. Samazinātās PVN nodokļa likmes tiek plaši izmantotas pārdales nolūkos, lai arī tās nav efektīvs un mērķtiecīgs politikas rīks neaizsargāto iedzīvotāju grupu aizsardzībai. Pastāv iespējas uzlabot vides nodokļu instrumentu efektivitāti un pārtraukt videi kaitīgas subsīdijas.
- (11) Lai arī Īrijas sabiedrība ir samērā jauna, valsts veselības aprūpes izdevumu rādītājs 2012. gadā bija viens no augstākajiem Savienībā – 8,7% no NKI, būtiski pārsniedzot ES vidējo rādītāju, kas ir 7,3%. Ņemot vērā pašreizējās grūtības veselības aizsardzības budžeta pārvaldībā, sagaidāmais demogrāfiskais spiediens iedzīvotāju novecošanas dēļ nozīmē, ka saglabāt sniedzamo pakalpojumu līmeni varēs tikai tad, ja vidējā termiņā un ilgtermiņā tiks panākts izmaksu lietderīgums. Tiek prognozēts, ka demogrāfiskā spiediena dēļ ar veselības aizsardzību saistītie izdevumi līdz 2060. gadam palielināsies par 1,2 procentpunktiem no IKP. Veselības aizsardzības jomas problēmas ir daudzšķautņainas. Finanšu pārvaldība un uzskaites sistēmas un procesi ir sadalīti starp daudziem veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējiem. Tas rada kavējumus un šķēršļus informācijas vākšanā un apstrādē. Tāpat tas traucē izdevumu uzraudzību veselības aprūpes jomā un kavē īstenot centienus nodrošināt izmaksu lietderīgumu un līdzekļu atbilstošu piešķiršanu. Vēl viena problēma ir lieli izdevumi par zālēm, kuru salīdzinoši liela daļa ir izdevumi par ambulatoro pacientu zālēm.
- (12) Īrija saskaras ar bezdarba problēmām, jo īpaši ilgstoša bezdarba un jauniešu bezdarba problēmām, un joprojām ir liela daļa darbaspējīgā vecuma iedzīvotāju ar zema līmeņa prasmēm, kā rezultātā rodas nevienlīdzība un prasmju neatbilstība. Nesen veiktās darba tirgus nostiprināšanas rezultātā ilgstošā bezdarba rādītājs pakāpeniski ir samazinājies, tomēr tā īpatsvars kopējā bezdarbā joprojām ir augsts – 2013. gada beigās tas bija vairāk nekā 61% no kopējā bezdarba rādītāja. Jauniešu bezdarba rādītājs visaugstākais bija 2012. gada vidū, kad tas pārsniedza 30%. Turklāt to jauniešu īpatsvars, kuri nav ne nodarbināti, ne iesaistīti izglītībā vai apmācībā, laikposmā no 2007. gada līdz 2012. gadam palielinājās par astoņiem procentpunktiem un sasniedza 18,7%, tad samazinājās līdz 16,1%, tomēr tas joprojām ir viens no augstākajiem rādītājiem Savienībā. Saskaņā ar garantijas jauniešiem mērķiem risinājums, aptverot visus skartos jauniešus, ir jāatrod četru mēnešu laikā. Līdz ar līdzsvara atjaunošanu ekonomikā ir parādījusies prasmju neatbilstība, kas pārkvalifikāciju un prasmju uzlabošanu ir padarījusi par izaicinājumu izglītības un apmācības sistēmai. Turklāt rādītājs, kas raksturo iesaistīšanos mūžizglītībā, ir zemāks par ES vidējo rādītāju (7,3% salīdzinājumā ar 10,7% 2013. gadā).
- (13) Īrija ir valsts, kurā tādu personu īpatsvars, kuras dzīvo mājāsaimniecībās ar zemu nodarbinātības intensitāti, ir viens no lielākajiem Savienībā, un tas rada nopietnas sociālas problēmas. Jau pirms krīzes šis īpatsvars pārsniedza ES vidējo rādītāju, un tad tas strauji palielinājās no 14,3% 2007. gadā līdz 24,2% 2011. gadā. Zema nodarbinātības intensitāte ir īpaši smaga problēma mājāsaimniecībās, kurās ir tikai viens no vecākiem. Tas Īrijā ir veicinājis bērnu nabadzības vai sociālās atstumtības riska palielināšanos un saasina jautājumu par sieviešu nevienlīdzīgu dalību darba tirgū: 2013. gadā sieviešu dalības rādītājs bija 67,2% salīdzinājumā ar vīriešu dalības rādītāju, kas ir 83,4%. Tā rezultātā uzmanība ir pievērsta bērnu aprūpes iespēju nodrošinājumam un finansiālai pieejamībai, kas ir būtisks šķērslis tam, lai vecāki atrastu darbu un izvairītos no nabadzības. Darba tirgu ietekmē arī iespējas iekrist bezdarba slazdos. Nemainīgā bezdarbnieku pabalstu struktūra, kuras izmaksā saskaņā ar Darba meklētāju pabalstu un atlīdzību sistēmu, tas, ka darba meklētāja pabalsts tiek piešķirts uz neierobežotu laiku, un, atsākot strādāt, vairs netiek maksātas papildu piemaksas (jo īpaši piemaksa pie nomas maksas un veselības apdrošināšanas kartes), nozīmē, ka ilgstošiem bezdarbniekiem ar zemu ienākumu potenciālu un – atkarībā no ģimenes apstākļiem – arī citām darba ņēmēju kategorijām aizvietošanas rādītāji ir salīdzinoši augsti.
- (14) Aizdevumi MVU joprojām tiek izsniegti negribīgi, kam par iemeslu ir maza aktivitāte kredītu pieprasīšanā un to piedāvājuma ierobežojumi, jo MVU joprojām ietekmē liels aizņemto līdzekļu īpatsvars un vājais iekšzemes pieprasījums, savukārt bankām ir jāturpina gūt panākumus, ilgspējīgi risinot MVU izsniegto ieņēmumus nenesošo kredītu problēmu. Jaunākajā Red C pētījumā redzams, ka no 35% to MVU, kuri

lūdza bankas aizdevumu laikā no 2013. gada oktobra līdz 2014. gada martam, 19 % saņēma atteikumu. 2009. gada beigās tika izveidota kredītu uzraudzības iestāde (*Credit Review Office*), lai darbotos par starpnieku strīdos starp aizdevējiem un iespējamajiem aizņēmējiem MVU, kuriem iepriekš kredīts ir ticis atteikts. Lai arī minētās iestādes ietekme bija pozitīva, tomēr tā līdz šim brīdim šķiet visai neliela; daļēji tas skaidrojams ar to, ka iesniegto sūdzību skaits ir neliels. Ieguldījumu jomā MVU ļoti lielā mērā paļaujas uz banku finansējumu, un citi finansējuma avoti, kas nav bankas, ir salīdzinoši vāji attīstīti, lai arī šobrīd tiek izskatītas dažas alternatīvas, tostarp aizdevumu fondi. Tomēr ekonomikai atkopjoties un iekšzemes pieprasījumam atgūstot apjomu, iespējams, pieaugs ierobežojumi, ja vien kredīta kanāli netiks atbilstoši atjaunoti – kas ir būtiski izaugsmei. Lai uzlabotu finansējuma pieejamību MVU, ir izveidotas īpašas shēmas un fondi, piemēram, aizdevumu garantijas shēma, mikrouzņēmumu aizdevumu finansēšanas shēma un trīs MVU fondi, taču līdz šim brīdim tie netiek aktīvi izmantoti.

- (15) Neraugoties uz reformām banku nozarē, kas veiktas nesen pabeigtās finansiālās palīdzības programmas ietvaros, joprojām pastāv daudzas būtiskas problēmas. Šīs problēmas tika detalizēti analizētas Komisijas 2014. gada padziļinātajā pārskatā par Īriju. Trīs galvenajās iekšzemes bankās ieņēmumus nenesošo kredītu apjoms 2013. gada jūnijā bija gandrīz 27 % no kopsummas. Neraugoties uz nesen veikto saistību un aktīvu īpatsvara samazināšanu, privātā sektora parāds joprojām ir viens no augstākajiem Savienībā, un tas joprojām ir drauds finanšu stabilitātei un slogs ekonomikai. Mājsaimniecību un MVU saistību un aktīvu īpatsvara samazināšana ir nepietiekama, un banku un MVU bilanču sakārtošana ir būtiska kredīta kanālu atjaunošanai. Banku aizdevumu apjoms turpina samazināties, un banku nozare joprojām cenšas atgūt rentabilitāti, ko daļēji ietekmē neizdevīgo hipotēku (zema ienesīguma vēsturisko aktīvu) lielais skaits banku bilancēs.
- (16) Izmaksas saistībā ar līgumu izpildes panākšanu ir augstas. Juristu honorāri ir šo izmaksu lielākā daļa un atbilst 18,8 procentpunktiem, un lielas juridisko pakalpojumu izmaksas ietekmē visu uzņēmumu, tostarp MVU, izmaksu struktūru. Turklāt – atšķirībā no pārējiem profesionālajiem pakalpojumiem –, kopš krīzes sākuma juridisko pakalpojumu izmaksas nav samazinājušās, kas daļēji skaidrojams ar nepietiekamo konkurenci. Makroekonomikas korekciju programmas ietvaros iestādes ir apņēmušās veikt reformas juridisko pakalpojumu jomā. 2011. gadā tās publicēja Juridisko pakalpojumu regulējuma aktu, kas vēl ir jāsteno. Tiesu un tiesu iestāžu administratīvie resursi, lai nodrošinātu aktīvu pirmstiesas lietu apstrādi, ir ļoti ierobežoti, kas varētu būt viens no iemesliem, kas veicina kavēšanos lietu iztiesāšanā un palielina izmaksas. Turklāt Īrijai ievērojami trūkst spēju vākt datus par tiesu sistēmas kvalitāti un efektivitāti.
- (17) Eiropas pusgada ietvaros Komisija ir vispusīgi izanalizējusi Īrijas ekonomikas politiku. Komisija ir izvērtējusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Vērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Īrijā, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1.–7. ieteikumā.
- (18) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi stabilitātes programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir īpaši atspoguļots turpmāk izklāstītajā 1.–2. ieteikumā.
- (19) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti turpmāk izklāstītajā 1., 3., 5. un 6. ieteikumā.
- (20) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir arī veikusi analīzi par visas eurozonas ekonomikas politiku. Pamatojoties uz to, Padome ir sagatavojusi konkrētus ieteikumus, kas adresēti dalībvalstīm, kuru valūta ir euro⁽²⁾ Īrijai kā valstij, kuras valūta ir euro, būtu arī jānodrošina pilnīga un savlaicīga minēto ieteikumu īstenošana,

(1) Saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

(2) Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 141 lpp.

AR ŠO IESAKA Īrijai laikposmā no 2014. līdz 2015. gadam rīkoties šādi.

1. Pilnībā īstenot 2014. gada budžetu un līdz 2015. gadam nodrošināt pārmērīgā deficīta novēršanu ilgtspējīgā veidā, šādā nolūkā budžeta stratēģiju papildinot ar papildu strukturāliem pasākumiem un īstenojot strukturālo korekciju centienus, kas noteikti Padomes ieteikumā, kas pieņemts pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras ietvaros. Pēc pārmērīga budžeta deficīta novēršanas turpināt strukturālo korekciju centienus, kas vērsti uz vidējā termiņa mērķi vismaz 0,5 % no IKP apmērā katru gadu un vēl vairāk labos ekonomikas apstākļos vai tad, ja tas nepieciešams parādsaistību noteikuma ievērošanai, lai panāktu vispārējās valdības parāda augstā rādītāja ilgtspējīgu samazināšanos. Pastiprināt fiskālās korekcijas stratēģijas ticamību, efektīvi īstenot daudzgadu budžeta plānošanu un noteikt plašus budžeta pasākumus vidējā termiņa fiskālo mērķu sasniegšanai. Valdības izdevumu griestus noteikt par saistošiem, tostarp ierobežojot tiesību aktos paredzētās iespējas diskrecionāru izmaiņu veikšanai. Lai veicinātu fiskālo konsolidāciju, vajadzētu apsvērt iespēju palielināt ieņēmumus, šādā nolūkā paplašinot nodokļu bāzi. Nodokļu sistēmu padarīt labvēlīgāku izaugsmei un videi.
2. Lai uzlabotu izmaksu lietderību, turpināt veselības aprūpes nozares reformu, kas uzsākta nākotnes veselības aizsardzības stratēģijas ietvaros. Veikt papildu pasākumus, lai samazinātu izdevumus par zālēm, tostarp biežāk veicot patentaizsardzības zāļu cenu atkārtotu saskaņošanu, palielinot ģenērisko zāļu pieejamību un uzlabojot zāļu izrakstīšanas praksi. Īstenot valsts veselības aizsardzības iestādes finanšu pārvaldības sistēmu reformu, lai racionalizētu visu pakalpojumu sniedzēju sistēmas un nodrošinātu sūdzību labāku pārvaldību. Vēlālais līdz 2015. gada pirmā ceturkšņa beigām ieviest individuālus veselības identifikatorus.
3. Turpināt uzlabojumus aktīvas darba tirgus politikas jomās, jo īpaši uzmanību pievēršot ilgstošiem bezdarbniekiem, personām ar zema līmeņa prasmēm un – saskaņā ar garantijas jauniešu mērķiem – jauniešiem. Turpināt tālākizglītības un tālākapmācības (*FET*) sistēmas reformu, attīstīt nodarbinātības atbalsta shēmas un mācekļības programmas. Vairāk piedāvāt apmācību darbavietā; uzlabot un nodrošināt *FET* kursu un mācekļības programmu atbilstību darba tirgus vajadzībām. Palielināt *Intreo* darba biroju sniegto atbalsta pakalpojumu līmeni un uzlabot to kvalitāti. Ieviest vienlaidu *FET* nosūtīšanas sistēmu starp *Intreo* birojiem un izglītības un apmācības valdēm.
4. Risināt problēmu, kas ir saistīta ar māsaimniecībām, kurās ir zema nodarbinātības intensitāte, un pievērsties jautājumam par bērniem, kuriem draud iespēja ieslīgt nabadzībā, pakāpeniski samazinot pabalstus un papildu piemaksas pēc atgriešanās darbā. Veicināt sieviešu dalību darba tirgū, uzlabojot piekļuvi bērnu aprūpei, kas ir finansiālā ziņā pieejamāka un pilna laika, jo īpaši ģimenēm ar maziem ienākumiem.
5. Attīstīt MVU jomai paredzētu politiku, tostarp iniciatīvas, lai risinātu banku un citu avotu finansējuma pieejamības un parādu pārstrukturēšanas jautājumus, vienlaikus neapdraudot publiskās finanses un finanšu stabilitāti. Turpināt iniciatīvas, lai uzlabotu MVU piekļuvi banku un citu avotu finansējumam. Banku nozarē ieviest sistēmu, lai uzraudzītu aizdevumu sniegšanu MVU. Vienlaikus strādāt, lai nodrošinātu, ka labāk tiek izmantoti pieejamie finansējuma avoti, kas nav bankas, tostarp trīs MVU fondi, kurus līdzfinansē Valsts pensiju rezerves fonds, *Microfinance Ireland* un pagaidu aizdevumu garantijas fonds. Veicināt to, ka MVU izmanto šos un citas finansējuma shēmas, kas nav bankas. Palielināt kredītu uzraudzības iestādes popularitāti un spējas strīdu izšķiršanā starp bankām un iespējamajiem aizņēmējiem MVU, kuriem aizdevums ir ticis atteikts.
6. Uzraudzīt, cik veiksmīgi bankas ir sasniegušas noteiktos mērķus hipotekāro kredītu pārstrukturēšanā. Galvenajām hipotēku bankām noteikt vērienīgus mērķus, kas jāsasniedz 2014. gada trešajā un ceturtajā ceturksnī: ierosināt un īstenot risinājumus hipotēku aizdevumu, kuru atmaksa tiek kavēta par vairāk nekā 90 dienām, pārstrukturēšanai ar mērķi līdz 2014. gada beigām ievērojami samazināt kavēto hipotēkas maksājumu apjomu. Veicot revīzijas un mērķtiecīgas pārbaudes uz vietas, turpināt izvērtēt veikto pārstrukturēšanas pasākumu ilgtspēju. Izstrādāt norādes, lai panāktu risinājumu noturīgumu. Lai veicinātu pārredzamību, publicēt regulārus datus par tiem banku aizdevumu portfeliem, kuri ir aizdevumi MVU un kuru atmaksa tiek kavēta. Izstrādāt stratēģiju, lai risinātu situācijas, kad ar komerciāliem nolūkiem izmantojamu nekustamo īpašumu saistīti riska darījumi rada finansiālas grūtības. Izveidot centralizētu aizdevumu reģistru.

7. Samazināt tiesvedības un juridisko pakalpojumu izmaksas un veicināt konkurētspēju, tostarp līdz 2014. gada beigām pieņemot Juridisko pakalpojumu regulējuma aktu, cita starpā tā noteikumu, kas ļauj nodarboties ar daudzdisciplīnu praksi, un cenšoties atcelt advokātu uzliktos apgrūtinājumus. Uzraudzīt tā ietekmi, tostarp uz juridisko pakalpojumu izmaksām. Veikt izpildpasākumus, lai nodrošinātu, ka Juridisko pakalpojumu regulatīvā iestāde sāk darboties nekavējoties un ka tā pilda savus tiesību aktos noteiktos pienākumus, tostarp publicē noteikumus vai pamatnostādnes daudzdisciplīnu prakses īstenošanai un sūdzību izskatīšanai. Uzlabot datu vākšanas sistēmas, lai veicinātu tiesvedības efektivitātes uzraudzību un izvērtēšanu nolūkā apzināt jautājumus, kuros nepieciešamas reformas.

Briselē, 2014. gada 8. jūlijā

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

P. C. PADOAN

PADOMES IETEIKUMS**(2014. gada 8. jūlijs)****par Spānijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Spānijas 2014. gada stabilitātes programmu**

(2014/C 247/08)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽²⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jāīstojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādnēm (2010.–2014. g.), un 2010. gada 21. oktobrī tā pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm⁽³⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības paktu, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politikas jomas. Viņi pieņēma lēmumu par dalībvalstu līmenī veicamo rīcību, jo īpaši paužot pilnīgu apņemšanos sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētai valstij adresētos ieteikumus.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

⁽³⁾ Paliiek spēkā 2014. gadā ar Padomes Lēmumu 2014/322/ES (2014. gada 6. maijs) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm 2014. gadam (OV L 165, 4.6.2014., 49. lpp.).

- (4) Padome 2013. gada 9. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽¹⁾ par Spānijas 2013. gada valsts reformu programmu un sniedza atzinumu par atjaunināto Spānijas stabilitātes programmu 2012.–2016. gadam. Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 473/2013⁽²⁾ Komisija 2013. gada 15. novembrī iesniedza savu atzinumu par Spānijas budžeta plāna projektu 2014. gadam.
- (5) Komisija 2013. gada 13. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, iezīmējot 2014. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. 2013. gada 13. novembrī Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā tā noteica Spāniju kā vienu no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropadome 2013. gada 20. decembrī apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra vajadzību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdevumu nosacījumus ekonomikai, sekmēt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu, novērst krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.
- (7) Komisija 2014. gada 5. martā publicēja saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu sagatavotā padziļinātā pārskata rezultātus par Spāniju. Komisijas veiktā analīze tai ļauj secināt, ka Spānijā pastāv makroekonomiskā nelīdzsvarotība, kuras novēršanai vajadzīga īpaša uzraudzība un izšķiroša politikas rīcība. Konkrēti – vairākās jomās pagājušā gadā konstatētās pārmērīgās nelīdzsvarotības novēršana ir viennozīmīgi pavirzījies uz priekšu, un pozitīvās izaugsmes atjaunošanās ir samazinājusi riskus. Tomēr nelīdzsvarotības apmērs un savstarpēji saistītais raksturs, jo īpaši augstais iekšējā un ārējā parāda līmenis un augstais bezdarba līmenis, nozīmē, ka vājās puses joprojām pastāv.
- (8) Spānija 2014. gada 30. aprīlī iesniedza savu 2014. gada valsts reformu programmu, un savu 2014. gada stabilitātes programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (9) 2014. gada stabilitātes programmā izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir līdz 2016. gadam novērst pārmērīgo budžeta deficītu un 2017. gadā sasniegt vidējā termiņa mērķi. Stabilitātes programmā ir apstiprināts vidējā termiņa mērķis, t. i., līdzsvarots budžets strukturālajā izteiksmē, kas ir tālejošāks mērķis, nekā noteikts Stabilitātes un izaugsmes paktā. Saskaņā ar stabilitātes programmu ir plānots 2016. gadā samazināt budžeta deficītu zem 3% no IKP atbilstīgi termiņam, kas noteikts Padomes 2013. gada 21. jūnija ieteikumā⁽³⁾, un iecerēts 2014. gada deficītu samazināt vēl vairāk nekā ieteikts (5,5% no IKP pretstatā 5,8% no IKP). Tomēr, sākot no 2014. gada, stabilitātes programmā plānotais (pārrēķinātās) strukturālās bilances ikgadējais uzlabojums ir mazāks par ieteikto uzlabojumu. Plānā ir paredzēts 2017. gadā gūt pietiekamus panākumus, lai sasniegtu vidējā termiņa mērķi, kaut arī ar to var nepietikt, lai sasniegtu šo mērķi tajā pašā gadā, kā noteikts stabilitātes programmā. Stabilitātes programmā prognozēts, ka valsts parāda attiecība sasniegs maksimumu 2015. gadā (101,7% no IKP) un pēc tam sāks samazināties. Budžeta stratēģija, kas izklāstīta stabilitātes programmā, kopumā tikai daļēji atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Stabilitātes programmas, kuru nav sniegusi vai apstiprinājusi neatkarīga struktūra, budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs ir lielā mērā ticams attiecībā uz 2014. gadu, savukārt attiecībā uz 2015. gadu tas ir pakļauts negatīviem riskiem salīdzinājumā ar Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognozi. Stabilitātes programmā plānotie IKP izaugsmes rādītāji 2016. un 2017. gadā, šķiet, ir diezgan optimistiski salīdzinājumā ar pašreizējām aplēsēm par potenciālo ekonomikas izaugsmes rādītāju un atlikušajām pēckrīzes ekonomikas korekciju vajadzībām.

⁽¹⁾ OV C 217, 30.7.2013., 81. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 473/2013 (2013. gada 21. maijs) par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārmērīga budžeta deficīta novēršanai eurozonas dalībvalstīs (OV L 140, 27.5.2013., 11. lpp.).

⁽³⁾ Padomes ieteikums (2013. gada 21. jūnijs) par pārmērīga valdības budžeta deficīta situācijas novēršanu Spānijā (OV C 180, 26.6.2013., 4. lpp.)

Tāpēc negatīvi riski apdraud arī deficīta un parāda korekciju. Turklāt vēl nav pietiekami precīzi norādīti konkrēti pasākumi, kuru mērķis ir no 2015. gada sekmēt kopējā deficīta mērķu sasniegšanu, jo īpaši saistībā ar izmaiņām nodokļu jomas tiesību aktos atbilstoši plānotajai nodokļu reformai. Citi riski ir saistīti ar neparedzēto izdevumu saistībām un ieguvumiem, kas gūti plānoto ietaupījumu rezultātā vietējā un reģionālajā līmenī. Balstoties uz Komisijas prognozi, fiskālo pasākumu apmērs 2013. un 2014. gadā ir par 1,1 procentpunktu mazāks strukturālās bilances (pārrēķināto) izmaiņu izteiksmē (kaut gan šo skaitli palielina potenciālā produkcijas apjoma novērtēšanas metodoloģijas nesenās izmaiņas) un par 0,4 procentpunktiem mazāks salīdzinājumā ar to pasākumu apmēru, kuri tika uzskatīti par vajadzīgiem brīdī, kad tika pieņemts ieteikums saskaņā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru. Pamatojoties uz savu stabilitātes programmas novērtējumu un Komisijas prognozi saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka budžeta stratēģijas pamatā esošie pasākumi vēl vairāk jākonkretizē un ka ir vajadzīgi papildu pasākumi, lai pilnībā izpildītu Padomes ieteikumu saskaņā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru.

- (10) Fiskālo strukturālo pasākumu jomā ir gūti panākumi ziņošanā par budžeta izpildi un koriģējošo pasākumu piemērošanā saistību nepildošajām administratīvajām iestādēm. Tomēr joprojām ir iespējams īstenot Spānijas Budžeta stabilitātes konstitucionālajā likumā izklāstītos papildu izpildes mehānismus attiecībā uz saistību nepildošajiem reģioniem. Ir veikti jauni pasākumi, lai visos valdības līmeņos piemērotu komercpiegādātājiem maksājumu veikšanas vidēju termiņu (30 dienas). 2013. gada novembrī ar likumu tika izveidota neatkarīga fiskāla iestāde, un 2014. gada februārī tika iecelts tās priekšsēdētājs. Tomēr šī iestāde nebija laicīgi sākusi darbu, lai novērtētu 2014. gada stabilitātes programmu. 2014. gada valsts reformu programmā arī atzīts, ka jāturpina uzlabot izmaksu lietderību veselības aprūpes un farmaceutisko izdevumu jomā, piemēram, centralizēti iegādājoties farmaceutiskās preces, pārskatot pakalpojumu grozu, izstrādājot digitālus klīniskus datus vai uzlabojot veselības aprūpes iestāžu vadību. Tā kā vairuma turpmāk plānoto fiskālās konsolidācijas pasākumu pamatā ir izdevumu ietaupījumi, tad sistemātiska izdevumu pārskatīšana visos valdības līmeņos palīdzētu noteikt jomas, kurās ietaupījumus varētu gūt izaugsmi veicinošā veidā, vienlaikus ņemot vērā visneaizsargātāko iedzīvotāju vajadzības.
- (11) Spānija 2013. gadā pieņēma jaunus pasākumus, lai samazinātu parādu kropļojošo ietekmi uzņēmumu nodokļu jomā. 2013. gadā Spānija guva arī zināmus panākumus nodokļu saistību izpildes uzlabošanā, pastiprinot cīņu pret krāpšanu nodokļu jomā un nedeklarētu nodarbinātību, taču joprojām pastāv nopietnas problēmas. 2013. un 2014. gadā Spānija arī samazināja sociālā nodrošinājuma iemaksas par jauniešu un jaunu darba ņēmēju pieņemšanu darbā. Pēc tam, kad valdības pilnvarota ekspertu komiteja nāca klajā ar visaptverošu ziņojumu par nodokļu reformu, iestādes 2014. gada otrajā ceturksnī plāno iesniegt konkrētus tiesību aktu priekšlikumus. Saskaņā ar 2014. gada valsts reformu programmu šo priekšlikumu mērķis būs modernizēt nodokļu sistēmu, samazināt aizspriedumus pret nodarbinātību, paātrināt nodokļu iekasēšanu, sekmēt ekonomikas attīstību, nodrošināt tirgus viengabalainību un fiskālo neitralitāti un uzlabot Spānijas ekonomikas konkurētspēju, vienlaikus veicinot fiskālo konsolidāciju. Šīs reformas izstrāde un īstenošana būs nozīmīgs faktors turpmākajām ekonomikas perspektīvām un valsts finansēm.
- (12) Finanšu stabilitāti ir sekmējusi banku nozares rekapitalizācija un pārstrukturēšana, kā arī tas, ka tika īstēta 2012. gada jūlijā pieņemtā Eiropas Stabilizācijas mehānisma (ESM) programma finanšu iestāžu rekapitalizācijai; šī programma tika pabeigta 2014. gada 22. janvārī. Tomēr finanšu nozare Spānijā vēl aizvien saskaras ar ievērojamām problēmām, kas rūpīgi jāuzrauga un jārisina. Turklāt banku labvēlīgāki finansēšanas nosacījumi tiek tikai pakāpeniski attiecināti uz MVU finansēšanu. Nākotnē jānodrošina, ka kredīti arī turpmāk tiek piešķirti dzīvotspējīgām ekonomikas nozarēm, jo privātajā sektorā turpinās samazināties aizņemto līdzekļu īpatsvars. Iestādes ir veikušas vairākus pasākumus, lai uzlabotu uzņēmumu pieeju banku un ārpusbanku finansējumam un atvieglotu uzņēmumu parādu pārstrukturēšanu, taču ir vajadzīgi turpmāki politikas pasākumi.

- (13) Darba tirgū ir konstatējamas zināmas stabilizācijas pazīmes, un 2014. gadā ir paredzama mērena atveseļošanās ar pieaugošu nodarbinātības un zemāku bezdarba līmeni. Tomēr bezdarba līmenis vēl aizvien ir ļoti augsts – 2013. gadā vidēji 26,1%. Īpašas bažas rada augstais jauniešu bezdarba līmenis (54,3%) un ievērojamais ilgtermiņa bezdarba līmenis (49,7% no kopējā bezdarbnieku skaita 2013. gadā); ilgtermiņa bezdarba līmenis ir īpaši augsts gados vecāku darba ņēmēju un mazkvalificētu darba ņēmēju vidū. Pieejamie 2012. gada darba tirgus reformas izvērtējumi liecina, ka reforma – kopā ar sociālo partneru apņemšanos ievērot 2012.–2014. gadā algu mērenību – ir palīdzējusi uzņēmumiem nodrošināt lielāku iekšējo elastību un ierobežot darbvieta skaita samazināšanu, uzņēmumu līmenī piešķirot prioritāti darba koplīgumiem un paplašinot uzņēmumu iespējas izstāties no koplīguma. Reformas rezultātā ir arī samazinātas kompensācijas izmaksas par netaisnīgu atlaišanu no darba, tā ir palīdzējusi samazināt tiesā apstrīdēto atlaišanas gadījumu skaitu, un ar reformu ir ieviests jauns līguma veids, lai sekmētu stabilu pieņemšanu darbā mazos un vidējos uzņēmumos (MVU). 2013. gadā un 2014. gada sākumā tika ieviesti turpmāki pasākumi, kuru mērķis ir atvieglot stabilu nepilnas slodzes nodarbinātību un samazināt pagaidu sociālā nodrošinājuma iemaksas par jauniem beztermiņa līgumiem. Tomēr nopietna problēma Spānijas darba tirgū vēl aizvien ir segmentācija, dažādo līgumu veidu skaits joprojām ir liels, un atlaišanas pabalstu izmaksu starpība starp fiksēta termiņa līgumiem un beztermiņa līgumiem pat pēc reformas vēl aizvien ir viena no lielākajām Savienībā.
- (14) Aktīva darba tirgus politikas jomā ir gūti panākumi, tostarp tika apstiprināts ikgadējais nodarbinātības plāns (PAPE). Tomēr pasākumi, kuru mērķis ir modernizēt un pastiprināt valsts nodarbinātības dienestu, šķiet, uz priekšu virzās lēni, kas varētu traucēt sekmīgu jaunās sistēmas īstenošanu. Ir aizkavējusies vietotā nodarbinātības portāla darbības uzsākšana pilnā apmērā. Ir gūti panākumi sadarbības pastiprināšanā ar privātām nodarbinātības aģentūrām, taču ir vajadzīgi turpmāki centieni.
- (15) Izglītības un apmācības neatbilstība darba tirgus vajadzībām un lielais to bezdarbnieku īpatsvars, kuriem nav oficiālas kvalifikācijas (35,2%), palielina augsto bezdarba līmeni jauniešu vidū, kā arī ilgstošo bezdarbu. To jauniešu īpatsvars, kuri nav nedz nodarbināti, nedz iesaistīti izglītībā vai apmācībā, vēl joprojām ir augstāks nekā vidēji ES. Arī to skolnieku un studentu īpatsvars, kuri priekšlaicīgi pārtrauc izglītību un apmācību, vēl aizvien ir ļoti liels (23,5%), kaut arī tas samazinās. Augstākās izglītības iegūšanas līmenis ir ilgtspējīgs, taču profesionālās izglītības un apmācības un mācekļības shēmas netiek pietiekami izmantotas, un vidējās profesionālās izglītības un apmācības absolventu prasmes atpaliek no ES vidējā rādītāja. Spānija arī veic darbu saistībā ar pasākumiem, kuru mērķis ir sekmēt jauniešu nodarbinātību. Tagad tiek īstenota 2013. gada martā iesniegtā Valsts jauniešu nodarbinātības un uzņēmējdarbības stratēģija 2013.–2016. gadam, kaut arī vēl jāievieš daži pasākumi. Balstoties uz minēto stratēģiju, Spānija ir rīkojusies, lai saskaņā ar Garantijas jauniešiem shēmu cīnītos pret jauniešu bezdarbu. Zināmi panākumi ir konstatēti saistībā ar pasākumiem, kuru mērķis ir cīnīties pret priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu un veicināt duālu profesionālo izglītību un apmācību, taču joprojām būtiska ir pilnīga īstenošana un finansējuma efektīva izmantošana. Duālās profesionālās apmācības jomā ir vajadzīga turpmāka koordinācija starp visām iesaistītajām personām (tostarp lēmumu pieņēmējiem un apmācības organizētājiem visos valdības līmeņos, kā arī darba devējiem), lai pilnveidotu sistēmu, panāktu labāku apmācības atbilstību darba tirgus vajadzībām un garantētu duālās profesionālās izglītības un apmācības modeļu savietojamību starp dažādiem reģioniem.
- (16) Spānija nesasniedz ES vidējo līmeni attiecībā uz svarīgākajiem rādītājiem, ar kuriem mēra nabadzību un sociālo atstumtību (īpaši apdraudēti ir bērni un jaunieši); galvenais šīs situācijas iemesls ir stāvoklis darba tirgū, kā arī ierobežotā sociālās aizsardzības efektivitāte nabadzības samazināšanas jomā. Krīzes rezultātā Spānijā tika konstatēts arī viens no lielākajiem mājāsaimniecību bruto izmantojamo ienākumu samazinājumiem un viens no augstākajiem ienākumu nevienlīdzības rādītājiem Savienībā. Svarīgākie uzdevumi ir vienkāršot sociālās palīdzības pieprasīšanas procedūras un uzlabot pārvaldību un iestāžu savstarpējo koordināciju valsts, reģionālajā un vietējā līmenī. 2013.–2016. gada valsts rīcības plānā par sociālo iekļaušanu ir paredzēts piemērots politikas satvars, lai pielāgotu aktīva darba tirgus politikas pasākumus no darba tirgus attālinātajiem cilvēkiem, novērstu bērnu nabadzību un uzlabotu ģimenes atbalsta dienestu efektivitāti. Turklāt sociālajai palīdzībai un pabalstiem ir ierobežota resursu pārdales ietekme uz dažādām apdraudētajām grupām, kas liecina par to, ka pasākumi nav pietiekami mērķtiecīgi. Raitu pāreju no sociālās palīdzības saņemšanas uz reintegrāciju darba tirgū kavē arī nepietiekama koordinācija starp nodarbinātības un sociālajiem dienestiem (tostarp reģionālajā un vietējā līmenī) un administratīvais slogs saistībā ar pieeju minimālo ienākumu shēmām.

- (17) Spānija ir guvusi panākumus, īstenojot strukturālās reformas izaugsmes un konkurētspējas veicināšanai, kas kopumā atbilst 2013. gada valsts reformu programmā iekļautajiem plāniem. 2013. gada decembrī tika pieņemts likums par tirgus vienotības garantiju, un pašlaik norit tā sarežģītā īstenošana. 2013. gada rudenī pieņemtais likums par uzņēmējdarbību ir arī ieviesis uzlabojumus saistībā ar uzņēmumu maksātspējas regulējumu un elastīgākiem uzņēmumu veidiem, kā arī attiecībā uz uzņēmumu internacionalizācijas atbalsta shēmu racionalizāciju. Ir paplašinājusies ātru licencēšanas procedūru izmantošana, tādējādi vienkāršojot nelielu mazumtirdzniecības veikalu atvēršanu, un ir veikti citi pasākumi, lai atvieglinātu uzņēmumu licencēšanu. Tomēr vēl joprojām nav pieņemti sekundārie tiesību akti, ar kuriem atļauj 2013. gada septembra uzņēmējdarbības likumā noteiktajos īsākajos termiņos izveidot privātas sabiedrības ar ierobežotu atbildību, izmantojot vienas pieturas aģentūras. Turklāt, ņemot vērā Spānijas atpalcību no citām eurozonas dalībvalstīm attiecībā uz uzņēmumu lielumu, jāturpina pārskatīt regulatīvie šķēršļi uzņēmumu izaugsmei, tostarp nodokļi. Ilgi gaidītā profesionālo pakalpojumu reforma kavējas un ir jāpaātrina. Nav veikti pasākumi, lai atceltu ierobežojumus, kas attiecas uz lielu mazumtirdzniecības veikalu izveidi.
- (18) Spānijas pētniecības un inovācijas sistēmai jāpalielina savu zinātnisko rezultātu kvalitāte, jāpastiprina valsts un privātā sektora sadarbība un jāatvieglina pētniecības un inovācijas rezultātu pārvēršana komerciālos produktos. Valdība 2013. gadā pieņēma zinātnes, tehnoloģijas un inovācijas valsts stratēģiju, kurai vēl aizvien ir vajadzīgs atbalsts no valsts finansējuma. Turklāt joprojām nav izveidota jaunā valsts pētniecības aģentūra, kuras uzdevums ir efektīvi pārvaldīt valsts finansējumu pētniecības un izstrādes jomā.
- (19) Elektroenerģijas tarifu deficīta novēršanai ir veikti būtiski pasākumi (jo īpaši samazinot sistēmas izmaksas), kaut gan konkrētā reformas ietekme – it īpaši atjaunojamo energoresursu jomā – vēl nav pilnībā skaidra. Valdība izvērtē iespējas līdz minimumam mazināt negatīvās sekas, kas varētu rasties valsts finansēm maksas autoceļu maksātspējas dēļ. Iestādes ir izveidojušas datubāzi ar ekonomikas, vides, transporta jomas un citiem rādītājiem, kuri sekmē analīzi pirms ieguldījumu veikšanas infrastruktūrā, taču nav vēl izveidojušas neatkarīgu struktūru, kas palīdz novērtēt lielus infrastruktūras projektus, kuri plānoti nākotnē. Efektīvu konkurenci pasažieru un kravu dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumu jomā joprojām kavē tehniski un juridiski šķēršļi, tādējādi neļaujot efektīvi izmantot esošo bagātīgo infrastruktūru.
- (20) Valsts pārvaldes reforma virzās uz priekšu. 2013. gada decembrī tika pieņemta valsts vietējās pārvaldes reforma, un pašlaik darbojas ekspertu komiteja valsts pārvaldes reformas jomā, kas turpinās darbu 2014. un 2015. gadā. Tiesu sistēmas reforma ir dažādos pabeigšanas un/vai īstenošanas posmos un ir jāpabeidz. Nesenie pasākumi korupcijas apkarošanas jomā cita starpā ir 2013. gada decembrī pieņemtais likums par pārrēķināmību, sabiedrības piekļuvi informācijai un labu pārvaldību, kā arī divi likumprojekti par partiju finansējuma uzraudzību un augsta līmeņa amatpersonu atbildību. Pašlaik tiek īstenots 2012.–2014. gada valsts plāns pret nedeklarētu nodarbinātību un krāpniecību sociālā nodrošinājuma jomā (*Plan Nacional de Lucha contra el Empleo Irregular y el Fraude a la Seguridad Social*). Spānija ir arī paplašinājusi savu starptautisko nolīgumu tīklu, lai apmainītos ar nodokļu aprēķiniem vajadzīgo informāciju, un uzsākusi projektu ar privātiem uzņēmumiem, lai izvērtētu iespējamus uzlabojumus nodokļu atvieglojumu sistēmas pārvaldībā.
- (21) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir vispusīgi izanalizējusi Spānijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Vērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Spānijā, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 8. ieteikumā.
- (22) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi stabilitātes programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.

(1) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

- (23) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 1., 2., 3., 4., 6., 7. un 8. ieteikumā.
- (24) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir arī veikusi analīzi par visas eurozonas ekonomikas politiku. Pamatojoties uz to, Padome ir pieņēmusi konkrētus ieteikumus, kas adresēti dalībvalstīm, kuru valūta ir euro⁽¹⁾. Spānijai kā valstij, kuras valūta ir euro, būtu arī jānodrošina pilnīga un savlaicīga minēto ieteikumu īstenošana,

AR ŠO IESAKA Spānijai laikposmā no 2014. gada līdz 2015. gadam rīkoties šādi.

1. Sākot no 2014. gada, pastiprināt budžeta stratēģiju, jo īpaši pilnībā precizējot pamata pasākumus 2015. gadam un turpmākajam laikposmam, lai tādējādi līdz 2016. gadam ilgtspējīgā veidā novērstu pārmērīgo budžeta deficītu, veicot strukturālās korekcijas, kas paredzētas Padomes ieteikumā atbilstoši pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrai. Ilgstošai fiskālās nelīdzsvarotības korekcijai ir nepieciešams ticamā veidā īstenot vērienīgas strukturālās reformas, lai palielinātu pielāgošanās spējas un veicinātu potenciālo izaugsmi un nodarbinātību. Pēc pārmērīgā budžeta deficīta novēršanas veikt strukturālās korekcijas, lai sasniegtu vidējā termiņa mērķi (katru gadu vismaz 0,5 % vai vairāk, ja ekonomiskie apstākļi ir labvēlīgi), vai vajadzības gadījumā nodrošināt parādsaistību noteikuma ievērošanu, lai panāktu, ka augstā vispārējās valdības parāda attiecība sāk ilgtspējīgi samazināties. Nodrošināt, ka jaunā neatkarīgā fiskālā iestāde pēc iespējas ātrāk kļūst pilnībā darbotiespējīga, un nodrošināt, ka Budžeta stabilitātes konstitucionālajā likumā paredzētie preventīvie, koriģējošie un izpildes pasākumi tiek pilnībā īstenoti visos valdības līmeņos, tostarp novēršot publiskā sektora komerciālos parādus. Līdz 2015. gada februārim veikt sistemātisku pārskatu par izdevumiem visos valdības līmeņos, lai nodrošinātu publiskā sektora izdevumu efektivitātes un kvalitātes uzlabošanu. Turpināt palielināt izmaksu lietderību veselības aprūpes nozarē, jo īpaši vēl vairāk racionalizējot izdevumus par zālēm (tostarp slimnīcās) un pastiprinot koordināciju starp dažādiem aprūpes veidiem, vienlaikus saglabājot neaizsargātajām grupām pieeju šai nozarei. Līdz 2014. gada beigām pieņemt visaptverošu reformu nodokļu jomā, lai panāktu, ka nodokļu sistēma ir vienkāršāka un vairāk rosina izaugsmi un darbvietu izveidi, vides saglabāšanu un ieņēmumu stabilitāti.

Šajā nolūkā ieņēmumi ir jāpārorientē uz nodokļiem ar mazāku kropļojošu ietekmi, piemēram, patēriņa un vides nodokļiem (piemēram, degvielas nodokļiem) un regulāriem īpašuma nodokļiem; jāatceļ neefektīvi izdevumi iedzīvotāju un uzņēmumu ienākumu nodokļu jomā; jāizvērtē iespēja samazināt darba devēju sociālā nodrošinājuma iemaksas, jo īpaši slikti atalgota darba gadījumā; jāturpina samazināt parādu kropļojošo ietekmi uzņēmumu nodokļu jomā; jāveic pasākumi, lai nepieļautu to, ka nodokļu sistēma kavē netraucētu Spānijas iekšējā tirgus darbību. Pastiprināt cīņu pret nodokļu nemaksāšanu.

2. Pabeigt krājbanku nozares reformu attiecībā uz sekundāro tiesību aktu pieņemšanu un pabeigt valstij piederošo krājbanku pārstrukturēšanu, lai tādējādi paātrinātu to pilnīgu atvēršanu un atvieglinātu to atgriešanos privātā īpašumā. Atbalstīt banku centienus saglabāt spēcīgus kapitāla rādītājus, uzraudzīt aktīvu pārvaldīšanas sabiedrības *Sareb* darbību, lai nodrošinātu aktīvu laicīgu pārdošanu, vienlaikus pēc iespējas samazinot izmaksas, kas jāsedz nodokļu maksātājiem. Pabeigt šobrīd veicamos pasākumus ar mērķi paplašināt MVU piekļuvi finansējumam, jo īpaši pabeidzot pašreizējos pasākumus ārpusbanku finanšu starpniecības uzlabošanai. Novērst atlikušos trūkumus uzņēmumu maksātnespējas regulējumā, jo īpaši uzlabojot maksātnespējas administratoru zināšanas un palielinot tiesu sistēmas jaudu izskatīt maksātnespējas lietas un izstrādāt pastāvīgu regulējumu personu maksātnespējas jomā, pienācīgu uzmanību pievēršot kreditoru/ aizņēmēju tiesībām un finanšu stabilitātes apsvērumiem.
3. Veikt jaunus pasākumus, lai samazinātu darba tirgus segmentāciju par labu stabilām un kvalitatīvām darbvietām, piemēram, samazinot darba līgumu veidu skaitu un nodrošinot, ka līdzsvarotā veidā tiek izmantotas ar atlaišanu no darba saistītās tiesības. Turpināt regulāri uzraudzīt darba tirgus reformas. Veicināt tādu reālās algas attīstību, kas atbilst darbvietu izveides mērķim. Saistībā ar bezdarbnieka pabalstiem uzsvērt darba meklēšanas prasību. Uzlabot aktīva darba tirgus politikas (tostarp darbā pieņemšanas subsīdiju) efektivitāti

⁽¹⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 141. lpp.

un mērķtiecīgu, jo īpaši attiecībā uz personām, kurām ir grūtāk piekļūt nodarbinātībai. Pastiprināt koordināciju starp darba tirgus un izglītības un apmācības politiku. Paātrināt valsts nodarbinātības dienestu modernizāciju, lai nodrošinātu efektīvu individuālu konsultēšanu, piemērotas apmācības un darba atrašanu atbilstoši prasmēm, veltot īpašu uzmanību ilgtermiņa bezdarbniekiem. Līdz 2014. gada beigām nodrošināt efektīvu publiskā un privātā sektora sadarbību darbā iekārtošanas pakalpojumu jomā un uzraudzīt sniegto pakalpojumu kvalitāti. Nodrošināt efektīvu vienotā nodarbinātības portāla darbību un apvienot to ar turpmākiem pasākumiem darbaspēka mobilitātes atbalstam.

4. Īstenot Jauniešu uzņēmējdarbības un nodarbinātības 2013.–2016. gada stratēģiju un izvērtēt tās efektivitāti. Nodrošināt jauniešiem kvalitatīvus darba, mācekļa prakses un stažēšanās piedāvājumus, un attiecināt šos piedāvājumus arī uz neregistrētiem gados jauniešiem bezdarbniekiem saskaņā ar mērķiem, kas noteikti Garantijas jauniešiem shēmā. Efektīvi īstenot jaunās shēmas izglītības jomā, lai uzlabotu pamatskolas un vidusskolas izglītības kvalitāti. Uzlabot norādes un palielināt atbalstu to jauniešu grupām, kurus apdraud priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas risks. Palielināt profesionālās izglītības, apmācības un augstākās izglītības atbilstību darba tirgus vajadzībām, jo īpaši pastiprinot sadarbību ar darba devējiem un atbalstot meistarību un pasniedzēju apmācību.
5. Īstenot 2013.–2016. gada valsts rīcības plānu par sociālo iekļaušanu un novērtēt tā efektivitāti, aptverot visus šā plāna mērķus. Pastiprināt administratīvās spējas un koordināciju starp nodarbinātības un sociālajiem dienestiem, lai piedāvātu integrētus risinājumus, kuru mērķis ir atbalstīt riskam pakļautās personas, un valsts pārvaldēs, kas atbildīgas par minimālo ienākumu shēmām, veicināt vienkāršotas procedūras, lai sekmētu pāreju no minimālo ienākumu shēmām uz darba tirgu. Sociālo pārvedumu progresivitātes un efektivitātes nodrošināšanas nolūkā uzlabot ģimenes atbalsta shēmu mērķtiecīgu un to pakalpojumu kvalitāti, kas paredzēti māsaimniecībām ar maziem ienākumiem, kurās dzīvo bērni.
6. Nodrošināt, ka Likums Nr. 20/2013 par tirgus viengabalainību tiek vērienīgi un raiti īstenots visos pārvaldes līmeņos. Līdz 2014. gada beigām pieņemt profesionālo pakalpojumu un profesionālo apvienību vērienīgu reformu, ar kuru tiek noteiktas profesijas, kam ir vajadzīga reģistrācija profesionālā organizācijā, kā arī profesionālo struktūru pārredzamība un atbildība, un ar kuru tiek liberalizētas nepamatoti ierobežotas profesionālas darbības un nodrošināta tirgus viengabalainība attiecībā uz piekļuvi profesionāliem pakalpojumiem un to veikšanu Spānijā. Vēl vairāk saīsināt uzņēmuma izveidei vajadzīgo procedūru ilgumu un samazināt šo procedūru izmaksas un skaitu. Atcelt nepamatotus ierobežojumus izveidot mazumtirdzniecības telpas ar lielu platību, jo īpaši pārskatot esošos reģionālos plānošanas noteikumus. Noteikt finansējuma avotus jaunajai zinātnes, tehnoloģijas un inovācijas valsts stratēģijai un nodrošināt, ka darbu sāk jaunā valsts pētniecības aģentūra.
7. Pēc reformas pieņemšanas 2013. gadā nodrošināt, ka, sākot no 2014. gada, tiek efektīvi novērsts deficīts elektroenerģijas sistēmā, tostarp vajadzības gadījumā veicot turpmākus strukturālus pasākumus. Risināt maksas autoceļu maksātspējas problēmu tā, lai līdz minimumam mazinātu izmaksas valstij. Līdz 2014. gada beigām izveidot neatkarīgu struktūru, lai sekmētu turpmāku lielu infrastruktūras projektu izvērtējumu. Veikt pasākumus, lai nodrošinātu efektīvu konkurenci kravu un pasažieru dzelzceļa pakalpojumu jomā.
8. Visos valdības līmeņos īstenot ieteikumus, kurus izteica komiteja valsts pārvaldes reformas jomā. Pastiprināt kontroles mehānismus un palielināt administratīvo lēmumu pārredzamību, jo īpaši reģionālajā un vietējā līmenī. Pabeigt un cieši uzraudzīt šobrīd veicamos pasākumus cīņā pret ēnu ekonomiku un nedeklarētu nodarbinātību. Pieņemt sāktās tiesu iestāžu struktūras un tiesu kartes reformas un nodrošināt pieņemto reformu īstenošanu.

Briselē, 2014. gada 8. jūlijā

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

P. C. PADOAN

PADOMES IETEIKUMS**(2014. gada 8. jūlijs)****par Francijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Francijas 2014. gada stabilitātes programmu**

(2014/C 247/09)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽²⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jāīstojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādnēm (2010.–2014. g.), un 2010. gada 21. oktobrī tā pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm⁽³⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības paktu, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politikas jomas. Viņi pieņēma lēmumu par dalībvalstu līmenī veicamo rīcību, jo īpaši paužot pilnīgu apņemšanos sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētai valstij adresētos ieteikumus.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

⁽³⁾ Paliiek spēkā 2014. gadā ar Padomes Lēmumu 2014/322/ES (2014. gada 6. maijs) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm 2014. gadam (OV L 165, 4.6.2014., 49. lpp.).

- (4) Padome 2013. gada 9. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽¹⁾ par Francijas 2013. gada valsts reformu programmu un sniedza atzinumu par Francijas atjaunināto stabilitātes programmu 2012.–2017. gadam. 2013. gada 15. novembrī saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 473/2013⁽²⁾ Komisija iesniedza savu atzinumu par Francijas 2014. gada budžeta plāna projektu.
- (5) Komisija 2013. gada 13. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, iezīmējot 2014. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. 2013. gada 13. novembrī Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Francija tika norādīta kā viena no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropadome 2013. gada 20. decembrī apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra vajadzību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdevumu nosacījumus ekonomikai, sekmēt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu, novērst krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.
- (7) Komisija 2014. gada 5. martā publicēja saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu sagatavotā padziļinātā pārskata rezultātus par Franciju. Komisijas veiktā analīze liek tai secināt, ka Francijā turpina pastāvēt makroekonomiskā nelīdzsvarotība, kurai nepieciešama īpaša pārraudzība un izšķiroša politikas rīcība. Jo īpaši tirdzniecības bilances un konkurētspējas pasliktināšanās un sekas, kas saistītas ar publiskā sektora lielajiem parādiem, ir pelnījušas pastāvīgu politikas uzmanību.
- (8) Komisija 2014. gada 5. martā ieteica Francijai veikt papildu centienus, lai nodrošinātu, ka tiek pilnībā īstenots Padomes ieteikums saistībā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru.
- (9) Francija 2014. gada 7. maijā iesniedza savu 2014. gada valsts reformu programmu un savu 2014. gada stabilitātes programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (10) 2014. gada stabilitātes programmā izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir koriģēt pārmērīgo deficītu līdz 2015. gadam un sasniegt vidējā termiņa mērķi 2017. gadā. Stabilitātes programmā ir apstiprināts iepriekšējais vidējā termiņa mērķis, proti, panākt līdzsvarotu budžetu strukturālā izteiksmē, kas ir stingrāks nekā Stabilitātes un izaugsmes pakta prasības. Stabilitātes programmā plānots 2015. gadā samazināt deficītu līdz 3 % no IKP, virs mērķa, kas noteikts Padomes 2013. gada 21. jūnija ieteikumā. Pēc tam plānotais (pārrēķinātais) ikgadējais progress virzībā uz vidējā termiņa mērķa sasniegšanu būtu mazāks nekā minimālā prasība, kas ir 0,5 % no IKP. Kopumā stabilitātes programmā izklāstītā budžeta stratēģija tikai daļēji atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Stabilitātes programmā prognozēts, ka valdības parāds maksimālo apjomu attiecībā pret IKP, proti, 95,6 %, sasniegs 2014. gadā un 2015. gadā, un pēc tam 2017. gadā tas samazināsies līdz 91,9 %. Makroekonomikas scenārijs, kas ir pamatā stabilitātes programmas budžeta prognozēm, ir ticams attiecībā uz 2014. gadu un nedaudz optimistisks attiecībā uz 2015. gadu; prognozēts, ka IKP izaugsme šajā gadā būs 1,0 % un nākamajā gadā tā būs 1,7 %, salīdzinājumā ar attiecīgi 1,0 % un 1,5 % saskaņā ar Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognozi. Publisko finanšu augstā padome (*Haut Conseil des finances publiques*) 2014. gada aprīlī izdeva atzinumu par stabilitātes programmas makroekonomikas scenāriju. Stabilitātes programmā ir izklāstīti vairāki papildu pasākumi 2014. gadam, kuru starpā ir ministriju apropriāciju dzēšana, kas jāapstiprina saistībā ar papildbudžetu, un valdības paziņotā 50 miljardu euro lielā taupības plāna pirmie rezultāti.

Pamatojoties uz minēto un ņemot arī vērā faktu, ka Komisijas ieteikuma pieņemšanas brīdī fiskālā jomā 2013. gadā bija panākts vairāk nekā bija gaidāms, var uzskatīt, ka stabilitātes programma lielā mērā atbilst Komisijas ieteikumam. Fiskālās konsolidācijas pasākumu detalizācijas līmenis nav pietiekams, lai ticami nodrošinātu pārmērīgā deficīta situācijas korekciju līdz 2015. gadam; to pamato Komisijas prognoze, ka deficīts nākamgad būs 3,4 % apmērā no IKP, un fakts, ka pamatā esošā strukturālā korekcija ir

⁽¹⁾ OV C 217, 30.7.2013., 27. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 473/2013 (2013. gada 21. maijs) par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārmērīga budžeta deficīta novēršanai eurozonas dalībvalstīs (OV L 140, 27.5.2013., 11. lpp.).

krietni mazāka nekā Padomes ieteiktais līmenis. Turklāt pastāv risks, ka valdības nospraustie mērķi samazināsies. Jo īpaši – daļa no stabilitātes programmā paziņotajiem papildu pasākumiem 2014. gadam vēl ir jāpieņem, un 2015. gadā plānotais ietaupījumu apjoms ir ļoti vērienīgs. Pamatojoties uz Komisijas prognozi, fiskālie centieni laikposmā no 2013. līdz 2014. gadam ir par 0,2 procentpunktiem no IKP mazāki nekā vajadzīgs strukturālās bilances (koriģēto) izmaiņu izteiksmē un vismaz par 0,1 procentpunktu no IKP mazāki nekā vajadzīgs to pasākumu apjoma izteiksmē, kuri tika uzskatīti par nepieciešamiem Padomes ieteikuma pieņemšanas brīdī. Pamatojoties uz stabilitātes programmas izvērtējumu un Komisijas prognozi, saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97 Padome uzskata, ka ir nepieciešams turpmāk precizēt pasākumus, kas ir budžeta stratēģijas pamatā, un ka ir nepieciešami turpmāki centieni, lai izpildītu Padomes ieteikumu un pēc tam nodrošinātu atbilstošu virzību uz vidējā termiņa mērķi. Jo īpaši papildu centieni būtu jāizklāsta gaidāmajos 2014. gada budžeta likuma grozījumos.

- (11) Ņemot vērā lielo un joprojām pieaugošo parāda apjomu un to, ka termiņš pārmērīgā budžeta deficīta novēršanai ir pārlūkts uz 2015. gadu, ir vēl jo svarīgāk, lai 2014. gada budžets tiktu stingri izpildīts un lai būtiski konsolidācijas centieni tiktu apņēmīgi īstenoti 2015. gadā. It īpaši publiskajiem izdevumiem būtu jāpieaug daudz lēnākā tempā nekā iepriekšējos gados, kā plānojusi Francijas valdība. Tādējādi ir nepieciešams turpmāk precizēt stratēģiju izdevumu samazināšanai, padarot intensīvāku pašlaik notiekošo izdevumu pārskatīšanu un attiecīgā gadījumā no jauna definējot valdības rīcības apmēru. Apjomīgus īstermiņa ietaupījumus nevar sasniegt, būtiski nesamazinot sociālā nodrošinājuma izdevumu pieaugumu, kas veido gandrīz pusi no publiskā sektora izdevumiem.

Tas nozīmē, ka ir jāsamazina veselības aprūpes un pensiju izmaksas, piemēram, nosakot vērienīgākus ikgadējos veselības aprūpes izdevumu mērķus un uz noteiktu laiku iesaldējot pensijas, kā arī citus sociālos pabalstus, kā to pašlaik plāno valdība. Turklāt ar jauno plānoto decentralizācijas likumu būtu jāvienkāršo dažādie Francijas pārvaldes līmeņi, lai novērstu administratīvo funkciju pārklāšanos un panāktu turpmāku sinerģiju, efektivitātes pieaugumu un ietaupījumus, apvienojot vai likvidējot pārvaldes līmeņus. Šajā sakarā jāatzīmē, ka stabilitātes programmā izklāstītās strukturālās reformas stāsies spēkā tikai vidējā termiņā, lai gan plānotie termiņi kopš stabilitātes programmas izstrādes ir pārcelti uz agrāku laiku, un turklāt uz tiem attiecas arī būtiski īstenošanas riski. Būtu jāpastiprina arī vietējo valdību izdevumu kontrole, tai skaitā nosakot robežu ikgadējam vietējās valdības nodokļu ieņēmumu pieaugumam, ņemot vērā pašreizējos noteiktos limitus vairākiem vietējiem nodokļiem, vienlaikus rūpīgi īstenojot plānotos centrālās valdības dotāciju samazinājumus. Papildus nepieciešamībai veikt ietaupījumus īstermiņā bažas rada arī publisko finanšu ilgtermiņa.

Lai gan publiskie izdevumi veselības aprūpes jomā pēdējos gados ir tikuši iegrožoti, vēl vairāk ir jāuzlabo veselības aprūpes sistēmas izmaksu lietderība. Jo īpaši ir jāisteno turpmākas rīcībpolitikas izmaksu ierobežošanai, jo tiek prognozēts, ka veselības aprūpes sistēma saskarsies ar izmaksu būtisku pieaugumu vidējā termiņā un ilgtermiņā. Jomas, kurās efektivitāte būtu jāuzlabo, ir izdevumi farmācijas produktu un administrācijas jomā, kā arī stacionārā aprūpe. Visbeidzot, 2013. gada decembrī tika pieņemta pensiju reforma, lai nodrošinātu sistēmas ilgtermiņa stabilitāti. Tomēr ar pensiju reformu nepietiks, lai likvidētu sistēmā pastāvošo deficītu, jo īpaši deficītu, kas izriet no shēmām, kuras piemērojamas valsts pārvaldes ierēdņiem un vairāku valsts kontrolē esošu uzņēmumu darbiniekiem, un kopumā saskaņā ar Francijas iestāžu prognozēm jaunie pasākumi pensiju jomā līdz 2020. gadam tikai uz pusi samazinās sistēmas kopējo deficītu līdz aptuveni 0,5 % no IKP. Turklāt korekcijas apmēru var ietekmēt būtiski riski, jo makroekonomikas scenārijs, kas ir šo prognožu pamatā, varētu izrādīties pārlietu optimistisks. Jaunizveidotajai pensiju pārraudzības komitejai (*Comité de suivi des retraites*) būtu jānodrošina, ka sistēmas deficīts tiek pakāpeniski samazināts.

- (12) Francija ir starp tām dalībvalstīm, kurās darbaspēka izmaksas ir visaugstākās. Jo īpaši lielais darbaspēkam piemēroto nodokļu slogs samazina uzņēmumu rentabilitāti un apslāpē nodarbinātību. Lai palīdzētu uzlabot izmaksu konkurētspēju, valdība ir īstenojusi vairākas iniciatīvas darbaspēkam piemēroto nodokļu samazināšanai. 2012. gada decembrī tika pieņemta nodokļu atlaide konkurētspējai un nodarbinātībai (*CICE*), kas samazina darbaspēka izmaksas attiecībā uz tiem darbiniekiem, kuru algas ir mazākas nekā minimālā alga reizināta ar 2,5. 2014. gada janvārī kā daļa no "atbildības un solidaritātes pakta" tika paziņots

darbaspēka izmaksu samazinājums papildu 10 miljardu euro apmērā. Šie divi pasākumi atbilst 30 miljardiem euro jeb 1,5 % no IKP, kas ir atbilstoši kopējam uzņēmumu nodokļu pieaugumam, kurš konstatēts laikposmā no 2010. līdz 2013. gadam, un ar to tikai uz pusi tiktu samazināta starpība starp darba devēju sociālā nodrošinājuma iemaksām Francijā un eurozonas vidējo radītāju. Turklāt eksportējoši uzņēmumi, kas parasti maksā lielākas algas, no CICE iegūs mazāk nekā neeksportējoši uzņēmumi – tas samazina pasākuma ietekmi uz konkurētspēju. Atbildības un solidaritātes pakts ietver darbaspēka izmaksu samazinājumu attiecībā uz mazām algām un pasākumu, kas vērts uz algām, kuras ir 1,6 līdz 3,5 reizes lielākas par minimālo algu. Gaidāms, ka otrajam minētajam pasākumam, kuram vajadzētu stāties spēkā no 2016. gada, būs tiešāka ietekme uz eksportējošiem uzņēmumiem. Algu noteikšanas sistēma Francijā bieži rada kropļojumus algu struktūrā un ierobežo uzņēmumu spēju pielāgot algas ekonomikas lejupslīdes cikliem. Sociālās aizsardzības finansēšanas augstā padome (*Haut Conseil du financement de la protection sociale*) ir izvērtējusi dažādu sociālā nodrošinājuma izņēmumu scenāriju ietekmi uz nodarbinātību, taču tikai ierobežota uzmanība ir pievērsta ietekmei uz izmaiņām atalgojumā un konkurētspēju.

Kaut arī attiecībā uz minimālo algu saņemošajiem darbiniekiem tika noteikti plaši izņēmumi, minimālo algu saņemošā darbaspēka izmaksas saglabājas augstā līmenī. Šie izņēmumi palīdzēja ierobežot darbaspēka izmaksas 2013. gadā, kas ir vērtējams pozitīvi, taču minimālās algas apmērs Francijā vēl aizvien ir augsts, salīdzinot ar citām dalībvalstīm. Šo iemeslu dēļ minimālās algas apmēram būtu jāattīstās tādā veidā, kas atbalsta konkurētspēju un darbvieta veidošanu. Francijā pastāv tikai daži izņēmumi no normatīvajos aktos noteiktās minimālās algas, un varētu veikt papildu centienus darbaspēka izmaksu samazināšanai attiecībā uz neaizsargātām grupām.

- (13) Francijas ieņemtā vieta vairākos pasaules mēroga darījumdarbības vides reitingos ir pazeminājusies. Kaut arī 2013. gada jūlijā uzsāktā "vienkāršošanas šoka" ietvaros ir īstenoti centieni, lai atvieglotu uzņēmumu attiecības ar publisko pārvaldi, pastāv nepieciešamība turpmāk uzlabot darījumdarbības vidi. Papildus tam vēl joprojām ir jāprecizē un jāīsteno vairāki pasākumi, kas tiek apsvērti vienkāršošanas plāna ietvaros. Konkrēti – īpaša uzmanība būtu jāpievērš darba likuma normām un grāmatvedības jomas noteikumiem, kas saistīti ar īpašiem "zmēra sliekšņiem", kuri traucē Francijas uzņēmumu izaugsmei. Tie var būt nozīmīgi saistībā ar MVU grūtībām sasniegt izmēru, kas tiem ļautu eksportēt un radīt inovāciju. Politikas iniciatīvas palielināt privāto uzņēmumu pētniecības un izstrādes izdevumus un inovāciju, jo īpaši nodokļu atlaides pētniecībai un konkurētspējas centri, līdz šim ir snieguši neviendabīgus rezultātus. Rūpniecības nozares īpatsvara samazināšanās Francijas privātajā sektorā nozīmē, ka privāto uzņēmumu izdevumi pētniecības un izstrādes jomā stagnē, kaut arī notiek būtiski centieni atsevišķu uzņēmumu līmenī. Rezultātā lielu daļu no pētniecības un izstrādes izdevumiem vēl joprojām finansē no publiskiem līdzekļiem – vai nu tieši, izmantojot publisko pētniecību, vai netieši, izmantojot subsīdijas. Esošo rīku efektivitāte būtu jāuzlabo vēl vairāk, lai panāktu, ka privāto uzņēmumu tērē vairāk līdzekļu pētniecībai un izstrādei, un lai palielinātu inovāciju privātajā sektorā. Konkrēti, konkurētspējas centriem piešķirtie līdzekļi varētu labāk veicināt apjomradītu ietekmi un uzlabot inovāciju izplatīšanos. Papildus tam politikas efektivitāti varētu stiprināt, ļaujot šiem centriem kļūt par patiesiem uzņēmumu tīkliem ar pozitīvu blakusiedarbību. Visbeidzot, gaidāms, ka nodokļu atlaides pētniecībai 2014. gadā sasniegs 5,8 miljardus euro (tuvu 0,3 % no IKP). Neskatoties uz šā pasākuma izmaksām, nav pieejams *ex post* novērtējums par tā ietekmi uz pētniecību un izstrādi, ņemot vērā jaunākās reformas.
- (14) Lai gan šķēršļi, kas saistīti ar juridisko formu, dalības prasībām vai tarifiem, ir atcelti attiecībā uz noteiktām profesijām (piemēram, veterinārārstiem, grāmatvežiem) un ar neseno likumu par patēriņu ir pieņemti jauni pasākumi konkurētspējas uzlabošanai, attiecībā uz daļu no profesijām pašlaik vēl joprojām pastāv būtiski šķēršļi, kas liedz piekļūt tirgum vai veikt darbību tajā (piemēram, taksometri, veselības aprūpes sektors, notāri un juridiskās profesijas kopumā). Princips, ka noteiktās profesijās (ārsti, farmaceiti u. c.) var darboties tikai ierobežots personu skaits, vēl joprojām kavē piekļuvi pakalpojumiem, un to varētu pārskatīt, nepakļaujot riskam kvalitāti un drošību. Līdz šim nav veikts rūpīgs izvērtējums par to, vai regulētajām profesijām piemērotie ierobežojumi ir nepieciešami un samērīgi. Mazumtirdzniecības nozarē apgrūtināši atļauju saņemšanas noteikumi tirdzniecības vietu atvēršanai, it īpaši pilsētplānojuma noteikumu dēļ, un aizliegums pārdot zem pašizmaksas vēl joprojām ir spēkā, un tiem ir negatīva ietekme uz konkurenci un patērētājiem. Pašlaik Francijā nav pieņemti konkrēti pasākumi, lai atceltu šķēršļus attiecībā uz piekļuvi tirgum mazumtirdzniecības nozarē. Attiecībā uz elektroenerģijas un gāzes sadali regulētās cenas tiek pakāpeniski atceltas klientiem, kas nav māsaimniecības. Tomēr vēl joprojām tiek regulētas cenas, kas jāmaksā

mājsaimniecībām, un attiecībā uz elektroenerģiju tās ir noteiktas līmenī, kas ir mazāks par izmaksām, un alternatīvu piegādātāju piekļuve tirgum ir ierobežota. Attiecībā uz enerģijas starpsavienojumiem būtu jāpabeidz pašlaik īstenotie projekti, jo īpaši ar Spāniju, lai uzlabotu elektroenerģijas un gāzes starpsavienojumus ar kaimiņvalstīm. Dzelzceļa nozarē šķēršļi piekļuvei tirgum vēl joprojām traucē efektīvai tirgus darbībai. Francija nav atvērusi savu vietējo dzelzceļa pasažieru tirgu konkurencei, izņemot starptautiskos pakalpojumus, kur ir maz jaunu tirgus dalībnieku. Tā ir uzsākusi dzelzceļa sistēmas reformu, lai padarītu to finansiāli ziņā ilgtspējīgāku. 2013. gada oktobrī tika iesniegts likumprojekts, un pašlaik tas tiek apspriests parlamentā. Ierosinātie pasākumi ietver visaptveroša infrastruktūras pārvaldītāja izveidi vertikālas struktūras ietvaros, kurā ietilpst vēsturiskais operators. Šī jaunā struktūra varētu traucēt alternatīvo operatoru piekļuvi tīkliem.

- (15) Francijā ir augsts un pieaugošs vispārējais nodokļu slogs. Nodokļu attiecība pret IKP 2013. gadā bija 45,9% – tas ir viens no augstākajiem rādītājiem ES un ir palielinājies par 3,3 procentpunktiem kopš fiskālās konsolidācijas sākuma 2010. gadā. Ņemot vērā iepriekš minēto, īpaša komiteja (*Assises de la fiscalité*) ir sniegusi savu ieguldījumu saistībā nodokļu sistēmas reformu. Līdz šim ir gūti tikai nelieli panākumi saistībā ar iedzīvotāju ienākumu nodokļa un uzņēmumu ienākumu nodokļa likumā noteikto likmju samazināšanu un PVN efektivitātes palielināšanu. Tā vietā lieliem uzņēmumiem piemērotā pagaidu papildu nodokļa darbības termiņš ir pagarināts līdz 2015. gadam, un tā rezultātā kopējā uzņēmumu ienākumu nodokļa likme sasniegs 38,1% (normatīvajos aktos noteiktā likme, proti, 33,3%, jau ir viena no augstākajām Savienībā). Francijas valdība ir paziņojusi par uzņēmumu sociālās solidaritātes iemaksas (C3S) pakāpenisku likvidēšanu un par normatīvajos aktos noteiktās likmes pakāpenisku samazināšanu, lai līdz 2020. gadam tā sasniegtu 28%. Nav sīkākas informācijas par pēdējā minētā pasākuma konkrēto grafiku. Pagājušajā gadā ir arī panākts ierobežots progress saistībā ar ienākumu nodokļa izdevumu samazināšanu un vienkāršošanu. Kaut arī ir panākts zināms progress vides nodokļu jomā (piemēram, pakāpeniski ieviešot oglekļa nodokli jeb *contribution climat énergie*), vides nodokļu proporcija pret IKP saglabājas neliela. Konkrēti, Francijā akcīzes nodokļi netiek indeksēti attiecībā pret inflāciju, un ir saglabātas dažas videi kaitīgas subsīdijas, piemēram, samazināta akcīzes nodokļa likme dīzeļdegvielai. Visbeidzot, 2013. gadā nav veikti papildu pasākumi, lai vērstos pret parāda veidošanas stimuliem uzņēmumu nodokļos ar mērķi novērst privātā sektora turpmāku parādu palielināšanos.
- (16) Lai gan Francija ir veikusi vairākus rīcībpolitikas pasākumus, 2013. gadā situācija darba tirgū turpināja pasliktināties un saglabājas būtiskas problēmas. Bezdarbs turpināja pieaugt, un 2013. gadā tas sasniedza 10,3% (salīdzinājumā ar 7,5% 2008. gadā). Francijas darba tirgus turpina būt segmentēts ar ļoti zemu pārejas līmeni no pagaidu līgumiem uz pastāvīgiem līgumiem (iespēja nomainīt uz noteiktu laiku slēgtu līgumu pret pastāvīgu līgumu 2010. gadā bija tikai 10,6%, pretstatā 25,9% vidēji Savienībā). Starpprofesiju nolīgums par nodarbinātības nodrošināšanu tika iestrādāts 2013. gada jūlijā pieņemtajā likumā. Lai gan šī reforma ir pozitīvs solis, tās ietekme pašlaik vēl joprojām ir nevienmērīga. Konkrēti, tikai ļoti nedaudzi uzņēmumi ir izmantojuši ar šo likumu izveidoto kārtību, kas piemērojama uzņēmumu līmeņa nolīgumiem, lai palielinātu nodarbinātības noteikumu elastīgumu īslaicīgu ekonomikas problēmu gadījumā. Tomēr faktiskās atļaušanas gadījumu īpatsvars, par kuriem ir uzsākta tiesvedība, ir būtiski samazinājies. Kaut gan 2014. gadā starp sociālajiem partneriem notika sarunas par bezdarba pabalstu sistēmas reformu, nav gaidāms, ka jaunais nolīgums būtiski samazinās sistēmas deficītu. Bezdarba pabalstu sistēmas kopējā deficīta dēļ, kas 2013. gadā bija gandrīz 1% no IKP, ir nepieciešami papildu strukturālie pasākumi, lai nodrošinātu sistēmas ilgtspēju. Konkrēti, daži elementi, piemēram, atbilstības nosacījumi, pabalstu samazināšana atkarībā no bezdarbnieka statusā pavadītā laika vai kompensācijas likmes darba ņēmējiem ar vislielākajām algām, tika tikai nedaudz grozīti, pamatojoties uz pēdējo nolīgumu starp sociālajiem partneriem 2014. gada martā, un tie būtu vēl vairāk jāpielāgo, lai nodrošinātu, ka pastāv pietiekami stimuli būt nodarbinātam. Pateicoties secīgām pensiju reformām, to darbinieku nodarbinātības rādītājs, kuri ir vecumā no 55 līdz 64 gadiem, pēdējo trīs gadu laikā ir pastāvīgi pieaudzis.

Tomēr vecāka gadagājuma personu nodarbinātības rādītāji (2013. gadā 45,6%) Francijā bija krietni zemāki nekā vidējais Savienības rādītājs (par –4,5 procentpunktiem), un tikai 55% no Francijas vecāka gadagājuma darba ņēmējiem dodas pensijā tieši pēc nodarbinātības beigām (2008.–2011. gads). Rezultātā šās grupas bezdarbs pēdējos gados ir būtiski palielinājies. Tādēļ ir jānostiprina pasākumi šo personu nodarbinātības uzlabošanai, vienlaikus pārskatot stimulus turpināt strādāt vai atgriezties darba tirgū.

- (17) 2013. gada Starptautiskās skolēnu novērtēšanas programmas pētījums atklāja, ka nevienlīdzība izglītības jomā Francijā ir viena no lielākajām starp ESAO valstīm. Sestdaļa jauniešu Francijā pamet mācības un apmācību, nesāņemot kvalifikāciju. Tas raisa īpaši lielas bažas, jo jauniešu bezdarba līmenis 2013. gada beigās sasniedza 25,5 %, un vismazāk kvalificēto jauniešu risks būt bez darba bija gandrīz divreiz lielāks. Shēmām, ar ko veicina mācekļību, būtu jo īpaši jāvērsas pie vismazāk kvalificētiem jauniešiem. Zināms progress šā jautājuma risināšanai tika panākts, 2013. gada jūlijā uzsākot obligātās izglītības sistēmas reformu un 2014. gada martā pieņemot likumu par arodizglītību un mūžizglītību. Tomēr pašlaik ir pārāgri novērtēt, vai šie pasākumi patiesi samazinās nevienlīdzību izglītības sistēmā, un jauns plāns, par ko tika paziņots 2014. gada janvārī un kas vērst uz pamatizglītības otrā posma izglītības iestādēm nelabvēlīgākos reģionos, vēl ir jāīsteno. Visbeidzot, ir veicināta pāreja no izglītības uz nodarbinātību, taču mācekļu skaits 2012. gadā samazinājās, un shēmu arvien vairāk izmantoja augstākās izglītības iestāžu studenti.
- (18) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir vispusīgi izanalizējusi Francijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Vērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgai fiskālajai un sociālekonomiskajai politikai Francijā, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā to, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 7. ieteikumā.
- (19) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi stabilitātes programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.
- (20) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 1. līdz 6. ieteikumā.
- (21) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir arī veikusi analīzi par visas eurozonas ekonomikas politiku. Pamatojoties uz to, Padome ir sniegusi konkrētus ieteikumus, kas adresēti dalībvalstīm, kuru valūta ir euro⁽²⁾. Francijai kā valstij, kuras valūta ir euro, būtu arī jānodrošina pilnīga un savlaicīga minēto ieteikumu īstenošana,

AR ŠO IESAKA Francijai laikposmā no 2014. gada līdz 2015. gadam rīkoties šādi.

1. Nostiprināt budžeta stratēģiju, tai skaitā turpmāk precizējot pamatā esošos pasākumus, 2014. gadam un turpmākajiem gadiem, lai nodrošinātu pārmērīgā deficīta korekciju ilgtspējīgā veidā līdz 2015. gadam, veicot strukturālos pielāgojumus, kas precizēti Padomes ieteikumā, kurš pieņemts pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras ietvaros. Lai panāktu fiskālās nelīdzsvarotības noturīgu korekciju, ticamā veidā ir jāīsteno vērienīgas strukturālās reformas nolūkā palielināt pielāgošanās spējas un veicināt izaugsmi un nodarbinātību. Pēc pārmērīgā deficīta korekcijas īstenošanas strukturālo korekciju virzībā uz vidējā termiņa mērķi vismaz 0,5 % apmērā no IKP katru gadu, un lielākā apmērā, ja ekonomikas stāvoklis ir labs vai ja tas vajadzīgs nolūkā nodrošināt parāda noteikuma izpildi, lai turpinātu ilgtspējīgā veidā samazināt vispārējās valdības parāda rādītāju. Palielināt centienus panākt efektivitātes uzlabojumus visos vispārējās valdības apakšsektoros, tostarp attiecīgā gadījumā no jauna definējot valdības rīcības apmēru. Jo īpaši veikt pasākumus, lai, kā plānots,

⁽¹⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

⁽²⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 141. lpp.

no 2015. gada būtiski samazinātu sociālā nodrošinājuma izdevumus, nosakot vērienīgākus ikgadējos veselības aprūpes izdevumu mērķus, ierobežojot pensiju izmaksas un vienkāršojot ģimenes pabalstus un mājokļa pabalstus. Paredzēt skaidru grafiku notiekošajam decentralizācijas procesam un līdz 2014. gada decembrim veikt pirmos pasākumus, lai novērstu administratīvo funkciju pārklāšanos, veicinātu vietējo valdību apvienošanos un precizētu katra vietējās valdības līmeņa atbildību. Pastiprināt stimulus, lai racionalizētu vietējās valdības izdevumus, nosakot limitus vietējo valdību nodokļu ieņēmumu ikgadējam pieaugumam, vienlaikus, kā plānots, samazinot centrālās valdības dotācijas. Papildus vajadzībai veikt īstermiņa ietaupījumus, veikt pasākumus, lai ierobežotu vidējā un ilgākā termiņā prognozēto publiskā sektora izdevumu pieaugumu veselības aprūpei, tostarp farmācijas nozares izdevumus, un veikt papildu pasākumus visur, kur tie nepieciešami, un vienmēr, kad tie nepieciešami, lai līdz 2020. gadam ilgtspējīgā veidā, aptverot visas shēmas, līdzsvarotu pensiju sistēmu, īpaši pievēršoties pastāvošajām speciālajām shēmām un papildinošajām shēmām.

2. Nodrošināt, ka darbaspēka izmaksu samazināšanās, kas izriet no *crédit d'impôt compétitivité emploi*, tiek saglabāta. Veikt pasākumus, lai vēl vairāk samazinātu darba devēju sociālā nodrošinājuma iemaksas saskaņā ar atbildības un solidaritātes paktā noteiktajām saistībām, vienlaikus nodrošinot, ka citi pasākumi neatsver to ietekmi un ka pašreizējā mērķorientācija tiek saglabāta. Turpināt novērtēt sociālā nodrošinājuma iemaksām piemērojamo izņēmumu ekonomisko ietekmi, liekot uzsvāru uz nodarbinātību, izmaiņām atalgojumā un konkurētspēju, un veikt atbilstošus pasākumus, ja nepieciešams. Turpināt samazināt darbaspēka izmaksas veidā, kas attiecībā uz budžetu ir neitrāls, proti, mazāk apmaksāta darbaspēka izmaksu daļā, it īpaši mērķorientētā veidā samazinot darba devēju sociālā nodrošinājuma iemaksas, ņemot vērā dažādas algu atbalsta shēmas.
3. Vienkāršot uzņēmumiem piemērojamos administratīvos, fiskālos un grāmatvedības noteikumus un veikt konkrētus pasākumus, lai līdz 2014. gada decembrim īstenotu valdības veikto "vienkāršošanas plānu". Novērst regulatīvos šķēršļus uzņēmumu izaugsmei, jo īpaši pārskatot ar to lielumu saistītos kritērijus normatīvajos aktos, lai izvairītos no "sliekšņa efektiem". Veikt pasākumus, lai vienkāršotu un uzlabotu inovācijas politikas efektivitāti, jo īpaši veicot novērtēšanu, ņemot vērā pēdējās reformas un, ja nepieciešams, pielāgojot *crédit d'impôt recherche*. Nodrošināt, ka resursi tiek koncentrēti visiedarbīgākajos konkurences centros, un palielināt šajos centros izstrādātās inovācijas ietekmi uz ekonomiku.
4. Novērst nepamatotus šķēršļus, kas kavē piekļuvi regulētajām profesijām un to praktizēšanu, un samazināt ar ienākšanu tirgū saistītās izmaksas, un veicināt konkurenci pakalpojumu tirgū. Veikt turpmākus pasākumus, lai samazinātu regulatīvo slogu, kas skar mazumtirdzniecības nozares darbību, it īpaši vienkāršojot atļauju saņemšanas procesu tirdzniecības vietu atvēršanai uz atceļot aizliegumu pārdot preces zem pašizmaksas. Nodrošināt, ka regulētie gāzes un elektroenerģijas tarifi mājāsaimniecībām tiek noteikti atbilstošā līmenī, kas nav šķērslis konkurencei, vienlaikus nodrošinot, ka šie pakalpojumi paliek pieejami visneaizsargātākajām grupām. Palielināt kapacitāti elektroenerģijas un gāzes starpsavienojumiem ar Spāniju; jo īpaši palielināt gāzes starpsavienojumu kapacitāti, lai Ibērijas pussalas gāzes tirgu pilnībā integrētu Eiropas tirgū. Dzelzceļa nozarē nodrošināt jaunā vienotā infrastruktūras pārvaldītāja neatkarību no vēsturiskā operatora un veikt pasākumus, lai saskaņā ar turpmāko direktīvu noteikumiem un tajos paredzēto grafiku atvērtu konkurencei pasažieru transporta vietējo tirgu.
5. Samazināt nodokļu slogu darbaspēkam un palielināt centienus nodokļu sistēmas efektivitātes uzlabošanai un vienkāršošanai. Šajā nolūkā, sākot ar 2015. gada budžetu, veikt pasākumus, lai samazinātu neefektīvus personāla un uzņēmumu ienākumu nodokļa izdevumus, pamatojoties uz neseniem novērtējumiem un *Assises de la fiscalité* iniciatīvu, tajā pašā laikā samazinot normatīvajos aktos noteiktās likmes; veikt papildu pasākumus, lai novērstu parāda veidošanas stimulus uzņēmumu nodokļu jomā; paplašināt nodokļu bāzi, jo īpaši attiecībā uz patēriņu; pakāpeniski izbeigt videi kaitīgas subsīdijas.
6. Veikt turpmākus pasākumus, lai novērstu elastīguma trūkumu darba tirgū, jo īpaši veikt pasākumus *accords de maintien de l'emploi* reformēšanai, lai panāktu, ka to izmanto vairāk uzņēmumu, kas saskaras ar grūtībām. Veikt papildu pasākumus, lai, sadarbojoties ar sociālajiem partneriem, reformētu bezdarba pabalstu sistēmu nolūkā garantēt tās ilgtspēju, vienlaikus nodrošinot, ka tā sniedz pietiekamus stimulus atgriezties darba tirgū. Nodrošināt, ka vecāka gadagājuma darbinieki gūst labumu no piemērotām konsultācijām un apmācībām, un no jauna izvērtēt attiecīgo konkrēto bezdarba pabalsta režīmu attiecībā uz viņu situāciju darba tirgū.

7. Veikt arodizglītības un apmācības modernizāciju, īstenot obligātās izglītības reformu un veikt turpmākus pasākumus, lai samazinātu nevienlīdzību izglītībā, it īpaši stiprinot pasākumus, kas piemērojami priekšlaicīgai mācību pārtraukšanai. Nodrošināt, ka ar aktīvu darba tirgus politiku tiek efektīvi atbalstītas visneaizsargātākās grupas. Uzlabot pāreju no izglītības uz darba tirgu, it īpaši pastiprinot pasākumus mācekļības uzlabošanai ar īpašu uzsvāru uz mazkvalificētiem darba ņēmējiem.

Briselē, 2014. gada 8. jūlijā

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

P. C. PADOAN

PADOMES IETEIKUMS**(2014. gada 8. jūlijs)****par Horvātijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Horvātijas 2014. gada konverģences programmu**

(2014/C 247/10)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽²⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.), un 2010. gada 21. oktobrī tā pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽³⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības pakta, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politikas jomas. Viņi pieņēma lēmumu par dalībvalstu līmenī veicamo rīcību, jo īpaši paužot pilnīgu apņemšanos sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētai valstij adresētos ieteikumus.
- (4) Horvātija 2013. gada Eiropas pusgadā piedalījās brīvprātīgi un neoficiāli, iesniedzot ekonomikas programmu; konkrēti Horvātijai adresēti ieteikumi netika sagatavoti. Padome 2013. gada 21. jūnijā pieņēma secinājumus, atzinīgi vērtējot Horvātijas ekonomikas programmu, uzsverot, ka no Horvātijas tiek sagaidīta virzība uz Stabilitātes un izaugsmes pakta prasību izpildi un ticama konsolidācijas procesa uzsākšana, vienlaikus saglabājot izaugsmi veicinošus izdevumus un nodrošinot iespējas ienākošo ES fondu līdzfinansējumam.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

⁽³⁾ Paliek spēkā 2014. gadā ar Padomes Lēmumu 2014/322/ES (2014. gada 6. maijs) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm 2014. gadam (OV L 165, 4.6.2014., 49. lpp.).

- (5) Komisija 2013. gada 13. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, iezīmējot 2014. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. 2013. gada 13. novembrī Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Horvātija tika noteikta kā viena no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropadome 2013. gada 20. decembrī apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra vajadzību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdevumu nosacījumus ekonomikai, sekmēt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu, novērst krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.
- (7) Komisija 2014. gada 5. martā atbilstīgi Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantam publicēja padziļinātā pārskata rezultātus attiecībā uz Horvātiju. Komisijas izvērtējumā secināts, ka Horvātija saskaras ar pārmērīgu makroekonomisko nelīdzsvarotību, kurai nepieciešama īpaša uzraudzība un izšķiroša politikas rīcība. Jo īpaši politikas rīcība ir nepieciešama attiecībā uz neaizsargātību, ko uz lēnas izaugsmes un vāju pielāgošanās spēju fona rada ievērojamas ārējās saistības, eksporta rezultātu pasliktināšanās, uzņēmumi ar lielu aizņemto līdzekļu īpatsvaru un strauji pieaugošs vispārējās valdības parāds.
- (8) Horvātija 2014. gada 24. aprīlī iesniedza savu 2014. gada valsts reformu programmu un savu 2014. gada konverģences programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (9) Konverģences programmā 2014. gadam izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir līdz 2016. gadam novērst pārmērīgo budžeta deficītu, vienlaikus atgriežoties uz ilgtspējīgas ekonomikas izaugsmes ceļu. Paredzams, ka šis mērķis tiks sasniegts, nepārtraukti samazinot deficītu no 4,9 % no IKP 2013. gadā līdz mazāk par 3 % no IKP 2016. gadā, kas ir termiņš pārmērīga budžeta deficīta novēršanai. Konverģences programmā prognozēts, ka valsts parāds vislielākais būs 2014. gadā, sasniedzot 72 % no IKP, nedaudz samazināsies nākamajā gadā un pēc tam izlīdzināsies. Makroekonomikas scenārijs, uz kuru pamatojas konverģences programmā sniegtās budžeta prognozes, visā programmas darbības laikā ir optimistisks. Saskaņā ar konverģences programmas scenāriju 2014. gadā varētu būt vērojama IKP stagnācija, bet 2015. gadā tiek prognozēta neliela izaugsme 1,2 % apmērā; salīdzinājumam – Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognozē attiecīgi tiek minēts samazinājums 0,6 % apmērā un palielinājums 0,7 % apmērā. Konverģences programmas budžeta prognozes rādītāji atšķiras no Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmas (ESA) standartiem, kā rezultātā rodas neatbilstība iepriekšējiem datiem un makroekonomikas scenārijam un nav iespējams pienācīgs salīdzinājums ar Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognozi. Turklāt konverģences programmā nav pietiekami detalizēti izklāstīti 2015. un 2016. gada konsolidācijas pasākumi, jo īpaši attiecībā uz izdevumiem. Saskaņā ar Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognozi faktiskā bilance 2014. un 2015. gadā sasniegs attiecīgi 3,8 % un 3,1 % no IKP. Izdarot nepieciešamās korekcijas, lai šīs prognozes būtu salīdzināmas ar mērķiem, kuri noteikti pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras ietvaros (t. i., neņemot vērā otrā pīlāra pensiju aktīvu nodošanas ietekmi), Komisija prognozētu deficītu 4,6 % no IKP 2014. gadā un 3,8 % no IKP 2015. gadā.

Tā kā konverģences programma ir pirmais ziņojums par iestāžu veiktajiem pasākumiem kopš pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras sākšanas 2014. gada 28. janvārī, Komisija Horvātijas veiktās darbības izvērtēja 2014. gada 2. jūnijā publicētā paziņojumā. Konkrēti, pamatmērķi paredzēts sasniegt 2014. gadā, lai gan sagaidāms, ka 2015. gadā deficīts nedaudz pārsniegs mērķa rādītāju. Uzlabojums valdības strukturālajā bilancē nedaudz atpaliek no tā, kas jāsasniedz 2014. un 2015. gadā. Visbeidzot, lai arī izmaiņas koriģētajā strukturālajā bilancē ir mazākas nekā ieteiktie centieni, paredzams, ka centieni, kas tiek mērīti diskrecionāro pasākumu izteiksmē, tiks īstenoti gan 2014., gan 2015. gadā. Lai samazinātu negatīvo ietekmi uz izaugsmi un nostiprinātu konsolidācijas ilgtspējību, lielāka uzmanība tiek pievērsta pasākumu kvalitātei un pārejai uz pasākumiem, kuri balstīti uz izdevumiem. Pamatojoties uz Padomes veikto konverģences programmas izvērtējumu un Komisijas prognozi, ievērojot Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka, lai arī līdz 2014. gada 30. aprīlim Horvātija veica efektīvus pasākumus ar mērķi novērst pārmērīgu budžeta deficītu atbilstoši ieteikumam, tomēr nepieciešami papildu centieni, lai izpildītu ieteikumu pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras ietvaros, proti, līdz 2016. gadam novērst pārmērīgu budžeta deficītu un nodrošināt korekciju ticamību.

- (10) Budžeta konsolidācijas pasākumiem vajadzētu būt vēršamiem uz publisko finanšu kvalitātes uzlabošanu ar mērķi panākt efektivitāti, jo īpaši algu, sociālā nodrošinājuma un subsīdiju izmaksu jomā, un nodrošināt pietiekamu fiskālo telpu, lai piešķirtu prioritāti izaugsmi veicinošiem izdevumiem, tostarp Savienības finansētos projektos. Pēdējos gados Horvātija ir īstenojusi būtiskas fiskālā regulējuma reformas. Tomēr joprojām ir nepilnības budžeta plānošanā, izdevumu efektīvā kontrolē un budžeta ierobežojumu konsekventā piemērošanā, kas negatīvi ietekmē fiskālās politikas veidošanu. Lai arī fiskālo noteikumu sistēma nesēn ir grozīta, to būtu jāturpina uzlabot. Jo īpaši fiskālā regulējuma efektivitāti apdraud tas, ka trūkst preventīvu mehānismu, regulējums slikti atbilst parādu noteikumam un strukturāli līdzsvarota budžeta noteikums ir neskaidri formulēts. Lai arī fiskālās politikas komisijas izveide tiek vērtēta atzinīgi, tiek uzskatīts, ka nepieciešami papildu pasākumi, lai stiprinātu tās lomu budžeta plānošanā un uzraudzībā un jo īpaši tās neatkarību no visām budžeta lēmējinstītūcijām.
- (11) Horvātijas uzdevums ir panākt fiskālo konsolidāciju, nekaitējot konkurētspējai un ekonomikas atlabšanas iespējām. Ņemot to vērā, publisko finanšu ieņēmumu daļu ierobežo šaura to nodokļu bāzes definīcija, kuri nodrošina stabilu nodokļu apjomu un kuru negatīvā ietekme uz izaugsmi ir maza. Šajā kontekstā valsts reformu programmā ir pieteikts nodoms 2016. gadā ieviest periodisku īpašuma nodokli, taču tā darbības principi, tostarp nodokļu bāze, vēl ir jāprecizē. Horvātija ir arī apņēmusies pilna veikt pasākumus, lai uzlabotu nodokļu saistību izpildi, samazinot ēnu ekonomiku. Šajā jomā ir veikti pasākumi. Fiskālo kases aparātu pakāpeniska ieviešana ir palielinājusi nodokļu ieņēmumus pastiprinātas darījumu uzraudzības rezultātā. Sagaidāms, ka nodokļu administrācijas reorganizācijas rezultātā tiks uzlabota nodokļu iekasēšanas efektivitāte un lietderība, vienlaikus samazinot nodokļu saistību izpildes slogu, kas gulstas uz nodokļu maksātājiem. Tomēr, ņemot vērā fiskālās konsolidācijas vajadzības un ņemot vērā arī datus, kuri norāda uz ievērojamām neiekasētu nodokļu summām, šķiet, ka pastāv iespējas vēl vairāk uzlabot nodokļu iekasēšanas efektivitāti, un ir nepieciešami pastāvīgi centieni, lai turpinātu uzlabot nodokļu saistību izpildi, sniedzot nodokļu maksātājiem vairāk e-pakalpojumu.
- (12) Horvātija ir veikusi pasākumus, lai uzlabotu pensiju ilgtspēju un atbilstību: kopš 2010. gada novembra likumā noteiktais pensionēšanās vecums, priekšlaicīgas pensionēšanās vecums un kvalifikācijas periods sievietēm ir pakāpeniski paaugstināts, un to pilnīgu saskaņošanu plānots pabeigt līdz 2030. gadam. Ar grozījumiem Pensiju apdrošināšanas likumā, kas pieņemti 2013. gada decembrī, likumā noteiktais pensionēšanās vecums tiek paaugstināts no 65 gadiem uz 67 gadiem un priekšlaicīgas pensionēšanās vecums no 60 gadiem uz 62 gadiem. Tomēr šī paaugstināšana tiks īstenota tikai no 2031. gada, kas nav pietiekami ambiciozs mērķis, ņemot vērā demogrāfiskās situācijas attīstības tendences. Neraugoties uz pēdējos gados īstenotajām reformām, joprojām pastāv dažādas priekšlaicīgas pensionēšanās iespējas. Ņemot vērā izņēmumu apmēru, sodi par priekšlaicīgu pensionēšanos un atlīdzība par vēlīnu pensionēšanos ir mazs stimuls strādāt tik ilgi, kamēr tiek sasniegts likumā noteiktais pensionēšanās vecums; tādējādi tiek negatīvi ietekmēta darbaspēka pieejamība un pensiju sistēmas ilgtspējība. 2013. gadā tika pieņemts Vienotās darbnespējas noteikšanas struktūras likums, lai palīdzētu samazināt invaliditātes dēļ pensionējušos personu skaitu un, standartizējot invaliditātes noteikšanas procedūras, ierobežotu krāpšanos. Apvienojot ar intensīvākām inspekcijām, tas ir risinājums konkrētai vajadzībai, bet tā ietekme uz izdevumiem būs atkarīga no tā, kā šie pasākumi tiks īstenoti un kādā mērā tiks izpildīti lēmumi. Saskaņā ar īpašām shēmām piešķirtas pensijas, kuru apmērs pārsniedza noteiktu robežvērtību, tika samazinātas par 10 % (taču tas ir pagaidu pasākums), un to indeksācija ir piesaistīta IKP rādītājam. Neraugoties uz nesējamiem mēģinājumiem iegrožot izdevumus un palielināt pārredzamību, tempi un apmērs, kādā notiek saskaņā ar īpašām shēmām piešķirto pensiju konverģence ar vispārējiem noteikumiem, ir lēni, un kopumā progress joprojām ir ierobežots.
- (13) Veselības aprūpes nozarē ir panākti visai labi veselības rādītāji, un pakalpojumi ir pieejami (lai arī vērojamas reģionālas atšķirības), taču sistēma būtiski palielina slogu, kas gulstas uz publiskajām finansēm. Slimnīcu tīklā iestādes konstatēja trūkumus, kas jānovērš. 2014. gada martā iesniegtajā stacionārās aprūpes reorganizācijas ģenerālplānā ir paredzēti pasākumi, kas uzlabotu izmaksu lietderību, piemēram, slimnīcu tīkla racionalizācija, stacionārās aprūpes vidējā ilguma samazināšana, slimnīcu gultavietu skaita efektīvāks sadalījums, tostarp ilglaicīgai aprūpei, un turpmākas izmaiņas slimnīcu finansēšanā. Lai šo plānu īstenotu, būtu jānodrošina spēcīga uzraudzības un īstenošanas spēja gan slimnīcu, gan centrālās valdības līmenī. Ilglaicīgai aprūpei ir raksturīgs tas, ka pakalpojumi ir izkliedēti starp veselības un sociālās aprūpes sistēmām, tai ir zemi tvēruma rādītāji un formāla aprūpe, augstas šo pakalpojumu sniegšanas izmaksas un garas rindas.

- (14) Nodarbinātības un aktivitātes rādītāji ir vieni no zemākajiem Savienībā, un īpaši zemi tie ir jauniešu un vecāka gadagājuma cilvēku vidū. Šos darba tirgus rādītājus ietekmē cikliskas norises, un daļēji tie ir saistīti arī ar iestāžu un politikas uzstādījumiem. Horvātija ir sākusi darba tirgus reformas, lai palielinātu darba tirgus elastību. Reformas pirmā kārtā tika pabeigta 2013. gadā, un galvenā uzmanība tajā tika veltīta regulējumam uz noteiktu laiku noslēgtu darba līgumu jomā. 2014. gada janvārī valdība pieņēma otru tiesību akta priekšlikumu, kurā paredzēts samazināt izmaksas par atlaišanu, saīsinot un vienkāršojot procedūras un palielinot darba laika elastību. Turklāt tiktu ieviesti elastīgāki nodarbinātības veidi, piemēram, nepilnas slodzes darba līgumi. Šīs pārmaiņas situāciju Horvātijā kopumā padarītu līdzvērtīgu situācijai pārējās dalībvalstīs, ciktāl tas attiecas uz darbinieku aizsardzības indeksu. Lai arī sagaidāms, ka šīm reformām būs pozitīva ietekme uz nodarbinātību kopumā, tās ietver paaugstinātu darba tirgus segmentācijas risku, tostarp tādu darba līgumu attīstību, kas tiek slēgti uz noteiktu laiku. Pagaidām nav paredzētas nekādas izmaiņas algu noteikšanas institūcijās – neraugoties uz Horvātijas īpašo situāciju, kam raksturīgas salīdzinoši augstas vidējās algas un ļoti zems nodarbinātības līmenis. Neraugoties uz aizvien pieaugošo bezdarbu, izdevumi aktīvas darba tirgus politikas pasākumiem, lai uzlabotu piekļuvi darba tirgum un dotu iespēju ilgāk palikt darba tirgū, un to tvērums joprojām nesasniedz vidējo rādītāju, jo īpaši jauniešu, ilglaicīgo bezdarbnieku un gados vecāku darba ņēmēju vidū. Horvātijas valsts nodarbinātības dienesta administratīvā spēja ir pakļauta liela spiedienam, tostarp reģionālā līmenī. Nepastāv vispārēja sistēma darba tirgus attīstības tendenču un darba tirgus vajadzību (tostarp nepieciešamo prasmju prognozēšanas) uzraudzībai un izvērtēšanai, tāpat netiek veikta aktīvas darba tirgus politikas pasākumu izvērtēšana. Ir ļoti liels nedeklarēta darba īpatsvars.
- (15) Situācija darba tirgū jo īpaši rada bažas jauniešiem, jo jauniešu bezdarba līmenis ir krasi palielinājies un 2013. gadā sasniedza gandrīz 50 %, un vienlaikus turpina palielināties to jauniešu skaits, kuri nav ne nodarbināti, ne iesaistīti izglītībā vai apmācībā. Svarīgi uzdevumi ir veikt pasākumus neregistrētu jauniešu iesaistīšanai un mudināt privāto sektoru piedāvāt vairāk mācekļības iespēju saskaņā ar mērķiem, kas noteikti garantijai jauniešiem. Tāpat Horvātija saskaras ar nopietnām izglītības problēmām, kuras attiecas uz izglītības saistību ar darba tirgu un izglītības kvalitāti visos izglītības sektoros. Joprojām pietiekamā apjomā netiek nodrošināta mācīšanās darbavietā un profesionālā orientācija vidējā un terciārajā izglītībā, savukārt darba devēju iesaistīšanās profesionālajā izglītībā un apmācībā un vidējā un augstākajā izglītībā ir zema. To personu, kuras mācību iestādes ir absolvējušas nesen, nodarbinātības līmenis ir būtiski zemāks par Savienības rādītāju. Novecojusī profesionālās izglītības un apmācības sistēma tiek reformēta, izstrādājot jaunas skolu mācību programmas. Vēl nav pabeigta Horvātijas kvalifikāciju sistēmas un izglītības, zinātnes un tehnoloģiju stratēģijas īstenošana, bet tai vajadzētu uzlabot izglītības rezultātus un saskaņot tos ar darba tirgus vajadzībām.
- (16) Augsti bezdarba rādītāji un zemi līdzdalības darba tirgū rādītāji ir izraisījuši sociālās situācijas pasliktināšanos Horvātijā. Nabadzības un sociālās atstumtības riskam pakļauto personu īpatsvars pēdējos gados ir palielinājies un būtiski pārsniedz ES vidējo rādītāju. Sociālo pabalstu sistēmas struktūra ļauj pabalstu saņēmējiem no dažādiem avotiem saņemt naudas pārskaitījumus, kas pārklājas. Atsākot strādāt, pabalstu saņēmēji zaudē dažu no šiem sociālā pabalsta maksājumiem, tādējādi viņiem zūd motivācija atgriezties darba tirgū. Pastāv iespēja sociālās aizsardzības sistēmu padarīt efektīvāku un pārredzamāku: pašlaik ienākumu atbalsta shēmu un pabalstu piešķiršana ir izkaisīta starp dažādām iestādēm un valdības līmeņiem, tādējādi kritēriji tiek piemēroti nekoncekventi un notiek dublēšanās. 2013. gada Sociālās labklājības likums ievieša stingrākas pārbaudes ienākumu noteikšanai un vispārējos minimālajos ienākumos apvienoja četrus no vairāk nekā 70 pabalstiem valsts līmenī, tostarp dažus pabalstus, kas paredzēti konkrētām mērķgrupām. Līdz 2016. gadam pakāpeniski tiks ieviests viens valsts mēroga kontaktpunkts, ar kura starpniecību tiks pārvaldīti visi valsts līmeņa pabalsti naudā. Tomēr regulāra uzraudzība un izvērtēšana būs sarežģīta, jo nav integrētas ienākumu atbalsta shēmas un programmas vietējā un reģionālā līmenī, kā arī dažādi pabalsti naudā bez ienākumu noteikšanas, kuri paredzēti konkrētām iedzīvotāju grupām. Neraugoties uz vairākām likumdošanas reformām, kas veiktas kopš 2011. gada, sociālo pabalstu sistēmas struktūra joprojām nedarbojās tik efektīvi, lai sasniegtu cilvēkus, kam tie visvairāk vajadzīgi.
- (17) Pašlaik Horvātijā spēkā esošais darījumdarības regulējums rada lielu slogu uzņēmumiem un izpaužas arī kā juridiskās noteiktības trūkums, nepārredzams lēmumu pieņemšanas process, jo īpaši vietējā līmenī, kā arī kā daudzas parafiskālas maksas. Turklāt liela valsts pārvaldes pienākumu fragmentācija reģionālā un vietējā līmenī un sarežģīts kompetenču dalījums starp ministrijām un aģentūrām centrālā līmenī

apgrūtina ar darījumdarbību saistītu lēmumu pieņemšanu un paldzina administratīvās procedūras. Centrālās valdības līmenī ir ieviesta strukturēta pieeja ar mērķi identificēt šķēršļus darījumdarbībai, tomēr netiek piemērotas saskanīga metodoloģija administratīvā sloga noteikšanai, un tas samazina jau veikto pasākumu efektivitāti. Izveidotais darījumdarbības kontaktpunkts aptver tikai ierobežotas funkcijas. Nepieciešams racionalizēt valsts subsīdijas un garantijas un uzlabot to kontroli; pirmais solis šajā jomā būtu centralizēts atbalsta saņēmēju uzņēmumu un iedzīvotāju reģistrs. Horvātija ir sākusi valsts pārvaldes reformas, lai stiprinātu tās administratīvo spēju un uzlabotu iedzīvotājiem un uzņēmumiem sniedzamo publisko pakalpojumu orientāciju uz klientu. Tomēr valsts pārvaldības kvalitāte joprojām ir zema, koordinācija dažādos valdības līmeņos ir vāja, un politikas veidošana un analīze maz tiek balstīta uz faktiem vai ir pārāk formāla. Solis pareizajā virzienā ir valsts pārvaldes reformas stratēģijas pieņemšana, un to vajadzētu rūpīgi īstenot visos valdības līmeņos. Pirmspievienošanās fondu apguvē gūtā pieredze norāda uz nepilnībām stratēģiskajā plānošanā un iestāžu spējās un uz trūkumiem projektu izstrādē un to izpildes kontrolē.

- (18) Valsts īpašumā vai kontrolē esošus uzņēmumus negatīvi ietekmē vājā pārvaldība, bet jaunā stratēģija publisko aktīvu un uzņēmumu pārvaldībai tiek īstenota ar kavēšanos. Pašlaik nav nekādas konkurētspējīgas atlases procedūras attiecībā uz uzraudzības padomju locekļiem un vadību, un informācija par viņu iecelšanu netiek publicēta. Lai arī ir veikti pasākumi pretkorupcijas regulējuma uzlabošanai, visos valdības līmeņos ir nepieciešami papildu centieni korupcijas novēršanai. Daži no galvenajiem elementiem, kuru šobrīd trūkst pretkorupcijas regulējumā, ir šādi: efektīvi pārbaudes mehānismi attiecībā uz amatpersonu interešu konfliktu un mantiskā stāvokļa pārskatiem, kā arī konkrēti aizsardzības pasākumi valsts īpašumā vai kontrolē esošiem uzņēmumiem. Pārbaudes pilnvaras, kas ir piešķirtas Interesu konfliktu risināšanas komisijai, ir atkarīgas no citu iestāžu kompetences un to proaktivitātes. Neraugoties uz panākumiem, kas gūti publiskā iepirkuma procedūru pārredzamības palielināšanai, riska novērtēšanas rīki netiek izmantoti regulāri, un neaizsargātajām jomām, šķiet, netiek piešķirta pietiekama prioritāte. Nepieciešams pastiprināt publiskā iepirkuma noteikumu efektīvas īstenošanas pārraudzību, ņemot vērā arī nākamajos gados piešķiramos ES līdzekļus.
- (19) Pirmsbankrota procedūra, ko plaši izmantoja 2013. gadā, ar zināmiem panākumiem risināja parādu piedziņas problēmas, ar kurām uzņēmumi saskārās saistībā ar sarežģītajām, dārgajām un ilgajām bankrota procedūrām. Tomēr vēl ir iespējas būtiski pastiprināt šo instrumentu, novēršot daudzas tādas nepilnības, kā, piemēram, nepietiekami skaidrā valsts loma procesā, komercietišu lomas nostiprināšana prasījumu un pamatotu pārstrukturēšanas plānu apstiprināšanā, procedūras piemērošanas jomas paplašināšana, ļaujot veikt efektīvu pārstrukturēšanu vēl pirms parādnieka maksātnespējas, novērst nepilnības tiesību aktu īstenošanā. Neraugoties uz vairākām reformām tiesu sistēmas efektivitātes uzlabošanai, tiesvedība, jo īpaši pirmajā instancē, strīdīgās civillietās, komercietišās un administratīvajās lietās ir nepamatoti ilga. 2013. gadā palielinājās neiztiesāto lietu skaits, un šobrīd tas ir ļoti augsts, jo īpaši civillietās un komercietišās. Lai risinātu šīs problēmas, nepieciešami pastāvīgi centieni radīt un piemērot pareizos stimulus tiesvedības pabeigšanai savlaicīgi un veicināt strīdu alternatīvu izšķiršanu, jo īpaši maza apmēra prasību gadījumos, jo minētās problēmas traucē darījumdarbībai un samazina Horvātijas pievilcību ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem.
- (20) Horvātijas Valsts bankas pieņemtā konservatīvā pieeja makroprudenciālajam regulējumam, jo īpaši attiecībā uz kapitāla līmeņiem, nozīmēja, ka bankas ir izveidojušas tādu izturētspējas pakāpi, kas, ņemot vērā problēmas, ar kurām tās tagad saskaras vājās ekonomikas dēļ, pierādījusi savu lietderību. Tomēr, tā kā ekonomika jau sesto gadu atrodas recesijā un palielinās ienākumus nenesošo aizdevumu apjoms, pastāv riski banku aktīvu kvalitātei. Tiek atzinīgi vērtēts tas, ka uz četrus lielāko Horvātijas banku, kuras pieder ārvalstniekiem, dažiem portfeļiem arī attieksies eurozonas jaunā vienotā uzraudzības mehānisma aktīvu kvalitātes pārskatīšana un spriedzes tests. Tomēr tas neattiecas uz dažiem portfeļiem, kas no Horvātijas viedokļa ir svarīgi pēc būtības, jo portfeļus izraugās, pamatojoties uz to nozīmīgumu banku grupas līmenī. Turklāt tas neattiecas arī uz vidējām un mazām bankām, kurām var būt zemāki kapitāla līmeņi un ne tik laba aktīvu kvalitāte un kuras ir potenciāli svarīgas finanšu stabilitātei. Papildus vienotajam uzraudzības mehānismam veicot papildu uzraudzības diagnostisku pārbaudi, kas paredzēta tieši Horvātijas finanšu sistēmai (un kas attiektos uz būtiskiem Horvātijas banku meitasuzņēmumu portfeļiem, uz kurām neattiecas vienotais uzraudzības mehānisms, kā arī uz nozīmīgākajām vidējām un mazām bankām), tiktu uzlabota vispārējā izpratne par banku aizdevumu klasifikāciju un to uzkrājumu nedrošiem parādiem pietiekamība.

- (21) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir vispusīgi izanalizējusi Horvātijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un konverģences programmu. Vērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Horvātijā, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka jānostiprina Savienības vispārējā ekonomiskā pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1.–8. ieteikumā.
- (22) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi konverģences programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.
- (23) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un konverģences programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 1.–8. ieteikumā.

IESAKA Horvātijai laikposmā no 2014. līdz 2015. gadam rīkoties šādi.

1. Pilnībā īstenot budžeta pasākumus, kas pieņemti attiecībā uz 2014. gadu. Pastiprināt budžeta stratēģiju, vēl vairāk precizējot pasākumus, kas izziņoti 2015. un 2016. gadam, un apsvērt papildu pastāvīgus, uz izaugsmi vērstus pasākumus, lai līdz 2016. gadam ilgtspējīgā veidā novērstu pārmērīgo budžeta deficītu. Vienlaikus nodrošināt, ka tiek veikta strukturāla korekcija, kā noteikts Padomes ieteikumā saskaņā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru. Saskaņot programmas prognozes ar ESA standartiem un Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Veikt pasākumus, lai pastiprinātu izdevumu kontroli. Līdz 2015. gada martam veikt rūpīgu izdevumu pārskatu. Pastiprināt budžeta plānošanas procesu, jo īpaši uzlabojot makroekonomikas rādītāju un budžeta prognožu precizitāti, stiprināt gada un vidēja termiņa izdevumu maksimālo robežvērtību obligātumu un uzlabot fiskālo noteikumu sistēmu. Līdz 2014. gada oktobrim pieņemt tiesību aktus par jaunizveidoto fiskālās politikas komisiju, nostiprināt tās neatkarību no visām budžeta lēmējinstītūcijām, paplašināt tās pilnvaras, jo īpaši attiecībā uz visu fiskālo noteikumu uzraudzību un prognožu *ex ante* un *ex post* izvērtējumiem, un nodrošināt tai atbilstošus resursus. Pamatojoties uz valsts reformu programmā izklāstītajiem plāniem, iesniegt konkrētu stratēģiju reformai attiecībā uz lielāku nodokļu uzlikšanu īpašumam. Uzsākt procesu, kas paredz ziņošanu par nodokļu izdevumiem un šo izdevumu pārskatīšanu. Uzlabot nodokļu saistību izpildi, jo īpaši turpinot paaugstināt nodokļu administrēšanas efektivitāti; šim nolūkam līdz 2014. gada beigām iesniegt rīcības plānu.
2. Samazināt priekšlaicīgas pensionēšanās iespējas. Līdz 2015. gada martam pieņemt tiesību aktus, lai paātrinātu likumā noteiktā pensionēšanās vecuma sievietēm un vīriešiem saskaņošanu un pietuvinātu likumā noteiktā pensionēšanās vecuma paaugstināšanu līdz 67 gadiem. Nodrošināt stingrāku izvērtēšanu un kontroli invaliditātes pensiju gadījumā un paātrināt saskaņā ar īpašām shēmām piešķirtu pensiju integrāciju vispārējā pensiju sistēmā. Nostiprināt veselības aizsardzības nozares, tostarp slimnīcu, izmaksu lietderību.
3. Pēc apspriešanās ar sociālajiem partneriem īstenot darba tiesību reformas otro kārtu, jo īpaši attiecībā uz atlaišanas nosacījumiem un darba laiku un ar mērķi līdz 2015. gadam novērst darba tirgus turpmāku segmentāciju, tostarp attiecībā uz jauniešiem. Pārskatīt algu noteikšanas sistēmu ar mērķi labāk saskaņot produktivitātes izmaiņas un algas nosacījumus. Līdz 2014. gada beigām iesniegt šīs pārskatīšanas secinājumus. Stiprināt aktīvas darba tirgus politikas efektivitāti un tvērumu, pastiprinot valsts nodarbinātības dienestu administratīvo spēju, tostarp reģionālā līmenī, un plašāk aptverot jauniešus, ilglaicīgus bezdarbniekus un gados vecākus darba ņēmējus. Par prioritāti noteikt pasākumus neregistrētu jauniešu iesaistīšanai un mudināt privāto sektoru piedāvāt vairāk mācekļības iespēju saskaņā ar mērķiem, kas noteikti garantijai jauniešiem. Līdz 2014. gadam noteikt pamatprincipus plāniem risināt nedeklarēta darba jautājumu. Īstenot pasākumus, lai uzlabotu izglītības saistību ar darba tirgu un izglītības rezultātu kvalitāti, modernizējot kvalifikācijas sistēmas, ieviešot kvalitātes nodrošināšanas mehānismus un uzlabojot pāreju no skolas uz darba dzīvi, jo īpaši pastiprinot profesionālo izglītību un mācīšanos darbavietā.

⁽¹⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktu.

4. Līdz 2014. gada beigām pārskatīt nodokļu un pabalstu sistēmas un iesniegt rīcības plānu, lai uzlabotu neaktīvu personu un bezdarbnieku atgriešanu aktīvā darba dzīvē. Stiprināt sociālās aizsardzības sistēmas efektivitāti un pārredzamību, turpinot pabalstu konsolidāciju, vienādojot atbilstības kritērijus un apkopojot vienā kontaktpunktā datus no visiem iesaistītajiem līmeņiem un valsts iestādēm. Uzlabot sociālās palīdzības pabalstu efektivitāti un atbilstību, padarot to piešķiršanu mērķtiecīgāku.
5. Veikt turpmākus pasākumus darījumdarbības vides uzlabošanai. Jo īpaši, līdz 2015. gada martam noteikt mērķi ievērojami samazināt administratīvās prasības, tostarp parafiskālās maksas. Risināt jautājumu par ministriju un aģentūru pienākumu lielo fragmentāciju un to pārklāšanos, racionalizējot administratīvās procedūras un padarot skaidrāku lēmumu pieņemšanas un pārskatatbildības sistēmu dažādos valdības līmeņos un centrālās valdības līmenī. Uzlabot administratīvās spējas un stratēģisko plānošanu struktūrās, kurām uzticēts pārvaldīt Eiropas strukturālos un investīciju fondus, un nodrošināt, lai to darbinieku skaits būtu atbilstošs un stabils.
6. Līdz 2014. gada oktobrim iesniegt sīki izstrādātu 2015. gada plānu publiskā īpašuma pārvaldībai. Nodrošināt, ka valsts kontrolēti uzņēmumi tiek pārvaldīti pārredzamā un atbildīgā veidā, jo īpaši pastiprināt kompetences prasības, ko izvirza valsts ieceltiem vadības un uzraudzības padomju locekļiem, un izveidot iecelto amatpersonu publisko reģistru. Pastiprināt darbu korupcijas novēršanas jomā valsts pārvaldē un uzņēmumos, kuri atrodas valsts īpašumā vai kontrolē, tostarp palielinot pārbaudes pilnvaras, kas piešķirtas Interesu konfliktu risināšanas komisijai. Stiprināt publiskā iepirkuma pārredzamību un efektivitāti centrālā un vietējā līmenī, un spējas pārraudzīt īstenošanu un atklāt pārkāpumus.
7. Līdz 2014. gada beigām pastiprināt komerciesu lomu, lai pārraudzītu, cik pārredzami un likumīgi notiek uzņēmumiem paredzētās pirmsbankrota procedūras piemērošana. Pārskatīt obligāto maksātspējas/nelikviditātes testu, lai iegūtu piekļuvi pirmsbankrota strīdu izšķiršanas procedūrai, un racionalizēt maksātspējas/likvidācijas procesu, lai samazinātu tā ilgumu. Uzlabot tiesu sistēmas kvalitāti un efektivitāti, jo īpaši paredzot stimulus, lai savlaicīgi pabeigtu tiesvedību strīdīgās civillietās un komercietās, un administratīvās lietās un lai jo īpaši mazām prasībām izmantotu strīdu alternatīvu izšķiršanu.
8. Pabeigt Eiropas Centrālās bankas 2014. gada aktīvu kvalitātes pārskatīšanu un stresa testu, veikt visaptverošu portfeļa pārbaudi, kas izveidota īpaši Horvātijas finanšu nozarei, uzmanību pievēršot svarīgiem portfeļiem, uz kuriem neattiecas Eiropas Centrālās bankas pasākums, un ietverot vidējas un mazas bankas.

Briselē, 2014. gada 8. jūlijā

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

P. C. PADOAN

PADOMES IETEIKUMS**(2014. gada 8. jūlijs)****par Itālijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Itālijas 2014. gada stabilitātes programmu**

(2014/C 247/11)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regulu (ES) Nr. 1176/2011 par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽²⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jāīstojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.), un 2010. gada 21. oktobrī tā pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽³⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības paktu, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politikas jomas. Viņi pieņēma lēmumu par dalībvalstu līmenī veicamo rīcību, jo īpaši paužot pilnīgu apņemšanos sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētai valstij adresētos ieteikumus.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

⁽³⁾ Paliiek spēkā 2014. gadā ar Padomes Lēmumu 2014/322/EU (2014. gada 6. maijs) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm 2014. gadam (OV L 165, 4.6.2014, 49. lpp.).

- (4) Padome 2013. gada 9. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽¹⁾ par Itālijas 2013. gada valsts reformu programmu un sniedza savu atzinumu par Itālijas stabilitātes programmu 2012.–2017. gadam. Komisija 2013. gada 15. novembrī saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 473/2013⁽²⁾ sniedza atzinumu par Itālijas budžeta plāna projektu 2014. gadam.
- (5) Komisija 2013. gada 13. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu⁽³⁾, iezīmējot 2014. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. 2013. gada 13. novembrī Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Itālija tika noteikta kā viena no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropadome 2013. gada 20. decembrī apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra vajadzību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdevumu nosacījumus ekonomikai, sekmēt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu, novērst krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.
- (7) Komisija 2014. gada 5. martā publicēja saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu sagatavotā padziļinātā pārskata rezultātus par Itāliju. Komisijas veiktā analīze liek tai secināt, ka Itālijā ir pārmērīga makroekonomiskā nelīdzsvarotība, kurai nepieciešama īpaša uzraudzība un stingra politiskā rīcība. Jo īpaši nemainīgi lielais valsts parāda līmenis apvienojumā ar vājo ārējo konkurētspēju ilgstoši lēnā produktivitātes pieauguma dēļ, ko vēl vairāk saasina joprojām vājā izaugsme, ir noteicošie faktori, kādēļ ir nepieciešama izšķiroša politiskā rīcība un uzmanība.
- (8) Itālija 2014. gada 22. aprīlī iesniedza savu 2014. gada valsts reformu programmu un 2014. gada stabilitātes programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (9) Stabilitātes programmā izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir līdz 2016. gadam sasniegt vidējā termiņa mērķi, proti, līdzsvarotu budžeta stāvokli strukturālā izteiksmē, vienlaikus ievērojot šo parāda noteikumu 2013.–2015. gada pārejas posmā. Stabilitātes programmā apstiprināts vidējā termiņa mērķis, proti, līdzsvarots budžeta stāvoklis strukturālā izteiksmē, kas atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Stabilitātes programmā plānotās (pārreķinātās) strukturālās korekcijas 2014. gadā ir 0,2 procentu punkti un 2015. gadā 0,4 procentu punkti no IKP. Saskaņā ar stabilitātes programmu šādas ierobežotas korekcijas vidēja termiņa mērķa sasniegšanai pamato skarbie ekonomiskie nosacījumi un vērienīgas strukturālo reformu programmas īstenošanai nepieciešamais darbs. Konkrēti, ir plānotas vairākas strukturālās reformas, kurām būtu labvēlīga ietekme uz potenciālo ekonomisko izaugsmi un kuras ar laiku turpmākajos gados samazinātu valdības parāda attiecību pret IKP. Stabilitātes programmā plānotās strukturālās korekcijas ļautu Itālijai ievērot parāda samazināšanas kritēriju 2013.–2015. gada pārejas posmā, daļēji pateicoties vērienīgam privatizācijas plānam, kurš jāīsteno 2014.–2017. gadā (ik gadu par līdz pat 0,7 procentu punktiem no IKP). Stabilitātes programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomiskais scenārijs, ko nav apstiprinājusi neatkarīga struktūra, ir diezgan optimistisks, jo īpaši stabilitātes programmas vēlākajiem gadiem.

Novirzīšanās no korekcijām vidēja termiņa mērķa sasniegšanai ir plānota 2014. gadā. Ja tā turpināsies arī nākamajā gadā, to varētu novērtēt kā būtisku, arī pamatojoties uz izdevumu kritēriju. Turklāt budžeta mērķu sasniegšana netiek pilnībā atbalstīta ar pietiekami konkrētiem pasākumiem, jo īpaši 2015. gadā.

⁽¹⁾ OV C 217, 30.7.2013, 42. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 473/2013 (2013. gada 21. maijs) par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārmērīga budžeta deficīta novēršanai eurozonas dalībvalstīs (OV L 140, 27.5.2013., 11. lpp.).

⁽³⁾ COM(2013) 800 final.

Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognozē norādīts uz parāda samazināšanas kritērija neievērošanu 2014. gadā, jo plānotās strukturālās korekcijas (tikai 0,1 procentu punkts no IKP) nesasniedz prasītās strukturālās korekcijas (0,7 procentu punkti no IKP). Pamatojoties uz stabilitātes programmas izvērtējumu un Komisijas prognozi, Padome saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97 uzskata, ka ir vajadzīgi papildu centieni, arī 2014. gadā, lai nodrošinātu atbilstību Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām.

- (10) Nesen veiktie pasākumi, lai atvieglotu ar ražošanas faktoriem saistītos nodokļus, ir bijuši diezgan ierobežoti. Tādējādi ir iespējams vēl vairāk pārvirzīt nodokļu slogu uz patēriņu, īpašumu un vidi, stingri ievērojot budžeta mērķus. Attiecībā uz patēriņu nodokļu sistēmas struktūras uzlabošanai ir arī būtiski nepieciešams pārskatīt samazinātās PVN likmes un tiešo nodokļu izdevumus, pievēršot vajadzīgo uzmanību nepieciešamībai samazināt šīs pārskatīšanas ietekmi uz izmaksu/ieguvumu sadali. Īpašuma jomā kadastrālās vērtības pārskatīšana saskaņā ar pašreizējo tirgus vērtību nodrošinātu taisnīgākus regulāros nekustamā īpašuma nodokļus. Nesen pieņemtais likums, kurš reglamentē nodokļu reformu, nodrošina iespēju īstenot šādas vajadzīgas reformas. Ņemot vērā problēmas apmērus, rīcība attiecībā uz nodokļu sistēmas struktūru jāpapildina ar papildu pasākumiem, lai uzlabotu nodokļu administrāciju un nodokļu saistību izpildi, un izlēmīgiem pasākumiem, lai cīnītos pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, ēnu ekonomiku un nedeklarētu darbu, kas joprojām nelabvēlīgi ietekmē gan publiskā sektora finanses, gan nodokļu slogu likumpaklausīgiem nodokļu maksātājiem. Šajā ziņā nodokļu reformu reglamentējošais likums paredz vairākus pasākumus, lai stiprinātu nodokļu administrāciju: nesamaksāto nodokļu visaptverošu vērtēšanas un pārraudzības sistēmu, vienkāršošanas pasākumus, darbības, lai uzlabotu attiecības ar nodokļu maksātājiem, pasākumus, lai uzlabotu vietējā mēroga nodokļu parādu piedziņu, un nodokļu kontroles nostiprināšanu. Lēmums no 2015. gada ieviest iepriekš aizpildītas nodokļu deklarācijas ir vēl viens pozitīvs pasākums, lai veicinātu nodokļu saistību izpildi.
- (11) Minēto pasākumu rūpīga un ātra īstenošana vēl aizvien ir svarīgs uzdevums Itālijai gan pašreizējo īstenošanas trūkumu novēršanas ziņā, gan, lai novērstu turpmākas kavēšanās uzkrāšanos. Viens no galvenajiem virzītājspēkiem, lai uzlabotu Itālijas īstenošanas rādītājus un kopumā nodrošinātu vienmērīgāku politisko rīcību, ir labāka koordinācija un efektīvāka kompetences jomu sadale starp dažādiem valdības līmeņiem. Tas savukārt varētu labvēlīgi ietekmēt ES līdzekļu pārvaldību, kuras jomā līdz šim ir veikta tikai daļēja un nepabeigta rīcība, jo īpaši dienvidu reģionos. Tāpat ES līdzekļu pārvaldību joprojām nelabvēlīgi ietekmē nepietiekamas administratīvās spējas un pārredzamības, izvērtējuma un kvalitātes kontroles trūkums. Valsts dienestu kvalitāte arī iegūtu, ja tie kļūtu iedarbīgāki un vairāk vērsti uz pakalpojumu sniegšanu un ieviestu atbilstošas izmaiņas personāla vadībā. Korupcija joprojām ievērojami nelabvēlīgi ietekmē Itālijas ražošanas sistēmu un uzticēšanos politiķiem un iestādēm. Ir nepieciešams pārskatīt noilguma termiņus. Lai efektīvi cīnītos pret korupciju, nepieciešams arī atbilstoši pilnvarot Itālijas korupcijas apkarošanas iestādi attiecībā uz valsts pārvaldes iestāžu novērtēšanu un pārredzamību. Joprojām ir vērojams efektivitātes trūkums civiltiesību jomā, un ir rūpīgi jāuzrauga pieņemto pasākumu ietekme.
- (12) Pamatojoties uz Itālijas Bankas pagājušajā gadā veikto mērķtiecīgo aktīvu kvalitātes pārskatīšanu, joprojām ir svarīgi uzlabot samazinātas vērtības aktīvu pārvaldību un veicināt to atsavināšanu, lai atjaunotu bankas spēju paplašināt kredītu piedāvājumu reālajai ekonomikai. Attiecībā uz finansējuma pieejamību galvenā līdz šim veiktā rīcība ir bijusi vērsta uz to, lai uzņēmumiem būtu vieglāk saņemt kredītu, taču joprojām ierobežota ir finansēšanas instrumentu izstrāde, izņemot banku aizdevumus, jo īpaši maziem un vidējiem uzņēmumiem. Ir apsveicamas banku korporatīvās pārvaldības jomā veiktās iniciatīvas, jo īpaši Itālijas Bankas nesens publicētie jaunie principi. Vienlaikus to ietekme būs atkarīga no tā, cik pareizi bankas tās īsteno un kā tiks nodrošināta izpilde. Konkrēti, joprojām ir nepieciešama dažu lielāko kooperatīvo banku (*banche popolari*) rūpīga pārraudzība.
- (13) 2013. gadā vēl vairāk pasliktinājās situācija Itālijas darba tirgū, – bezdarbs pieauga līdz 12,2% un jauniešu bezdarbs sasniedza 40%. Ir svarīgi gādāt par pieņemto darba tirgus un algu noteikšanas reformu pareizu īstenošanu un to ietekmes uzmanīgu pārraudzību, lai garantētu, ka īstenotos paredzamie ieguvumi, nodrošinot elastīgāku aiziešanu, labāk regulētu elastīgu ienākšanu, visaptverošāku bezdarbnieku pabalstu sistēmu un algu labāku saskaņošanu ar ražīgumu. Ir aizkavējušies plāni uzlabot darbā iekārtošanas

pakalpojumu efektivitāti, stiprinot valsts nodarbinātības dienestus, un šos plānus nepieciešams paātrināt. Pasākumi, kuru mērķis ir sekmēt darbavietu veidošanu īstermiņā, jāpapildina ar pasākumiem sadrumstalotības novēršanai. Kopumā Itālijas darba tirgū joprojām ir izteikta sadrumstalotība un zemi līdzdalības rādītāji, kas jo īpaši ietekmē sievietes un jauniešus. Tāpēc ir jāpaplašina līdz šim veiktie ierobežotie pasākumi, ņemot vērā arī jaunatnes garantijas shēmas mērķus. Itālijā ir vērojama mājsaimniecību izmantojamo ienākumu samazināšanās apvienojumā ar augošu nabadzību un sociālo atstumtību, kas jo īpaši ietekmē ģimenes ar bērniem. Sociālie izdevumi Itālijā joprojām ir lielākoties vērsti uz vecāka gadagājuma iedzīvotājiem, bet netiek pievērsta liela uzmanība aktivizācijai, tādējādi ierobežojot iespējas novērst sociālā atstumtības un nabadzības risku. Nesen sāktās sociālās palīdzības izmēģinājuma shēmas mērķis ir nodrošināt visaptverošu sociālās drošības sistēmu. Lai, kā plānots, piemērotu šo shēmu visā valstī, būs nepieciešams uzlabot sociālo izdevumu un pakalpojumu lietderīgumu visā valsts teritorijā.

- (14) Jācenšas uzlabot rezultāti un cilvēkkapitāla spējas visos izglītības sistēmas līmeņos, t. i., pamatzglītībā, vidējā un augstākajā izglītībā. Skolotāja profesijai ir raksturīgs vienots karjeras izaugsmes modelis, kas piedāvā tikai ierobežotas perspektīvas profesionālās attīstības ziņā. Dažādojot skolotāju karjeras izaugsmes iespējas un veiksmīgāk sasaistot skolotāju karjeras trajektoriju ar profesionālajiem panākumiem un darba rezultātiem apvienojumā ar skolu novērtējuma vispārīnāšanu, varētu uzlabot skolu darbības rādītājus. Lai nodrošinātu vienmērīgu pāreju no izglītības uz darba tirgu, vidējās un augstākās izglītības līmenī varētu būt ļoti svarīgi nostiprināt un paplašināt praktisko apmācību, plašāk nodrošinot apmācību darbā un profesionālo izglītību un apmācību. Pēc tam, kad 2013. gadā pieņemts likumdošanas rīkojums šajā jomā, ir svarīgi izveidot valsts kvalifikāciju reģistru, lai nodrošinātu prasmju atzīšanu visā valstī. Pamatojoties uz sākotnējo rīcību šajā virzienā, ierosinājums piešķirt valsts finansējumu augstskolām un pētniecības institūtiem, pamatojoties uz to pētniecības un mācību darba rādītājiem, ņaktu par labu gan augstskolu kvalitātes celšanas ziņā, gan, iespējams, celtu pētniecības un inovācijas spējas, jo šajās jomās tā atpaliek.
- (15) Ir veikti daži pasākumi, lai izveidotu uz uzņēmumiem un pilsoņiem vērstu vidi, taču šo pasākumu ietekmi traucē kavēšanās ar to galīgo apstiprināšanu un trūkumi to īstenošanā. Joprojām ir vairākas vājās vietas attiecībā uz konkurenci (rezervētas darbības jomas, koncesiju/atļauju shēmas utt.) profesionālo pakalpojumu, apdrošināšanas, degvielas izplatīšanas, mazumtirdzniecības un pasta pakalpojumu jomā. Jānovērs arī virkne nepilnību, kuras ietekmē publiskā iepirkuma sistēmu. Vēl viena prioritāte ir palielināt konkurenci vietējo sabiedrisko pakalpojumu jomā. Jo īpaši ir nepieciešams īstenot pašreiz spēkā esošos tiesību aktus, kuri paredz, ka spēkā esoši līgumi, kas neatbilst ES tiesību aktiem par iekšējiem kritērijiem, ir jāizlabo līdz 2014. gada 31. decembrim.
- (16) Vājās vietas infrastruktūrā kavē pienācīgu enerģijas tirgus darbību. Īpašu uzmanību un rīcību transporta jomā prasa intermodālas infrastruktūras trūkums un nepietiekoša sinerģija un savienojumi ar Itālijas ostu aizzonām. Itālija ir ārpuspilsētu teritorijas, kurās platjoslas aptvērums nav pietiekams.
- (17) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir vispusīgi izanalizējusi Itālijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Vērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Itālijā, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, kas panākams, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 8. ieteikumā.
- (18) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi stabilitātes programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši turpmāk izklāstītajā 1. ieteikumā.
- (19) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 1. līdz 8. ieteikumā.

⁽¹⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

- (20) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir arī veikusi analīzi par visas eurozonas ekonomikas politiku. Pamatojoties uz to Padome ir sniegusi konkrētus ieteikumus, kas adresēti dalībvalstīm, kuru valūta ir euro⁽¹⁾. Itālijai kā valstij, kuras valūta ir euro, būtu arī jānodrošina pilnīga un savlaicīga minēto ieteikumu īstenošana,

AR ŠO IESAKA Itālijai laikposmā no 2014. līdz 2015. gadam rīkoties šādi.

1. Pastiprināt budžeta pasākumus 2014. gadam, ņemot vērā radušos atšķirību attiecībā pret Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām, proti, parāda samazināšanas noteikumu, pamatojoties uz Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognozi, un nodrošināt virzību uz vidēja termiņa budžeta mērķi. 2015. gadā ievērojami stiprināt budžeta stratēģiju, lai izpildītu prasību par parāda samazināšanu un tādējādi sasniegtu vidēja termiņa budžeta mērķi. Pēc tam nodrošināt, lai vispārējās valdības parāds pietiekoši sāktu samazināties; īstenot vērienīgo privatizācijas plānu; īstenot izaugsmi veicinošu fiskālo korekciju, pamatojoties uz paziņotajiem būtiskajiem ietaupījumiem, kas gūti, pateicoties publiskā sektora izdevumu lietderības un kvalitātes ilgstošai uzlabošanai visos valdības līmeņos, vienlaikus saglabājot izaugsmi veicinošus izdevumus, piemēram, pētniecībā un izstrādē, inovācijā, izglītībā un svarīgos infrastruktūras projektos. Pēc iespējas ātrāk un ne vēlāk kā 2014. gada septembrī garantēt fiskālās padomes neatkarību un pilnībā nodrošināt tās darbību, lai paspētu to paveikt līdz 2015. gada budžeta plāna projekta novērtēšanai.
2. Vēl vairāk pārvirzīt nodokļu slogu no produktīviem faktoriem uz patēriņu, īpašumu un vidi, ievērojot budžeta mērķus. Šajā sakarā novērtēt, cik efektīvs bijis nesensais nodokļu īpatsvara samazinājums darbaspēka izmaksās, un nodrošināt tam finansējumu 2015. gadam, pārskatīt tiešo nodokļu izdevumu piemērošanas jomu un paplašināt nodokļu bāzi, jo īpaši patēriņa jomā. Nodrošināt efektīvākus vides nodokļus, tostarp akcīzes nodokļu jomā, un atcelt videi kaitīgas subsīdijas. Līdz 2015. gada martam īstenot nodokļu reformu reglamentējošo likumu, pieņemot arī rīkojumus, kuru rezultāts būs kadastrālās sistēmas reforma, lai nodrošinātu nekustamā īpašuma nodokļu reformas efektivitāti. Turpināt uzlabot nodokļu saistību izpildi, palielinot nodokļu sistēmas paredzamību, vienkāršojot procedūras, uzlabojot nodokļu parādu piedziņu un modernizējot nodokļu administrāciju. Turpināt cīņu pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un veikt papildu pasākumus pret ēnu ekonomiku un nedeklarētu darbu.
3. Plašāku centienu ietvaros uzlabot valsts pārvaldes efektivitāti, precizēt kompetences jomas visos valdības līmeņos. Nodrošināt labāku ES līdzekļu pārvaldību, veicot izlēmīgu rīcību, lai uzlabotu administratīvās spējas, pārredzamību, izvērtēšanu un kvalitātes kontroli gan valsts, gan reģionālā līmenī, jo īpaši dienviņu reģionos. Turpināt palielināt pretkorupcijas pasākumu efektivitāti, cita starpā, līdz 2014. gada beigām pārskatīt noilguma termiņus un nostiprinot valsts korupcijas apkarošanas iestādes pilnvaras. Laikus pārraudzīt pieņemto reformu ietekmi, lai gūtu lielāku atdevi civiltiesību jomā, ar mērķi nodrošināt minēto reformu efektivitāti un vajadzības gadījumā veikt papildu rīcību.
4. Stiprināt banku nozares izturētspēju un nodrošināt nozares spēju pārvaldīt un atsavināt samazinātas vērtības aktīvus, lai atjaunotu aizdevumus reālajai ekonomikai. Veicināt nebanku finansējuma pieejamību uzņēmumiem, jo īpaši maziem un vidējiem uzņēmumiem. Turpināt veicināt un pārraudzīt efektīvas korporatīvās pārvaldības praksi visā banku nozarē, pievēršot īpašu uzmanību lielām kooperatīvām bankām (*banche popolari*) un nodibinājumu lomai, lai uzlabotu finanšu starpniecības efektivitāti.
5. Līdz 2014. gada beigām novērtēt darba tirgus un algu noteikšanas reformu ietekmi uz darbavietu veidošanu, atlaišanas procedūrām, darba tirgus dualismu un izmaksu konkurētspēju, un novērtēt papildu rīcības nepieciešamību. Strādāt, lai panāktu plašāk aptverošu sociālo aizsardzību bezdarbniekiem, vienlaikus ierobežojot algu piemaksas shēmu izmantošanu, lai atvieglotu darbaspēka pārdali. Nostiprināt saikni starp aktīvo un pasīvo darba tirgus politiku, sākot ar detalizēta rīcības plāna izstrādi līdz 2014. gada decembrim, un nostiprināt valsts nodarbinātības dienestu koordināciju un darbības rādītājus visā valstī. Veikt efektīvu rīcību, lai sekmētu sieviešu nodarbinātību, līdz 2015. gada martam pieņemot pasākumus ar mērķi samazināt fiskālos faktoros,

(1) Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 141. lpp.

- kas nestimulē otro peļņitāju nodarbinātību, un nodrošinot atbilstošus aprūpes pakalpojumus. Līdz 2014. gada beigām nodrošināt atbilstošus pakalpojumus neregistrētiem jauniešiem visā valstī un nodrošināt spēcīgāku privātā sektora iesaistīšanos, lai piedāvātu kvalitatīvas mācekļu programmas un prakses vietas, ņemot vērā jaunatnes garantijas shēmas mērķus. Mazināt pakļautību nabadzības un sociālās atstumtības riskam, izvērst jauno sociālās palīdzības izmēģinājuma shēmu atbilstīgi budžeta mērķiem, garantējot atbilstošu mērķu noteikšanu, stingrus nosacījumus un teritoriālu vienmērīgumu un nostiprinot saikni ar aktivizācijas pasākumiem. Uzlabot atbalsta shēmas ģimenēm un kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu, dodot priekšroku māsaimniecībām ar maziem ienākumiem, kurās dzīvo bērni.
6. Īstenot valsts skolu novērtējuma sistēmu, lai savukārt uzlabotu skolu darbības rādītājus un samazinātu priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas rādītājus. Vidējā profesionālajā izglītībā un apmācībā plašāk izmantot apmācību darbā un stiprināt profesionālas ievirzes augstāko izglītību. Izveidot valsts kvalifikāciju reģistru, lai nodrošinātu plašu prasmju atzišanu. Nodrošināt labāku valsts finansējuma pieejamību kvalitatīvai augstākajai izglītībai un pētniecībai.
 7. Apstiprināt vēl nepieņemtos tiesību aktus vai citus ekvivalentus pasākumus, kuru mērķis ir normatīvās vides vienkāršošana uzņēmumiem un pilsoņiem, un novērst trūkumus spēkā esošo tiesību aktu īstenošanā. Veicināt tirgus atvēršanu un novērst atlikušos šķēršļus un konkurences ierobežojumus profesionālo un vietējo publisko pakalpojumu, apdrošināšanas, degvielas izplatīšanas, mazumtirdzniecības un pasta pakalpojumu jomā. Palielināt publiskā iepirkuma efektivitāti, jo īpaši uzlabojot procedūras, cita starpā labāk izmantojot e-iepirkumu, racionalizējot centralizēto iepirkumu struktūras un nodrošinot pareizu noteikumu piemērošanu pirms un pēc līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas. Vietējo sabiedrisko pakalpojumu jomā līdz 2014. gada 31. decembrim strikti īstenot tiesību aktus, kas paredz tādu līgumu labošanu, kuri neatbilst prasībām par iekšēju līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu.
 8. Ātri un pilnībā līdz 2014. gada septembrim nodrošināt transporta iestādes darbību. Apstiprināt stratēģiskās nozīmes infrastruktūras sarakstu enerģētikas jomā un uzlabot ostu pārvaldību un savienojumus ar to aizzonām.

Briselē, 2014. gada 8. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
P. C. PADOAN

PADOMES IETEIKUMS**(2014. gada 8. jūlijs)****par Latvijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Latvijas 2014. gada stabilitātes programmu**

(2014/C 247/12)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.), un 2010. gada 21. oktobrī tā pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽²⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības paktu, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politikas jomas. Viņi pieņēma lēmumu par dalībvalstu līmenī veicamo rīcību, jo īpaši paužot pilnīgu apņemšanos sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētai valstij adresētos ieteikumus.
- (4) Padome 2013. gada 9. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽³⁾ par Latvijas 2013. gada valsts reformu programmu un sniedza atzinumu par atjaunināto Latvijas konverģences programmu 2012.–2016. gadam.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ Paliek spēkā 2014. gadā ar Padomes Lēmumu 2014/322/ES (2014. gada 6. maijs) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm 2014. gadam (OV L 165, 4.6.2014., 49. lpp.).

⁽³⁾ OV C 217, 30.7.2013., 47. lpp.

- (5) Komisija 2013. gada 13. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, iezīmējot 2014. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. 2013. gada 13. novembrī Komisija, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011⁽¹⁾, pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Latvija netika noteikta kā viena no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropadome 2013. gada 20. decembrī apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra vajadzību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdevumu nosacījumus ekonomikai, sekmēt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu, novērst krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.
- (7) Latvija 2014. gada 29. aprīlī iesniedza savu 2014. gada valsts reformu programmu, un 2014. gada 30. aprīlī – savu 2014. gada stabilitātes programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (8) 2014. gada stabilitātes programmā izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir pakāpeniski samazināt pamata deficītu un saglabāt strukturālo bilanci, kas ir saskaņā ar vidēja termiņa mērķi, ņemot vērā atļautās īslaicīgās novirzes no vidēja termiņa mērķa sistēmiskās pensiju reformas ietekmes dēļ. Stabilitātes programmā vidēja termiņa mērķis ir mainīts no -0,5 % uz -1 %, un jaunais vidēja termiņa mērķis atspoguļo Stabilitātes un izaugsmes paktā noteiktos mērķus. Plānotā kopējās bilances attīstība stabilitātes programmā ietver pakāpenisku (pārrēķinātās) strukturālās bilances pasliktināšanos, tomēr tā joprojām būs robežās, kas ir pieļaujamas, īstenojot pensiju reformu. Ņemot vērā atļauto novirzi no vidēja termiņa mērķa, plānotais strukturālais deficīts līdz 2016. gadam atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Tomēr plānotā pārrēķinātā strukturālā deficīta palielinājuma 2017. gadā rezultātā radīsies novirze no nepieciešamās korekcijas vidēja termiņa mērķa sasniegšanai. Kopumā stabilitātes programmā izklāstītā budžeta stratēģija lielākoties atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Valdības parāds saglabāsies krietni zem 60 % no IKP visā programmas laikposmā, un līdz 2017. gadam tas samazināsies līdz 31 % no IKP. Makroekonomikas scenārijs, uz kuru pamatojas stabilitātes programmā sniegtās budžeta prognozes un kuru nav oficiāli apstiprinājis neatkarīga iestāde, ir ticams. Sagaidāms, ka ekonomikas izaugsme saglabāsies aptuveni 4 % līmenī gadā visā programmas laikposmā, un prognozētais cenu kāpums būs mērens.
- (9) Stabilitātes programmā noteiktais budžeta scenārijs paredz, ka strauji samazināsies valdības ieņēmumu un izdevumu daļa IKP, atspoguļojot vairākus ieņēmumus samazinošus pasākumus attiecībā pret mērķtiecīgiem izdevumu ierobežojumiem. Pieaugošais izdevumu pieprasījums vairākās politikas jomās apdraud stabilitātes programmā paredzētos izdevumu samazinājumus. Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognoze liecina, ka, neraugoties uz to, ka fiskālā politika 2014. gadā atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām, pastāv novirzes risks 2015. gadā. Pamatojoties uz Padomes veikto stabilitātes programmas izvērtējumu un Komisijas prognozi, ievērojot Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka 2014. gadā strukturālā deficīta novirze no vidēja termiņa mērķa atspoguļo sistēmiskās pensiju reformas ietekmi, taču sākot no 2015. gada pastāv risks, ka radīsies novirze no nepieciešamās korekcijas.
- (10) Latvija ir veikusi pasākumus, lai samazinātu nodokļu slogu zemu atalgojamiem darba ņēmējiem un ģimenēm ar apgādājamiem un lai stiprinātu īpašuma un vides nodokļu iekasēšanu, taču šo nodokļu līmenis un tas, kā tie ir izstrādāti, nepietiekami ietekmē ekonomikas dalībnieku rīcību, un joprojām tiek piešķirtas videi kaitīgas subsīdijas. Lai gan iestādes ir guvušas zināmus panākumus nodokļu saistību izpildes uzlabošanā un nedeklarētas saimnieciskās darbības īpatsvara samazināšanā, kas jo īpaši panākts, uzlabojot riska novērtēšanu un pastiprinot sankcijas par krāpniecisku darbību, taču joprojām ir problēmas cīņā ar krāpšanu nodokļu jomā un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas. Jo īpaši, neraugoties uz to, ka patērētāja nodokļi veido ievērojamu daļu no nodokļu kopsummas, ieņēmumi no tiem var vēl vairāk palielināties, ja tiks uzlabota nodokļu saistību izpilde.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību (OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.).

- (11) Lai gan sākotnēji bija plānota vērienīga augstākās izglītības reforma, Latvija nav guvusi panākumus starptautiski atzītas akreditācijas sistēmas izveidē, plāni ieviest jaunu finansēšanas modeli ir norādoši paredzēti 2016. gadam, augstākās izglītības iestāžu konsolidācija ir pavājināta un joprojām ir spēkā svešvalodu lietošanas ierobežojumi. Šāda situācija pastāv, neraugoties uz to, ka ir ievērojamas iespējas reformēt augstākās izglītības sistēmu, jo tā ir pārāk plaša, ņemot vērā iedzīvotāju skaita samazināšanos, piedāvā pārāk daudz atšķirīgu studiju programmu un tās spēja piesaistīt ārvalstu studentus un mācībspēkus ir ierobežota. Pirmā neatkarīgā pētniecības iestāžu novērtējuma rezultāti liecina, ka 21 % pilna laika ekvivalenta zinātnieku strādā tajos 10 % iestāžu, ko pēc izvērtējuma var uzskatīt par augsta līmeņa starptautiskiem pētniecības centriem. Turklāt pētniecības un izstrādes intensitāte Latvijā 2012. gadā bija tikai 0,66 % no IKP, un nenotiek virzība uz stratēģijas "Eiropa 2020" mērķa sasniegšanu, kas paredz pētniecībai un izstrādei atvēlēt 1,5 % no IKP.
- (12) Latvija ir guvusi panākumus bezdarba problēmas risināšanā, un bezdarba līmenis ir krietni samazinājies. Tomēr jauniešu bezdarba līmenis joprojām ir samērā augsts, un ir nepieciešami pasākumi to jauniešu iesaistīšanai, kuri nav ne nodarbināti, ne iesaistīti izglītībā vai apmācībā un nav reģistrējušies valsts nodarbinātības dienestā. Lai gan Latvija ir veikusi pasākumus, lai risinātu prasmju neatbilstības problēmu un uzlabotu profesionālās izglītības kvalitāti, šiem jautājumiem joprojām ir jāpievērš uzmanība, jo īpaši tādēļ, lai uzlabotu mācekļības kvalitāti un attīstītu visaptverošu profesionālo orientāciju. Aktīvas darba tirgus politikas darbības joma joprojām ir ierobežota un pārlietu daudz balstās uz sabiedriskajiem darbiem.
- (13) Darbspējīgā vecuma iedzīvotāju nabadzības līmenis Latvijā joprojām ir ļoti augsts. Latvija ir veikusi dažus pasākumus sociālās palīdzības sistēmas reformēšanai un pabeigusi apjomīgu sociālā nodrošinājuma sistēmas izvērtējumu, kas nodrošina stabilu pamatu uz pierādījumiem balstītai reformai. Tā ir ievērojami palielinājusi dažādus ar bērniem saistītus pabalstus un palielinājusi iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumu par apgādībā esošām personām. Tomēr sociālās aizsardzības efektivitāte attiecībā uz nabadzības mazināšanu joprojām ir zema, un efektīvas sociālās drošības sistēmas izstrāde joprojām sagādā grūtības. Kopumā liela daļa iedzīvotāju riskē nonākt nabadzībā vai sociālā atstumtībā, un bērniem šis rādītājs ir vēl augstāks. Ģimenes ar bērniem, bezdarbniekus, personas ar invaliditāti un lauku apvidu iedzīvotājus skar īpaši augsts risks nonākt nabadzībā un sociālā atstumtībā. Latvijas sociālās aizsardzības izdevumi, kas izteikti procentos no IKP, ir viszemākie Savienībā. Piekļūvi veselības aprūpei kavē izmaksas, tostarp augstās pacientu tiešās iemaksas un plaši izplatītie neoficiālie maksājumi, un tādējādi lielam iedzīvotāju īpatsvaram veselības aprūpes vajadzības nav apmierinātas. Ir iespējami uzlabojumi, lai paaugstinātu sistēmas efektivitāti, nodrošinātu rentablu finansējumu un veicinātu slimību profilakses pasākumus.
- (14) Latvija ir guvusi zināmus panākumus attiecībā uz elektroenerģijas tirgus atvēršanu konkurencei, un to 2015. gada sākumā attiecinās arī uz māsaimniecībām. Latvija pievienojās reģionālajai Skandināvijas un Baltijas valstu elektroenerģijas biržai *Nord Pool Spot*, par ko 2013. gada jūnijā tika noslēgts līgums. Ir nepieciešams vēl vairāk pastiprināt starpsavienojumus ar ES enerģijas tirgu, jo Latvija pašlaik ir atkarīga no enerģijas importa un pārrobežu elektroenerģijas savienojums ar Igauniju lielākoties ir pārslogots. Tādēļ ir ļoti būtiski attīstīt infrastruktūru, un Latvija saskaras ar ievērojamām grūtībām novērst infrastruktūras trūkumus. Zināmi panākumi ir gūti arī dabasgāzes nozarē, jo Saeima pieņēma grozījumus Enerģētikas likumā, kas paredz pakāpenisku gāzes tirgus atvēršanu sākot no 2014. gada aprīļa, tomēr pilnīga tirgus atvēršana ir atlikta līdz 2017. gadam. Latvija ir izvirzījusi vairāku politikas pasākumu līdzsvarotu kombināciju, lai risinātu enerģijas taupīšanas jautājumu ekonomikas galvenajās nozarēs, un turpmākajos gados vairāk nekā 70 % enerģijas ietaupījumu radīsies ēku sektorā. Taču joprojām ir jāuzlabo transporta, ēku un apkures sistēmu efektivitāte.
- (15) Latvija ir veikusi ievērojamus pasākumus, lai uzlabotu tiesu iestāžu kapacitāti nolūkā samazināt neiztiesāto lietu skaitu un tiesvedības ilgumu. Tomēr lielais neiztiesāto lietu skaits joprojām apdraud darījumdarbību, un ir jāpabeidz reformas, lai uzlabotu tiesu iestāžu efektivitāti un kvalitāti, tostarp attiecībā uz maksātne-spēju, mediāciju un šķīrētītiesām. Latvija ir ierosinājusi vērienīgas publiskās pārvaldes reformas, tomēr to īstenošana ir lēna un neattiecas uz pašvaldībām, un valsts uzņēmumu reforma ir ievērojami iekavēta. Ir jāgroza Konkurences likums, lai nodrošinātu Konkurences padomei lielāku institucionālo un finansiālo neatkarību, lai tā varētu efektīvi vērsties pret tādu publisku un privātu struktūru darbību, kas ierobežo konkurenci.

- (16) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir vispusīgi izanalizējusi Latvijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Vērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Latvijā, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 5. ieteikumā.
- (17) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi stabilitātes programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.
- (18) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir arī veikusi analīzi par visas eurozonas ekonomikas politiku. Pamatojoties uz to, Padome ir pieņēmusi konkrētus ieteikumus, kas adresēti dalībvalstīm, kuru valūta ir euro⁽²⁾. Latvijai kā valstij, kuras valūta ir euro, būtu arī jānodrošina pilnīga un savlaicīga minēto ieteikumu īstenošana,

AR ŠO IESAKA Latvijai laikposmā no 2014. gada līdz 2015. gadam rīkoties šādi.

1. Saglabāt stabilu fiskālo stāvokli 2014. gadā un, sākot no 2015. gada, stiprināt budžeta stratēģiju, nodrošinot, ka novirze no vidēja termiņa mērķa atspoguļo vienīgi sistēmiskās pensiju reformas ietekmi. Turpināt centienus, lai vēl vairāk samazinātu nodokļu slogu zemū atalgotiem darba ņēmējiem, ņemot vērā pāreju uz izaugsmei labvēlīgākiem īpašuma un vides nodokļiem un uzlabojot nodokļu saistību izpildi un nodokļu iekasēšanu.
2. Paātrināt augstākās izglītības reformas īstenošanu, jo īpaši izveidojot neatkarīgu akreditācijas aģentūru un tādu finansēšanas modeli, kas stimulē kvalitāti. Sniegt profesionālo orientāciju visos izglītības līmeņos, uzlabot profesionālās izglītības un apmācības kvalitāti, tostarp stiprinot mācekliību, un gūt panākumus attiecībā uz jauniešu nodarbināmību, tostarp īstenojot pasākumus to jauniešu iesaistīšanai, kuri nav ne nodarbināti, ne iesaistīti izglītībā vai apmācībā un nav reģistrējušies valsts nodarbinātības dienestā. Veikt pasākumus integrētākai un visaptverošākai pētniecības sistēmai, tostarp koncentrējot finansējumu starptautiski konkurētspējīgām pētniecības iestādēm.
3. Reformēt sociālo palīdzību un tās finansēšanu, lai vēl vairāk nodrošinātu, ka tā attiecas uz lielāku iedzīvotāju skaitu, nodrošinātu pabalstu adekvātumu, pastiprinātus aktivizēšanas pasākumus un mērķtiecīgus sociālos pakalpojumus. Palielināt aktīvās darba tirgus politikas pasākumu pārklājumu. Uzlabot veselības aprūpes sistēmas izmaksu lietderību, kvalitāti un pieejamību.
4. Paātrināt gāzes un elektroenerģijas starpsavienojumu ar kaimiņu dalībvalstīm attīstību, lai dažādotu enerģijas avotus un veicinātu konkurenci Baltijas enerģijas tirgu labākas integrācijas rezultātā. Turpināt centienus, lai vēl vairāk palielinātu transporta, ēku un apkures sistēmu energoefektivitāti.
5. Pabeigt tiesu reformas, tostarp sāktās reformas maksātnespējas, šķīrējtiesu un mediācijas jomā, lai nodrošinātu darījumdarbībai un patērētājiem labvēlīgāku tiesisko vidi. Pastiprināt publiskās pārvaldes reformas, tostarp īstenojot valsts uzņēmumu pārvaldības reformu un palielinot Konkurences padomes institucionālo un finansiālo neatkarību.

Briselē, 2014. gada 8. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
P. C. PADOAN

⁽¹⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

⁽²⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 141 lpp.

PADOMES IETEIKUMS**(2014. gada 8. jūlijs)****par Lietuvas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Lietuvas 2014. gada konverģences programmu**

(2014/C 247/13)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes 1997. gada 7. jūlija Regulu (EK) Nr. 1466/97 par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.), un 2010. gada 21. oktobrī tā pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽²⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības paktu, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politikas jomas. Viņi pieņēma lēmumu par dalībvalstu līmenī veicamo rīcību, jo īpaši paužot pilnīgu apņemšanos sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētai valstij adresētos ieteikumus.
- (4) Padome 2013. gada 9. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽³⁾ par Lietuvas 2013. gada valsts reformu programmu un sniedza savu atzinumu par Lietuvas atjaunināto konverģences programmu 2012.–2016. gadam.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ Paliek spēkā 2014. gadā ar Padomes Lēmumu 2014/322/ES (2014. gada 6. maijs) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm 2014. gadam (OV L 165, 4.6.2014., 49. lpp.).

⁽³⁾ OV C 217, 30.7.2013., 51. lpp.

- (5) Komisija 2013. gada 13. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, iezīmējot 2014. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. 2013. gada 13. novembrī Komisija, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011⁽¹⁾, pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Lietuva netika noteikta kā viena no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropadome 2013. gada 20. decembrī apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra vajadzību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdevumu nosacījumus ekonomikai, sekmēt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu, novērst krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.
- (7) Lietuva 2014. gada 1. aprīlī iesniedza savu 2014. gada valsts reformu programmu un 2014. gada 22. aprīlī – 2014. gada konverģences programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (8) 2014. gada konverģences programmā izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir līdz 2015. gadam sasniegt vidējā termiņa mērķi un konverģences programmas noslēgumā 2017. gadā panākt strukturālu pārpalikumu 0,9 % apmērā no IKP. Konverģences programma apstiprina iepriekšējo vidējā termiņa mērķi –1 % apmērā no IKP, kas atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Pamatojoties uz (pārreķinātu) strukturālo budžeta bilanci, virzībā uz vidējā termiņa mērķi ikgadējais progress ir ne mazāks kā 0,5 % no IKP 2014. un 2015. gadā. Vienlaikus 2015. gadā ir risks novirzīties no izdevumu kritērija izpildes. Kopumā korekcijas vidēja termiņa mērķa sasniegšanai lielā mērā atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Konverģences programma liecina, ka plānošanas periodā līdz 2017. gadam parāds ievērojami samazināsies līdz aptuveni 35 %. Konverģences programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomiskais scenārijs lielā mērā ir ticams. Vienlaikus vēl ir skaidri jādefinē konsolidācijas pasākumi 2015.-2017. gadā. Saskaņā ar Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognozi paredzams, ka strukturālās korekcijas 2014. gadā būs 0,2 % no IKP, bet 2015. gadā 0,6 % no IKP, līdz ar to 2014. gadā par 0,3 % no IKP neizpildot prasīto ierobežojumu 0,5 % apmērā no IKP. Turklāt 2014. gadā ir risks ievērojami novirzīties no izdevumu kritērija izpildes, bet 2015. gadā – vēl vairāk, kaut arī vairs ne tik lielā mērā. Pamatojoties uz konverģences programmas izvērtējumu un Komisijas prognozi, Padome saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97 uzskata, ka ir risks ievērojami novirzīties no korekcijām vidēja termiņa mērķa sasniegšanai 2014. gadā.
- (9) Nodokļi, kas mazāk kaitē izaugsmei, piemēram, īpašuma un vides nodokļi, joprojām ir salīdzinoši nenozīmīgi. Nodokļu ieņēmumi lielā mērā ir atkarīgi no netiešiem nodokļiem un nodokļiem darbaspēkam, savukārt ieņēmumu daļa no vides nodokļiem joprojām ir neliela. Varētu izmantot ieņēmumu palielināšanu no izaugsmi veicinošiem nodokļiem, lai atvieglotu nodokļu slogu jo īpaši mazkvalificētiem pelnītājiem ar maziem ienākumiem. 2013. gada sākumā tika veikta daļēja nodokļu sistēmas pārskatīšana, un valdība nolēma koriģēt kapitāla nodokļus, palielināt ar nodokli apliekamo ienākumu sliekšni, kas nozīmē iedzīvotāju ienākuma nodokļa palielinātu progresivitāti to personu labā, kuru ienākumi ir mazi, un palielināt akcīzes nodokli alkoholam un tabakai. Tomēr kopumā minētajiem pasākumiem būs diezgan nelabvēlīga ietekme uz ieņēmumiem. Tāpēc joprojām būs svarīgi veikt turpmākus pasākumus, lai uzlabotu publisko finanšu stabilitāti un stiprinātu budžeta ieņēmumu pusi. Pēc 2013. gada konkrētām valstīm adresētiem ieteikumiem vides nodokļu jomā netika veikti būtiski pasākumi. Nelielas sekmes gūtas fiskālās sistēmas stiprināšanā, jo izdevumu maksimālās robežas aizvien nav pietiekami saistošas un tiesību aktu grozījumi joprojām nav apstiprināti. Lietuvai joprojām ir grūtības ar nodokļu saistību izpildi, it īpaši ar PVN krāpšanas gadījumu apkarošanu, cita starpā, stiprinot riska pārvaldības pasākumus. Tiek īstenots nodokļu saistību izpildes rīcības plāns 2013.–2014. gadam, un pirmie aprēķini liecina par labvēlīgu ietekmi. 2013. gadā tika pieņemti vairāki pasākumi ar mērķi stiprināt nodokļu saistību izpildi PVN un akcīzes nodokļa jomā. Ir sāka jauna mērķtiecīga stratēģija 2014.-2015. gadam.

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību (OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.).

- (10) Nelabvēlīga demogrāfiskā attīstība liek apšaubīt Lietuvas ilgtermiņa fiskālo stabilitāti. Saskaņā ar prognozēm izdevumi pensijām ievērojami pieaugs un, kā aprēķināts, 50 gados kļūs gandrīz divreiz lielāki par ES vidējo rādītāju. Pakāpeniskais likumā noteiktā pensionēšanās vecuma pieaugums, kas sākas 2012. gadā, nav pietiekams, lai izlīdzinātu darbaspēka sarukumu un paredzamā dzīves ilguma paildzināšanos. Turklāt krasais nabadzības pieaugums un vecāka gadagājuma cilvēku milzīgā materiālā nenodrošinātība norāda uz problēmām ar pensiju atbilstību. Lietuva ir veikusi svarīgus, taču izolētus pasākumus pareizajā virzienā, bet ir nepieciešamas būtiskākas izmaiņas, lai īstenotu visaptverošu reformu. Lietuva ir pabeigusi otra līmeņa pensiju reformu, taču netiek plaši izmantota ne arodpensiju shēma, ne brīvprātīgi pensiju uzkrājumi. Bez likumā noteiktā pensionēšanās vecuma pieauguma ir vajadzīgi arī pasākumi, kuri nodrošina vecāka gadagājuma strādājošo nodarbināmību un vecāka gadagājuma iedzīvotājiem piemērotu darba vidi.
- (11) Kopumā bezdarbs ir sarucis, taču joprojām ir liels strukturālais bezdarbs, kas liecina par prasmju neatbilstību, jo īpaši mazkvalificētam darbaspēkam. Samazinās jauniešu bezdarbs un to jauniešu īpatsvars, kuri nemācās vai nestrādā, tomēr tas joprojām ir augsts. Aktīva darba tirgus politikas ierobežotais tvērums joprojām ir problēma, un ir jāuzlabo tā efektivitāte un savlaicīgums. Prognozes liecina, ka kvalificēta darbaspēka trūkums nākotnē kļūs vēl izteiktāks. Ir svarīgi uzlabot jauniešu nodarbināmību, lai sekmētu profesionālās izglītības un augstākās izglītības atbilstību darba tirgus vajadzībām, celtu mācekļu programmu un ar darbu saistītas apmācības kvalitāti, sadarbojoties ar privāto sektoru, ieskaitot MVU. Joprojām nav pietiekoša plaša līdzdalība mūžizglītībā. Ir nepieciešama darba tiesiskā regulējuma visaptveroša pārskatīšana ar sociālo partneru līdzdalību, lai rastu veidus, kā atvieglot administratīvo slogu darba devējiem. Pirmkārt, būs svarīgi identificēt un novērst nevajadzīgus ierobežojumus, kuri ietekmē elastīgas līgumiskās attiecības, atlaišanas kārtību un darba laika režīmu.
- (12) Neskatoties uz nesen novēroto uzlabojumu, darbspējīgā vecuma iedzīvotāju nabadzība joprojām ir lielāka par ES vidējo rādītāju. Minimālās mēnešalgas un ar nodokli apliekamo ienākumu sliekšņa palielināšana ir palīdzējusi risināt nabadzības problēmu. Tomēr pēdējos gados ir krasi pieaugusi vecāka gadagājuma cilvēku nabadzība un milzīga materiālā nenodrošinātība. 2012.–2013. gadā, pateicoties naudā sniegtas sociālās palīdzības reformas izmēģinājuma projektam, samazinājās sociālo pabalstu saņēmēju skaits un izdevumi par skaidrā naudā izmaksātiem sociālajiem pabalstiem. 2014. gadā šo izmēģinājuma projektu piemēroja arī visās pašvaldībās. Ir nepieciešams nodrošināt uzraudzību un novērtējumu par minētās reformas ietekmi uz vistrūcīgākajām grupām. Ilgtermiņa bezdarbniekiem paredzētās sociālās palīdzības aktivizācijas pasākumu tvērums ir nepietiekams. Turklāt šie pasākumi joprojām ir vērsti uz sabiedrisko darbu shēmām, tādējādi sniedzot ienākumu atbalstu, taču tie nepalīdz uzlabot saņēmēju nodarbināmību. Ir jānovērtē minētās reformas ietekme uz grupām ar zemiem ienākumiem. Lietuva pieņēma sociālās iekļaušanas veicināšanas rīcības plānu 2014.–2020. gadam. Tomēr joprojām ir nepieciešams noteikt galvenās mērķa grupas, budžetu un konkrētus pasākumus, konkrēti norādot kā tiks sasniegti mērķi un kā sadarbosies dažādās ministrijas, pašvaldības un pilsoniskās sabiedrības pārstāvji, īstenojot minēto rīcības plānu.
- (13) Valdība kopš 2010. gada veic valsts uzņēmumu vērienīgu reformu. 2013. gada decembrī tika apstiprināti pēdējie tiesību akti, ar kuriem grozīja pārredzamības pamatnostādnes, kas nosaka, ka visiem valsts uzņēmumiem no 2014. gada savos gada ziņojumos jānodrošina atsevišķi dati par komerciālajām un nekomerciālajām funkcijām. Pirmo ziņojumu, kurā sniegts šāds sadalījums, paredzēts iesniegt 2014. gada augustā. Tad vajadzētu varēt sīkāk izvērtēt to, cik veiksmīgas ir šādas izmaiņas. Tomēr neatkarīgu locekļu skaits valsts uzņēmumu valdēs joprojām ir mazs daļēji tādēļ, ka valsts un pašvaldību uzņēmumiem tiek piemēroti juridiski šķēršļi. Tiek ierosinātas juridiskas izmaiņas, kuras ļaus visu valsts uzņēmumu valdēs iecelt neatkarīgus locekļus. Pēc tam, kad būs pilnībā īstenota komerciālo un nekomerciālo funkciju nodalīšana un nodrošinātas profesionālākas valdes, būs jānovērtē šo pasākumu efektivitāte.
- (14) Joprojām nepietiekami izstrādāti ir elektrotīklu un gāzes tīklu savienojumi ar kaimiņu dalībvalstīm, tādējādi ierobežojot konkurenci un sadārdzinot cenas. Gāzes un elektrības tirgus liberalizācija ir stiprinājusi konkurenci iekšējā tirgū, taču līdz šim patērētāji nav izmantojuši tiesības mainīt piegādātāju. Valdība ir noteikusi, ka elektroenerģijas starpsavienojumi ir prioritāte, tomēr to izveidošana ir vēl jāpabeidz. Ir pasūtīts

svarīgs gāzes cauruļvads, un paredzams, ka līdz 2014. gada decembrim sāks darboties sašķidrinātās dabasgāzes terminālis Klaipēdā. Ir gūti nelieli panākumi attiecībā uz Lietuvas elektroenerģijas tīklu starpsavienojumiem ar ES elektroenerģijas tirgu. Turklāt ir jāuzlabo energoefektivitāte. Lietuva ir guvusi nelielas sekmes ēku energoefektivitātes uzlabošanā, cita starpā, attiecībā uz ieguldījumiem no JESSICA līdzdalības fonda. 2013. gadā pieņēma tiesību aktus, lai paātrinātu minētā līdzdalības fonda apguvi. Projekti pabeigti 2014. gada sākumā, un ir ievērojami pieaudzis sākotnēju pieteikumu skaits. Tiesību aktu grozījumi paredz arī apkures subsīdiju samazināšanu gadījumos, ja iedzīvotāji noraidījuši ēkas atjaunošanu, – līdz ar to tiek novērsti šķēršļi atjaunošanai.

- (15) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir vispusīgi izanalizējusi Lietuvas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un konverģences programmu. Vērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Lietuvā, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1.–6. ieteikumā.
- (16) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi konverģences programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši turpmāk izklāstītajā 1. ieteikumā,

AR ŠO IESAKA Lietuvai laikposmā no 2014. gada līdz 2015. gadam rīkoties šādi.

1. Pastiprināt budžeta pasākumus 2014. gadam, ņemot vērā izdevumu pieaugumu, kas pārsniedz kritēriju, un radušos atšķirību 0,3% apmērā no IKP strukturālo pasākumu sakarā, pamatojoties uz Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognozi, kurā norādīts uz ievērojamas novirzīšanās risku saistībā ar Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvās daļas prasībām. 2015. gadā stiprināt budžeta stratēģiju, lai atbilstoši prasībām nodrošinātu korekciju 0,5% apmērā no IKP vidēja termiņa mērķa sasniegšanai. Pēc tam nodrošināt vidēja termiņa mērķa ievērošanu. Papildināt budžeta stratēģiju ar turpmāku fiskālās sistēmas stiprināšanu, it īpaši, nodrošinot saistošas izdevumu maksimālās robežas, kad tiks pieņemta vidēja termiņa budžeta sistēma. Turpināt pārskatīt nodokļu sistēmu un apsvērt to nodokļu palielināšanu, kas vismazāk kaitē izaugsmei, kā, piemēram, regulārie īpašuma nodokļi un vides nodokļi, vienlaikus turpinot uzlabot nodokļu saistību izpildi.
2. Pieņemt un īstenot tiesību aktus par visaptverošu pensiju sistēmas reformu. Likumā noteikto pensionēšanās vecumu pielāgot paredzamajam mūža ilgumam, ierobežot priekšlaicīgas pensionēšanās iespējas, izstrādāt skaidrus noteikumus pensiju indeksācijai un veicināt papildu ietaupījumu shēmu izmantošanu. Līdz ar pensiju reformu veikt pasākumus vecāka gadagājuma darbaspēka nodarbināmības veicināšanai.
3. Mērķtiecīgāk plānot aktīvā darba tirgus politikas pasākumus, kuri vērsti uz mazkvalificēta darbaspēka un ilgtermiņa bezdarbnieku līdzdalību darba tirgū. Uzlabot bezdarbnieku pabalstu tvērumu un atbilstību un piesaistīt tos aktivizācijas pasākumiem. Risināt prasmju ilgstošas neatbilstības problēmu, uzlabojot izglītības atbilstību darba tirgus vajadzībām, *inter alia*, pamatojoties uz prasmju prognozēšanas sistēmām, un veicināt mūžizglītību. Lai uzlabotu jauniešu nodarbināmību, par prioritāti noteikt kvalitatīvu mācekļu programmu un citu mācīšanās darbavietā iespēju piedāvājumu un stiprināt partnerību ar privāto sektoru. Apspriežoties ar sociālajiem partneriem, pārskatīt darba tiesību aktu atbilstību, it īpaši attiecībā uz darba līgumu sistēmu un darba laika režīmu.
4. Nodrošināt atbilstošu tvērumu vistrūcīgākajām grupām un turpināt stiprināt saikni starp naudā sniegtas sociālās palīdzības un aktivizācijas pasākumiem.
5. Kā plānots, pabeigt valsts uzņēmumu reformas īstenošanu, it īpaši pabeigt komerciālo darbību nodalīšanu no nekomerciālām, turpinot uzlabot profesionalitāti valdēs un rūpīgi uzraudzīt reformas ietvaros paredzēto prasību izpildi.

(1) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktu.

6. Izvērst pasākumus, lai uzlabotu ēku energoefektivitāti, ātri ieviešot līdzdalības fondu. Turpināt attīstīt elektroenerģijas un gāzes tīklu pārrobežu savienojumus ar kaimiņu dalībvalstīm, lai dažādotu enerģijas avotus un veicinātu konkurenci, uzlabojot Baltijas valstu elektroenerģijas tirgus integrāciju.

Briselē, 2014. gada 8. jūlijā

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

P. C. PADOAN

PADOMES IETEIKUMS**(2014. gada 8. jūlijs)****par Luksemburgas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Luksemburgas 2014. gada stabilitātes programmu**

(2014/C 247/14)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes 1997. gada 7. jūlija Regulu (EK) Nr. 1466/97 par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.), un 2010. gada 21. oktobrī tā pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm ⁽²⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības paktu, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politikas jomas. Viņi pieņēma lēmumu par dalībvalstu līmenī veicamo rīcību, jo īpaši paužot pilnīgu apņemšanos sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētai valstij adresētos ieteikumus.
- (4) Padome 2013. gada 9. jūlijā pieņēma ieteikumu ⁽³⁾ par Luksemburgas 2013. gada valsts reformu programmu un sniedza savu atzinumu par Luksemburgas atjaunināto stabilitātes programmu 2012.–2016. gadam. Komisija 2013. gada 15. novembrī saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 473/2013 ⁽⁴⁾ sniedza atzinumu par Luksemburgas budžeta plāna projektu 2014. gadam.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ Paliek spēkā 2014. gadā ar Padomes Lēmumu 2014/322/ES (2014. gada 6. maijs) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm 2014. gadam (OV L 165, 4.6.2014., 49. lpp.).

⁽³⁾ OV C 217, 30.7.2013., 55. lpp.

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 473/2013 (2013. gada 21. maijs) par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārņēmīgai budžeta deficīta novēršanai eurozonas dalībvalstīs (OV L 140, 27.5.2013., 11. lpp.).

- (5) Komisija 2013. gada 13. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, iezīmējot 2014. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. 2013. gada 13. novembrī Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Luksemburga tika noteikta kā viena no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropadome 2013. gada 20. decembrī apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra vajadzību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdevumu nosacījumus ekonomikai, sekmēt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu, novērst krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.
- (7) Komisija 2014. gada 5. martā publicēja padziļinātā pārskata rezultātus par Luksemburgu, pamatojoties uz Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu. Komisijas veiktā analīze ļauj secināt, ka Luksemburgā nav makroekonomiskās nelīdzsvarotības makroekonomiskās nelīdzsvarotības novēršanas procedūras izpratnē. Konkrēti, tekošā konta pārpalikuma analīze liecina, ka pārpalikumu nerada zems iekšzemes pieprasījums, bet drīzāk tas izriet no Luksemburgas īpašā izaugsmes modeļa, kas lielā mērā ir balstīts uz finanšu pakalpojumu nozari. Liela finanšu nozare rada riskus iekšzemes finanšu stabilitātei, taču tie ir samērā ierobežoti, jo nozare ir diversificēta un tajā pašā laikā specializēta. Privātā sektora, jo īpaši nefinanšu uzņēmumu, augstais parādsaistību līmenis galvenokārt atspoguļo to, ka valstī ir daudz starptautisko uzņēmumu, kuri savas filiāles vai meitasuzņēmumus Luksemburgā izmanto finansēšanas darījumiem grupas iekšienē. Visbeidzot, šobrīd labvēlīgais publisko finanšu stāvoklis ļoti lielā mērā ir atkarīgs no izaugsmes modeļa ilgtspējas, kas ir balstīts uz spēcīgu finanšu nozari, un ilgtermiņā ir liels risks ilgtspējai.
- (8) Luksemburga 2014. gada 28. aprīlī iesniedza savu 2014. gada valsts reformu programmu un 2014. gada 25. aprīlī – savu 2014. gada stabilitātes programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (9) 2014. gada stabilitātes programmā izklāstītās vidējā termiņa budžeta stratēģijas mērķis ir 2016. gadā atgriezties pie vidējā termiņa mērķa pēc ievērojamās novirzīšanās no tā 2015. gadā. Stabilitātes programma apstiprina iepriekšējo vidējā termiņa mērķi – pārpalikumu 0,5 % apmērā no IKP, kas atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Paredzams, ka (pārreķinātais) strukturālais vispārējās valdības pārpalikums samazināsies no 1,4 % no IKP 2013. gadā līdz 1,1 % 2014. gadā, līdz 2015. gadā tas kļūs par deficītu 0,1 % apmērā no IKP. Pēc tam plānots panākt pakāpenisku strukturālo pārpalikumu palielināšanos. Tāpēc ir paredzams, ka Luksemburga 2014. gadā turpinās ievērot vidējā termiņa mērķi, bet 2015. gadā ievērojami novirzīsies no tā. Saskaņā ar stabilitātes programmu valsts izdevumu pieauguma rādītājam, neierēķinot diskrecionāro ieņēmumu pasākumus, 2015. gadā vajadzētu pārsniegt potenciālā IKP pieauguma vidēja termiņa atsaucē līmeni. Kopumā programmas mērķi daļēji atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvās daļas prasībām, paredzot novirzīšanos jo īpaši 2015. gadā. Tiek prognozēts, ka parāda attiecība, kura 2013. gadā bija 23,1 % no IKP, t. i., ievērojami zemāka par atsaucē vērtību 60 % apmērā no IKP, programmas darbības laikā vēl vairāk samazināsies. Stabilitātes programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomiskais scenārijs, kuru sagatavojuši neatkarīga struktūra (STATEC), 2014. un 2015. gadam ir nedaudz optimistisks. Valdība prognozē IKP pieaugumu par 3,2 % gan 2014., gan 2015. gadā, savukārt Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognozē paredzēts pieaugums attiecīgi par 2,6 % un 2,7 %. Turklāt iestādes vēl nav pilnībā precizējušas pasākumus, kuri būs pamatā fiskālajai trajektorijai 2015.–2018. gadā. Saskaņā ar Komisijas prognozi, kurā nav ņemti vērā pavisam nesen paziņotie pasākumi, ir paredzēts, ka strukturālais pārpalikums 2014. gadā saruks līdz 0,6 % no IKP un 2015. gadā kļūs par deficītu 1,3 % apmērā no IKP. Ir aprēķināts, ka valsts izdevumu pieauguma rādītājs, neierēķinot diskrecionāro ieņēmumu pasākumus, 2015. gadā pārsniegs potenciālā IKP pieauguma vidēja termiņa atsaucē līmeni, kad ir gaidāma ievērojama novirzīšanās. Pamatojoties uz 2014. gada stabilitātes programmas izvērtējumu un Komisijas prognozi, Padome saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97 uzskata, ka ir risks, kas apdraud stabilitātes programmas mērķu īstenošanu, kuri tikai daļēji atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvās daļas prasībām, jo īpaši no 2015. gada.

- (10) Valdība 2013. gada jūlijā iesniedza Parlamentam likumprojektu par Padomes Direktīvas 2011/85/ES⁽¹⁾ un Līguma par stabilitāti, koordināciju un pārvaldību noteikumu transponēšanu. Lai gan bija paredzēts, ka likumprojekts stāsies spēkā 2014. gada 1. janvārī, tā pieņemšanu aizkavēja valdības atkāpšanās jūlijā. Saskaņā ar likumprojektu tiek ieviests jauns Daudzgaļu finanšu programmas likums, kas attiecas uz to pašu laikposmu, uz kuru attiecas gaidāmais stabilitātes programmas atjauninājums. Daudzgaļu finanšu programmas likums tiktu katru gadu secīgi atjaunināts reizē ar gada budžetu. Tajā būtu sīki izstrādāti plāni vidēja termiņa budžeta mērķa sasniegšanai vispārējās valdības līmenī. Ar likumprojektu Daudzgaļu finanšu programmas likumā ieviesti daudzgaļu izdevumu griesti, kas attieksies tikai uz centrālās valdības sektoru, taču netiek konkretizēti, kādas būtu sekas gadījumā, ja šos griestus pārsniegtu. Likumprojekts neparedz noteikumus par valsts izdevumiem, kuri reglamentētu daudzgaļu izdevumu mērķu noteikšanu. Tomēr tajā ir noteikumi par korekcijām vidēja termiņa mērķa sasniegšanai, kuri ir jāievēro. Pārskatītais likumprojekts tika iesniegts Parlamentam 2014. gada martā, un tajā, cita starpā, paredzēts, ka fiskālo noteikumu izpildes neatkarīgu uzraudzību uztic veikt jaunizveidotai iestādei *Conseil National des Finances Publiques*.
- (11) Turklāt uz nodokļu ieņēmumiem, ko iegūst no PVN, attieksies jaunie noteikumi par PVN ieņēmumiem, kuri gūti no e-komercijas darbībām. No 2015. gada šādus ieņēmumus nodos no valsts, kurā atrodas pakalpojuma sniedzējs, tai valstij, kurā dzīvo pakalpojuma saņēmējs. Valdība ir paziņojusi, ka PVN likmes tiks paaugstinātas par diviem procentpunktiem, kam vajadzētu kompensēt daļu no zaudētajiem ieņēmumiem. Tomēr, ņemot vērā to, ka plaši tiek piemērotas samazinātas un īpaši zemas likmes, papildu ieņēmumus var iegūt, paplašinot pamatlīkmes piemērošanu un tādējādi lielākā mērā kompensējot iepriekš minētos zaudējumus.
- (12) Saskaņā ar Komisijas 2012. gada ziņojumā par novecošanu minētajiem rādītājiem bruto valsts pensiju izdevumu proporcija Luksemburgas IKP palielināsies no 9,2 % līdz 18,6 % no IKP 2060. gadā. Lielākoties tas notiks ar novecošanu saistītu izdevumu un jo īpaši pensiju dēļ. 2012. gada pensiju reformas piemērošanas joma bija ierobežota, un minētā reforma būtiski nepalīdzēja novērst draudus publisko finanšu ilgtspējai ilgtermiņā. Pašlaik pensiju sistēmai īstermiņa finansējumu garantē zemais vecumatkarības koeficients, un šo finansējumu nodrošina samērā jauno pārrobežu darba ņēmēju iemaksas. Ir paredzams, ka nākotnē šī tendence būs pretēji vērsta, un, domājams, ka pensiju izmaksas, kā arī ilgtermiņa aprūpes izmaksas ievērojami celsies. Lai garantētu pensiju sistēmas dzīvotspēju, būtu nepieciešams būtisks iemaksu likmes pieaugums pēc 2020. gada papildus sistēmā ietvertajam pensiju mērenajam pielāgojumam atbilstoši dzīves līmenim. Tas nozīmētu būtisku sloga palielinājumu darbaspēkam, ko izjutīs nākotnes aktīvie iedzīvotāji, un tādējādi arī izmaksu konkurētspējas zudumu. Ņemot vērā pašreizējo augsto kompensācijas likmi, būtu vajadzējis pieņemt citādākus pasākumus, lai nodrošinātu taisnīgāku sloga sadalījumu starp paaudzēm. Ieviešot ar faktisko algu palielinājumu pamatotus pensiju korekciju maksimālā apmēra ierobežojumus, tiktu palielinātas pensiju rezerves. Turklāt, paaugstinot faktisko pensionēšanās vecumu, kurš pašlaik ir noteikts 59 gadu vecumā, to saskaņojot ar paredzamā dzīves ilguma izmaiņām, tiktu sekmēta pensiju sistēmas ilgtermiņa stabilitāte. Būtu jāsamazina arī priekšlaicīgas pensionēšanās iespējas. Finansiāli stimuli profesionālās karjeras pagarināšanai, ko paredz pensiju reforma, var sekmēt pensiju sistēmas ilgtspēju, taču jāturpina uzlabot vecāka gadaģājuma darba ņēmēju nodarbināmība, stiprinot profesionālo izglītību un mūžizglītību. Luksemburgai jāierobežo turpmāka vajadzība pēc ilgtermiņa aprūpes un ar šo aprūpi saistītās izmaksas, lai nodrošinātu šādas aprūpes ilgtspēju. Ilgtermiņa aprūpes pakalpojumus varētu arī padarīt izmaksu ziņā lietderīgākus, labāk koordinējot veselības aprūpes un sociālās aprūpes jomu, uzlabojot pakalpojumu sniegšanu un vairāk atbalstot aprūpi ģimenē.
- (13) Luksemburgas lielo tekošā konta pārpalikumu stimulē finanšu pakalpojumi, un aiz tā slēpjas pastāvīgs un pakāpeniski pieaugošs preču tirdzniecības bilances deficīts, kas izriet no lēnās eksporta izaugsmes. Lai gan šī tendence atspoguļo augošo pakalpojumu sektora nozīmi ekonomikā, tās iemesls ir arī vairāk strukturāls izmaksu konkurētspējas zudums. Nesenais stabils vienības darbaspēka izmaksu pieaugums ir mazinājis Luksemburgas rūpniecības konkurētspēju. Valdības 2012. gadā pieņemtā darba samaksas indeksācijas mehānisma modulācija tiks izbeigta līdz 2014. gada beigām. Lai gan varētu izmēģināt dažādas iespējas,

(1) Padomes Direktīva 2011/85/ES (2011. gada 8. novembris) par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām (OV L 306, 23.11.2011., 41. lpp.).

ir svarīgi, lai darba samaksa būtu ciešāk saistīta ar ražīgumu, izmantojot darba samaksas indeksācijas sistēmas reformu, kas ļautu diferencēt pa nozarēm. Lielā atkarība no finanšu sektora ir strukturāls risks ekonomikai. Tāpēc Luksemburgai jākoncentrējas uz šauri specializētu uzņēmumu attīstību, kas sekmētu uz inovāciju balstītu izaugsmi. Lai gan publiskā sektora pētniecības un attīstības intensitātes četrkārtīgais pieaugums kopš 2000. gada atspoguļo apņemšanos uzlabot valsts pētniecības kapacitāti, Luksemburga neuzrāda rezultātus, kas ļautu sasniegt tās 2020. gadam izvirzīto pētniecības un attīstības intensitātes mērķi 2,3–2,6 % apmērā no IKP krasā darījumdarbības pētniecības un attīstības intensitātes samazinājuma dēļ (no 1,53 % no IKP 2000. gadā līdz 1 % 2012. gadā). Joprojām būtu jāuzlabo Luksemburgas sniegums attiecībā uz valsts pētniecības iestāžu un uzņēmumu sadarbības indikatoriem. Būtu jāturpina 2013. gadā sākta inovācijas kopu stiprināšanas reforma.

- (14) Neskatoties uz to, ka ir pieņemti dažādi pasākumi, vēl arvien ir augsti jauniešu bezdarba rādītāji, proti, 17,4 % no aktīvajiem iedzīvotājiem 2013. gadā, lai gan ir samazinājums no 18 % 2012. gadā. Jauniešu bezdarba problēma ir cieši saistīta ar izglītības līmeni, un bezdarbs ir mazāks to jauniešu vidū, kuriem ir labāka izglītība. Luksemburgas izglītības sistēma saskaras ar vairākiem specifiskiem sarežģījumiem, piemēram, daudzvalodību un īpašām prasmēm, ko pieprasa šauri specializētais darba tirgus ar lielu finanšu sektoru. ESAO 2012. gada pētījums par studentu prasmēm apstiprināja, ka ir vajadzīgi papildu pasākumi, lai uzlabotu jauniešu salīdzinoši vājās pamatprasmes, kas novērotas kopš 2006. gada. Šajā kontekstā būtu jāturpina sākumskolu un vidusskolu reforma. Turklāt būtu jāturpina pilnveidot profesionālās izglītības un apmācības kvalitāti un prestižu, lai darba tirgū nodrošinātu kvalificētu darbaspēku, jo īpaši ieskaitot personas ar migrantu izcelsmi. Nodokļu un pabalstu sistēma ir pamatā tā dēvētajiem “darba tirgus slazdiem”; Luksemburga ir viena no tām vietām Savienībā, kur tie izpaužas īpaši spilgti, un tie ietekmē visus atalgojuma līmeņus un ģimenes modeļus. Tāpat, neskatoties uz nesējamiem reformu centieniem, politika iesaistīšanai darba tirgū ir vāja un dalība aktīvā darba tirgus politikā nav obligāta nevienā bezdarba perioda posmā.
- (15) Luksemburga ir apņēmusies tajās nozarēs, uz kurām neattiecas emisijas kvotu tirdzniecības sistēma (ETS), līdz 2020. gadam siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināt par 20 %, taču sagaidāms, ka tā nesasnies šo mērķi par 23 procentpunktiem. Turklāt paredzams, ka 2013. gadā emisijas rādītāji būs par 1 % augstāki nekā tas paredzēts Lēmumā par kopīgiem centieniem 2013. gadam noteiktais mērķis. Apmēram 70 % no emisijas saistībā ar transportu ir saistīta ar degvielas eksportu, cita starpā, ļoti zemā degvielas akcīzes nodokļa dēļ. Solis uz priekšu ir tas, ka degvielas eksporta problēma atzīta par vienu no svarīgākajām otrajā valsts rīcības plānā klimata jomā, kuru pieņēma 2013. gada maijā. Tomēr šīs problēmas risināšanai ir nepieciešami konkrētāki un ilgstošāki pasākumi. Vides nodokļu īpatsvars nodokļu ieņēmumos 2012. gadā bija 2,4 % no IKP, turpretī 2004. gadā tas bija 3,1 %. Šāds kritums noticis jo īpaši enerģijas nodokļu ieņēmumu samazināšanās dēļ, ko ietekmējis tas, ka enerģijas nodokļi nav indeksēti. Transporta nodokļu, neskaitot degvielas nodokļus, īpatsvars 2012. gadā bija 0,2 % no IKP. Nodokļu par degvielu, ko izmanto transportā, īpatsvars ir augsts, proti, 2,2 % no IKP, neskatoties uz preferenciālo nodokļu režīmu dīzeļdegvielai, galvenokārt – degvielas pārrobežu iepirkšanas dēļ. Vides nodokļu īpatsvars kopējos nodokļu ieņēmumos ir zemāks par vidējo rādītāju, tādēļ vides nodokļu sistēmu varētu uzlabot, jo īpaši paaugstinot nodokļus transporta energoproduktiem.
- (16) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir vispusīgi izanalizējusi Luksemburgas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Vērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Luksemburgā, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi Eiropas pusgada kontekstā ir sniegti turpmāk izklāstītajā 1. līdz 5. ieteikumā.
- (17) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi stabilitātes programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši turpmāk izklāstītajā 1. ieteikumā.

(1) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

- (18) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir arī veikusi analīzi par visas eurozonas ekonomikas politiku. Pamatojoties uz to, Padome ir sniegusi konkrētus ieteikumus, kas adresēti dalībvalstīm, kuru valūta ir euro. Luksemburgai kā valstij, kuras valūta ir euro⁽¹⁾, būtu arī jānodrošina pilnīga un savlaicīga minēto ieteikumu īstenošana,

AR ŠO IESAKA Luksemburgai laikposmā no 2014. gada līdz 2015. gadam rīkoties šādi.

1. Saglabāt stabilu fiskālo stāvokli 2014. gadā; ievērojami nostiprināt budžeta stratēģiju 2015. gadā, lai nodrošinātu vidēja termiņa mērķa sasniegšanu, un pēc tam turpināt ievērot vidēja termiņa mērķi, lai aizsargātu publisko finanšu ilgtspēju ilgtermiņā, jo īpaši ņemot vērā novecošanas radītās netiešās saistības. Stiprināt fiskālo pārvaldību, paātrinot budžeta programmas pieņemšanu vidējam termiņam, kas aptver vispārējo valdību un paredz daudzgadu izdevumu griestus, un ieviešot fiskālo noteikumu izpildes neatkarīgu uzraudzību. Vēl vairāk paplašināt nodokļu bāzi, jo īpaši patēriņa jomā.
2. Lai nodrošinātu fiskālo ilgtspēju, ierobežot ar novecošanu saistītos izdevumus, padarot ilgtermiņa aprūpi izmaksu ziņā lietderīgāku, turpināt īstenot pensiju reformu ar mērķi palielināt faktisko pensionēšanās vecumu, ierobežojot priekšlaicīgu pensionēšanos un pielāgojot pensionēšanās vecumu vai pensiju pabalstus izmaiņām paredzamajā mūža ilgumā. Pastiprināt centienus, lai palielinātu gados vecāku darba ņēmēju dalības rādītājus, tostarp ar mūžizglītības palīdzību uzlabojot viņu nodarbināmību.
3. Paātrināt strukturālo pasākumu pieņemšanu, apspriežoties ar sociālajiem partneriem un atbilstoši valstī pieņemtajai praksei, lai īstenotu darba samaksas noteikšanas sistēmu, tostarp algu indeksācijas sistēmu, reformu ar mērķi uzlabot darba samaksas spēju reaģēt uz ražīguma attīstības tendencēm, jo īpaši nozaru līmenī. Turpināt ekonomikas struktūras dažādošanu, cita starpā, sekmējot privātus ieguldījumus pētniecībā un turpinot attīstīt sadarbību starp valsts pētniecību un uzņēmumiem.
4. Turpināt īstenot jauniešu bezdarba mazināšanas centienus mazkvalificētiem darba meklētājiem, tostarp tādiem, kuri cēlušies no migrantiem, izmantojot saskaņotu stratēģiju, cita starpā, turpinot uzlabot aktīvas darba tirgus politikas sistēmu un uzraudzību, risinot prasmju neatbilstības problēmu un samazinot finansiālus stimulus nestrādāt. Lai to panāktu, paātrināt vispārējās un profesionālās izglītības un apmācības reformas īstenošanu ar mērķi nodrošināt jauniešu prasmju labāku atbilstmi pieprasījumam darba tirgū.
5. Izveidot visaptverošu sistēmu un veikt konkrētus pasākumus, lai izpildītu 2020. gada mērķi siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanai nozarēs, uz kurām neattiecas emisijas kvotu tirdzniecības sistēma (ETS), jo īpaši, ar nodokļiem transporta energoproduktiem.

Briselē, 2014. gada 8. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
P. C. PADOAN

⁽¹⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 141 lpp.

PADOMES IETEIKUMS**(2014. gada 8. jūlijs)****par Ungārijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Ungārijas 2014. gada konverģences programmu**

(2014/C 247/15)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽²⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.), un 2010. gada 21. oktobrī tā pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽³⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības paktu, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politikas jomas. Viņi pieņēma lēmumu par dalībvalstu līmenī veicamo rīcību, jo īpaši paužot pilnīgu apņemšanos sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētām valstīm adresētos ieteikumus.
- (4) Padome 2013. gada 9. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽⁴⁾ par Ungārijas 2013. gada valsts reformu programmu un sniedza atzinumu par atjaunināto Ungārijas konverģences programmu 2013.–2016. gadam.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.⁽²⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.⁽³⁾ Paliek spēkā 2014. gadā ar Padomes Lēmumu 2014/322/ES (2014. gada 6. maijs) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm 2014. gadam (OV L 165, 4.6.2014., 49. lpp.).⁽⁴⁾ OV C 217, 30.7.2013., 37. lpp.

- (5) Komisija 2013. gada 13. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, iezīmējot 2014. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. 2013. gada 13. novembrī Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Ungārija tika noteikta kā viena no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropadome 2013. gada 20. decembrī apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra vajadzību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdevumu nosacījumus ekonomikai, sekmēt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu, novērst krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.
- (7) Komisija 2014. gada 5. martā publicēja padziļinātā pārskata rezultātus attiecībā uz Ungāriju saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu. Komisijas veiktā analīze tai ļauj secināt, ka Ungārijā joprojām pastāv makroekonomiskā nelīdzsvarotība, kurai nepieciešama uzraudzība un izšķiroša politikas rīcība. Lai samazinātu būtisko nelabvēlīgas ietekmes risku uz ekonomikas darbību, ļoti liela uzmanība joprojām jāvelta ļoti negatīvās neto starptautiskās ieguldījumu pozīcijas pašreizējai koriģēšanai, augstajam valsts un privātā sektora parāda līmenim situācijā, kad finanšu nozare ir trausla un eksporta rezultāti pasliktinās.
- (8) Ungārija 2014. gada 30. aprīlī iesniedza savu 2014. gada valsts reformu programmu un savu 2014. gada konverģences programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (9) 2014. gada konverģences programmā ietvertās budžeta stratēģijas mērķis ir samazināt pamata deficītu no 2,9 % no IKP 2014. gadā līdz 1,9 % programmas perioda beigās. To paredzēts panākt, veicot konsolidāciju pašās perioda beigās, lai gan deficīta mērķi ir ievērojami paaugstināti, salīdzinot ar iepriekšējo konverģences programmu. Konverģences programmā apstiprināts vidēja termiņa mērķis -1,7 % no IKP, kas atspoguļo Stabilitātes un izaugsmes paktā noteiktos mērķus. Tomēr, pamatojoties uz pārreķināto strukturālo bilanci, sagaidāms, ka līdz programmas perioda beigām vidēja termiņa mērķis netiks sasniegts. Paredzams, ka (pārreķinātā) strukturālā bilance 2014. gadā pasliktināsies par 1,5 procentpunktiem, tādējādi ievērojami novirzoties no vidēja termiņa mērķa, un 2015. gadā stabilizēsies līmenī, kas ir par 0,5 % no IKP zemāks nekā nepieciešamie uzlabojumi vidēja termiņa mērķa sasniegšanai. Izdevumu robežvērtībai ir ievērojama novirze gan 2014., gan 2015. gadā. Paredzams, ka (pārreķinātā) strukturālā bilance turpinās pasliktināties gan 2016., gan 2017. gadā. Kopumā, sākot no 2014. gada, ir paredzama ievērojama novirze no korekcijas vidēja termiņa mērķa sasniegšanai. Konverģences programmā tiek prognozēts pakāpenisks, bet nepārtraukts valdības parāda samazinājums no 79 % no IKP 2013. gadā līdz aptuveni 75 % no IKP 2017. gadā. Konverģences programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs ir lielā mērā ticams laikposmam no 2014. līdz 2016. gadam, un tiek prognozēts, ka 2014. un 2015. gadā IKP pieaugs, attiecīgi, par 2,3 % un 2,5 %, bet Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognozē paredzēts pieaugums, attiecīgi, 2,3 % un 2,1 % apmērā. Taču konverģences programma ir pārāk optimistiska attiecībā uz 2017. gadu.

Riski, kas apdraud budžeta mērķu sasniegšanu, visumā ir samērīgi 2014. gadā, bet pieaug riski, ka deficīts var izrādīties lielāks, nekā plānots, sākot no 2015. gada. Īpašus riskus rada fakts, ka plānoto izdevumu īpatsvara samazinājumu ir paredzēts sasniegt, ieviešot vispārēju nominālu iesaldēšanu vai attiecībā uz lielāko daļu diskrecionāro izdevumu pozīciju ierobežojot pieaugumu tā, lai tas nepārsniegtu inflācijas līmeni. Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognozē paredzēts, ka pamata deficīts 2014. un 2015. gadā būs vienāds ar konverģences programmā noteiktajiem mērķiem. Paredzot, ka strukturālais deficīts 2014. gadā būs 2,2 % no IKP un 2015. gadā – 2,3 %, Komisijas prognozē apstiprināts risks, ka, sākot no 2014. gada, radīsies ievērojama novirze no vidēja termiņa mērķa. Turklāt Komisijas prognozē norādīts arī uz neatbilstību parāda samazināšanas kritērijam 2014. un 2015. gadā. 2014. gadā prognozētais strukturālās bilances pasliktinājums (-1,4 % no IKP) ir lielāks nekā rādītājs, kas pieļaujams, lai izpildītu parāda noteikumu (-0,5 % no IKP). Pamatojoties uz Padomes veikto konverģences programmas izvērtējumu un Komisijas prognozi, ievērojot Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka ir nepieciešami papildu strukturālās konsolidācijas centieni, ņemot vērā risku, ka radīsies ievērojama novirze no vidēja termiņa mērķa, kā arī neatbilstību parādsaistību noteikumam, sākot no 2014. gada.

- (10) Vidēja termiņa budžeta programma ir stiprināta, paplašinot plānošanas perspektīvu uz laiku, kas pārsniedz kārtējo budžeta gadu. Tomēr tās efektivitāte un saistošais raksturs vēl nav nodrošināts. Ir ieviesti jauni skaitliski fiskālie noteikumi, taču to izstrādes trūkumi nav novērsti, un tie ir saistīti pārsvarā ar to, ka trūkst sistemātiskas *ex post* uzraudzības, nav noteikts maksimālais atļaujamais novirzes līmenis un nav stabilu korekciju mehānismu. Fiskālo jautājumu padomes šaurais obligāto uzdevumu klāsts un analītiskie resursi joprojām neatbilst tās budžeta veto tiesībām. Vidēja termiņa budžeta programmas turpmāka stiprināšana un Fiskālo jautājumu padomes obligāto pilnvaru paplašināšana palīdzētu uzlabot vispārējās fiskālās sistēmas uzticamību, pārredzamību un efektivitāti.
- (11) Neraugoties uz to, ka Centrālā banka subsidēja shēmu "Finansējums izaugsmei" maziem un vidējiem uzņēmumiem, normāla ekonomikas kreditēšana nav vērsusies plašumā ilgtspējīgā veidā. Regulatīvais slogs finanšu sektoram ir vēl vairāk palielinājies un tādējādi ierobežojis kapitāla uzkrāšanas kapacitāti. Tādi pasākumi kā finanšu darījumu nodevas paaugstināšana ir sekmējuši to, ka palielinājās skaidras naudas izmantošana ekonomikā. Aizdevumu portfelis mājāsaimniecībām turpināja pasliktināties, un ienākumus nenesošu aizdevumu augstais īpatsvars pašreiz ir viena no lielākajām problēmām finanšu sektorā. Portfeļa sanācību kavē noregulējuma procedūru zemā efektivitāte. Nav veikti būtiski jauni pasākumi, lai izņemtu no banku bilancēm aktīvus, kuru vērtība ir samazinājusies. Lielais regulatīvais slogs apvienojumā ar ienākumus nenesošu aizdevumu augsto īpatsvaru ir veicinājis to, ka kredītresursu pieejamība ir ierobežota. Valdība atkārtoti paziņoja par nodomu ieviest jaunu atvieglojumu shēmu, lai palīdzētu ārvalstu valūtā izsniegtu kredītuņēmējiem; vairumā gadījumu šie pasākumi nav vērsti uz problemātiskiem aizņēmējiem un negatīvi ietekmē mājāsaimniecību maksājumu kultūru, jo tās sagaida papildu palīdzību no valdības. Finanšu regulējums un uzraudzība ir stiprināta, integrējot Finanšu uzraudzības iestādi centrālās bankas struktūrā un piešķirot centrālajai bankai atbildību par makroprudenciālo uzraudzību. Ir sākts sagatavošanas darbs pie banku noregulējuma režīma izveides.
- (12) Lai gan izmaiņas nodokļu jomā tiek ieviestas retāk nekā iepriekšējā gadā, nav gūti būtiski panākumi attiecībā uz to, lai padarītu uzņēmumu nodokļu sistēmu līdzsvarotāku. Daži no esošajiem nozarēm piemērojamiem nodokļiem tika pat palielināti. Dažādu nodokļu likmju piemērošana dažādās nozarēs ir šķērslis efektīvai resursu piešķiršanai un tādēļ negatīvi ietekmē izaugsmi. Lai panāktu, ka piemērojamie nodokļi ir nodarbinātībai labvēlīgāki, Ungārija ir paplašinājusi iedzīvotāju ienākuma nodokļa ģimenes nodokļa atlaides piemērojamību, kas var palīdzēt algotiem darbiniekiem. Nodokļu īpatsvars darbaspēka izmaksās neprecētiem zemu atalgojamiem darbaņēmējiem ir viens no augstākajiem Savienībā. Lai gan atbilstības kritēriji Nodarbinātības aizsardzības aktam ir mazliet paplašināti, attiecinot to uz mātēm, kurām ir trīs vai vairāk bērni, būtībā tie ir palikuši nemainīgi, kaut arī uz ievērojamu daļu no zemu atalgojamiem darbaņēmējiem šā pasākuma darbības joma neattiecas. Būs svarīgi novērtēt šīs shēmas ietekmi un izmaksu lietderību un vajadzības gadījumā pielāgot to, lai palielinātu tās spēju iesaistīt iedzīvotājus darba tirgū. Ir gūti nelieli panākumi attiecībā uz nodokļu pārceļšanu no darbaspēka uz vides nodokļiem, bet ir nepieciešami papildu pasākumi. Pēc atkārtotas kavēšanas pagātnē pakāpeniski tiek īstenota kases aparātu sasaiste ar nodokļu iestādi tiešsaistē. Tomēr Ungārijā joprojām pastāv augsts nodokļu saistību neizpildes līmenis, kam raksturīgs noturīgs nedeklarētas nodarbinātības līmenis un PVN atšķirības. Būtu jāstiprina kontroles pasākumi, jo īpaši, lai efektīvāk apkarotu ar PVN saistītu krāpšanu.
- (13) Jauniešu bezdarba līmenis 2013. gadā samazinājās, lai gan palielinājās to jauniešu īpatsvars, kas nav nedz nodarbināti, nedz iesaistīti izglītībā vai apmācībā. Valsts nodarbinātības dienesta filiāļu efektīva sadarbība ar izglītības iestādēm un vietējā līmeņa ieinteresētajām personām varētu paaugstināt iesaistīšanās līmeni. Ir sākusies kapacitātes palielināšana valsts nodarbinātības dienestā, tostarp klientu profilēšanas sistēmas sagatavošana, taču aktīva darba tirgus politika atvērtajam darba tirgum būtu jāizvērtē, lai novērtētu tās efektivitāti un lietderību, un vajadzības gadījumā tā būtu jāpielāgo, lai uzlabotu dažu nelabvēlīgā situācijā esošu grupu piekļuvi darba tirgum. Ir jāstiprina dažādu darba tirgus un sociālo pasākumu (sabiedrisko darbu shēmas, bezdarbnieku pabalstu un sociālās palīdzības) aktivizēšanas aspekts. Sabiedrisko darbu shēmā tiek izmantots ļoti daudz budžeta resursu, kas ir pieejami nodarbinātības pasākumiem, taču 2013. gadā 11,54% no shēmā iesaistītajiem pēc izstāšanās no tās varēja atgriezties atvērtajā darba tirgū. Tas raisa jautājumu par to, vai shēma būtu jāpielāgo, piemēram, veidojot ciešākas saiknes ar aktivizēšanas, apmācības un darba meklēšanas atbalstu, lai nodrošinātu noturīgāku ietekmi uz nodarbinātību. Sieviešu

līdzdalība darba tirgū tika veicināta, palielinot apmaksāta bērna kopšanas atvaļinājuma shēmas elastību un paplašinot bērnu aprūpes iespējas, taču ir nepieciešami papildu centieni, jo sieviešu nodarbinātības līmenis joprojām ir zemāks par 60%. Laikposms, kurā ir tiesības saņemt bezdarbnieka pabalstu, ir īsāks nekā laiks, kas darba meklētājiem vidēji ir nepieciešams darba atrašanai. To iedzīvotāju skaits Ungārijā, kas riskē nonākt nabadzībā vai sociālā atstumtībā, pastāvīgi pieaug un pašlaik veido gandrīz trešdaļu no visiem iedzīvotājiem. Nabadzība joprojām nesamērīgi ietekmē nelabvēlīgākā situācijā esošās grupas, jo īpaši bērnus un romus. Lai gan ir ieviesta sociālās integrācijas valsts stratēģija, politikas pasākumi vairākumā jomu neveicina stratēģijā nosprausto mērķu sasniegšanu sistemātiskā veidā. Lai efektīvi mazinātu nabadzību, ir nepieciešami integrēti un racionāli politikas pasākumi.

- (14) Darījumdarbības vidi Ungārijā raksturo biežas izmaiņas regulējumā un ierobežota konkurence arvien lielākā skaitā nozaru. Ir ieviesti jauni šķēršļi pakalpojumu nozarē, un esošie šķēršļi nav novērsti (piemēram, farmācijas, atkritumu apsaimniekošanas, mobilo maksājumu, tabakas un mācību grāmatu mazumtirdzniecības nozarē). Ieguldījumi ir īpaši ievērojami samazinājušies tajās nozarēs, kurās pēdējos gados ir ieviesti nozarēm piemērojami papildnodokļi. Laikā no 2010. gada līdz 2013. gadam nominālie ieguldījumi samazinājās par 44% enerģētikas nozarē, par 28% finanšu nozarē un par 18% komunikāciju nozarē, taču kopumā palielinājās par 3,4%. Ir gūti nelieli panākumi attiecībā uz konkurences uzlabošanu publiskā iepirkuma jomā, bet ir nepieciešami papildu centieni. Piemēram, plašāka e-publiskā iepirkuma izmantošana varētu radīt ievērojamus izmaksu ietaupījumus, uzlabot publiskā iepirkuma pārredzamību un palielināt konkurenci. Ir veikti pasākumi, lai īstenotu integritātes stratēģijas un veicinātu labākus pārredzamības standartus publiskajā pārvaldē, bet efektīvai korupcijas apkarošanai ir nepieciešami papildu centieni.
- (15) Mācības priekšlaicīgi pārtraukūšo skolēnu īpatsvars pieaug, un vairākkārt ir tikusi atlikta stratēģijas pieņemšana, kuras mērķis ir novērst mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu. Ir nepieciešami turpmāki centieni, lai nodrošinātu skolēniem darba tirgus prasībām atbilstošas pamatprasmes, zināšanas un kvalifikāciju. Vienlīdzīga piekļuve kvalitatīvai vispārējai izglītībai joprojām sagādā lielas problēmas nelabvēlīgā situācijā esošiem bērniem, jo īpaši romiem. Lai atvieglotu pāreju no izglītības uz darba tirgu, kas joprojām ir apgrūtināta, ir pieņemts jauns tiesību akts par profesionālo apmācību, ar kuru cita starpā ievieš jaunu duālo modeli, un šā tiesību akta ietekme ir cieši jāuzrauga.
- (16) Ungārija 2013. un 2014. gadā turpināja samazināt elektroenerģijas un gāzes cenas galalietotājiem. Šie cenu samazinājumi apvienojumā ar papildu nodokļu slogu energouzņēmumiem ir negatīvi ietekmējuši enerģijas piegādātāju spēju segt izmaksas, ieguldījumus enerģētikas jomā un tīklu uzturēšanu. Pašlaik māj-saimniecību energointensitāte ir viena no augstākajām Savienībā, un energoefektivitāti varētu uzlabot jo īpaši mājokļu nozarē. Fakts, ka energoregulatoram trūkst neatkarības attiecībā uz tarifu un nosacījumu par piekļuvi tīklam noteikšanu, joprojām raisa bažas. Ir veikti daži pasākumi, lai racionalizētu sabiedriskā transporta uzņēmumu organizāciju, taču ilgtspējību varētu vēl vairāk uzlabot, risinot darbības izmaksu problēmu un mainot tarifu sistēmu.
- (17) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir vispusīgi izanalizējusi Ungārijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un konverģences programmu. Vērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Ungārijā, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 7. ieteikumā.
- (18) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi konverģences programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.

(1) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktu.

- (19) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un konverģences programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 1., 2., 3. un 5. ieteikumā,

AR ŠO IESAKA Ungārijai laikposmā no 2014. gada līdz 2015. gadam rīkoties šādi.

1. Pastiprināt budžeta pasākumus 2014. gadam, ņemot vērā, ka – balstoties uz Komisijas 2014. gada pavasara prognozi – rodas novirze no Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām, proti, parāda samazināšanas noteikuma. 2015. gadā un turpmāk ievērojami stiprināt budžeta stratēģiju, lai nodrošinātu vidēja termiņa mērķa sasniegšanu un atbilstību parāda samazināšanas prasībām nolūkā noturēt vispārējās valdības parāda attiecības stabilu samazināšanos. Nodrošināt vidēja termiņa budžeta programmas saistošo raksturu, sistemātiski veicot *ex post* uzraudzību attiecībā uz atbilstību skaitliskiem fiskāliem noteikumiem un izmantojot korekciju mehānismus. Uzlabot publisko finanšu pārredzamību, tostarp paplašinot Fiskālo jautājumu padomes obligāto uzdevumu loku, pieprasot regulāri sagatavot makrofiskālās prognozes un būtiskāko politisko priekšlikumu ietekmes uz budžetu izvērtējumus.
2. Palīdzēt atjaunot ekonomikas normālas kreditēšanas plūsmas, cita starpā uzlabojot finanšu iestādēm piemērojamo nodokļu struktūru un samazinot šo nodokļu radīto slogu. Pielāgot finanšu darījumu nodevu, lai novērstu banku nozares ietaupījumu novirzīšanu un palielinātu stimulus izmantot elektroniskos maksājumus. Izpētīt un novērst portfeļu sanācijas šķēršļus, cita starpā nosakot stingrākus nodrošinājuma noteikumus attiecībā uz pārstrukturētajiem aizdevumiem, novēršot šķēršļus nodrošinājuma realizācijai, kā arī palielinot maksātnespējas procedūru norises ātrumu un efektivitāti. Šajā sakarā rūpīgi apspriest ar ieinteresētajām personām jaunas politiskas iniciatīvas un nodrošināt, lai tās būtu pareizi vērstas un nepalielinātu bezrūpīgas rīcības risku aizņēmēju vidū. Vēl vairāk uzlabot finanšu regulējumu un uzraudzību.
3. Nodrošināt stabilu, līdzsvarotāku un racionālāku nodokļu sistēmu uzņēmumiem, tostarp pakāpeniski atceļot kropļojošus nozarēm piemērojamus nodokļus. Samazināt nodokļu īpatsvaru darbaspēka izmaksās zemu atalgo tiem darba ņēmējiem, cita starpā uzlabojot vides nodokļu efektivitāti. Pastiprināt pasākumus, kuru mērķis ir uzlabot nodokļu saistību izpildi – jo īpaši samazināt ar PVN saistītu krāpšanu –, un samazināt tās kopējās izmaksas.
4. Stiprināt pareizi vērstus aktīvas darba tirgus politikas pasākumus, cita starpā paātrinot valsts nodarbinātības dienesta klientu profilēšanas sistēmas ieviešanu. Ieviest plānoto jauniešu darbaidzināšanas tīklu un koordinēt to ar izglītības iestādēm un vietējā līmeņa ieinteresētajām personām, lai paaugstinātu iesaistīšanās līmeni. Pārskatīt sabiedrisko darbu shēmu nolūkā novērtēt, cik efektīvi tā palīdz cilvēkiem atrast turpmāku darbavietu, un vēl vairāk stiprināt tās aktivizēšanas aspektus. Apsvērt tā laikposma pagarināšanu, kurā ir tiesības saņemt bezdarbnieka pabalstu, ņemot vērā laiku, kas vidēji ir nepieciešams jauna darba atrašanai, un saikni ar aktivizēšanas pasākumiem. Uzlabot sociālās palīdzības adekvātumu un segumu, vienlaikus stiprinot saikni ar aktivizēšanu. Lai mazinātu nabadzību, īstenot racionālus un integrētus politikas pasākumus nolūkā ievērojami mazināt nabadzību, jo īpaši bērnu un romu vidū.
5. Stabilizēt regulējumu un veicināt konkurenci tirgū, cita starpā novēršot šķēršļus pakalpojumu nozarē. Veikt vērienīgākus pasākumus, lai palielinātu konkurenci un pārredzamību publiskajos iepirkumos, tostarp labāk izmantot e-publisko iepirkumu, un turpināt korupcijas un vispārējā administratīvā sloga mazināšanu.
6. Īstenot valsts stratēģiju attiecībā uz mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas novēršanu, galveno uzmanību pievēršot mācību priekšlaicīgai pārtraukšanai profesionālajā izglītībā un apmācībā. Ieviest sistemātisku pieeju nolūkā veicināt iekļaujošu vispārējo izglītību nelabvēlīgā situācijā esošām grupām, jo īpaši romiem. Atbalstīt pāreju starp dažādiem izglītības posmiem un pāreju uz darba tirgu un cieši uzraudzīt profesionālās apmācības reformas īstenošanu. Īstenot augstākās izglītības reformu, lai palielinātu augstāko izglītību ieguvušo skaitu, jo īpaši nelabvēlīgā situācijā esošu studentu vidū.

7. Pārskatīt enerģijas cenu regulējuma ietekmi uz stimuliem veikt ieguldījumus un uz konkurenci elektroenerģijas un gāzes tirgos. Veikt turpmākus pasākumus, lai nodrošinātu valsts regulatora autonomiju attiecībā uz tīkla tarifu un nosacījumu ieviešanu. Veikt pasākumus, lai palielinātu energoefektivitāti, jo īpaši mājokļu nozarē. Vēl vairāk uzlabot transporta sistēmas ilgtspējību, cita starpā samazinot darbības izmaksas un pārskatot transporta nozares valsts uzņēmumu tarifu sistēmu.

Briselē, 2014. gada 8. jūlijā

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

P. C. PADOAN

PADOMES IETEIKUMS**(2014. gada 8. jūlijs)****par Maltas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Maltas 2014. gada stabilitātes programmu**

(2014/C 247/16)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽²⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jāīstojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, 2010. gada 13. jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādnēm (2010.–2014. g.), un 2010. gada 21. oktobrī tā pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm⁽³⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības paktu, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politiku. Viņi pieņēma lēmumu par rīcību, kas jāveic dalībvalstu līmenī, jo īpaši paužot ciešu apņemšanos sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētām valstīm adresētos ieteikumus.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

⁽³⁾ Paliiek spēkā 2014. gadā ar Padomes Lēmumu 2014/322/ES (2014. gada 6. maijs) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm 2014. gadam (OV L 165, 4.6.2014., 49. lpp.).

- (4) Padome 2013. gada 9. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽¹⁾ par Maltas valsts reformu programmu 2013. gadam un sniedza atzinumu par atjaunināto Maltas stabilitātes programmu 2012.-2016. gadam. Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 473/2013⁽²⁾ Komisija 2013. gada 15. novembrī iesniedza savu atzinumu par Maltas 2014. gada budžeta plāna projektu.
- (5) Komisija 2013. gada 13. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2014. gada ekonomikas politikas koordinēšanas Eiropas pusgadu. 2013. gada 13. novembrī Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Malta tika norādīta kā viena no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropadome 2013. gada 20. decembrī apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra, ka jāpanāk diferencēta, izaugsmei labvēlīga fiskālā konsolidācija, jāatjauno parastie kredītēšanas nosacījumi, jāveicina izaugsme un konkurētspēja, jārisina bezdarba problēma un krīzes sociālās sekas un jāmodernizē valsts pārvalde.
- (7) Komisija, pamatojoties uz Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu, 2014. gada 5. martā publicēja padziļinātā pārskata rezultātus par Maltu. Komisijas izvērtējums liek tai secināt, ka Malta vairs nesaskaras ar makroekonomikas nelīdzsvarotību makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras nozīmē. Lai gan parādu apjoms saglabājas liels, riski saistībā ar privātā un publiskā sektora parāda ilgtspēju un finanšu nozares stabilitāti, šķiet, ir ierobežoti, kaut gan to uzraudzību vajadzētu turpināt. It īpaši finansiālās stabilitātes rādītāji saglabājas stabili. Taču, ņemot vērā šā sektora risku strukturālo raksturu, ir svarīgi turpināt pašreizējo piesardzīgo uzraudzības un riska uzņemšanās praksi. Mājokļu tirgus ir stabilizējies, tādējādi ierobežojot apdraudējumu, ko rada pārmērīgi riski nekustamā īpašuma sektorā. Privātais parāds samazinās; sviras samazināšanās korporatīvajā sektorā notiek organizētā veidā, un kredītu tirgus spiediens ir ierobežots.
- (8) Malta 2014. gada 16. aprīlī iesniedza savu 2014. gada valsts reformu programmu, kura tika atjaunināta 2014. gada 8. maijā, un 2014. gada 30. aprīlī tā iesniedza savu 2014. gada stabilitātes programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (9) Budžeta stratēģijas mērķis, kas izklāstīts 2014. gada stabilitātes programmā, ir koriģēt pārmērīgo deficītu līdz 2014. gadam un pakāpeniski virzīties uz vidējā termiņa mērķi, proti, panākt līdzsvarotu budžeta stāvokli strukturālā izteiksmē; tas ir stingrāks par Stabilitātes un izaugsmes pakta prasīto. Tomēr vidējā termiņa mērķa sasniegšana programmas periodā nav plānota. Plānotā (pārrēķinātā) strukturālā korekcija 2014. gadā ir nedaudz mazāka nekā ieteiktais apjoms. Pēc plānotās pārmērīgā deficīta korekcijas, 2015. gadā ir plānota neliela atkāpe no korekcijas, kas nepieciešama vidējā termiņa mērķa sasniegšanai. Pēc tam plānotais ikgadējais progress virzībā uz vidējā termiņa mērķa sasniegšanu kopumā atbilst prasībai – vismaz 0,5 % no IKP. Stabilitātes programmā prognozēts, ka no 2014. gada tiks sāktā valdības parāda, kas 2013. gadā bija 73 % no IKP, samazināšana atbilstoši parāda samazināšanas atsauces vērtībai. Kopumā programmas mērķi lielā mērā atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Makroekonomikas scenārijs, kas ir pamatā stabilitātes programmā iekļautajām budžeta prognozēm, ko apstiprinājusi neatkarīga struktūra (Valsts revīzijas palāta), attiecībā uz 2014. un 2015. gadu ir ticams, jo prognozētā ekonomikas izaugsme ir nedaudz mazāka, salīdzinot ar Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognozi par šiem gadiem.

Tomēr ar budžeta mērķiem saistītie riski ir lejuvērsti, jo strukturālo ieņēmumu palielinājumu, kas plānots programmas periodā, veicamie pasākumi pilnībā nepamato, un izdevumi, kas lielāki par plānoto, var radīt

⁽¹⁾ OV C 217, 30.7.2013., 59. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 473/2013 (2013. gada 21. maijs) par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārmērīga budžeta deficīta novēršanai eurozonas dalībvalstīs (OV L 140, 27.5.2013., 11. lpp.).

nepieciešamību pēc izmaksām, kas lielākas par budžetā paredzētajām. Saskaņā ar Komisijas prognozi, ir gaidāms, ka Malta 2014. gadā ilgtspējīgā veidā koriģēs savu pārmērīgo deficītu. Vienlaikus, pamatojoties uz Komisijas prognozi, fiskālie centieni laikposmā no 2013. līdz 2014. gadam ir par 1,6 % no IKP mazāki nekā nepieciešams strukturālās bilances (koriģēto) izmaiņu izteiksmē un par 1,25 % no IKP mazāki nekā nepieciešams veicamo pasākumu izteiksmē, kuri tika uzskatīti par vajadzīgiem pārmērīga deficīta novēršanas procedūras ietvaros pieņemtā ieteikuma pieņemšanas brīdī. Lai gan 2014. gadā nav rīcības telpas attiecībā uz parāda samazināšanas robežvērtības ievērošanu, ar parāda scenāriju saistītie riski ir nosvērti pozitīvā virzienā.

- (10) Pastāv risks, ka 2015. gadā notiks būtiska atkāpe no nepieciešamā progressa virzībā uz vidējā termiņa mērķi. Pamatojoties uz stabilitātes programmas novērtējumu un Komisijas prognozēm saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka, lai gan Maltas plānotais nominālais deficīts un vispārējās valdības parāds atbildīs ieteikumiem, kas pieņemti pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras ietvaros, ir nepieciešami papildu centieni, lai pieskaņotu strukturālās korekcijas apmēram, kas ieteikts attiecībā uz 2014. gadu, un lai no 2015. gada nodrošinātu atbilstošu virzību uz vidējā termiņa mērķi.
- (11) Maltas fiskālās sistēmas nesaistošais raksturs un fiskālās plānošanas īsais termiņš nepalīdz nodrošināt stabili fiskālo stāvokli. Ir notikusi kavēšanās ar normatīvo aktu pieņemšanu, kuriem bija jāstājas spēkā līdz 2013. gada beigām un ar kuriem bija paredzēts izpildīt Padomes Direktīvas 2011/85/ES⁽¹⁾ un fiskālā pakta prasības. Taču saskaņā ar stabilitātes programmu valdība nesēn ir atbalstījusi Fiskālās atbildības aktu, kas tiks iesniegts parlamentam apstiprināšanai. Akta projektā ir paredzēts noteikums par strukturālā izteiksmē līdzsvarotu budžetu, parāda noteikums, uz trim gadiem piemērojama budžeta struktūra un Fiskālās padomes pakāpeniska izveide – tās uzdevums būtu apstiprināt valdības oficiālās makroekonomikas un fiskālās prognozes, kā arī veikt *ex ante* un *ex post* uzraudzību pār to, kā tiek ievēroti fiskālie noteikumi.
- (12) Maltas ieņēmumu iestādes tiks apvienotas vienā iestādē, kas palīdzētu vienkāršot nodokļu iekasēšanas procesu un cīnīties pret nodokļu nemaksāšanu. Lai uzlabotu nodokļu iekasēšanu un palīdzētu piedzīt maksājamās summas, ir pārskatīti sodi, kas paredzēti PVN regulējošos tiesību aktos, un procentu likme, kas piemērojama nenomaksātiem nodokļiem. Ir ieviesta virkne citu pasākumu, ar kuriem, gaidāms, tiks konsolidēta Maltas nodokļu sistēma. Šie pasākumi ir solis pareizā virzienā, taču to ietekme vēl nav kļuvusi redzama.
- (13) Kaut arī Malta vēl joprojām saskaras ar problēmām saistībā ar tās publisko finanšu ilgtermiņa ilgtspēju, līdz šim ir vērojams tikai neliels progress pensiju sistēmas reformā un veselības aprūpes pakalpojumu ilgtspējas nodrošināšanā. Kaut arī ir izveidota Pensiju stratēģijas grupa, kuras uzdevums ir izvērtēt visas iespējas pensiju sistēmas reformēšanai, Maltas iestādes ir izteikušas apņemšanos nepalielināt normatīvajos aktos noteikto pensijas vecumu lielākā apmērā nekā paredzēts 2006. gada pensiju reformā. Lai gan Malta plāno risināt šos trūkumus ar darba tirgus pasākumiem un jo īpaši ar nesēn pieņemto aktīvu vecumdienu stratēģiju, maz ticams, ka tas atrisinās problēmu. Veselības aprūpes sistēmas ilgtspēja padara šo problēmu vēl sarežģītāku, ņemot vērā ar vecumu saistīto izdevumu prognozēto pieaugumu. Valsts veselības sistēmu stratēģijas projekts ir uzsākts, taču nav skaidrs, kā tas tiks īstenots un kādus ieguvumus tas sniegs saistībā ar izmaksu efektivitāti un ilgtspēju. Ir nepieciešams nostiprināt publisko primāro aprūpi.
- (14) Mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas īpatsvars Maltā vēl joprojām ir liels, taču tiek veikti pasākumi, lai to samazinātu, un ir izveidota visaptveroša pārraudzības sistēma. Tomēr pamatprasmju apguve saglabājas zemā līmenī, tādējādi tas ir viens no cēloņiem sliktajai lasītprasmei un mācību priekšlaicīgajai pārtraukšanai. Ir gaidāms, ka nesēn pieņemtās Valsts lasītprasmes stratēģijas pareiza īstenošana palīdzēs risināt šīs problēmas. To papildinās turpmāki pasākumi, ar kuriem ir iecerēts palielināt apmācības un izglītības atbildību darba tirgus vajadzībām. To skaitā ir mācekļības sistēmas reforma, mūžizglītības stratēģijas izveide, darbapmācības ieviešana profesionālajā izglītībā un apmācībā un īpaša programma, ko finansē no Eiropas Sociālā fonda.

(1) Padomes Direktīva 2011/85/ES (2011. gada 8. novembris) par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām (OV L 306, 23.11.2011., 41. lpp.).

- (15) Malta pašlaik īsteno vairākus būtiskus pasākumus, kuru mērķis ir palielināt sieviešu līdzdalību darba tirgū, jo īpaši nodrošinot bezmaksas bērnu aprūpes pakalpojumus mājāsaimniecībām, kurās vecāki ir nodarbināti vai iesaistīti tālākā mācībā. Sekmīga īstenošana būs būtiska. Maltas iestādes arī palīdz nodrošināt ārpuskolas uzraudzību un nodrošina iespējas bērniem ierasties skolā pirms noteiktā mācību sākšanās laika, lai vecāku pienākumus varētu labāk apvienot ar darba dzīvi. Ir paredzēti arī nodokļu stimuli, lai iedrošinātu vecākus sūtīt bērnus uz bērnu aprūpes iestādēm, kas darbojas saskaņā ar iepriekšējām shēmām. Taču tiek darīts maz, lai nodrošinātu un veicinātu elastīgu nodarbinātības kārtību, piemēram, tāl darbu un elastīgu darba laiku, kas palīdzētu sievietēm no jauna iesaistīties darba tirgū.
- (16) Lai uzlabotu tās starptautisko konkurētspēju, papildus vajadzībai izvairīties no potenciāli negatīvās ietekmes, ko rada neatbilstība starp algām un produktivitāti, Maltai vēl joprojām ir nepieciešams risināt infrastruktūras trūkumus enerģētikas un transporta nozarē, kuri kavē tās potenciāla īstenošanu, jo īpaši saistībā ar augstajām energoizmaksām. Elektroenerģijas starpsavienojums ar Itāliju tiks pabeigts šogad; tas palīdzēs uzlabot piegāžu drošumu un var palīdzēt dažādot piegādes avotus un palielināt ārēju atjaunojamu energoresursu izmantošanu. Delimaras sašķidrīnātas dabasgāzes terminālis un plānotais savienojums ar Eiropas gāzes tīklu arī uzlabos Maltas energoresursu struktūru, padarot to mazāk atkarīgu no viena galvenā enerģijas avota un tādējādi palielinot tās pievilcīgumu darījumdarbības veikšanai. Vietējie atjaunojamie energoresursi, izņemot dažus panākumus saistībā ar fotoelementu enerģijas izmantošanu, ir potenciāls, kas vēl netiek izmantots.
- (17) Noteiktas ar efektivitāti saistītas problēmas publiskajā administrācijā ierobežo Maltas darījumdarbības vides turpmāko attīstību. Lai gan publiskā iepirkuma reforma ir solis pareizā virzienā, iepirkuma procedūras vēl joprojām ir pārmērīgi ilgas, un rezultātā publiskie izdevumi nav efektīvi. Šos pasākumus nepapildina mērķi, tādējādi ir grūti novērtēt to efektivitāti. Tā kā trūkst alternatīvu finansējuma iegūšanai aizņēmumu veidā, tas rada lielas finansējuma izmaksas uzņēmumiem, kas savukārt rada spiedienu uz to saimniecisko darbību. Šie stimuli uzņēmumu parādu veidošanai var arī radīt situāciju, kurā uzņēmumu aizņemto līdzekļu īpatsvars ir pārlietu liels un kapitāla sadalījums ir nepietiekams. Tādēļ ir jārada iespējas iegūt finansējumu citā veidā, nevis aizņemoties. Vēl joprojām ir vērojams tieslietu sistēmas efektivitātes trūkums, kas tika uzsvērts 2013. gadā Maltai adresētajos ieteikumos. Lai gan ir gaidāms, ka daudzie reformu priekšlikumi, ko Tieslietu reformu padome ir iesniegusi 2013. gada novembrī, tiks īstenoti līdz 2014. gada beigām, ir jāpaziņo skaidrs laika grafiks un tas, kuri pasākumi ir prioritāri. Vēl nav skaidrs, kā šie pasākumi ietekmēs neizskatīto lietu apjomu, jo īpaši ņemot vērā iepriekš izklāstītos trūkumus.
- (18) Malta ir nostiprinājusi regulatīvo uzraudzību, lai nodrošinātu finanšu nozares stabilitāti. Maltas Centrālās bankas uzdevumos ir iekļauta arī makroprudenciālā uzraudzība, un īpaša uzmanība tiek pievērsta finanšu stabilitātes jautājumiem; savukārt Kopējā finanšu stabilitātes padome pašlaik ir nostiprināta normatīvajos aktos. Ir veikti apmierinoši pasākumi, lai uzlabotu uzkrājumu veidošanu saistībā ar zaudējumus nesošiem kredītiem, galvenokārt pārskatot Banku noteikumu Nr. 9 (*Banking Rule 9*).
- (19) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir veikusi visaptverošu analīzi par Maltas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Tā ir ņēmusi vērā ne tikai to lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Malatā, bet arī to atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā vajadzību nostiprināt Savienības vispārējo ekonomisko pārvaldību, kas panākams, turpmākajos valstu lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 5. ieteikumā.
- (20) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi stabilitātes programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.
- (21) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir arī veikusi analīzi par visas eurozonas ekonomikas politiku. Pamatojoties uz to, Padome ir sniegusi konkrētus ieteikumus, kas adresēti dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro⁽²⁾. Maltai kā valstij, kuras valūta ir euro, būtu arī jānodrošina minēto ieteikumu pilnīga un savlaicīga īstenošana,

(1) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

(2) Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 141 lpp.

AR ŠO IESAKA Maltai laikposmā no 2014. līdz 2015. gadam rīkoties šādi.

1. Līdz 2014. gadam ilgtspējīgā veidā koriģēt pārmērīgo deficītu. 2015. gadā būtiski nostiprināt budžeta stratēģiju, lai nodrošinātu nepieciešamo strukturālo korekciju 0,6 % apmērā no IKP virzībā uz vidējā termiņa mērķi. Pēc tam veikt strukturālo korekciju vismaz 0,5 % apmērā no IKP katru gadu un lielākā apmērā, ja ekonomikas stāvoklis ir labs vai ja nepieciešams nodrošināt parāda noteikuma izpildi, lai turpinātu ilgtspējīgi samazināt vispārējās valdības parāda attiecību. Pabeigt Fiskālās atbildības akta pieņemšanas procesu, lai radītu saistošu, uz noteikumiem balstītu daudzgadu finanšu shēmu un izveidotu neatkarīgu institūciju, kuras uzdevums ir uzraudzīt, kā tiek ievēroti fiskālie noteikumi, un apstiprināt makroekonomikas prognozes, kuras ir fiskālās plānošanas pamatā. Turpināt uzlabot nodokļu iekasēšanu un cīņu pret nodokļu nemaksāšanu, nodrošinot līdz šim veikto pasākumu turpmāku īstenošanu un novērtēšanu, vienlaikus veicot arī papildu pasākumus, jo īpaši veicinot elektronisko maksāšanas līdzekļu izmantošanu.
2. Nodrošināt, ka ar publisko finanšu ilgtermiņa ilgtspēju tiek turpināta īstenošanas procesā esošā pensiju reforma, piemēram, paātrinot jau ieviesto normatīvajos aktos noteiktā pensijas vecuma palielināšanu un secīgi to pieskaņojot izmaiņām gaidāmajā dzīves ilgumā. Nodrošināt, ka ar visaptverošu publiskās veselības aprūpes sistēmas reformu tiek panākta izmaksu ziņā efektīva un ilgtspējīga pieejamo resursu izmantošana, piemēram, primārās veselības aprūpes nostiprināšana.
3. Turpināt rīcībpolitikas pasākumus, ar kuriem tiek palielināta izglītības un apmācības atbilstība darba tirgus vajadzībām, pastiprinot centienus veikt mācekļības sistēmas reformu. Turpināt uzlabot pamatprasmju apguvi un samazināt mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu, jo īpaši pabeidzot paziņotās valsts lasītprasmes stratēģijas izstrādi un to īstenojot. Veicināt elastīgu nodarbināšanas kārtību, palielināt sieviešu līdzdalību darba tirgū, jo īpaši to, kuras vēlas tajā atgriezties.
4. Dažādot energoresursu struktūru ekonomikā, tostarp palielinot no atjaunojamiem avotiem iegūtas enerģijas īpatsvaru.
5. Turpināt centienus palielināt publiskā iepirkuma procedūru efektivitāti un samazināt to ilgumu; veicināt alternatīvas finansējuma iegūšanai aizņēmumu veidā, uzlabojot piekļuvi kapitāla tirgiem un attīstot riska kapitāla fondus; un palielināt tiesu sistēmas efektivitāti, nodrošinot laikus veiktu un efektīvu plānotās tiesu reformas īstenošanu.

Briselē, 2014. gada 8. jūlijā

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

P. C. PADOAN

PADOMES IETEIKUMS**(2014. gada 8. jūlijs)****par Nīderlandes 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Nīderlandes 2014. gada stabilitātes programmu**

(2014/C 247/17)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽²⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.), un 2010. gada 21. oktobrī tā pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽³⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības paktu, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politikas jomas. Viņi pieņēma lēmumu par dalībvalstu līmenī veicamo rīcību, jo īpaši paužot pilnīgu apņemšanos sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētai valstij adresētos ieteikumus.
- (4) Padome 2013. gada 9. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽⁴⁾ par Nīderlandes 2013. gada valsts reformu programmu un sniedza savu atzinumu par Nīderlandes atjaunināto stabilitātes programmu 2012.–2017. gadam. Komisija 2013. gada 15. novembrī saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 473/2013⁽⁵⁾ sniedza atzinumu par Nīderlandes budžeta plāna projektu 2014. gadam.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

⁽³⁾ Paliek spēkā 2014. gadā ar Padomes Lēmumu 2014/322/ES (2014. gada 6. maijs) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm 2014. gadam (OV L 165, 4.6.2014., 49. lpp.).

⁽⁴⁾ OV C 217, 30.7.2013., 89. lpp.

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 473/2013 (2013. gada 21. maijs) par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārmērīga budžeta deficīta novēršanai eurozonas dalībvalstīs (OV L 140, 27.5.2013., 11. lpp.)

- (5) Komisija 2013. gada 13. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2014. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. 2013. gada 13. novembrī Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā tā identificēja Nīderlandi kā vienu no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropadome 2013. gada 20. decembrī apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra vajadzību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdevumu nosacījumus ekonomikai, sekmēt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu, novērst krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.
- (7) Komisija 2014. gada 5. martā publicēja saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu sagatavotā padziļinātā pārskata rezultātus par Nīderlandi. Komisijas veiktā analīze ļauj secināt, ka Nīderlandē vēl aizvien pastāv makroekonomiskā nelīdzsvarotība, kurai nepieciešama uzraudzība un politikas rīcība. Uzmanība jāpievērš jo īpaši makroekonomikas attīstībai attiecībā uz privātā sektora parādu un šobrīd notiekošo aizņemto līdzekļu īpatsvara samazināšanu apvienojumā ar neefektivitāti, kāda joprojām pastāv mājokļu tirgū. Lai gan lielais tekošā konta pārpalikums nerada tādus pašus riskus kā liels deficīts un ir daļēji skaidrojams ar nepieciešamību samazināt aizņemto līdzekļu īpatsvaru, Komisija Eiropas pusgada ietvaros turpinās uzraudzīt tekošā konta bilances attīstību Nīderlandē.
- (8) Nīderlande 2014. gada 29. aprīlī iesniedza savu 2014. gada valsts reformu programmu un 2014. gada 30. aprīlī – 2014. gada stabilitātes programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (9) 2014. gada stabilitātes programmā izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir nodrošināt, lai pārmērīgā budžeta deficīta novēršana 2013. gadā būtu ilgtspējīga, un līdz 2015. gadam sasniegt budžeta stāvokli, kas būtu tuvu vidējā termiņa mērķim. Vidējā termiņa mērķis ir strukturālais deficīts, kas nepārsniedz 0,5 % no IKP, atbilstoši Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Tika īstenoti apjomīgi papildu fiskālie pasākumi, taču paredzams, ka (pārrēķinātā) strukturālā bilance 2014. gadā paliks nemainīga, salīdzinot ar 2013. gadu, kas norāda uz ievērojamu novirzīšanos no prasības par minimālo korekciju 0,5 % apmērā no IKP. Paredzams, ka (pārrēķinātā) strukturālā bilance 2015. gadā uzlabosies par 0,3 procentu punktiem no IKP. Gan 2014., gan 2015. gadā izdevumu pieauguma temps atbilstu izdevumu kritērijam. Nīderlandes budžeta stratēģijas vispārējs izvērtējums ļauj secināt, ka korekcijas vidēja termiņa mērķa sasniegšanai daļēji atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Saskaņā ar stabilitātes programmu vispārējās valdības bruto parāds 2015. gadā nostabilizēsies un pēc tam samazināsies. Stabilitātes programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomiskais scenārijs ir ticams, un to sagatavojis neatkarīgais Nīderlandes ekonomikas politikas analīzes birojs. Riski, kas apdraud budžeta mērķu sasniegšanu, varētu būt lieli, bet visumā līdzsvaroti. Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognozē paredzēta strukturālās bilances nostabilizēšanās 2014. gadā un uzlabošanās par 0,5 % no IKP 2015. gadā. Saskaņā ar Komisijas prognozi Nīderlande 2014. gadā izpildīs izdevumu kritēriju, bet 2015. gadā – neizpildīs. Lai sekmētu Nīderlandes turpmākās izaugsmes iespējas, ir ārkārtīgi svarīgi, lai prasītā konsolidācija neskartu izaugsmi veicinošus izdevumus, piemēram, inovācijai un pētniecībai, arī fundamentāliem pētījumiem, izglītībai un apmācībai. Pamatojoties uz stabilitātes programmas izvērtējumu un Komisijas prognozi, Padome saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97 uzskata, ka Nīderlande 2013. gadā ir noturīgi samazinājusi vispārējās valdības deficītu zem 3 % no IKP, taču, sākot no 2014. gada ir risks ievērojami novirzīties no preventīvās daļas prasībām.
- (10) Būtiskas grūtības pastāv mājokļu tirgū, kur desmitiem gadu laikā ir izveidojusies neelastība un kropļojoši stimuli, kas veido mājokļu finansēšanas un sektorālu ietaupījumu modeļus. Mājsaimniecību tendenci hipotekāro kredītu bruto parādu nodrošināt ar mājokļu līdzekļiem lielā mērā izskaidro ilgu laiku pastāvošie fiskālie stimuli, jo īpaši nodokļu atskaitījumi par hipotekāro kredītu procentu maksājumiem pilnā apmērā. Kopš 2012. gada aprīļa ir īstenota virkne pasākumu, lai daļēji novērstu šos stimulus. Daži no šiem pasākumiem ir saistīti ar mājokļu finansējuma fiskālā režīma pielāgojumiem. Pakāpeniskā pāreja uz nodokļu atskaitījumu ierobežošanu par hipotekāro kredītu procentu maksājumiem un amortizēšanas stimulu palielināšanu ir pamatota, taču šā pasākuma ieviešana ir pārāk lēna, lai vērā ņemami ietekmētu amortizēšanas kārtību. Joprojām ir augsta aizdevuma summas attiecība pret īpašuma vērtību, paredzams, ka 2018. gadā tā sasniegs 100 %. Īres tirgu apgrūrina tā regulējums un ļoti lielais sociālo mājokļu segments, kurā arī

jātiek galā ar ļoti garām rindām. Sociālo mājokļu segmentā nesen ieviešot īres maksas diferenciāciju, pamatojoties vairāk uz ieņēmumiem, ir sperts solis pareizajā virzienā, bet tā ietekme ir ierobežota. Sociālo mājokļu uzņēmumi joprojām drīkst būt mājokļus, kuru mēneša īres maksa pārsniedz sociālo mājokļu īres maksas griestus. Lai gan 2013. gada ieteikumos tika aicināts koncentrēties uz atbalstu tām mājāsaimniecībām, kurām tas visvairāk nepieciešams, šāda pārorientēšanās vēl nav pabeigta. Tāpēc, lai gan ierosināto pasākumu ievirze ir pareiza, kopējā reformu gaita pamatproblēmu risināšanai ir lēna un ir jāpaastrina, kad ekonomikas apstākļi būs tam piemēroti, vienlaikus turpinot nodrošināt sociālo mājokļu pieejamību mazaizsargātajiem iedzīvotājiem, kuri nespēj iegūt mājokli atbilstoši tirgus nosacījumiem, tostarp vietās, kur pastāv liels pieprasījums.

- (11) Pensiju sistēmas ilgtermiņa stabilitāte ir uzlabota ar likumā noteiktā pensionēšanās vecuma pakāpenisku palielināšanu no 65 gadiem 2012. gadā līdz 67 gadiem 2023. gadā. Nīderlande ir sākusi plašas valsts un privāto pensiju fondu līmeņu un ilgtermiņa aprūpes sistēmas reformas. Tās papildina reformas, lai veicinātu vecāka gadagājuma strādājošo ilgāku palikšanu darba attiecībās un palielinātu darba tirgus mobilitāti. Reformas ilgtermiņa aprūpes jomā pārnese atbildību uz pašvaldībām, samazinot kopējos izdevumus un pievēršot uzmanību efektivitātes pieaugumam. Šīs būtiskās reformas daļēji vēl ir jāpieņem. Citi risināmi uzdevumi ir izmaksu un riska piemērots sadalījums katrā paaudzē un starp paaudzēm, un ir jāpārbauga ilgtermiņa aprūpes kvalitāte un pieejamība. Ilgtermiņa aprūpes reformu plānu īstenošana palīdzētu mazināt strauji augošās ar novecošanu saistītās izmaksas un tādējādi stiprinātu publisko finanšu stabilitāti. Šajā kontekstā būtu jāsiglabā pienācīga ilgtermiņa aprūpes kvalitāte un pieejamība.
- (12) Valdības ierosināto darba tirgus reformu mērķis ir palielināt līdzdalību un mobilitāti darba tirgū. Līdzdalības akta mērķis ir veicināt līdzdalību darba tirgū. Tomēr reformas vēl nav nostiprinātas likumā. Turklāt ir vajadzīgi turpmāki pasākumi, lai samazinātu fiskālus stimulus nestrādāt un uzlabotu to cilvēku nodarbināmību, kuri darba tirgū ir atstumti un starp kuriem ir sievietes, mīgrantu izcelsmes personas, iedzīvotāji ar invaliditāti un vecāka gadagājuma iedzīvotāji. Nīderlande ir paziņojusi par reformām attiecībā uz bezdarbnieku pabalstu shēmu un tās salīdzinoši stingro nodarbinātības aizsardzības tiesisko regulējumu, tostarp nodokļu atvieglojumiem, lai veicinātu līdzdalību darba tirgū. Tomēr, lai gan šie pasākumi ir vērsti pareizā virzienā, tos nevar pilnībā novērtēt, kamēr tie nav reāli īstenoti. Paātrinot atlikušo šķēršļu atcelšanu mājāsaimniecību otro pelnītāju nostrādāto darba stundu skaita palielināšanai, ir iespējams vēl vairāk ierobežot paredzamo darbaspēka piedāvājuma trūkumu. Visbeidzot, labāk izmantojot spēkā esošā institucionālā regulējuma elastīgumu, lai nodrošinātu diferencētāku algu pieaugumu, var atbalstīt mājāsaimniecību ieņēmumus un līdz ar to iekšzemes pieprasījumu, nemazinot konkurētspēju.
- (13) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir vispusīgi izanalizējusi Nīderlandes ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Vērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Nīderlandē, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi Eiropas pusgada kontekstā ir sniegti turpmāk izklāstītajā 1. līdz 4. ieteikumā.
- (14) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi stabilitātes programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši turpmāk izklāstītajā 1. ieteikumā.
- (15) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 2. un 4. ieteikumā.
- (16) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir vispusīgi izanalizējusi arī visas eurozonas ekonomikas politiku. Pamatojoties uz to, Padome ir sniegusi konkrētus ieteikumus, kas adresēti dalībvalstīm, kuru valūta ir euro. Nīderlandei kā valstij, kuras valūta ir euro⁽²⁾, būtu arī jānodrošina minēto ieteikumu pilnīga un savlaicīga īstenošana,

⁽¹⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

⁽²⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 141 lpp.

AR ŠO IESAKA Nīderlandei laikposmā no 2014. līdz 2015. gadam rīkoties šādi.

1. Pēc pārmērīgā budžeta deficīta novēršanas pastiprināt budžeta pasākumus 2014. gadam, ņemot vērā radušos 0,5 % no IKP atšķirību, pamatojoties uz Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognozi, kurā norādīts uz risku ievērojami novirzīties no Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvās daļas prasību izpildes. 2015. gadā stiprināt budžeta stratēģiju, lai nodrošinātu vidēja termiņa mērķa sasniegšanu un pēc tam to saglabātu, un nodrošināt parādsaistību noteikuma ievērošanu, lai vispārējās valdības parāda līmeni ilgtspējīgā veidā noturētu lejupejošā tendencē. Aizsargāt izdevumus jomās, kuras ir tieši attiecināmas uz izaugsmi kā, piemēram, izglītība, inovācijas un pētniecība.
2. Kad ekonomikas vide to atļaus, pastiprināt centienus veikt reformu mājokļu tirgū, ātrāk samazinot nodokļu atskaitījumu par hipotekāro kredītu procentu maksājumiem, nodrošinot lielākā mērā uz tirgu orientētu mehānismu cenu noteikšanai īres tirgū un turpinot piesaistīt īres maksas sociālo mājokļu tirgū mājāsaimniecību ieņēmumiem. Pārraudzīt sociālo mājokļu jomas reformas ietekmi attiecībā uz šādu mājokļu pieejamību, arī cenas ziņā, mājāsaimniecībām ar zemiem ienākumiem. Turpināt centienus pārorientēt politiku sociālo mājokļu jomā, lai atbalstītu tās mājāsaimniecības, kurām tas visvairāk nepieciešams.
3. Īstenot pensiju sistēmas otrā līmeņa reformas, nodrošinot izmaksu un riska piemērotu sadalījumu katrā paaudzē un starp paaudzēm. Līdz ar likumā noteiktā pensionēšanās vecuma pakāpenisku paaugstināšanu veikt pasākumus vecāka gadagājuma darba ņēmēju nodarbināmības uzlabošanai. Īstenot plānoto reformu ilgtermiņa aprūpes jomā ar mērķi nodrošināt ilgtspējīgu attīstību, vienlaikus garantējot pakalpojumu taisnīgu pieejamību un to kvalitāti, un pārraudzīt minētās reformas ietekmi.
4. Turpināt veikt pasākumus, lai palielinātu līdzdalību darba tirgū, jo īpaši to cilvēku līdzdalību, kuri darba tirgū ir atstumti, un mazināt ar nodokļiem saistītus stimulus nestrādāt. Īstenot reformas attiecībā uz nodarbinātības aizsardzības tiesisko regulējumu un bezdarbnieku pabalstu shēmu un vēl vairāk mīkstināt pārāk stingros noteikumus darba tirgū. Apspriežoties ar sociālajiem partneriem un atbilstoši valstī pieņemtajai praksei rast iespēju nodrošināt diferencētāku algu pieaugumu, pilnībā izmantojot spēkā esošo institucionālo regulējumu.

Briselē, 2014. gada 8. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
P. C. PADOAN

PADOMES IETEIKUMS**(2014. gada 8. jūlijs)****par Austrijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Austrijas 2014. gada stabilitātes programmu**

(2014/C 247/18)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.), un 2010. gada 21. oktobrī tā pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽²⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības paktu, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politiku. Viņi pieņēma lēmumu par rīcību, kas jāveic dalībvalstu līmenī, jo īpaši paužot ciešu apņēmību sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētām valstīm adresētos ieteikumus.
- (4) Padome 2013. gada 9. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽³⁾ par Austrijas 2013. gada valsts reformu programmu un sniedza savu atzinumu par atjaunināto Austrijas stabilitātes programmu 2012.–2017. gadam. 2013. gada 15. novembrī Komisija saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 473/2013⁽⁴⁾ sniedza savu atzinumu par Austrijas budžeta plāna projektu 2014. gadam.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ Paliek spēkā 2014. gadā ar Padomes Lēmumu 2014/322/ES (2014. gada 6. maijs) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm 2014. gadam (OV L 165, 4.6.2014., 49. lpp.).

⁽³⁾ OV C 217, 30.7.2013., 1. lpp.

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 473/2013 (2013. gada 21. maijs) par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārņēmīgai budžeta deficīta novēršanai eurozonas dalībvalstīs (OV L 140, 27.5.2013., 11. lpp.).

- (5) Komisija 2013. gada 13. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, iezīmējot 2014. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. 2013. gada 13. novembrī Komisija, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011⁽¹⁾, pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Austrija netika noteikta kā viena no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropadome 2013. gada 20. decembrī apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra nepieciešamību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdošanas nosacījumus ekonomikai, veicināt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu un krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.
- (7) Austrija 2014. gada 8. aprīlī iesniedza savu 2014. gada valsts reformu programmu un 2014. gada 29. aprīlī – savu 2014. gada stabilitātes programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (8) 2014. gada stabilitātes programmā izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir līdz 2016. gadam sasniegt vidējā termiņa mērķi, proti, strukturālo deficītu, kas nepārsniedz 0,45 % no IKP un tādējādi atspoguļo Stabilitātes un izaugsmes pakta prasības. Vispārējās valdības budžeta deficīts 2013. gadā ir ilgtspējīgi samazināts un ir mazāks par 3 % no IKP. Bija plānots, ka 2014. gadā (pārreķinātā) strukturālā bilance saglabāsies nemainīga un 2015. gadā uzlabosies par 0,3 procentu punktiem no IKP, kas abos gados ir ievērojami mazāk par nepieciešamo korekciju. Arī izdevumu pieaugums 2014.–2015. gadā būtiski novirzīsies no izdevumu kritērija. 2014. gada 12. maijā Austrija paziņoja par papildu ieņēmumu un izdevumu pasākumu kopumu. Ja šie pasākumi tiks stingri un savlaicīgi īstenoti, Austrijas budžeta stratēģijā vairs nebūs paredzēta plānotā ievērojamā novirze no korekcijām vidējā termiņa mērķa sasniegšanai 2014. gadā. Plānotās korekcijas vidējā termiņa mērķa sasniegšanai vienlaikus joprojām ir saistītas ar riskiem, kuri attiecas uz atbilstību Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Saskaņā ar stabilitātes programmu vispārējās valdības bruto parāds ievērojami palielināsies – no gandrīz 74,5 % no IKP 2013. gadā līdz 79 % no IKP 2014. gadā; tam par iemeslu ir likvidācijas struktūras izveide bankas *Hypo Alpe Adria* aktīvu likvidācijai; savukārt no 2015. gada parāds sāks samazināties.
- Makroekonomiskais scenārijs, kas ir pamatā stabilitātes programmā iekļautajām budžeta prognozēm, ir ticams, un to izstrādāja neatkarīga struktūra – Austrijas Ekonomikas pētniecības institūts (*WIFO*). Saskaņā ar Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognozi ir paredzams, ka budžeta deficīts 2014. un 2015. gadā saglabāsies zem 3 % līmeņa. Tomēr tajā tiek prognozēts, ka strukturālā bilance 2014. gadā pasliktināsies, savukārt 2015. gadā tā uzlabosies tikai par 0,1 % no IKP. Pamatojoties uz savu stabilitātes programmas novērtējumu un Komisijas prognozi, kā arī uz savu novērtējumu par 12. maijā paziņotajiem pasākumiem, Padome saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97 uzskata, ka Austrija ir ilgtspējīgi novērsusi savu pārmērīgo budžeta deficītu, tomēr saglabājas ievērojamas novirzes risks no korekcijām vidējā termiņa mērķa sasniegšanai 2014. un 2015. gadā.
- (9) Saskaņā ar Līgumu par stabilitāti, koordināciju un pārvaldību Austrija 2012. gadā ir pastiprinājusi savu fiskālo sistēmu, īstenojot Austrijas iekšējās stabilitātes pakta reformu. Reaģējot uz fiskālā pakta prasībām, no 2013. gada novembra tika paplašinātas Austrijas Fiskālās padomes pilnvaras. Tomēr, kā atzīts koalīcijas līgumā, joprojām ir vajadzīga pamatīga dažādu valdības līmeņu attiecību reforma, lai labāk saskaņotu to attiecīgās atbildības jomas.
- (10) Valsts finanšu ilgtspēju apdraud vidēja termiņa un ilgtermiņa izdevumi par pensijām un veselības aprūpi un – mazākā apmērā – izdevumi par ilgtermiņa aprūpi. 2014. gadā ir stājušies spēkā daži pasākumi, kuru mērķis ir ierobežot pieeju agrīnas pensionēšanās shēmām un palielināt stimulus ilgāk palikt darba tirgū. Tomēr faktiskais pensionēšanās vecums (2012. gadā – 58,4 gadi) ir krietni mazāks par vidējo ES rādītāju. Faktiskais pensionēšanās vecums joprojām ir ievērojami mazāks par likumā noteikto pensionēšanās vecumu (2012. gadā par 5,6 gadiem vīriešu gadījumā un par 2,6 gadiem sieviešu gadījumā). Valsts reformu programmā ir iekļauti samērā vērienīgi īstermiņa mērķi faktiskā pensionēšanās vecuma palielināšanai – par 1,6 gadiem laikposmā no 2012. gada līdz 2018. gadam, un to īstenošana būs cieši jāuzrauga. Iespējams, ka nesenas pensiju sistēmas reformas zināmā mērā samazinās ilgtspējas riskus, ja tās tiks

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību (OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.).

papildinātas ar darba tirgus nosacījumu uzlabojumiem, kas ļautu gados vecākiem darba ņēmējiem ilgāk palikt darba tirgū. Tomēr nav plānu ieviest pasākumus ar strukturālāku un ilgtermiņa ietekmi, piemēram, lai paātrinātu likumā noteiktā pensionēšanās vecuma saskaņošanu starp vīriešiem un sievietēm un pielāgotu pensionēšanās vecumu paredzamajam mūža ilgumam, kas vēl vairāk palīdzētu pagarināt darba mūža ilgumu un veicināt pensiju sistēmas finansiālo ilgtspēju.

- (11) Resursu efektīvu sadali Austrijas veselības aprūpes sistēmā kavē sarežģīta pārvaldības struktūra un tas, ka samērā liela uzmanība tiek veltīta lielajai un dārgajai slimnīcu nozarei. Ir veikti daži pasākumi, lai īstētu veselības aprūpes reformu un palielinātu publisko izdevumu efektivitāti. Tomēr ar tiem var nepietikt, lai novērstu strukturālos trūkumus šajā nozarē, un joprojām jānosaka vērienīgāki mērķi, lai pārnestu uzsvaru no stacionārās pacientu aprūpes uz ambulatoro aprūpi un pastiprinātu profilaktisko veselības aprūpi (valsts izdevumi šajā jomā ir mazāki par vidējo ES rādītāju). Ir apsveicami paziņotie pasākumi, kuru mērķis ir pastiprināt primārās aprūpes sniegšanu un izstrādāt integrētas aprūpes programmas hronisku slimību jomā. Ilgtermiņa aprūpes fonds, kuram līdz 2016. gadam papildus tika piešķirti 650 miljoni euro un kuram plānots līdz 2018. gadam piešķirt vēl 700 miljonus euro, ir pagaidu risinājums aprūpes pakalpojumu finansēšanai. Ilgtermiņa aprūpes finanšu stabilitātei būs jāpievērš uzmanība arī pēc šī laikposma.
- (12) Austrijas nodokļu sistēmu vēl aizvien raksturo liels nodokļu un sociālā nodrošinājuma slogs darbspēkam, jo īpaši mazo algu saņēmējiem. Darbspēka nodokļi 2012. gadā veidoja 24,7 % no IKP, kas ir viens no augstākajiem rādītājiem Savienībā. Nodokļu īpatsvars sasniedz gandrīz 50 % no darbspēka izmaksām. Lielas sociālā nodrošinājuma iemaksas un augsti sākotnējie ienākuma nodokļi, iespējams, var radīt situāciju, kurā personām ar nelielu peļņas potenciālu un otrajiem pelnītājiem ir mazāka motivācija strādāt.

Nesen pieņemtajā nodokļu tiesību aktu kopumā ir iekļauti ierobežoti pasākumi, kuru mērķis ir samazināt nodokļu slogu darbspēkam, taču netiek izmantots nodokļu sloga pārbīdes potenciāls, lai vairāk izmantotu nodokļus ar mazāku negatīvo ietekmi uz izaugsmi, piemēram, regulārus nekustamā īpašuma nodokļus tajos gadījumos, kad aplēses par vērtībām, kas apliekamas ar nodokli, ir novecojušas.

- (13) Austrijas darba tirgus joprojām darbojas labi – bezdarba līmenis ir zemākais Savienībā (2013. gadā tas bija 4,9 %). Tomēr nākotnes grūtības, kuru iemesls ir sabiedrības novecošana un potenciāli sarūkošs darbspēka piedāvājums, liek labāk izmantot gados vecāku darba ņēmēju, sieviešu un migrantu nepietiekami izmantoto darbspēka potenciālu. Gados vecāku darba ņēmēju nodarbinātības līmenis joprojām ir zemāks par vidējo ES rādītāju (44,9 % salīdzinājumā ar 50,3 %), kaut arī šis līmenis kopš 2000. gada ir ievērojami palielinājies – par gandrīz 15 procentu punktiem līdz 44,9 % 2013. gadā. 2014. gadā stājas spēkā pasākumi, kuru mērķis ir ierobežot priekšlaicīgu pensionēšanos, un pašlaik tiek sagatavoti turpmāki pasākumi, lai pastiprinātu stimulus aiziet no darba tirgus vēlāk. Tomēr gados vecāki darba ņēmēji vēl aizvien saskaras ar grūtībām palikt darba tirgū vai atgriezties tajā. Migranti vēl aizvien saskaras ar šķēršļiem, lai pilnībā integrētos darba tirgū, un viņu bezdarba līmenis ir ievērojami augstāks; tam par iemeslu daļēji ir joprojām pastāvošie šķēršļi viņu kvalifikāciju atzīšanai, vienlaikus migrantu īpatsvars darbspēkā kļūst arvien lielāks. Kaut arī sieviešu nodarbinātības līmenis ir samērā augsts (2013. gadā tas bija 70,8 %), tomēr, izteikts pilnslodzes ekvivalents, tas ir daudz nelabvēlīgāks (55,6 % 2012. gadā). Austrijā ir viens no lielākajiem sieviešu īpatsvaram nepilnas slodzes nodarbinātībā, un sieviešu īpatsvars zemāk atalgotos darbos ir liels. Rezultātā vīriešu un sieviešu darba samaksas un pensiju atšķirība ir viena no lielākajām Savienībā. Kaut arī ir veikti daži pasākumi, lai uzlabotu bērnu aprūpes un ilgtermiņa aprūpes pakalpojumus, to pieejamība joprojām ir ierobežota.
- (14) Austrija ir uzlabojusi izglītības rezultātus visās kategorijās, uz kurām attiecās ESAO 2012. gada pētījums par skolēnu prasmēm, taču lasītprasme joprojām ir sliktāka par vidējo ES rādītāju, un sociālekonomiskais stāvoklis vēl aizvien ievērojami ietekmē sasniegumus izglītības jomā. Kaut arī priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazinājuma mērķis kopumā ir sasniegts, tomēr atbilstošais ārvalstīs dzimušo skolēnu (kuru skaits arvien pieaug) īpatsvars bija vairāk nekā trīs reizes lielāks nekā Austrijā dzimušo skolēnu īpatsvars (18,5 % salīdzinājumā ar 5,7 % 2012. gadā). Priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas novēršanai

tiek veltīta nepietiekama uzmanību, un vēl jāizstrādā valsts mēroga stratēģiskā pieeja augstas kvalitātes agrīnas pirmsskolas izglītības jomā. Tiek īstenotas vai nesenas ir pieņemtas dažas reformas, kas attiecas uz dažādiem skolu sistēmas aspektiem, jo īpaši uz programmas "Jaunā vidusskola" ieviešanu. Rūpīgi jāuzrauga tas, vai programma "Jaunā vidusskola" spēj mazināt negatīvās sekas, ko sociāli mazaizsargātiem rada skolēnu agrīna pārcelšana uz dažādiem skolu veidiem pēc četrus gadus ilgās pamatskolu apmeklēšanas (agrīna skolēnu "sadališana"), un vai minētā programma uzlabo izglītības rezultātus. Pieaugošais imatrikulēto studentu skaits augstākajā izglītībā rada spiedienu uz finansēm un organizatorisko struktūru, savukārt to studentu īpatsvars, kuri pabeidz studiju programmas, joprojām ir zemāks par vidējo ES rādītāju. Izglītības rezultātu uzlabošana vēl arvien ir ļoti svarīga, lai atvieglinātu pāreju no izglītības uz nodarbinātību.

- (15) Joprojām pastāv būtiski regulatīvie šķēršļi, kas traucē uzņēmumiem un individuāliem saimnieciskās darbības veicējiem piedāvāt Austrijā savus pakalpojumus. Konkrētas profesijas reglamentējošie tiesību akti ierobežo uzņēmumu veidus un nosaka kapitāla turējuma prasības, vienlaikus pieeja atsevišķām profesijām ir atkarīga no specifiskām profesionālām kvalifikācijām, un starpnozaru uzņēmumu izveide pakalpojumu jomā vēl aizvien ir sarežģīta. Šo prasību apvienojums rada šķēršļus ienākšanai tirgū un profesionālo pakalpojumu veikšanai, kā rezultātā tiek ierobežota konkurence. Attiecībā uz profesionālās kvalifikācijas prasībām jāatzīmē, ka Austrija piedalās ES mēroga savstarpējās izvērtēšanas pasākumos un ir atjauninājusi savu reglamentēto profesiju datubāzi, kas ir pirmais solis, lai novērtētu profesionālās kvalifikācijas prasību pamatotību un samērīgumu.
- (16) ES publiskā iepirkuma tiesību aktos iekļauto publicēšanas prasību mērķis ir nodrošināt konkurenci un vienlīdzīgu attieksmi, sniedzot labāku informāciju par līgumslēgšanas iespējām, kas ir būtisks nosacījums piekļuvei tirgum. Lielāka pretendentu konkurence parasti nozīmē to, ka līgumslēdzēji saņem izdevīgākus piedāvājumus, tostarp par ievērojami mazākām cenām. Tomēr to iepirkuma konkursu vērtība, kurus Austrijas iestādes un struktūras publicēja saskaņā ar ES publiskā iepirkuma tiesību aktiem, 2012. gadā bija 1,5 % no IKP un 6,6 % no kopējiem valsts izdevumiem par būvdarbiem, precēm un pakalpojumiem, kas ir ievērojami mazāk par vidējiem ES rādītājiem (attiecīgi 3,4 % un 17,7 %). Šīs situācijas rezultātā būtiskas izmaksas rodas ne tikai Austrijas nodokļu maksātājiem, bet arī uzņēmumiem neizmantojot darījumdarbības iespēju veidā.
- (17) Neraugoties uz Austrijas federālās konkurences iestādes budžeta palielinājumu, tās darbinieku skaits vēl aizvien ir nepietiekams salīdzinājumā ar citu līdzīga lieluma vai mazāku dalībvalstu iestādēm. Austrijas kravas un pasažieru dzelzceļa pārvadājumu tirgum nāktu par labu turpmāki centieni pastiprināt konkurenci, kā Padome to ieteica 2013. gadā.
- (18) Kaut arī banku nozares kapitalizācija 2013. gadā kopumā turpināja uzlaboties, tomēr, ņemot vērā banku riska profilu, šķiet, ir vajadzīgi turpmāki centieni, lai palielinātu kapitāla rezerves. 2013. gadā Padome ieteica Austrijai paātrināt nacionalizēto un daļēji nacionalizēto banku restrukturizāciju. Pašlaik tiek sagatavots tiesiskais regulējums *Hypo Alpe Adria* likvidācijai, lai līdz vasarai to iesniegtu pieņemšanai parlamentā. Šobrīd norit organizatoriskais sagatavošanās process, lai izveidotu attiecīgo aktīvu pārvaldīšanas sabiedrību (AMC). Paredzams, ka AMC sāks darbību rudenī. Saskaņā ar ES lēmumiem par valsts atbalstu tiek turpināta *Österreichische Volksbanken AG* restrukturizācija un *KA Finanz* (bankas *Kommunalkredit* aktīvu pārvaldības struktūra (*bad bank*)) likvidācija. Lai nodrošinātu finanšu stabilitāti un pēc iespējas samazinātu negatīvo ietekmi uz valsts finansēm, būtu nepieciešami pārredzami un izlēmīgi pasākumi nacionalizēto banku restrukturizācijas pabeigšanai.
- (19) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir veikusi visaptverošu analīzi par Austrijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Komisija ir ņēmusi vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Austrijā, bet arī to atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā to, ka jānostiprina Savienības vispārējā ekonomiskā pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos ievērojot ES līmeņa norādes. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 5. ieteikumā.
- (20) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi stabilitātes programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.

(1) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

- (21) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir arī veikusi analīzi par visas eurozonas ekonomikas politiku. Pamatojoties uz to, Padome ir sniegusi konkrētus ieteikumus, kas adresēti dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro⁽¹⁾. Austrijai kā valstij, kuras valūta ir euro, būtu arī jānodrošina pilnīga un savlaicīga minēto ieteikumu īstenošana,

AR ŠO IESAKA Austrijai laikposmā no 2014. gada līdz 2015. gadam rīkoties šādi.

1. Pēc pārmērīgā deficīta novēršanas pastiprināt budžeta pasākumus 2014. gadam, ņemot vērā, ka – pamatojoties uz Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognozi un ņemot vērā Austrijas izziņotos papildu konsolidācijas pasākumus – rodas atšķirība 0,5 % no IKP apmērā, kas liecina par būtiskas novirzes risku no Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvajā daļā noteiktajām prasībām. 2015. gadā ievērojami stiprināt budžeta stratēģiju, lai nodrošinātu vidēja termiņa mērķa sasniegšanu un turpmāk to noturētu, un nodrošināt, ka tiek ievērots parādsaistību noteikums, lai panāktu vispārējās valdības parāda attiecības ilgtermiņa samazināšanos. Vēl vairāk racionalizēt fiskālās attiecības starp valdības līmeņiem, piemēram, vienkāršojot organizatorisko kārtību un saskaņojot atbildību par finansēšanu un izdevumiem.
2. Uzlabot pensiju sistēmas ilgtermiņa ilgtspēju, jo īpaši ātrāk veicot likumā noteiktā vīriešu un sieviešu pensionēšanās vecuma saskaņošanu, palielinot faktisko pensionēšanās vecumu un pielāgojot pensionēšanās vecumu paredzamā dzīves ilguma izmaiņām. Uzraudzīt to nesen pieņemto reformu īstenošanu, kuras ierobežo pieeju priekšlaicīgas pensionēšanās shēmām. Vēl vairāk uzlabot veselības aprūpes un ilgtermiņa aprūpes pakalpojumu izmaksu lietderību un ilgtspēju.
3. Samazināt augsto nodokļu slogu darbaspēkam, kas gulstas uz mazo algu saņēmējiem, ko panāk, vairāk izmantojot nodokļu avotus ar mazāku negatīvo ietekmi uz izaugsmi (piemēram, regulārus nekustamā īpašuma nodokļus), tostarp atjauninot nodokļu bāzi. Pastiprināt pasākumus, kuru mērķis ir uzlabot migrantu, sieviešu un gados vecāku darba ņēmēju izredzes darba tirgū. Šajā nolūkā cita starpā vēl vairāk uzlabot bērnu aprūpes un ilgtermiņa aprūpes pakalpojumus un migrantu kvalifikāciju atzīšanu. Uzlabot izglītības rezultātus, jo īpaši nelabvēlīgākā situācijā esošo jauniešu vidū, tostarp migrantu izcelsmes jauniešu vidū, pastiprinot agrīnu pirmskolas izglītību un samazinot negatīvo ietekmi, kuru izraisa agrīna skolēnu "sadališana". Vēl vairāk uzlabot stratēģisko plānošanu augstākās izglītības sistēmā un pastiprināt pasākumus, kuru mērķis ir samazināt priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas rādītājus.
4. Atcelt pārmērīgus šķēršļus pakalpojumu sniedzējiem, tostarp attiecībā uz juridisko formu un kapitāla turējuma prasībām, kā arī saistībā ar starpnozaru uzņēmumu izveidi pakalpojumu jomā. Pārskatīt, vai vispārējās intereses attaisno ierobežojumus ienākšanai tirgū un reglamentēto profesiju pildīšanai un vai šie ierobežojumi ir samērīgi. Noskaidrot iemeslus, kāpēc to publisko iepirkumu līgumu, kas ir atvērti iepirkumam saskaņā ar ES tiesību aktiem, vērtība ir zema. Ievērojami pastiprināt federālās konkurences iestādes resursus.
5. Turpināt cieši uzraudzīt un efektīvi īstenot nacionalizēto un daļēji nacionalizēto banku pienācīgu restrukturizāciju.

Briselē, 2014. gada 8. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
P. C. PADOAN

⁽¹⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 141 lpp.

PADOMES IETEIKUMS**(2014. gada 8. jūlijs)****par Polijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Polijas 2014. gada konverģences programmu**

(2014/C 247/19)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.), un 2010. gada 21. oktobrī tā pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽²⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības paktu, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politikas jomas. Viņi pieņēma lēmumu par dalībvalstu līmenī veicamo rīcību, jo īpaši paužot pilnīgu apņemšanos sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētām valstīm adresētos ieteikumus.
- (4) Padome 2013. gada 9. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽³⁾ par Polijas valsts reformu programmu 2013. gadam un sniedza savu atzinumu par Polijas atjaunināto konverģences programmu 2012.–2016. gadam.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ Paliek spēkā 2014. gadā ar Padomes Lēmumu 2014/322/ES (2014. gada 6. maijs) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm 2014. gadam (OV L 165, 4.6.2014., 49. lpp.).

⁽³⁾ OV C 217, 30.7.2013., 63. lpp.

- (5) Komisija 2013. gada 13. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, iezīmējot 2014. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. 2013. gada 13. novembrī Komisija, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011⁽¹⁾, pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Polija netika noteikta kā viena no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropadome 2013. gada 20. decembrī apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra vajadzību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdevumu nosacījumus ekonomikai, sekmēt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu, novērst krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.
- (7) Polija 2014. gada 24. aprīlī iesniedza savu 2014. gada valsts reformu programmu un savu 2014. gada konverģences programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (8) 2014. gada konverģences programmā izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir līdz 2015. gadam panākt, ka budžeta deficīts ir zem Līgumā noteiktās atsauces vērtības, proti, 3 % no IKP, un līdz 2018. gadam sasniegt vidēja termiņa mērķi. Vidēja termiņa mērķis (-1 % no IKP strukturālā izteiksmē) paredz stingrākas saistības, nekā prasīts Stabilitātes un izaugsmes paktā. 2014. gada konverģences programmā izklāstītie mērķi attiecībā uz pamata deficītu atbilst pārmērīgā deficīta savlaicīgai novēršanai. Lai gan (pārrēķinātā) strukturālā korekcija 2014. gadā atbilst Padomes ieteikumam saskaņā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru, tā nav pietiekama, lai gūtu 2015. gadā nepieciešamos uzlabojumus. Gados, kas seko plānotajai pārmērīga budžeta deficīta novēršanai, plānotā (pārrēķinātā) gada virzība uz vidēja termiņa mērķi ir lēnāka, nekā noteikts Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībās. Tādēļ programmas mērķi daļēji atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Tiek prognozēts, ka programmas laikposmā vispārējās valdības parāds saglabāsies mazāks par 60 % no IKP. Polijas iestādes prognozē, kas tas strauji samazināsies no 57,1 % no IKP 2013. gadā līdz 49,5 % 2014. gadā – galvenokārt apjomīga vienreizēja pensiju fonda aktīvu pārveduma dēļ – un šādā līmenī paliks arī 2015. gadā. Konverģences programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs ir ticams attiecībā uz 2014. gadu un optimistisks attiecībā uz 2015. gadu, jo tajā norādītais reālais IKP pieaugums – 3,8 % – ir lielāks nekā Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognozēs norādītais 3,4 % pieaugums. Pamatojoties uz Padomes veikto konverģences programmas izvērtējumu un Komisijas prognozi, ievērojot Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka, lai gan sagaidāms, ka Polijā tiks ievērota pamata deficīta robežvērtība, ko Padome ir ieteikusi 2014. gadam, pastāv riski, ka pārmērīga budžeta deficīta novēršana 2015. gadā nebūs ilgtspējīga un pēc tam korekcijas vidēja termiņa mērķa sasniegšanai nebūs pienācīgas.
- (9) Lai nodrošinātu panākumus fiskālās konsolidācijas stratēģijas īstenošanā, ir svarīgi, lai fiskālā konsolidācija tiktu atbalstīta ar visaptverošām strukturālām reformām. Izaugsmi veicinošu izdevumu (izglītībā, pētniecībā un inovācijā) nelielais īpatsvars pazemina ilgtermiņa izaugsmes izredzes. Paredzams, ka vidējā termiņā līdz ilgtermiņā izdevumi veselības aprūpes jomā ievērojami palielināsies iedzīvotāju novecošanas dēļ. Stiprinot primāro veselības aprūpi un nosūtīšanas sistēmas un izmantojot izmaksu efektivitātes ieguvumu potenciālu stacionārajā aprūpē, varētu mazināt slogu, kas gulstas uz publiskajām finansēm, un uzlabot piekļuvi veselības aprūpei. Zemais nodokļu saistību izpildes līmenis joprojām rada problēmas, jo īpaši attiecībā uz nodokļu administrācijas efektivitāti un administratīvo slogu nodokļu maksātājiem. Tajā pašā laikā Polija nesēn publicēja rīcības plānu nodokļu saistību izpildes un nodokļu administrācijas efektivitātes uzlabošanai 2014.–2017. gadā. Polijā ir samazinātu PVN likmju sistēma, kas veicina to, ka Polijā ir Savienībā vislielākais to iespējamo ieņēmumu īpatsvars, ko varētu gūt, ja piemērotu standarta PVN likmi. Tas rada ieņēmumu zudumus un palielina nodokļu saistību izpildes izmaksas. Enerģijas nodokļu līmenis ir samērā zems. Nesēn ir veikti pasākumi, lai uzlabotu Polijas fiskālo sistēmu. Tomēr sistēmai nāktu par labu, ja tiktu izveidota pilntiesīga, neatkarīga fiskālā padome, kura būtu atbildīga par fiskālo noteikumu ieviešanas *ex-ante* pārbaudēm, makroekonomisko un budžeta prognožu novērtējumu un publisko finanšu ilgtermiņa ilgtspējības analīzi, kā arī par fiskālo noteikumu ieviešanas *ex-post* pārbaudēm.

(¹) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību (OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.).

- (10) Jauniešu bezdarbs pēdējā gada laikā ir pakāpeniski pieaudzis, kas daļēji ir tādēļ, ka iegūtā izglītība joprojām nav saskaņota ar darba tirgus vajadzībām, kā arī tādēļ, ka pieaug to jauniešu īpatsvars, kas nav ne nodarbināti, ne iesaistīti izglītībā vai apmācībā. Neraugoties uz pašreizējiem centieniem reformēt profesionālās izglītības un apmācības sistēmu, ir vēl vairāk jāatvieglo piekļuve kvalitatīvai mācekļībai un apmācībai darbavietā, jāstiprina izglītības iestāžu un darba devēju sadarbība un jāiesaista tie jaunieši, kuri nav ne nodarbināti, ne iesaistīti izglītībā vai apmācībā un nav reģistrējušies valsts nodarbinātības dienestā, saskaņā ar garantijas jauniešiem mērķiem. Ir īpaši svarīgi arī pielāgot prasmes darba tirgus prasībām, izmantojot mūžizglītības programmas, kurās līdzdalība joprojām ir ļoti zema, jo īpaši gados vecāku darba ņēmēju vidū, kuru zināšanas un pieredze bieži vien neatbilst mūsdienu prasībām. Joprojām pastāv darba tirgus segmentācija, un tiek pārmērīgi izmantoti terminēti darba līgumi, kā arī civiltiesiski līgumi. Darbs uz noteiktu laiku jo īpaši bieži ir sastopams jauniešu vidū. Lai gan terminētus darba līgumus bieži uzskata par instrumentu, kas palīdz bezdarbniekiem ienākt darba tirgū, lai vēlāk pārietu uz pastāvīgu līgumu, šķiet, ka tas neattiecas uz lielāko daļu darba ņēmēju Polijā, ņemot vērā to, ka pārejas no darba uz noteiktu laiku uz pastāvīgu darbu īpatsvars ir zems, un tas negatīvi ietekmē ražīgumu un cilvēkkapitāla kvalitāti.
- (11) Sieviešu dalība darba tirgū joprojām ir zema. Polija ir veikusi vairākus pasākumus, lai palielinātu sieviešu nodarbinātību, tostarp palielinājusi agrīnās bērnu aprūpes pakalpojumu (mazbērnu novietņu) pieejamību un publisku finansējumu bērnu aprūpes pakalpojumu pieejamību joprojām ir zema, jo īpaši lauku apvidos, un joprojām pastāv atšķirības piekļuvē pirmsskolas izglītībai. Gados vecāku darba ņēmēju dalība darba tirgū Polijā joprojām ir zema. Priekšlaicīgas pensionēšanās iespējas ir ievērojami samazinātas, bet ir nepieciešami papildu centieni, lai palielinātu gados vecāku cilvēku nodarbinātību un faktisko darba dzīves ilgumu. Īpašo pensiju shēmu kalnračiem un lauksaimniekiem reforma joprojām sagādā problēmas. Shēma lauksaimniekiem (KRUS) rada stimulus maziem lauksaimniekiem turpināt darbu lauksaimniecības nozarē, tādēļ rodas slēptais bezdarbs lauku apvidos un tiek stimulēta ēnu ekonomika. Uz kalnračiem joprojām attiecas privilēģijas attiecībā uz pensijas tiesībām un prasībām par minimālo darba stāžu. Abas pensiju shēmas negatīvi ietekmē nozaru un teritoriālo darbaspēka mobilitāti.
- (12) Polija ir to dalībvalstu vidū, kurās ir viszemākais pētniecības un attīstības izdevumu līmenis, un Polijā ir viens no zemākajiem plašas inovācijas rādītājiem. Privāto pētniecības un attīstības izdevumu līmenis ir īpaši zems. Zemais pētniecības un attīstības izdevumu līmenis ir saistīts ar uzņēmumu zemo aktivitāti pētniecības un inovācijas jomā un darījumdarbības vidi, kas nav pietiekami labvēlīga inovācijai. Inovācijas atbalsta sistēma Polijā ir bijusi tāda, kas izvairās no riska un balstās pārsvarā uz dotācijām, atbalstot tehnoloģiju absorbciju un nodošanu, bet būtiski neietekmējot patiesi jaunu inovāciju. Esošajiem nodokļu atvieglojumiem pētniecības un attīstības nozarē nav efektīvas ietekmes uz privātā sektora iekšējās pētniecības un attīstības veicināšanu, un tos izmanto vienīgi lieli uzņēmumi. Polijas uzņēmumi ir ļoti paļāvušies uz tehnoloģiju absorbciju. Lai gan tas ir bijis veiksmīgs risinājums, lai nodrošinātu produktivitātes pieaugumu un ekonomikas izaugsmi, Polijai tagad ir nepieciešama pāreja uz tādu modeli, kas būtu vairāk pielāgots vietējiem apstākļiem un balstīts uz inovāciju. Polijas uzņēmumu inovācijas spējas uzlabošana, saiknes starp zinātņi un rūpniecību uzlabošana un tādu mērķtiecīgu instrumentu izstrāde, kas būtu pielāgoti visam inovācijas ciklam, joprojām sagādā problēmas.
- (13) Vēl joprojām ir ļoti liels ieguvumu potenciāls no energoefektivitātes uzlabošanas visās Polijas ekonomikas jomās, un šādi ieguvumi varētu veicināt izaugsmi, uzlabot konkurētspēju un sekmēt Polijas energoatkarības mazināšanos. Iekšzemes enerģijas ražošanas jauda noveco, un elektroenerģijas tīkls joprojām ir pārslogots, taču tiek virzīts darbs ar projektiem, lai palielinātu starpsavienojumu jaudu ar kaimiņos esošām dalībvalstīm. Dabaszāģes tirgū galvenā problēma joprojām ir diversifikācijas un konkurences trūkums.
- (14) Polijas slikti attīstītā transporta un fiksētā platjoslas infrastruktūra joprojām ir būtisks izaugsmes kavēklis. Jo īpaši ir nepieciešami ievērojami ieguldījumi sliktā stāvoklī esošajā dzelzceļa tīklā, lai uzlabotu dzelzceļa nozares konkurētspēju un panāktu labāku līdzsvaru starp autotransportu un dzelzceļa transportu. Tikai aptuveni trešā daļa no kopumā aptuveni 20 000 km ekspluatācijā esošo dzelzceļa līniju ir labā tehniskā stāvoklī. Joprojām turpinās problēmas attiecībā uz dzelzceļa projektu savlaicīgu īstenošanu. Uzlabojot atkritumu apsaimniekošanu, var palielināt resursu izmantošanas efektivitāti.

- (15) Līgumu izpilde Polijā ir ilgstoša, un būvatļauju saņemšanas procedūra ir gara un apgrūtināta. Nodokļu saistību izpildes izmaksas ir augstas, un tā ir liela problēma darījumdarbības vidē. Polija ir guvusi ievērojamus panākumus, īstenojot vērienīgu reformu nolūkā atvieglot piekļuvi reglamentētām profesijām.
- (16) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir vispusīgi izanalizējusi Polijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un konverģences programmu. Vērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Polijā, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 6. ieteikumā.
- (17) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi konverģences programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā,

AR ŠO IESAKA Polijai laikposmā no 2014. gada līdz 2015. gadam rīkoties šādi.

1. Pastiprināt budžeta stratēģiju, lai līdz 2015. gadam nodrošinātu pārmērīgā budžeta deficīta novēršanu ilgtspējīgā veidā, panākot strukturālo korekciju centienu īstenošanu, kas noteikti Padomes ieteikumā saistībā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru. Pēc pārmērīgā budžeta deficīta novēršanas un līdz vidēja termiņa mērķa sasniegšanai turpināt ikgadējo strukturālo korekciju, par rādītāju nosakot 0,5 % no IKP. Fiskālās nelīdzsvarotības noturīgai koriģēšanai ir ticamā veidā jāīsteno vērienīgas strukturālās reformas, lai palielinātu pielāgošanās spējas un palielinātu izaugsmi un nodarbinātību. Šajā saistībā līdz minimumam ierobežot izaugsmi veicinošu ieguldījumu samazinājumus, precīzāk noteikt sociālās politikas mērķus, paaugstināt izdevumu efektivitāti un vispārējo efektivitāti veselības aprūpes nozarē, paplašināt nodokļu bāzi, piemēram, risinot jautājumu par samazināto PVN likmju plašo sistēmu, un uzlabot nodokļu saistību izpildi, jo īpaši palielinot nodokļu administrācijas efektivitāti. Izveidot neatkarīgu fiskālo padomi.
2. Stiprināt centienus, lai samazinātu jauniešu bezdarbu, jo īpaši turpinot uzlabot izglītības atbilstību darba tirgus vajadzībām, palielinot mācekļības un apmācību darbavietā pieejamību un stiprinot to jauniešu iesaistīšanu, kuri nav ne nodarbināti, ne iesaistīti izglītībā vai apmācībā un nav reģistrējušies valsts nodarbinātības dienestā, un izglītības iestāžu un darba devēju sadarbību saskaņā ar garantijas jauniešiem mērķiem. Palielināt pieaugušo līdzdalību mūžizglītībā, lai pielāgotu prasmju piedāvājumu pieprasījumam. Vērsties pret darba tirgus segmentāciju, pastiprinot centienus nodrošināt labāku pāreju no darba uz noteiktu laiku uz pastāvīgu darbu, un samazinot civiltiesisku līgumu pārmērīgu izmantošanu.
3. Turpināt centienus palielināt sieviešu dalību darba tirgū, jo īpaši veicot turpmākus pasākumus nolūkā palielināt tādas kvalitatīvas bērnu aprūpes un pirmsskolas izglītības pieejamību, kuru vecāki var atļauties, un nodrošinot stabili finansējumu. Iekļaut lauksaimniekus vispārējā pensiju shēmā, sākot ar to, ka tiktu paātrināta lauksaimnieku ienākumu novērtēšanas un reģistrēšanas sistēmas izveide. Pakāpeniski pārtraukt īpašo pensiju sistēmu kalnračiem, lai viņus integrētu vispārējā shēmā. Nostiprināt vispārējo pensiju reformu, pastiprinot centienus nolūkā veicināt gados vecāku cilvēku nodarbināmību, lai palielinātu izstāšanās no darba tirgus vecumu.
4. Uzlabot nodokļu stimulu efektivitāti pētniecības un attīstības veicināšanā privātajā sektorā, kas papildinātu centienus stiprināt saiknes starp pētniecības, inovācijas un rūpniecības politiku, un mērķtiecīgāk izmantot esošos instrumentus inovācijas cikla dažādos posmos.

⁽¹⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktu.

5. Atjaunot un paplašināt enerģijas ražošanas jaudu un uzlabot efektivitāti visā energoapgādes ķēdē. Paātrināt un paplašināt elektroenerģijas tīkla – tostarp pārrobežu starpsavienojumu ar kaimiņos esošām dalībvalstīm – izveidi un izveidot gāzes starpsavienojumu ar Lietuvu. Nodrošināt dzelzceļa ieguldījumu projektu efektīvu īstenošanu bez turpmākas kavēšanās un uzlabot administratīvās spējas šajā nozarē. Pastiprināt centienus, lai palielinātu fiksēto platjoslas tīkla pārklājumu. Uzlabot atkritumu apsaimniekošanu.
6. Veikt turpmākus pasākumus, lai uzlabotu darījumdarbības vidi, vienkāršojot līgumu izpildi un prasības būvatļauju saņemšanai. Pastiprināt centienus, lai samazinātu izmaksas un laiku, kas uzņēmumiem nepieciešams nodokļu saistību izpildei. Pabeigt pašreizējo reformu, kuras mērķis ir atvieglot piekļuvi reglamentētām profesijām.

Briselē, 2014. gada 8. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
P. C. PADOAN

PADOMES IETEIKUMS**(2014. gada 8. jūlijs)****par Portugāles 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Portugāles 2014. gada stabilitātes programmu**

(2014/C 247/20)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tā 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropas Padomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropas Padome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju "Eiropa 2020", kas balstīta uz ciešāku ekonomikas politikas koordināciju, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās nepieciešams rīkoties, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējās ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014.g.), un 2010. gada 21. oktobrī tā pieņēma pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽²⁾, kas kopā veido "integrētās pamatnostādnes". Dalībvalstis tika aicinātas integrētās pamatnostādnes ņemt vērā savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības paktu, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, kurš izmanto visas iespējamās sviras, instrumentus un politikas jomas. Viņi pieņēma lēmumu par rīcību, kas jāveic dalībvalstu līmenī, jo īpaši paužot ciešu apņemšanos sasniegt stratēģijas "Eiropa 2020" mērķus un īstenot konkrētām valstīm adresētos ieteikumus.
- (4) Saskaņā ar Padomes Īstenošanas lēmuma 2011/344/ES⁽³⁾ 1. panta 2. punktu Portugālei līdz 2014. gada 17. maijam tika piemērota makroekonomikas korekciju programma, kurā noteikts, ka finansiālais

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ Paliek spēkā 2014. gadā ar Padomes Lēmumu 2014/322/ES (2014. gada 6. maijs) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm 2014. gadam (OV L 165, 4.6.2014, 49. lpp.).

⁽³⁾ Padomes Īstenošanas lēmums 2011/344/ES (2011. gada 30. maijs) par Savienības finanšu palīdzības piešķiršanu Portugālei (OV L 159, 17.6.2011, 88. lpp).

atbalsts būs pieejams trīs gadus. Padome 2014. gada 23. aprīlī nolēma⁽¹⁾ par sešām nedēļām pagarināt finansiālā atbalsta termiņu, lai varētu vispusīgi un padziļināti izvērtēt atbilstību programmas nosacījumiem un pienācīgi izmaksāt pēdējo aizdevuma daļu. Atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 472/2013⁽²⁾ 12. pantam Portugālei programmas darbības laikā tādējādi nepiemēroja Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada uzraudzību un izvērtēšanu. Tā kā Portugāle programmā vairs nepiedalās, tā būtu pilnībā jāintegrē Eiropas pusgadā.

- (5) Komisija 2013. gada 13. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, kas iezīmē 2014. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. 2013. gada 13. novembrī Komisija, balstoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011⁽³⁾, pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu.
- (6) Eiropas Padome 2013. gada 20. decembrī apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra, ka jāisteno diferencēta un izaugsmei labvēlīga fiskālā konsolidācija, jāatjauno normāli kredītēšanas nosacījumi ekonomikā, jāveicina izaugsme un konkurētspēja, jārisina bezdarba jautājums, jānovērš krīzes sociālās sekas un jāmodernizē valsts pārvalde.
- (7) Atbilstīgi Regulai (ES) Nr. 472/2013 Portugāle uz makroekonomikas korekciju programmas darbības laiku bija atbrīvota no pienākuma iesniegt savu valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. 2014. gada 30. aprīlī tā tomēr iesniedza atjauninātu fiskālo stratēģiju un valdības vēstuli, kurā izklāstīts aktualizēts pārskats par virzību uz stratēģijas "Eiropa 2020" mērķiem. Valdība 2014. gada 17. maijā dokumentā "Ceļš uz izaugsmi. Vidēja termiņa reformu stratēģija Portugālei" iepazīstināja ar savu pašreizējo reformu programmu un jaunām iniciatīvām, kuru mērķis ir ilgtspējīga izaugsme.
- (8) 2014. gada fiskālajā stratēģijā izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir līdz 2015. gadam ilgtspējīgi izlabot pārmērīgo budžeta deficītu un līdz 2017. gadam sasniegt vidējā termiņa mērķi. Stratēģija atbilstoši 2013. gada 21. jūnija lēmumam par pārmērīga budžeta deficīta procedūru paredz un 12. pārskats par makroekonomikas korekciju programmu to vēlreiz apstiprina, ka 2014. gadā valdības deficīts jāsamazina līdz 4,0 % no IKP un līdz 2015. gadam tas jāsamazina vēl – līdz 2,5 % no IKP. Tomēr 2014. gada 30. maijā Konstitucionālā tiesa atcēla konsolidācijas pasākumus, kuru ietekme uz budžeta rezultātiem 2014. gadā tika aplēsta aptuveni 0,4 % apmērā no IKP un kuriem, iespējams, būtu sekas 2015. gadā. Lai sasniegtu kopīgi izvirzītos mērķus, valdībai tā vietā būs jāievieš līdzvērtīgi pasākumi. Tomēr tiek gaidīti vēl divi Konstitucionālās tiesas spriedumi, tāpēc nav pilnībā iespējams noteikt īstenojamo pasākumu apmēru. Laika ir maz, iespējams, valdībai būs jāisteno pasākumi, īpaši ieņēmumu pusē, kas izaugsmei nebūs tik labvēlīgi. Laikposmam pēc 2015. gada stratēģijā apstiprināts uzdevums līdz 2017. gadam sasniegt vidējā termiņa mērķi, 2016. gadā veikt strukturālo konsolidāciju par 0,5 % no IKP un panākt, ka 2017. gadā strukturālais deficīts ir 0,5 %. Saskaņā ar stratēģiju vispārējās valdības bruto parāds 2014. gadā sasniegs maksimālo līmeni, proti, apmēram 130,2 % no IKP, un no 2015. gada tas sāks pakāpeniski samazināties. Stratēģijas budžeta plāna pamatā esošais makroekonomikas scenārijs atbilst Komisijas pavasara prognozei, un to izvērtēja Publisko finanšu padome. Pēc konstitucionālās tiesas nolēmuma fiskālā stratēģija 2014. gadā būs jāpārskata, lai sasniegtu deficīta mērķi – 4 % no IKP. Tomēr saglabājas ar mērķi saistīti riski, jo īpaši juridiskās nenoteiktības dēļ un tādu darbību statistiskās ietekmes dēļ, kas vērstas uz dažu valsts uzņēmumu parāda efektīvāku pārvaldīšanu.

(1) Padomes Īstenošanas lēmums 2014/234/ES (2014. gada 23. aprīlis), ar ko groza Īstenošanas lēmumu 2011/344/ES (2011. gada 30. maijs) par Savienības finanšu palīdzības piešķiršanu Portugālei (OV L 125, 26.4.2014, 75. lpp.).

(2) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 472/2013 (2013. gada 21. maijs) par to eurozonas dalībvalstu ekonomiskās un budžeta uzraudzības pastiprināšanu, kurās ir vai kurām draud nopietnas finanšu stabilitātes grūtības (OV L 140, 27.5.2013, 1. lpp.).

(3) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību (OV L 306, 23.11.2011, 25. lpp.).

2015. gada budžeta korekciju pamatā ir fiskālās konsolidācijas pasākumi, kas sasniedz 0,8 % no IKP un kas ir pietiekami, lai īstenotu mērķi – 2,5 % no IKP. Pamatojoties uz valdības fiskālās stratēģijas izvērtējumu un Komisijas prognozēm, Padome atbilstoši Regulai (EK) Nr. 1466/97 uzskata, ka stratēģijas mērķi ir saderīgi ar Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām.

- (9) Ir vajadzīgs nostiprināt fiskālo konsolidāciju ar turpmākām publisko finanšu pārvaldības sistēmas reformām. Proti, neraugoties uz makroekonomikas korekciju programmā sasniegto, nepieciešams pabeigt vispusīgu Budžeta pamatlikuma reformu un vēl vairāk censties nodrošināt stingru izdevumu kontroli, īstenojot Saistību kontroles likumu, un publiskajā sektorā novērst kavēto maksājumu vēl lielāku uzkrāšanos. Izšķiroša nozīme būs nepārtrauktai valsts uzņēmumu pārstrukturēšanai, kas nodrošina uzņēmumu finanšu ilgtspēju un stingri kontrolē pensiju un veselības aprūpes izdevumus. Ieņēmumu daļā ir iespējams veidot izaugsmei labvēlīgu nodokļu sistēmu un vēl vairāk uzlabot nodokļu saistību izpildi.
- (10) Portugālei ir jārisina ar bezdarbu saistītās problēmas, jo tas joprojām ir ļoti liels (īpaši jauniešu vidū), kaut arī nesen mazinājies. 2013. gadā bezdarba līmenis bija 16,4 % un jauniešu bezdarba līmenis – 38,1 %, kas ir krietni virs vidējā līmeņa ES, tāpat kā to jauniešu procents, kas nemācās, ir bez darba vai nav apmācībā. Kopš ekonomikas krīzes sākuma nodarbinātība vecuma grupā no 20 līdz 64 gadiem, kas Portugālē tradicionāli ir augsta, strauji samazinājās no 73,1 % 2008. gadā līdz 65,6 % 2013. gadā. Atbilstoši shēmas “Garantija jauniešiem” mērķiem svarīgākie uzdevumi, kas saistīti ar jauniešu bezdarbu, ir nodibināt kontaktu ar neregistrētajiem jauniešiem un izglītību un apmācību labāk pielāgot darba tirgus vajadzībām. Atbilstīgi makroekonomikas korekciju programmai Portugāle ir īstenojusi plašas darba tirgus reformas, kuru mērķis ir mīkstināt ļoti stingros nodarbinātības aizsardzības likumus, veidot elastīgākus algu veidošanas mehānismus un uzlabot valsts nodarbinātības pakalpojumus un aktivizācijas politiku. Vēl jo īpaši risināmi tādi jautājumi kā darba tirgus segmentācija un darba algu elastīgāka piemērošanās ekonomikas apstākļiem. Ja tiktu neatkarīgi novērtētas darba aizsardzības sistēmas reformas, tad varētu noteikt, kā tās ietekmējušas darba vietu radīšanu, nestabilitāti, vispārīgās darbaspēka izmaksas un tiesā par atlaišanu iesniegto prasību skaitu un to iznākumu. Lai arī bijuši centieni mazināt negatīvo sociālo ietekmi, ekonomikas pielāgošana, kas pēc krīzes bija nepieciešama, negatīvi skārusi nabadzības mazināšanos.
- (11) Portugāle ir veikusi būtiskas savas izglītības sistēmas reformas, īstenojot vairākus pasākumus cīņai ar atbilstību, un uzlabojusi augstākās izglītības iegūšanas līmeņa rādītāju un atbilstību pieprasījumam un piedāvājumam darba tirgū. Tomēr ir ļoti svarīgi, lai finansējums tiktu izmantots pilnībā un efektīvi. Tas nozīmē, ka vēl nepieciešams mazināt prasmju neatbilstību, piemēram, ar kvalitatīvāku un pievilcīgāku profesionālo izglītību un apmācību (ieskaitot duālo profesionālo izglītību un apmācību), ar ciešāku darba devēja iesaistīšanu programmu izstrādē un ar adekvātu praksi un mācekļību. Bez tam nepieciešams otrā un trešā līmeņa studentiem efektīvi piedāvāt profesionālās orientācijas un konsultācijas pakalpojumus atbilstoši darba tirgus vajadzībām un vajadzīgo prasmju prognozēm un veidot ciešāku kontaktu ar darījumdarbības jomu.
- (12) Pildot makroekonomikas korekciju programmu, Portugāle ir spērusi būtiskus soļus, lai uzlabotu banku nozares pašu kapitālu un nostiprinātu tās uzraudzību un neregulējumu. Tomēr vēl ir būtiski uzdevumi, kas uzmanīgi jānovēro un jāpārvalda; viens no tiem ir Portugāles banku pelnītspēja. Dati par 2014. gada pirmo ceturksni rāda, ka dažas no palīdzību saņēmušajām bankām reģistrējušas pozitīvus rezultātus. Lielas grūtības joprojām sagādā aktīvu kvalitāte – saskaņā ar 2013. gada beigās pieejamiem datiem vērtības samazināšanās aizvien ir augstā līmenī (aptuveni 6 % no kopējiem bruto aizdevumiem), un ir daudz ienākumus nenesošu aizdevumu (10,6 %), jo īpaši uzņēmumu segmentā (virs 16 %). Portugāle ir pieņēmusi

vairākus pasākumus, kas atvieglo aizdevuma piešķiršanu dzīvotspējīgiem uzņēmumiem, taču finansēšanas nosacījumi ir sarežģīti, īpaši MVU, un uzņēmumu sektoram joprojām nav daudz finansēšanas alternatīvu kā tikai banku piešķirts finansējums. Salīdzinājumā ar 2012. gadu 2013. gadā par 4,8 % samazinājās nesen piešķirti aizdevumi MVU. Kopš 2013. gada nedaudz samazinājusies vidējā procentu likme par jauniem aizdevumiem Portugāles uzņēmumiem, tomēr tā vēl arvien būtiski pārsniedz vidējo likmi eurozonā. Tā kā uzņēmumiem ir liels parādu slogs un nepieciešams samazināt aizņemto līdzekļu īpatsvaru banku nozarē, bankām ir ierobežotas iespējas par samērīgām izmaksām piešķirt kredītu dzīvotspējīgiem uzņēmumiem.

- (13) Lai nodrošinātu enerģētikas nozares efektivitāti un ilgtspēju un samazinātu enerģijas izmaksas tautsaimniecībā, makroekonomikas korekciju programmā ir pieņemtas divas pasākumu paketes. Enerģētikas nozarē vēl vairāk jāsamazina procenti un jārisina lielā un pieaugošā tarifu parāda jautājums. Tādēļ Portugāle nesen izsludināja trešo pasākumu paketi, kuros ietilpst īpašas enerģētikas nozares operatoriem piemērotas 2014. gada nodevas pagarinājums līdz 2015. gadam. Bez tam ir tādi risināmi jautājumi kā enerģētikas tīklu pārrobežu integrācijas uzlabošana un elektroenerģijas un gāzes starpsavienojumu projektu īstenošanas paātrināšana, un šiem jautājumiem nepieciešami turpmāki mērķtiecīgi pasākumi, lai izbeigtu Ibērijas pussalas izolāciju no ES enerģijas tirgus. Programmas ietvaros ir gūti panākumi transporta nozarē, jo īpaši uzlabota Portugāles ostu konkurētspēja, novēršot trūkumus un neatbilstību, izstrādāts vispusīgs ilgtermiņa transporta plāns un pilnveidota normatīvā bāze. Tomēr vēl nepieciešami papildu pasākumi, lai īstenotu vispusīgo ilgtermiņa transporta plānu un ostu reformas rīcības plānu. Tāpat nepieciešama rīcība, lai nodrošinātu transporta regulatora neatkarību un darbības un valsts uzņēmumu finansiālo ilgtspēju nozarē un veicinātu dzelzceļa pārvadājumu efektivitāti un konkurenci.
- (14) Pilsētas īres tirgū ir īstenota radikāla reforma, kuras mērķis ir panākt lielāku dinamiku mājokļu tirgū, piemēram, labāk līdzsvarojot īpašnieku un īrnieku tiesības un pienākumus, ieviešot elastīgākus līguma termiņa izvēles nosacījumus un stimulus renovācijas veikšanai. Vēl jāiegulda darbs, lai šīs reformas ietekmi novērtētu vispusīgi, izmantojot datus par galvenajiem tirgus dalībniekiem un ēnu ekonomiku Portugāles īres tirgū. Portugāle ar ievērojamiem panākumiem ir nostiprinājusi savu darījumdarbības vidi, jo īpaši sekmējot labvēlīgākus pamatnosacījumus, veicinot darījumdarbības garu un pilnveidojot maksātspējas procedūras grūtībās nonākušiem uzņēmumiem. Tagad uzmanība būtu jāpievērš īstenošanai. Ir pavirzījusies uz priekšu administratīvās un licencēšanas kārtības vienkāršošana, bet joprojām nepieciešams pabeigt virkni pasākumu. Vēl jāiegulda centieni novērst šķēršļus, kas aizkavē konkurenci pakalpojumu nozarē (jo īpaši pieņemot nozares grozījumus) un profesionālo pakalpojumu nozarē, pieņemot tiesību aktus par atlikušajām profesionālajām organizācijām. Kas attiecas uz regulēšanu un konkurenci, lai nodrošinātu nacionālā pakalpojumu regulatora un konkurences padomes neatkarību un autonomiju, nepieciešami turpinājuma pasākumi. Publiskā sektora iestāžu maksājumi joprojām tiek veikti ar ievērojamu kavēšanos.
- (15) Makroekonomikas korekciju programmā ir gūti panākumi valsts pārvaldes (nodarbinātības, atļūdzināšanas, darba apstākļu, organizācijas efektivitātes un pakalpojumu kvalitātes jautājumos) racionalizēšanā un modernizēšanā. Taču vēl jāpabeidz daži no plānotajiem reformas pasākumiem un jāuzlabo pārredzamība. Lai gan tiesu sistēmas efektivitātes celšanā sasniegts daudz, jāveic papildu uzlabojumi, jo īpaši attiecībā uz tiesvedības ilgumu, lietu pabeigšanas koeficientu, neizskatīto lietu skaitu un uzraudzības un novērtēšanas procesu.
- (16) Komisijas veiktā analīze liek tai secināt, ka makroekonomikas korekciju programmas veiksmīga īstenošana bija ļoti svarīga, lai tiktu galā ar ekonomikas un finanšu risku un mazinātu nelīdzsvarotību. Programmas ietvaros Portugāle ir īstenojusi plašas nopietnas strukturālās reformas, kurām jau pamanāmi rezultāti, proti, radusies lielāka konkurētspēja un atsākusies ekonomikas izaugsme, tomēr vēl jāstrādā, lai novērtētu, kā tās ietekmējušas ekonomikas darbību. Tādējādi liela nozīme ir nepārtrauktai visu īstenoto reformu uzraudzībai, lai novērtētu, vai tās sekmē konkurētspējas, ražošanas un nodarbinātības kāpumu.

- (17) Pēc makroekonomikas korekciju programmas beigām, kas tiks juridiski pabeigta 2014. gada 28. jūnijā, Portugāle tiks no jauna pilnībā integrēta Eiropas pusgadā, tāpēc Komisija uz šī pamata ir novērtējusi Portugāles iesniegtos dokumentus. Tā ir ņēmusi vērā ne tikai to lietderību ilgtspējīgai fiskālajai un sociālekonomiskajai politikai Portugālē, bet arī to atbilstību ES noteikumiem un norādījumiem, ņemot vērā vajadzību nostiprināt Savienības vispārējo ekonomisko pārvaldību, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Tās ieteikumi Portugālei saistībā ar Eiropas pusgadu ir sniegti 1. līdz 8. ieteikumā.
- (18) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valdības fiskālo stratēģiju, un tās atzinums⁽¹⁾ ir jo īpaši atspoguļots 1. ieteikumā. Minētie ieteikumi tika sagatavoti pēc pabeigtās makroekonomisko korekciju programmas, un tādējādi tie izmanto programmas panākumus, lai nodrošinātu tās ilgtspējīgu īstenošanu.
- (19) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir arī veikusi analīzi par visas eurozonas ekonomikas politiku. Pamatojoties uz to, Padome ir sniegusi konkrētus ieteikumus, kas adresēti dalībvalstīm, kuru valūta ir euro⁽²⁾. Portugālei kā valstij, kuras valūta ir euro, būtu jānodrošina pilnīga un savlaicīga minēto ieteikumu īstenošana,

AR ŠO IESAKA Portugālei laikposmā no 2014. līdz 2015. gadam rīkoties šādi.

1. Īstenot nepieciešamos fiskālās konsolidācijas pasākumus 2014. gadam, lai sasniegtu fiskālos mērķus un novērstu jaunu kavēto maksājumu uzkrāšanos. Īstenot pārskatīto 2015. gada budžeta stratēģiju, lai deficīts sasniegtu 2,5 % no IKP atbilstīgi ieteikumā par pārmērīgu budžeta deficīta procedūru nospraustajam mērķim, vienlaikus panākot nepieciešamo strukturālo korekciju. Iespējami drīz aizstāt konsolidācijas pasākumus, kurus Konstitucionālā tiesa atzinusi par pretkonstitucionāliem, ar līdzvērtīgiem tāda paša mēroga pasākumiem. Pārmērīga budžeta deficīta korekcijai jābūt ilgtspējīgai un jāatbalsta izaugsme, bet vienreizēji/pagaidu pasākumi izmantojami ierobežoti. Kad pārmērīgs budžeta deficīts būs novērsts, turpināt ielānoto gada strukturālo korekciju, kas vērsta uz vidēja termiņa mērķi, atbilstīgi prasībai par gada strukturālo korekciju, kura ir vismaz 0,5 % no IKP (vai lielāka labākos laikos), un, lai augsto vispārējā parāda attiecību ievirzītu ilgtspējīgā gultnē, nodrošināt parāda noteikuma ievērošanu. Noteikt, ka prioritāte ir fiskālā konsolidācija, kas balstīta uz izdevumiem, un vēl vairāk palielināt publiskā sektora izdevumu efektivitāti un kvalitāti. Cieši kontrolēt centrālās, reģionālās un vietējās pārvaldes izdevumus. Turpināt valsts uzņēmumu pārstrukturēšanu. Līdz 2014. gada beigām kā daļu no pašreizējās pensiju reformas izstrādāt jaunus visaptverošus pasākumus ar mērķi uzlabot pensiju sistēmas ilgtspēju vidējā termiņā. Kontrolēt veselības apdrošināšanas izdevumu palielināšanos un virzīt slimnicu reformu. Pārskatīt nodokļu sistēmu un padarīt to labvēlīgāku izaugsmei. Turpināt uzlabot nodokļu saistību izpildi un cīnīties ar nodokļu nemaksāšanu, palielinot nodokļu administrācijas efektivitāti. Nostiprināt publiskās finanšu pārvaldības sistēmu, līdz 2014. gada beigām bez kavēšanās pabeidzot un īstenojot vispusīgu Budžeta pamatlikuma reformu. Nodrošināt, ka tiek stingri ievērots Saistību kontroles likums. No 2015. gada publiskajā sektorā efektīvi ieviest vienotu algu skalu un vienotu piemaksu skalu.
2. Gādāt, lai minimālās algas attīstība būtu saderībā ar nodarbinātības un konkurētspējas veicināšanas mērķiem. Nodrošināt tādu algu veidošanas sistēmu, kas veicina algu saskaņošanu ar ražīgumu nozares un/vai uzņēmuma līmenī. Konsultējoties ar sociālajiem partneriem un saskaņā ar valsts praksi, izskatīt iespēju veikt, uz savstarpējas vienošanās pamata uzņēmuma līmenī, kolektīvo līgumu pagaidu apturēšanu. Līdz 2014. gada septembrim iesniegt priekšlikumus par uz savstarpējas vienošanās pamata uzņēmuma līmenī veiktu kolektīvo līgumu apturēšanu un par kolektīvo līgumu pagarināšanas pārskatīšanu.

⁽¹⁾ Atbilstīgi Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktam.

⁽²⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 141 lpp.

3. Līdz 2015. gada martam iesniegt darba aizsardzības sistēmas jaunāko reformu neatkarīgu novērtējumu un rīcības plānu iespējamām turpmākām reformām, kas risinātu darba tirgus segmentācijas jautājumu. Turpināt pašreizējo aktīvās darba tirgus politikas un valsts nodarbinātības pakalpojumu reformu, kuras mērķis ir celt nodarbinātības un ekonomiski aktīva darbaspēka līmeni, jo īpaši ar labāku konsultēšanu darba jautājumos/palīdzību darba meklējumos un aktivizācijas/sankciju sistēmām, lai mazinātu ilgtermiņa bezdarbu un iekļautu no darba tirgus attālinātās personas. Atbilstoši shēmas "Garantija jauniešiem" mērķiem risināt lielo jauniešu bezdarba problēmu, jo īpaši efektīvi prognozējot vajadzīgās prasmes un nodibinot kontaktu ar neregistrētajiem jauniešiem. Nodrošināt adekvātu sociālās palīdzības segumu, tostarp minimālo ienākumu shēmu, tajā pašā laikā gādājot par efektīvu atbalsta saņēmēju aktivizāciju.
4. Pilnveidot izglītības sistēmas kvalitāti un nozīmi ar darba tirgus vajadzībām, lai mazinātu atbirumu un risinātu mācību mazo sasniegumu jautājumu. Izglītības nozarē nodrošināt efektīvus publiskā sektora izdevumus un mazināt prasmju neatbilstību, kā arī veidot kvalitatīvāku un atraktīvāku profesionālo izglītību un apmācību un sekmēt sadarbību ar darījumdarbības nozari. Uzlabot sadarbību starp sabiedriskajām pētniecības iestādēm un uzņēmumiem un sekmēt zināšanu pārnesi.
5. Uzraudzīt banku likviditāti un potenciālo kapitāla samazinājumu, ieskaitot tematiskās inspekcijas uz vietas un spriedzes testus. Novērtēt banku atveseļošanas plānus un, ja nepieciešams, pilnveidot vērtēšanas kārtību. Īstenot vispusīgu stratēģiju uzņēmuma parāda sloga mazināšanai un pastiprināt centienus, kas vajadzīgi, lai paplašinātu finansēšanas alternatīvu loku, kas paredzētas arī uzņēmuma darbības sākumposmam, veidojot efektīvākus parāda pārstrukturēšanas instrumentus (īpaši PER un SIREVE) dzīvotspējīgiem uzņēmumiem, stimulējot bankas un debitorus iesaistīties agrīnā pārstrukturēšanā un uzlabot finansējuma pieejamību, izmantojot kapitāla tirgu. Nodrošināt, ka ar apzināto pasākumu palīdzību finansējums tiek novirzīts uz ekonomikas produktīvajām nozarēm, tostarp dzīvotspējīgiem MVU, vienlaicīgi neradot riskus publiskajām finansēm un finanšu stabilitātei. Līdz 2014. gada septembra beigām īstenot agrīnās brīdināšanas sistēmu, galvenokārt uzraudzības mērķiem, lai apzinātu uzņēmumus, tostarp MVU, ar augstu saistību neizpildes varbūtību sakarā ar pārmērīgu parādu līmeni un kura var netiešā veidā veicināt agrīnu uzņēmuma parādu pārstrukturēšanu.
6. Enerģētikas nozarē īstenot otro un trešo pasākumu paketi, kuru mērķis ir enerģijas izmaksu samazināšana tautsaimniecībā, vienlaikus līdz 2020. gadam dzēšot elektroenerģijas tarifa parādu, un rūpīgi uzraudzīt īstenošanu. Uzlabot enerģētikas tīklu pārrobežu integrāciju un paātrināt elektroenerģijas un gāzes starpsavienojumu projektu īstenošanu. Īstenot vispusīgu ilgtermiņa transporta plānu un ostas reformu laika grafiku. Pabeigt transporta koncesijas attiecībā uz Lisabonas un Oporto pilsētas teritoriju. Nodrošināt, lai pašreizējo ostu koncesiju pārskatīšana un jaunās atļauju izsniegšanas shēmas būtu vērstas uz sniegumu un atbilstu iekšējā tirgus principiem, jo īpaši iepirkuma noteikumiem. Nodrošināt, ka valsts transporta regulatora iestāde (AMT) ir pilnībā neatkarīga un līdz 2014. gada septembra beigām tā sāk darbību. Nodrošināt transporta nozares valsts uzņēmumu finansiālo ilgtspēju. Celt efektivitāti un konkurenci dzelzceļa nozarē, īstenojot CP Carga konkurētspējas plānu pēc tam, kad notikusi kravas ostas nodošana, vienlaicīgi nodrošinot pārvaldības neatkarību valsts infrastruktūru pārvaldītājiem un dzelzceļa uzņēmumiem.
7. Turpināt mājokļu tirgus novērtējuma uzlabošanu, ieskaitot sistēmiskākas uzraudzības un ziņošanas izveidošanu līdz 2014. gada beigām, un nākt klajā ar vispusīgu pārskatu par ēnu ekonomiku minētajā tirgū. Centies vēl vairāk apzināt normatīvā sloga apmērus tā, lai līdz 2015. gada martam tiktu iekļautas vēl atlikušās jomas. Līdz 2014. gada septembra beigām pieņemt un īstenot atlikušos licencēšanas lēmumus un nozares grozījumus. Līdz 2014. gada septembra beigām likvidēt profesionālo pakalpojumu nozarē atlikušos ierobežojumus un apstiprināt grozītos profesionālo organizāciju statusus, kuri vēl nav pieņemti makroekonomikas korekciju programmā. Novērst publiskā sektora maksājumu kavējumus. Nodrošināt pienācīgus resursus valsts regulatoriem un konkurences padomei.

8. Turpināt centrālās, reģionālās un vietējās valsts pārvaldes racionalizāciju un modernizāciju. Īstenot reformas, kas veido efektīvāku tiesu sistēmu un palielina pārredzamību. Ieguldīt lielākus centienus makroekonomikas korekciju programmā veikto reformu, kā arī iepianoto un turpmāko reformu, īstenošanas novērtēšanā. Konkrētāk, likumdošanas procesā integrēt obligātus sistēmiskus *ex ante* un *ex post* novērtējumus. Izveidot centralizētu vērtēšanas daļu, kas neatkarīgi darbojas valdības līmenī un reizi sešos mēnešos vērtē minēto reformu īstenošanu un par to sniedz pārskatus, ieskaitot *ex ante* ietekmes novērtējumu, un, ja nepieciešams, nosaka koriģējošus pasākumus.

Briselē, 2014. gada 8. jūlijā

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

P. C. PADOAN

PADOMES IETEIKUMS**(2014. gada 8. jūlijs)****par Rumānijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Rumānijas 2014. gada konverģences programmu**

(2014/C 247/21)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu nodarbinātības un izaugsmes stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.), un 2010. gada 21. oktobrī tā pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽²⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības paktu, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politikas jomas. Viņi pieņēma lēmumu par dalībvalstu līmenī veicamo rīcību, jo īpaši paužot pilnīgu apņemšanos sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētai valstij adresētos ieteikumus.
- (4) Padome 2013. gada 9. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽³⁾ par Rumānijas 2013. gada valsts reformu programmu un sniedza atzinumu par Rumānijas konverģences programmu 2012.–2016. gadam.
- (5) Komisija 2013. gada 13. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, iezīmējot 2014. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. 2013. gada 13. novembrī Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ Paliek spēkā 2014. gadā ar Padomes Lēmumu 2014/322/ES (2014. gada 6. maijs) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm 2014. gadam (OV L 165, 4.6.2014., 49. lpp.).

⁽³⁾ OV C 217, 30.7.2013., 67. lpp.

- (6) Eiropadome 2013. gada 20. decembrī apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra vajadzību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdevumu nosacījumus ekonomikai, sekmēt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu, novērst krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.
- (7) Rumānija 2014. gada 6. maijā iesniedza savu 2014. gada valsts reformu programmu un 2014. gada 5. maijā – 2014. gada konverģences programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (8) Padome 2013. gada 22. oktobrī pieņēma Lēmumu 2013/531/ES⁽¹⁾ par vidēja termiņa finansiālās palīdzības sniegšanu Rumānijai līdz pat 2 miljardu euro apmērā līdz 2015. gada septembrim. Vidēja termiņa finansiālā palīdzība Rumānijai piesardzības pasākumu veidā dalībvalstīm, kuras nav eurozonas dalībnieces, paredzētā maksājumu bilances mehānisma ietvaros tika uzskatīta par piemērotu saistībā ar nestabilu kapitāla plūsmu, kas jo īpaši skar jaunietekmes tirgus, riskiem makroekonomiskajam scenārijam un vēl aizvien vajajām vietām banku nozarē. Kaut arī pašreizējos tirgus apstākļos Rumānija neplāno pieprasīt maksājumu daļu izmaksu, sagaidāms, ka palīdzība piesardzības pasākumu veidā palīdzēs konsolidēt makroekonomisko, budžeta un finanšu stabilitāti un, īstenojot strukturālās reformas, palielinās ekonomikas izturētspēju un izaugsmes potenciālu. 2013. gada 6. novembra saprašanās memorands un tā turpmākie pielikumi, kuros minēti nosacījumi, kas izpildāmi saskaņā ar ES palīdzību piesardzības pasākumu veidā, papildina un atbalsta Eiropas pusgada ietvaros konkrētai valstij adresētos ieteikumus. ES palīdzība piesardzības pasākumu veidā būs atkarīga no visaptverošas ekonomikas politikas programmas īstenošanas, īpašu uzmanību vēršot uz strukturālo reformu pasākumiem, tostarp tiem konkrētai valstij adresētajiem ieteikumiem, kuri attiecas uz administratīvo kapacitāti, produktu tirgus reformām, darījumdarbības vidi, darba tirgiem, pensijām, valsts uzņēmumiem un veselības aprūpi. Šī programma neatbrīvo valdību no tā, ka tai pilnībā jāīsteno visi valstij adresētie ieteikumi. Saprašanās memoranda un konkrētai valstij adresēto ieteikumu īstenošanai nepieciešamā prioritāšu noteikšana, īstenošana un koordinēšana būtu jāveic tur, kur tiek pieņemti prioritārie lēmumi, un tas būtu jādarbā saskaņotā veidā.
- (9) 2014. gada konverģences programmā izklāstītais budžeta stratēģijas mērķis ir panākt, lai 2015. gadā tiktu sasniegts vidēja termiņa mērķis, proti, strukturālais deficīts 1 % apmērā no IKP, kas atspoguļo Stabilitātes un izaugsmes akta prasības, un lai pēc tam šis mērķis arī tiktu saglabāts. Rumānija 2014. gadā izmanto īslaicīgas novirzes no korekcijas virzībā uz vidēja termiņa mērķi iespēju, kāda ir atļauta kopīgi finansētiem projektiem. Īslaicīga novirze ir jākompensē 2015. gadā. Konverģences programmā paredzēta (pārreķinātās) strukturālās bilances stabilizēšana 2014. gadā un uzlabojums par 0,8 % no IKP 2015. gadā. Paredzēts, ka izdevumi palielināsies atbilstoši izdevumu robežlielumam 2014. un 2015. gadā. Paredzēts, ka parāda attiecība pret IKP 2015. gadā sasniegs 40 %, savukārt 2016.–2017. gadā samazināsies. Kopumā konverģences programmā izklāstītā budžeta stratēģija atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomiskais scenārijs ir ticams. Tas kopumā atbilst Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognozei. Taču potenciālā IKP aplēse, kas ir konverģences programmas pamatā, ir nedaudz augstāka, galvenokārt ņemot vērā optimistiskāku darba tirgus prognozi. Saistībā ar izdevumu kontroli un zemāku nodokļu iekasēšanu, nekā tika paredzēts, attiecībā uz 2014. gada budžeta plāniem pastāv negatīvie riski. Turklāt 2015. gadā un pēc tam ierosinātā fiskālā plāna pamatā esošie pasākumi vēl nav konkrēti norādīti.

Saskaņā ar Komisijas prognozi neatkarīgi no strukturālās bilances nelielas pasliktināšanās 2014. gadā Rumānija ievēro Stabilitātes un izaugsmes paktā noteiktās prasības 2014. gadā, ņemot vērā īslaicīgu novirzi, kāda ir atļauta kopīgi finansētajiem projektiem. Attiecībā uz 2015. gadu pastāv risks, ka no nepieciešamās strukturālās korekcijas būs ievērojama novirze, ņemot vērā nepieciešamo kompensāciju īslaicīgai novirzei, kāda ir atļauta kopīgi finansētajiem projektiem. Turklāt paredzēts, ka Rumānija 2015. gadā novirzīsies no izdevumu robežlieluma. Pamatojoties uz konverģences programmas izvērtējumu un Komisijas prognozi saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka konverģences programma ietver risku, ka no preventīvās daļas prasībām 2015. gadā būs ievērojama novirze.

(1) Padomes Lēmums 2013/531/ES (2013. gada 22. oktobris) par Savienības vidēja termiņa finansiālās palīdzības sniegšanu Rumānijai piesardzības pasākumu veidā (OV L 286, 29.10.2013., 1. lpp.).

- (10) Krāpšana nodokļu jomā un izvairīšanās no nodokļu maksāšanas PVN jomās, tostarp tādās jomās kā pārrobežu shēmas, akcīzes nodoklis, sociālā nodrošinājuma iemaksas un ienākumu aplikšana ar nodokļiem, joprojām ir būtiska problēma. Gūts ierobežots taustāms progress cīņā pret nedeklarētu darbu, savukārt nodokļu saistību izpildes stratēģijas efektivitāti kavē reālistisku un saistošu īstenošanas pasākumu trūkums un nepietiekama uzmanības pievēršana preventīviem pasākumiem. Šobrīd tiek īstenota reforma nodokļu pārvaldības jomā, lai palielinātu tās efektivitāti; pārrobežu administratīvā sadarbība, jo īpaši PVN jomā, joprojām ir vāja. Nodokļu īpatsvars darba ņēmējiem ar zemiem un vidējiem ienākumiem joprojām ir augsts, un tas sekmē nedeklarētu darbu un pilnībā nedeklarētus ieņēmumus. Neliels progress ir gūts vides nodokļu jomā, jo transportlīdzekļu aplikšanas ar nodokļiem sistēma tika uzlabota un degvielas akcīzes nodoklis tika palielināts, un tagad tie tiek automatiski indeksēti. Rumānijā pastāv ilgtermiņa ilgtspējas riski, galvenokārt ar vecumu saistītu izdevumu dēļ. Pastāv bažas attiecībā uz pensijas sistēmas ilgtspējību un piemērotību, jo aktīvi nodarbināto iemaksu veicēju skaits attiecībā pret pensiju saņemošo cilvēku skaitu ir proporcionāli zems. Rumānija ir veikusi pasākumus, lai no 2035. gada vienādotu pensionēšanās vecumu sievietēm un vīriešiem.
- (11) Resursu neefektīva izmantošana un slikta pārvaldība palielina fiskālās ilgtspējas risku veselības aprūpes nozarē. Izplatīti neoficiālie maksājumi sabiedrības veselības aprūpes nozarē vēl vairāk kavē sistēmas pieejamību, efektivitāti un kvalitāti. Ir sāktas reformas veselības aprūpes nozares efektivitātes uzlabošanai, un tās finanšu stabilitāte ir sākusies, taču ir nepieciešami turpmāki centieni. Dažu pasākumu īstenošana kavējas, tiem nav pietiekama finansējuma, un dienestu kapacitāte ir zema. Izmaksu lietderība tiks palielināta, samazinot slimnīcu stacionārās aprūpes pārlietu lielu izmantošanu un stiprinot primārās aprūpes un konsultēšanas sistēmas. Ir sāktas turpmākas veselības aprūpes sistēmas reformas, kuru mērķis ir uzlabot iedzīvotāju veselību, cita starpā sekmējot taisnīgu piekļuvi kvalitatīviem veselības aprūpes pakalpojumiem.
- (12) Augsts bezdarbības līmenis, darbaspēka potenciāla nepietiekama izmantošana un nepieciešamība uzlabot darbaspēka kvalitāti un produktivitāti joprojām ir Rumānijas darba tirgus galvenās problēmas. Publiskā darba meklēšanas un pārkvalificēšanas pakalpojumu kvalitāte joprojām ir zema neatkarīgi no dažiem neliela mēroga pasākumiem. Valsts nodarbinātības dienesta ierobežotie resursi un rezultātu izvērtēšanas trūkums ierobežo individualizētu pakalpojumu efektīvu sniegšanu darba ņēmējiem, pakalpojumus darba devējiem un aktīvās un pasīvās darba tirgus politikas integrēšanu. Rumānijā ir liels to jauniešu īpatsvars, kuri nav ne nodarbināti, ne iesaistīti izglītības sistēmā, ne apmācībā, un to skaits turpina palielināties (17,3 % 2013. gadā). Aktīvu vecumdienu valsts stratēģijas, lai sekmētu gados vecāku darba ņēmēju nodarbinātības līmeņa palielināšanos, īstenošana kavējas, un tagad ir paredzēts to ieviest līdz 2014. gada beigām.
- (13) Nav pārredzamu vadlīniju minimālās algas noteikšanai, kurā būtu iesaistīti sociālie partneri, lai atbalstītu nodarbinātību un konkurētspēju un saglabātu darba ieņēmumus ilgtspējīgā veidā.
- (14) 2011. gada izglītības reforma, ar kuru tika izveidota ilgtermiņa programma visu līmeņu izglītības kvalitātes uzlabošanai, vēl aizvien nedarbojas pilnībā, jo nav pietiekamu finansiālo un cilvēkresursu. Pēc tam, kad pēdējos 20 gados strauji ir samazinājies profesionālās izglītības un apmācības dalībnieku skaits, pēdējos gados ir sāktas vairākas reformas un izmēģinājuma projekti, taču profesionālās izglītības un apmācības pieejamība, tās nozīmība darba tirgum, un uzņēmumu iesaiste, nodrošinot apmācību darbavietā un mācekļu vietas, joprojām ir zema. Ievērojama prasmju neatbilstība joprojām pastāv augstskolu absolventu vidū, un saikne starp uzņēmumiem un akadēmiskām aprindām joprojām ir vāja, kā par to liecina augstais bezdarba līmenis un tas, ka daudzi augstskolu absolventi tiek nodarbināti vai nu profesijā, kas neatbilst viņu apmācībai, vai darbā, kurā nepieciešama zemāka kvalifikācija. Līdzdalība mūžizglītības pasākumos joprojām ir viena no zemākajām Savienībā. Priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas rādītājs joprojām ir viens no augstākajiem Savienībā, un tagad šis rādītājs ir augstāks, nekā pirms 2010. gada, un tas jo īpaši ietekmē romus. Sieviešu nodarbinātību kavē kvalitatīvu un cenu ziņā pieejamu bērnu aprūpes iespēju zems piedāvājums un ierobežota piekļuve, jo īpaši bērniem vecumā no 0 līdz 3 gadiem.

- (15) Nabadzības samazināšana joprojām ir būtiska problēma. Neatkarīgi no salīdzinoši stabilās nodarbinātības situācijas, mājsaimniecību bruto ienākumi ir samazinājušies, un ienākumu nevienlīdzība ir palielinājusies. Jo īpaši šim riskam ir pakļautas ģimenes ar bērniem. Tikai neliels progress tika gūts attiecībā uz to, lai pātrinātu pāreju no institucionālās aprūpes uz alternatīvu aprūpi bērniem bez vecāku aprūpes. Vēl aizvien liels skaits personu ar invaliditāti atrodas lielās aprūpes iestādēs, savukārt sabiedriskie pakalpojumi personām ar invaliditāti vēl joprojām nav pienācīgi attīstīti. Sociālo pabalstu zemais izlietojuma līmenis, segums un piemērotība joprojām ir problēma attiecībā uz to, lai ar sociālajiem pabalstiem efektīvi varētu samazināt nabadzību. Garantēto pamatienākumu ieviešana, kas apvieno trīs esošos sociālos pabalstus (garantētais ienākumu minimums, ģimenes pabalsts un apkures pabalsts) un ko plānots ieviest 2015. gadā, ir aizkavējusies. Romu integrācijas valsts stratēģijas īstenošana tika sākta 2012. gadā, taču finansējuma piešķirums galveno rīcības plānu īstenošanai nebija pietiekams, un rezultāti ir pieticīgi. Šīs stratēģijas pārskatīšana un pārskatīto rīcības plānu īstenošana ir aizkavējusies.
- (16) Valsts pārvaldes zemā kapacitāte izstrādāt un īstenot politikas virzienus joprojām Rumānijai ir būtiska problēma, kas kavē valsts vispārējo attīstību, darījumdarbības vidi un spēju veikt publiskus ieguldījumus, tajā pašā laikā neļaujot sniegt pienācīgas kvalitātes sabiedriskos pakalpojumus. Strukturālie iemesli zema administratīvai kapacitātei tika analizēti 2013. gadā. Pamatojoties uz šo, šobrīd tiek izstrādāta 2014.-2020. gada stratēģija par valsts pārvaldes stiprināšanu, un līdz 2014. gada vidum tās izstrādi paredzēts pabeigt.
- (17) Neatkarīgi no būtiskā progresa ES fondu apgūšanas līmenis joprojām ir viens no zemākajiem Savienībā. Joprojām vājas pārvaldības un kontroles sistēmas un publiskā iepirkuma prakse var negatīvi ietekmēt sagatavošanās darbus saistībā ar nākamās paaudzes programmām un to īstenošanu. Stratēģiska plānošana un politikas prioritāšu noteikšana centrālās valdības līmenī, kā arī politikas prioritāšu noteikšana un daudzgadu budžeta plānošana nozaru ministriju līmenī saistībā ar nozīmīgiem investīciju portfeliem joprojām rada problēmas. Publiskā iepirkuma tiesību akti nav stabili, un tie nav saskaņoti. Institucionālajai struktūrai, kurā iesaistīti daudzi dalībnieki un veicamie uzdevumi bieži pārklājas, nav nepieciešamā, lai tā varētu novērst trūkumus un līgumslēdzējām iestādēm varētu sniegt pienācīgas norādes. Korupcija un interešu konflikts līgumslēdzējām iestādēm joprojām rada bažas. Paredzams, ka līdz 2014. gada beigām sāks darboties *ex ante* pārbauzu sistēma attiecībā uz interešu konfliktiem publiskā iepirkuma līgumu piešķiršanas procesā.
- (18) Noteikumu sliktā kvalitāte un pārredzamības trūkums, kā arī reglamentējošo noteikumu paredzamība traucē darījumdarbību un traucē iedzīvotājiem. Procedūras saistībā ar elektroenerģijas ieguvī, būvniecības atļaujām un nodokļu nomaksu joprojām ir sarežģītas. Neskaidras zemes īpašumtiesības ir vēl viena problēma, kas risināma Rumānijas darījumdarbības videi; mazāk par 50 % no nekustamā īpašuma ir reģistrēti zemesgrāmatā, un tikai apmēram 15 % no šiem datiem ir reģistrēti digitāli un ir pārbaudīti. Rumānija ir guvusi nelielu progresu attiecībā uz tiesu sistēmas kvalitātes, neatkarības un efektivitātes uzlabošanu un cīņu pret korupciju, taču šie jautājumi joprojām rada bažas uzņēmumiem, kuri meklē efektīvu tiesisko aizsardzību. Liela pretestība pret pasākumiem integritātes un korupcijas apkarošanas jomā joprojām ir konstatējama politiskajā un pārvaldības līmenī.
- (19) Cenu regulēšana elektroenerģijas tirgū rūpnieciskajiem patērētājiem tika pārtraukta 2013. gadā, un tiek īstenota gāzes un elektroenerģijas cenu pakāpeniska liberalizācija. Valsts uzņēmumu pārvaldības efektivitāte un pārredzamība šajās nozarēs ir būtiska problēma. Paredzams, ka enerģijas cenu liberalizācija radīs stimulus palielināt energoefektivitāti, lai arī ir nepieciešami konkrēti pasākumi un resursu saistības, lai vēl vairāk palielinātu energoefektivitāti mājokļu, centrālās apkures, rūpniecības un pilsētu transporta nozarēs. Rumānijas elektroenerģijas un gāzes tirgu integrācija ES tirgos joprojām nav pilnībā pabeigta, un joprojām pastāv būtiski šķēršļi attiecībā uz pārrobežu gāzes savienojumu ieviešanu, kas veicinātu lielāku piegādes dažādošanu.

- (20) Nepietiekami attīstītā transporta infrastruktūra joprojām ir izaugsmes kavēklis. Autoparka straujā izaugsme un zemā ceļu infrastruktūras kvalitāte negatīvi ietekmē uzņēmumus un ekonomiku. Dzelzceļa tīkla sliktā uzturēšana ir ietekmējusi drošību un uzticamību. Kravu pārvadājumi pa iekšzemes ūdensceļiem joprojām tiek veikti ievērojami mazākā apmērā, nekā ir iespējams, jo īpaši tas attiecas uz kravu pārvadājumiem pa Donavu. Transporta nozares valsts uzņēmumu nepārredzama pārvaldība un neefektivitāte kavē tīklu infrastruktūru attīstību.
- (21) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir vispusīgi izanalizējusi Rumānijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un konverģences programmu. Vērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Rumānijā, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 8. ieteikumā.
- (22) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi konverģences programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 2. ieteikumā,

AR ŠO IESAKA Rumānijai laikposmā no 2014. gada līdz 2015. gadam rīkoties šādi.

1. Īstenot ES/SVF finansiālās palīdzības programmu, pilnībā ievērojot politiskos nosacījumus, kas iekļauti 2013. gada 6. novembra saprašanās memorandā un tā turpmākajos pielikumos, kuri papildina un atbalsta konkrētai valstij adresēto ieteikumu īstenošanu.
2. Īstenot budžeta stratēģiju 2014. gadam, būtiski stiprināt budžeta konsolidāciju, lai nodrošinātu vidējā termiņa mērķa sasniegšanu 2015. gadā saskaņā ar saistībām maksājumu bilances programmas ietvaros un atspoguļoto 2014. gada konverģences programmā, jo īpaši precizējot pamatā esošos pasākumus, un arī pēc tam izpildīt vidējā termiņa mērķi. Uzlabot nodokļu iekasēšanu, arī turpmāk īstenojot visaptverošu nodokļu saistību izpildes stratēģiju un pastiprinot centienus, lai samazinātu ar PVN saistītu krāpšanu. Cīnīties pret nedeklarētu darbu. Neietekmējot budžetu, samazināt nodokļu slogu darba ņēmējiem ar zemiem un vidējiem ienākumiem. Pabeigt 2010. gadā sāktu pensiju reformu, vienādojot pensionēšanās vecumu vīriešiem un sievietēm.
3. Paātrināt veselības nozares reformas nolūkā palielināt tās efektivitāti, kvalitāti un pieejamību, tostarp cilvēkiem ar mazākām iespējām un attālām, izolētām kopienām. Palielināt centienus ierobežot neoficiālos maksājumus, tostarp ar pienācīgām pārvaldības un kontroles sistēmām.
4. Stiprināt aktīva darba tirgus pasākumus un Valsts nodarbinātības aģentūras kapacitāti. Īpašu uzmanību pievērst to jauniešu aktivizēšanai, kuri nav reģistrēti Valsts nodarbinātības aģentūrā. Stiprināt pasākumus, lai sekmētu gados vecāku darba ņēmēju nodarbinātību. Apspriedēs ar sociālajiem partneriem izstrādāt skaidras vadlīnijas pārredzamai minimālās algas noteikšanai, ņemot vērā ekonomiskos un darba tirgus apstākļus.
5. Uzlabot profesionālās izglītības un apmācības, mācekļības, augstākās izglītības un mūžizglītības kvalitāti un pieejamību un pielāgot tās darba tirgus vajadzībām. Nodrošināt pirmsskolas izglītības un aprūpes labāku pieejamību.
6. Nabadzības mazināšanas nolūkā uzlabot sociālo pārvedumu efektivitāti un lietderību, jo īpaši bērniem, un turpināt sociālās palīdzības reformu, stiprinot tās saiknes ar aktivizēšanas pasākumiem. Palielināt centienus, lai īstenotu paredzētos pasākumus par labu romu integrācijai darba tirgū, palielināt to bērnu skaitu, kas apmeklē skolu, un samazināt priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas rādītāju, izmantojot partnerību pieeju un stabili uzraudzības mehānismu.
7. Palielināt centienus, lai stiprinātu valsts pārvaldes kapacitāti, jo īpaši, uzlabojot efektivitāti, cilvēkresursu pārvaldību, lēmumu pieņemšanas instrumentus un koordinēšanu valdībā un starp dažādiem valdības līmeņiem, un uzlabojot pārredzamību, integritāti un atbildību. Paātrināt ES fondu apguvi, stiprināt pārvaldības un kontroles sistēmas, un uzlabot stratēģiskās plānošanas spējas, tostarp daudzgadu budžeta elementu. Novērst pastāvošās nepilnības publiskā iepirkuma jomā. Arī turpmāk uzlabot tiesu sistēmas kvalitāti un efektivitāti, cīnīties pret korupciju visos līmeņos un nodrošināt tiesu nolēmumu efektīvu īstenošanu.

⁽¹⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktu.

8. Sekmēt konkurenci un efektivitāti enerģijas un transporta nozarēs. Paātrināt enerģijas un transporta nozares valsts uzņēmumu pārvaldības reformu un uzlabot to efektivitāti. Uzlabot un racionalizēt energoefektivitātes politiku. Uzlabot enerģētikas tīklu pārrobežu integrāciju un fizisko reverso plūsmu gāzes starpsavienojumos aktivizēšanu noteikt par prioritāti.

Briselē, 2014. gada 8. jūlijā

Padomes vārdā –

Priekšsēdētājs

P. C. PADOAN

PADOMES IETEIKUMS**(2014. gada 8. jūlijs)****par Slovēnijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Slovēnijas stabilitātes programmu 2014. gadam**

(2014/C 247/22)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽²⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jāīstojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. gads) un 2010. gada 21. oktobrī tā pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽³⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un darbavietu paktu, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politikas jomas. Viņi pieņēma lēmumu par dalībvalstu līmenī veicamo rīcību, jo īpaši paužot pilnīgu apņemšanos sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētai valstij adresētos ieteikumus.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

⁽³⁾ Paliiek spēkā 2014. gadā ar Padomes Lēmumu 2014/322/ES (2014. gada 6. maijs) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm 2014. gadam (OV L 165, 4.6.2014., 49. lpp.).

- (4) Padome 2013. gada 9. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽¹⁾ par Slovēnijas 2013. gada valsts reformu programmu un sniedza atzinumu par Slovēnijas atjaunināto stabilitātes programmu 2012.–2016. gadam. Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 473/2013⁽²⁾ Komisija 2013. gada 15. novembrī iesniedza savu atzinumu par Slovēnijas 2014. gada budžeta plāna projektu.
- (5) Komisija 2013. gada 13. novembrī pieņēma otro gada izaugsmes pētījumu, iezīmējot 2014. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. 2013. gada 13. novembrī Komisija, balstoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā tā noteica Slovēniju kā vienu no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropadome 2013. gada 20. decembrī apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra vajadzību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus kredītēšanas nosacījumus ekonomikai, sekmēt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu, novērst krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.
- (7) Komisija 2014. gada 5. martā atbilstoši Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantam publicēja padziļinātā pārskata rezultātus attiecībā uz Slovēniju. Komisija secināja, ka Slovēnija joprojām saskaras ar pārmērīgu makroekonomisko nelīdzsvarotību, kurai nepieciešama uzraudzība un pastāvīga spēcīga politikas rīcība. Lai arī 2013. gada laikā nelīdzsvarotība ir samazinājusies, pateicoties Slovēnijas makroekonomikas pielāgošanai un politikas rīcībai, taču nepieciešamās korekcijas apmērs nozīmē, ka būtiski riski joprojām pastāv. Konkrētāk, īpaša uzmanība jāpievērš riskiem, kas izriet no ekonomiskās struktūras, kurai raksturīga vāja korporatīvā vadība, valsts liela līdzdalība ekonomikā, izmaksu konkurētspējas zudums, uzņēmumu parādsaistības un valsts parāda būtiska palielināšanās. Lai gan attiecībā uz banku bilanču sakārtošanu ir gūti ievērojami panākumi, vēl joprojām ir nepieciešami mērķtiecīgi pasākumi, lai varētu pilnībā īstenot visaptverošu banku nozares stratēģiju, kas ietver banku nozares pārstrukturēšanu, privatizāciju un stingrāku uzraudzību.
- (8) 2014. gada 5. martā Komisija nosūtīja Slovēnijai atsevišķu ieteikumu, kurā lūdza iestādes veikt turpmākus centienus, lai nodrošinātu pilnīgu atbilstību Padomes ieteikumam saskaņā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru, un ziņot par papildu pasākumiem 2014. gada stabilitātes programmas īpašā sekcijā.
- (9) Slovēnija 2014. gada 15. aprīlī iesniedza 2014. gada valsts reformu programmu un 2014. gada 24. aprīlī – stabilitātes programmu 2014. gadam. Lai ņemtu vērā abu programmu savstarpējo saistību, tās tika izvērtētas vienlaikus.
- (10) Stabilitātes programmā 2014. gadam ietvertās budžeta stratēģijas mērķis ir korigēt pārmērīgo budžeta deficītu līdz 2015. gadam un sasniegt vidējā termiņa mērķi līdz 2017. gadam. Stabilitātes programmā ir apstiprināts iepriekšējais vidējā termiņa mērķis, proti, līdzsvarots budžets, un šis mērķis atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Tomēr nav gaidāms, ka (pārreķinātā) strukturālā bilance sasniegs vidējā termiņa mērķi līdz 2017. gadam. Stabilitātes programmā plānots samazināt deficītu zem 3% no IKP 2015. gadā atbilstoši mērķim, kas noteikts ieteikumā par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru. Stabilitātes programmā paredzēts, ka pēc 2015. gada budžeta deficīts pakāpeniski turpinās samazināties, sasniegdot pārpalikumu 0,3% apmērā no IKP 2018. gadā. Stabilitātes programmā prognozēts, ka valsts parāds sasniegs maksimumu – 81,1% no IKP – 2015. gadā, pēc tam samazināsies līdz 76% 2016. gadā. Kopumā stabilitātes programmā izklāstītā budžeta stratēģija atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Makroekonomikas scenārijs, uz kuru pamatojas stabilitātes programmā sniegtās budžeta prognozes un kuru sagatavojuši neatkarīga iestāde (Makroekonomiskās analīzes un attīstības institūts), ir piesardzīgs.

⁽¹⁾ OV C 217, 30.7.2013., 75. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 473/2013 (2013. gada 21. maijs) par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārmērīga budžeta deficīta novēršanai eurozonas dalībvalstīs (OV L 140, 27.5.2013., 11. lpp.)

Stabilitātes programmā ir norādīti daži pasākumi, kas palīdz mazināt starpību, īstenojot fiskālos centienus nepieciešamā apjomā. Pamatojoties uz iepriekš minēto, tiek uzskatīts, ka stabilitātes programma daļēji atbilst atsevišķajam Komisijas ieteikumam. Tomēr saglabājas zināmi negatīvi riski, jo stabilitātes programmas pamatā esošie pasākumi nav pietiekami detalizēti un daudzi no tiem vēl nav pieņemti.

Jebkādas potenciālās papildu banku rekapitalizācijas vajadzības, kas izriet no Slovēnijas 2013. gada aktīvu kvalitātes pārskatīšanas un spriedzes testa, palielinātu deficīta un parāda attiecību, savukārt programmas prognozēs neiekļautie ieņēmumi, veiksmīgi privatizējot valstij piederošus uzņēmumus vai bankas, samazinātu parāda slogu. Pamatojoties uz Komisijas prognozēm, 2013.–2014. gada laikā veiktie fiskālie centieni ir nepietiekami, atpaliekot par 1,4 % no IKP (koriģētajās) izmaiņās strukturālajā bilancē un par 0,5 % no IKP to nepieciešamo pasākumu apjomā, kas tika lēsti par nepieciešamiem laikā, kad sniegts ieteikums par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru. Attiecībā uz 2015. gadu, lai arī stabilitātes programmā prognozēts deficīts, kas atbilst ieteikumam par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru, Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognozē deficīts ir lēsts 3,1 % no IKP apmērā.

- (11) Turklāt, pamatojoties uz Komisijas prognozi, sagaidāms, ka fiskālie centieni, ko mēra (koriģēto) strukturālās bilances izmaiņu izteiksmē un īstenojamo diskrecionāro pasākumu pamatā esošās summas izteiksmē, 2015. gadā nesasnies Padomes ieteikto līmeni. Pamatojoties uz stabilitātes programmas izvērtējumu un Komisijas prognozi saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka 2014. gadā un turpmākajos gados ir jāveic papildu centieni, lai nodrošinātu pilnīgu atbilstību ieteikumam par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru, tostarp nepieciešamie strukturālie centieni.
- (12) Attiecībā uz valsts fiskālajiem noteikumiem parlaments 2013. gadā atbalstīja konstitucionālu pamatojumu noteikumam par vispārējās valdības budžeta strukturālu sabalansētību / pārpalikumu. Tomēr nepieciešamie īstenošanas tiesību akti, proti, Fiskālo noteikumu likums, kam vajadzēja stāties spēkā 2013. gada novembrī, vēl nav pieņemti. Jo īpaši ir jānosaka juridiskais pamats, lai definētu darboties spējīgas fiskālās padomes lomu, uzdevumus un neatkarību. Savlaicīgi pabeigta visaptveroša pārbaude par budžeta līdzekļu lietošanu izdevumiem vienā no galvenajām izdevumu pozīcijām – veselības jomā – varētu identificēt pasākumus, kas pamatotu fiskālo konsolidāciju un identificētu risinājumus izmaksu efektivitātes un rentabilitātes palielināšanai.
- (13) 2013. gadā Slovēnijai tika ieteikts stiprināt pensiju sistēmas ilgtspējību ilgtermiņā un uzlabot izmaksu efektivitāti, rentabilitāti un kvalitāti ilgtermiņa aprūpes sektorā. Slovēnija ir guvusi nelielus panākumus, īstenojot pasākumus šā ieteikuma izpildei. 2014. gada aprīlī tika pabeigta 2012. gada pensiju reformas izvērtēšana un pirmie konstatējumi ir pozitīvi. Lai arī tika gūti daži fiskālie ietaupījumi, pensiju līmenis nemainījās. Slovēnijai vidēja termiņa līdz ilgtermiņa perspektīvā ir lieli fiskālās stabilitātes riski, galvenokārt tādēļ, ka Slovēnijas demogrāfisko rādītāju dēļ palielinās ar [sabiedrības] novecošanos saistītie izdevumi. Tādēļ pensiju un ilgtermiņa aprūpes sistēmām vidējā termiņā būs nepieciešamas reformas, ja vidēja termiņa līdz ilgtermiņa perspektīvā ir jāstabilizē kopējie izdevumi, vienlaikus nodrošinot atbilstošas pensijas un piekļuvi ilgtermiņa aprūpes pakalpojumiem. Iestādes plāno sagatavot Balto grāmatu par visaptverošu pensiju reformu. 2013. gada beigās tika pieņemts ilgtermiņa aprūpes sistēmas reformu plāns, un sagaidāms, ka saistītos tiesību aktus pieņems līdz 2014. gada beigām. Tomēr pastāv risks, ka šie pasākumi kavēsies, jo atpaliek arī veselības apdrošināšanas sistēmas reforma.
- (14) Ir pasliktinājusies situācija darba tirgū. 2013. gadā bezdarbs sasniedza 10,3 % līmeni un jauniešu bezdarbs palielinājās līdz 21,6 %, vienlaikus to jauniešu īpatsvars, kuri nav nedz nodarbināti, nedz iesaistīti izglītībā vai apmācībā, laikposmā no 2011. līdz 2013. gadam palielinājās par 2,1 procentpunktiem. 2013. gadā pieņemtās darba tirgus reformas programmas izvērtēšanā norādīts, ka samazinās segmentācija starp pastāvīgiem un noteikta laika līgumiem, lai gan plašāk tiek izmantotas citas pagaidu līgumu formas, savukārt joprojām nav skaidrs, kāda ietekme ir stimulei vecāka gadagājuma cilvēku un jauniešu nodarbināšanai. Darba tirgus segmentācija ir risināta arī ar studentu darba labāku reglamentējumu. Kamēr nav apstiprināts jauns tiesību akts, pastāv bažas par to, vai tas spēš novērst iepriekšējo tiesību aktu nepilnības. Valdība ir guvusi nelielus panākumus, īstenojot pagājušā gada ieteikumus par minimālo algu, ko joprojām indeksē tikai atkarībā no inflācijas, lai gan likums par minimālo algu paredz indeksāciju arī citu ekonomikas apstākļu dēļ. Nelieli panākumi ir gūti, izstrādājot efektīvus, pielāgotus un aktīvus darba tirgus politikas pasākumus un risinot prasmju neatbilstības problēmu.

- (15) Valdība ir guvusi būtiskus panākumus, izpildot ieteikumus attiecībā uz banku sektora stabilitāti, veicot ticamu aktīvu kvalitātes pārskatīšanu un spriedzes testu, veicot ātras rekapitalizācijas un nododot ienākumus nenesošos aizdevumus Banku aktīvu pārvaldības uzņēmumam. Tomēr darāmā vēl ir daudz, un ir nepieciešama apņēmīga rīcība, lai pabeigtu un īstenotu visaptverošu banku sektora stratēģiju, par ko tika paziņots 2013. gada decembrī un kas ietver pārstrukturēšanu, privatizāciju un pastiprinātu uzraudzību. Ienākumus nenesošo aizdevumu līmenis banku sistēmā joprojām ir augsts. Tādēļ bankām ir svarīgi veidot iekšējās spējas ienākumus nenesošo aizdevumu pārstrukturēšanai, tostarp stiprinot aktīvu pārvaldības un pārstrukturēšanas iekšējās struktūras, paātrināt ienākumus nenesošo aizdevumu apstrādi, vienlaikus palielinot atgūstamās vērtības apjomu un saglabājot perspektīvus uzņēmumus. Jebkāda turpmāka ienākumus nenesošo aizdevumu nodošana Banku aktīvu pārvaldības uzņēmumam ir rūpīgi jāizstrādā, lai veicinātu korporatīvo kredītu raitu un efektīvu pārstrukturēšanu, jo īpaši sarežģītu, savstarpēji saistītu grupu aizdevumu gadījumā. Tiek sagaidīta visaptveroša pārvaldības stratēģija un darbības nepārtrauktības plāns, kas pamatotu Banku aktīvu pārvaldības uzņēmuma mērķus attiecībā uz izpirkšanu. Pamatojoties uz mācībām, kas gūtas aktīvu kvalitātes pārskatīšanas un spriedzes testa rezultātā, tiek garantēti papildu izšķiroši pasākumi banku (jo īpaši to, kuras paliek valsts īpašumā) pārvaldības un uzraudzības uzlabošanai, pastiprinot riska pārvaldību, pilnveidojot aizdevumu apstiprināšanas procesus un uzlabojot datu kvalitāti un pieejamību ar mērķi samazināt ienākumus nenesošo aizdevumu līmeni un ierobežot turpmākos riskus.
- (16) Valdība ir guvusi nelielus panākumus, īstenojot ieteikumus par valsts uzņēmumu korporatīvo vadību, kuri atbilst vienai sestajai daļai no pievienotās vērtības un veido vietējo banku, apdrošināšanas grupu un nefinansu sabiedrību sarežģītu tīklu ar savstarpēji piederošām kapitāla daļām. No garantijām izrietošo saistību dēļ valsts ietekmes līmenis rada būtiskus tiešus un netiešus draudus publiskajām finansēm. Saskaņota stratēģija valsts uzņēmumu pārvaldībai kopā ar uzlabotu korporatīvo vadību radītu labvēlīgāku vidi ārvalstu tiešo ieguldījumu piesaistei. Lai arī pirmie soļi jau ir sperti 2013. gada maijā, sagatavojot sākotnēju sarakstu ar 15 uzņēmumiem paātrinātai privatizācijai, līdz šim brīdim panākumi ir dažādi un pastāv būtisks risks, ka termiņi netiks ievēroti. Ar zināmu kavēšanos 2014. gada aprīlī tika pieņemti tiesību akti pārvaldības iestādes SSH (*Slovenia Sovereign Holding*) izveidei, kas paredzēta kā rīks valsts uzņēmumu pārvaldības konsolidēšanai. Tiek gaidīta visaptveroša stratēģija un ar pamatdarbību saistīto un nesaistīto aktīvu, tostarp privatizācijai paredzēto, precīza klasifikācija. Nepieciešams noteikt un īstenot atbilstošus pasākumus, lai nodrošinātu pārstrukturēšanas procesu un sasniegtu tā mērķus, tostarp, *inter alia*, palielinātu atgūstamās vērtības apjomu kreditoriem un izveidotu steidzamāko pārstrukturēšanas lietu sarakstu ārai pārstrukturēšanai.
- (17) 2013. gadā tika grozīts maksātspējas regulējums, lai atvieglotu atbrīvošanos no ienākumus nenesošajiem aizdevumiem, tomēr jaunais regulējums lielā mēra nav pārbaudīts. Augsts parādu līmenis un finansiālās grūtības ir ierobežējušas uzņēmumu spējas ieguldīt jaunos projektos. Steidzami nepieciešamā plaša mēroga uzņēmumu finansiālā un darbības pārstrukturēšana vēl tikai sāksies. Nepieciešams konsolidēts pārskats par kredītriskiem banku sistēmā, lai paātrinātu ienākumus nenesošo aizdevumu pārstrukturēšanu un atvieglotu sarunas par pārstrukturēšanu, jo īpaši sarežģītu, savstarpēji saistītu grupu aizdevumu gadījumā. Šā procesa atbalstam un paātrināšanai iniciatīvu varētu uzņemt centralizēta darba grupa, kurā būtu pieredzējuši visu ieinteresēto personu pārstāvji. Tikmēr ir būtiski ātri un efektīvi pabeigt vairākas iesāktas steidzamas lietas Banku aktīvu pārvaldības uzņēmumā.
- (18) Neraugoties uz Slovēnijas potenciālu, tai ir mazākais ārvalstu tiešo ieguldījumu apjoms Savienībā (34,1 % no IKP salīdzinot ar Savienības vidējo rādītāju 47,1 % no IKP 2012. gadā). Lai arī privatizācija un uzņēmumu pārstrukturēšana sniedz daudzas jaunas iespējas privātajiem ieguldītājiem, redzams, ka nepietiekami attīstītā darījumdarbības vide un kultūra traucē Slovēnijai pilnība izmantot tās priekšrocības. 2012. gadā tika sākti ierobežojumu atcelšanas process reglamentēto profesiju jomā, un līdz šim brīdim reglamentēto profesiju skaits ir samazināts no 323 līdz 262. Ierobežojumu reglamentēto profesiju jomā turpmāka atcelšana veicinās to, ka palielināsies vietējo un ārvalstu pakalpojumu sniedzēju skaits un attiecīgi uzlabosies konkurētspēja. Pastāv potenciāls vēl vairāk saskaņot pasākumus darījumdarbības vides un darījumdarbības uzlabošanai. Šajā kontekstā pārdomātas specializācijas stratēģija Eiropas strukturālo un investīciju fondu 2014.–2020. gadam ietvaros sniegs iespēju koncentrēties uz pamatpasākumiem, piemēram, tirgojamu, inovatīvu izstrādājumu radīšanu.

- (19) Slovēnija ir sākusi gatavot priekšlikumus visaptverošai publiskā sektora reformai, un tie jāpieņem 2015. gada janvārī. Šajā kontekstā Slovēnijai ir jāatjauno valsts pārvaldes kvalitāte un uzticamība. Slovēnija ir guvusi panākumus tiesu sistēmas kvalitātes uzlabošanā un samazinājusi neiztiesāto lietu skaitu. Lietu pārvaldības sistēmas reforma komercietībās un civiltiesībās ir uzlabojusi tiesu sistēmas darbību. Ir saglabātas jaunākās pozitīvās tendences strīdīgās civillietās un komercietās.
- (20) Eiropas pusgada ietvaros Komisija ir vispusīgi izanalizējusi Slovēnijas ekonomikas politiku. Komisija ir izvērtējusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Vērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Slovēnijā, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, tā kā ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, kas panākams, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Tās ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1.–8. ieteikumā.
- (21) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi stabilitātes programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir īpaši atspoguļots turpmāk izklāstītajā 1. ieteikumā.
- (22) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti turpmāk izklāstītajā 1.–8. ieteikumā.
- (23) Turklāt Eiropas pusgada ietvaros Komisija ir veikusi ekonomikas politikas izvērtējumu visai eurozonai. Pamatojoties uz šo izvērtējumu, Padome ir sagatavojusi konkrētus ieteikumus, kas ir adresēti dalībvalstīm, kuru valūta ir euro⁽²⁾. Slovēnijai kā valstij, kuras valūta ir euro, būtu jānodrošina minēto ieteikumu pilnīga un savlaicīga īstenošana,

AR ŠO IESAKA Slovēnijai laikposmā no 2014. līdz 2015. gadam rīkoties šādi.

1. 2014. gadā un turpmākajos gados pastiprināt budžeta stratēģiju ar pietiekamā mērā precizētiem strukturāliem pasākumiem, lai līdz 2015. gadam ilgspējīgi nodrošinātu pārmērīga budžeta deficīta novēršanu, īstenojot strukturālo korekciju centienus, kas norādīti Padomes ieteikumā par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru. Fiskālās nelīdzsvarotības ilgstošai novēršanai nepieciešams ticami īstenot vērīgas strukturālās reformas, lai palielinātu pielāgošanās spējas un sekmētu izaugsmi un nodarbinātību. Pēc pārmērīga budžeta deficīta novēršanas turpināt strukturālo korekciju pasākumus vismaz 0,5% no IKP apmērā katru gadu – vai labos ekonomikas apstākļos vēl vairāk –, vai nodrošināt, ka tiek ievērots parādsaistību noteikums, lai panāktu augstās vispārējās valdības parāda attiecības ilgspējīgu samazināšanos. Lai uzlabotu fiskālās politikas uzticamību, iespējami drīz pieņemt noteikumu par vispārējās valdības budžeta strukturālu sabalansētību / pārpalikumu, vidēja termiņa budžeta struktūru padarīt saistošu, visaptverošu un pārredzamu, noteikt nepieciešamo juridisko pamatu darboties spējīgai fiskālajai padomei, definējot tās uzdevumus budžeta procesā un ieviešot skaidrus procedūras pasākumus budžeta izpildes rezultātu pārraudzībai. Ar mērķi gūt budžeta ietaupījumus 2015. gadā un turpmākajos gados līdz 2014. gada beigām sākt visaptverošu izdevumu pārskatīšanu valsts pārvaldes un vietējo pašvaldību līmenī, tiešajos un netiešajos budžeta lietotājos un pašvaldībām piederošajos uzņēmumos, kuri nodrošina struktūras un pakalpojumu veselības aprūpes jomā.
2. Pamatojoties uz sabiedrisko apspriešanu, vienoties par pasākumiem, kas nodrošinātu pensiju sistēmas ilgspējību un pienācīgas pensijas pēc 2020. gada, pievērsties pamatparametru korekcijām, piemēram, piesaistot obligāto pensionēšanās vecumu paredzamā mūža ilguma pieaugumam un mudinot veikt privātas iemaksas pensiju sistēmas otrajā pilārā. Samazināt ar novecošanu saistītos ilgtermiņa aprūpes izdevumus, mērķtiecīgi novirzot pabalstus tiem, kam tie visvairāk ir vajadzīgi, un pārejot no stacionāras aprūpes uz mājas aprūpi.

⁽¹⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

⁽²⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 141 lpp.

3. Pēc apspriešanās ar sociālajiem partneriem un saskaņā ar valsts praksi līdz 2014. gadam izstrādāt visaptverošu sociālo nolīgumu, nodrošinot, ka algu, tostarp minimālās algas, izmaiņas atbalsta konkurētspēju, vietējo patēriņu un darbavietu radīšanu. No jauna noteikt minimālo algu veidojošos elementus un pārskatīt tās indeksācijas sistēmu. Veikt pasākumus turpmākai segmentācijas samazināšanai, jo īpaši pievēršoties jauniešu un gados vecāku darbinieku nodarbināšanas stimuliem un civiltiesisko līgumu izmantošanai. Pieņemt Likumu par studentu darbu. Noteikt par prioritāti plašāku sociālo darbu ar neregistrētiem jauniešiem, nodrošinot atbilstošas valsts nodarbinātības dienestu jaudas. Nolūkā palielināt mazkvalificētu un gados vecāku darbinieku nodarbinātību, pielāgot darba vidi ilgākam darba mūžam un novirzīt resursus pielāgotiem un aktīviem darba tirgus politikas pasākumiem, uzlabojot to efektivitāti. Risināt prasmju neatbilstību problēmu, uzlabojot profesionālās izglītības un apmācības pievilcību un plašāk izvēršot sadarbību ar attiecīgajām ieinteresētajām personām darba tirgus vajadzību izvērtēšanas jomā.
4. Kā plānots, 2014. gadā pabeigt NKBM privatizāciju, sagatavot *Abanka* privatizācijai 2015. gadā, turpināt to banku pārstrukturēšanas plānu ātru īstenošanu, kuras saņem valsts atbalstu, un īstenot nepieciešamo konsolidāciju banku sektorā. Pamatojoties uz mācībām, kas gūtas aktīvu kvalitātes pārskatīšanas un spriedzes testa rezultātā, 2014. gada augustā pabeigt visaptverošo rīcības plānu bankām, kurā ietverti konkrēti pasākumi pārvaldības, uzraudzības, riska pārvaldības, aizdevumu apstiprināšanas procesu un datu kvalitātes un pieejamības uzlabošanai. Pastiprināt bankas jaudas ienākumus nenesošo aizdevumu pārstrukturēšanai, stiprinot aktīvu pārvaldības un pārstrukturēšanas iekšējās struktūras. Precizēt Banku aktīvu pārvaldības uzņēmuma pilnvaras, līdz 2014. gada septembrim publicējot visaptverošu pārvaldības stratēģiju un darbības nepārtrauktības plānu, sīki izklāstot uzņēmuma lomu tā aktīvu pārstrukturēšanā, mērķus attiecībā uz izpirkšanu, budžeti, aktīvu pārvaldības plāniem un sagaidāmo atdevi, vienlaikus nodrošinot atbilstošus resursus.
5. Noteiktajos grafikos turpināt īstenot 2013. gadā paziņotos privatizācijas procesus. Pieņemt *Slovenian Sovereign Holding* stratēģiju, nosakot skaidru aktīvu klasifikāciju saskaņā ar grafiku un definīcijām, kas noteiktas 2014. gada likumā par *Slovenian Sovereign Holding*. Līdz 2014. gada novembrim pieņemt īstermiņa (vienam vai diviem gadiem) atsavināšanas grafiku mērķtiecīgi izraudzītu aktīvu virknei, nosakot precīzus termiņus. Padarīt to pilnībā darboties spējīgu, lai tas kalpotu par rīku valsts īpašumā esošo aktīvu pārvaldībai un saskaņā ar vadības aktiem rezervēto aktīvu atsavināšanai likumā noteiktajos termiņos. Līdz 2014. gada septembrim pieņemt un īstenot korporatīvās vadības kodeksu valsts uzņēmumu pārvaldībai, lai nodrošinātu, ka tā ir profesionāla, pārredzama un neatkarīga.
6. Līdz 2014. gada beigām pabeigt korporatīvās pārstrukturēšanas ģenerālplānu, nosakot skaidras prioritātes un efektīvu īstenošanas procesu. Vispārējā pārstrukturēšanas procesa pārraudzībai un koordinēšanai izveidot centralizētu korporatīvās pārstrukturēšanas darba grupu, kas nodrošinātu nepieciešamo zinātību, ieteikumus un padomus, un veicinātu sarunas starp visām ieinteresētajām personām. Izveidot steidzamāko pārstrukturēšanas gadījumiem sarakstu, vienlaikus palielinot atgūstamās vērtības apjomu kreditoriem. Veicināt, ka pārstrukturēšanas procesā tiek izmantoti visām ieinteresētajām personām pieejamie juridiskie mehānismi un labākā starptautiskā prakse. Līdz 2014. gada septembrim izvērtēt jaunākās izmaiņas maksātnespējas tiesību aktos, panākot gatavību ieviest jebkādos nepieciešamos papildu pasākumus. Turpināt darbu pie tā, lai vēl vairāk samazinātu pirmās instances tiesvedību ilgumu strīdīgās civillietās un komercietās, tostarp lietās saskaņā ar maksātnespējas tiesību aktiem, un neiztiesāto lietu, it īpaši lietu par izpildi vai maksātnespēju, skaitu.
7. Novērst šķēršļus darījumdarbības veikšanai Slovēnijā ekonomikas attīstībai svarīgākajās jomās, padarot valsti pievilcīgāku ārvalstu tiešo ieguldījumu piesaistei, jo īpaši paātrinot reglamentēto profesiju regulējuma liberalizāciju, samazinot administratīvo slogu, tostarp nosakot mazāk stingras atļauju [izsniegšanas] shēmas. Nodrošināt Konkurences aizsardzības aģentūrai pietiekamu budžeta autonomiju un palielināt tās institucionālo neatkarību. Noteikt prioritātes un nodrošināt saskaņu starp 2011. gada Pētniecības un inovāciju stratēģiju un 2013. gada Rūpniecības politikas stratēģiju un jauno Pārdomātas specializācijas stratēģiju un Transporta stratēģiju, nodrošināt to ātru īstenošanu un efektivitātes izvērtēšanu.

8. Veikt efektīvus pasākumus korupcijas apkarošanai, pārredzamības un pārskatatbildības veicināšanai un ārējās darbības novērtēšanas un kvalitātes kontroles procedūru ieviešanai.

Briselē, 2014. gada 8. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
P. C. PADOAN

PADOMES IETEIKUMS**(2014. gada 8. jūlijs)****par Slovākijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Slovākijas 2014. gada stabilitātes programmu**

(2014/C 247/23)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes 1997. gada 7. jūlija Regulu (EK) Nr. 1466/97 par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.) un 2010. gada 21. oktobrī tā pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm ⁽²⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības pakta, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politikas jomas. Viņi pieņēma lēmumu par dalībvalstu līmenī veicamo rīcību, jo īpaši paužot pilnīgu apņemšanos sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētai valstij adresētos ieteikumus.
- (4) Padome 2013. gada 9. jūlijā pieņēma ieteikumu ⁽³⁾ par Slovākijas 2013. gada valsts reformu programmu un sniedza savu atzinumu par Slovākijas atjaunināto stabilitātes programmu 2012.–2016. gadam. Komisija 2013. gada 15. novembrī saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 473/2013 ⁽⁴⁾ sniedza atzinumu par Slovākijas budžeta plāna projektu 2014. gadam.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ Paliek spēkā 2014. gadā ar Padomes Lēmumu 2014/322/ES (2014. gada 6. maijs) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm 2014. gadam (OV L 165, 4.6.2014., 49. lpp.).

⁽³⁾ OV C 217, 30.7.2013., 71. lpp.

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 473/2013 (2013. gada 21. maijs) par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārmērīga budžeta deficīta novēršanai eurozonas dalībvalstīs (OV L 140, 27.5.2013., 11. lpp.).

- (5) Komisija 2013. gada 13. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, iezīmējot 2014. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. 2013. gada 13. novembrī, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011⁽¹⁾, Komisija pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Slovākija netika noteikta kā viena no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropadome 2013. gada 20. decembrī apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra vajadzību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdevumu nosacījumus ekonomikai, sekmēt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu, novērst krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.
- (7) Slovākija 2014. gada 23. aprīlī iesniedza savu 2014. gada valsts reformu programmu un 2014. gada stabilitātes programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (8) 2014. gada stabilitātes programmā izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir nodrošināt pārmērīgā budžeta deficīta novēršanas ilgtspēju un līdz 2017. gadam sasniegt strukturālā deficīta vidējā termiņa mērķi – 0,5 % no IKP. Šāds vidējā termiņa mērķis ir stingrāks par Stabilitātes un izaugsmes pakta prasīto. Slovākijas vispārējās valdības deficīts 2013. gadā ir noturīgi samazināts zem 3 % no IKP. Plānotās izmaiņas (pārrekinātajā) strukturālajā bilancē varētu liecināt, ka Slovākija ievērojami novirzās no korekcijām vidēja termiņa mērķa sasniegšanai. 2015. gadā plānotais uzlabojums par 0,3 % no IKP atbilstu Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumiem. Turpmākajos gados stabilitātes programma nenodrošinātu atbilstošas korekcijas vidēja termiņa mērķa sasniegšanai. Gan 2014., gan 2015. gadā izdevumu pieauguma temps atbilstu izdevumu kritērijam. Stabilitātes programmā paredzēts, ka lielākā daļa konsolidācijas pasākumu, lai sasniegtu vidējā termiņa mērķi, tiktu veikti 2016. un 2017. gadā. Kopumā korekcijas vidēja termiņa mērķa sasniegšanai ir saistītas ar risku attiecībā uz atbilstību Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Stabilitātes programmā paredzēts, ka visā programmas darbības laikā valdības parāds saglabāsies zemāks par atsaucis vērtību 60 % apmērā no IKP. Stabilitātes programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomiskais scenārijs, ko ir apstiprinājusi neatkarīga struktūra (Makroekonomisko prognožu komiteja), ir ticams.

Jau aprēķinātie pasākumi nenodrošina, ka iestāžu noteiktie fiskālie mērķi tiks īstenoti. Turklāt ne visi ieņēmumu pasākumi ir pietiekoši skaidri definēti un joprojām riskam pakļauta ir valsts pārvaldes izmaksu taupīšanas reformu īstenošana, bet publiskā sektora algu izdevumi, tāpat kā iepriekš, var neatbilst budžetā iepļānotajām vērtībām. Savukārt stabilitātes programmā norādītajos skaitļos pagaidām nav ņemti vērā ietaupījumi, ko nodrošinātu iekšējā parāda ierobežojumu aktivizēšana. Saskaņā ar Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognozi, kurā ir iekļauta pēc parāda ierobežojumu piemērošanas iegūto izdevumu ietaupījumu ietekme, novirze no korekcijām 2014. gadā varētu būt mazāka par stabilitātes programmā paredzēto, bet 2015. gadā paredzamas pietiekamas strukturālās korekcijas, izpildot izdevumu kritēriju gan 2014., gan 2015. gadā.

- (9) Gan stabilitātes, gan valsts reformu programmā pausta apņemšanās kāpināt izaugsmi veicinošus izdevumus, taču neizskatās, ka pamatā esošie plāni to pilnībā sekmētu. 2014. gadā palielinās valsts budžeta izdevumi izglītībai, taču turpmākajos gados tie samazinās. Pamatojoties uz stabilitātes programmas izvērtējumu un Komisijas prognozi, Padome saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97 uzskata, ka 2014. gadā ir risks novirzīties no korekcijām vidēja termiņa mērķa sasniegšanai, bet 2015. gadā paredzamas atbilstošas korekcijas.
- (10) Slovākija, reaģējot uz Līguma par stabilitāti, koordināciju un pārvaldību prasībām, 2013. gada novembrī ieviesa līdzsvarota budžeta normu. Tomēr budžeta struktūru vājina tas, ka nav noteiktas saistošas un izpildāmas izdevumu maksimālās robežas. Lai gan to ieviešana tika paredzēta 2013. gada stabilitātes

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību (OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.).

programmā, līdz šim šīs saistības nav īstenotas. Slovēģija joprojām ir vidēja riska valsts attiecībā uz publisko finanšu stabilitāti, un saskaņā ar prognozēm izdevumi veselības aprūpei būs galvenais ar pieaugošajām novecošanas izmaksām saistītais faktors, ieguldot 2 % no IKP, kas ir otrs lielākais prognozētais veselības aprūpes izdevumu pieaugums starp visām dalībvalstīm. Problēmas ir vērojamas galvenokārt stacionārajā un primārajā veselības aprūpē. Valdība 2013. gada decembrī pieņēma Veselības aizsardzības stratēģisko ietvardokumentu 2014.–2030. gadam, lai uzlabotu izmaksu lietderību. Tagad nepieciešami sīki izstrādāti stratēģijas īstenošanas plāni.

- (11) Slovēģija ir guvusi sekmes nodokļu saistību izpildes uzlabošanā un strādā pie rīcības plāna īstenošanas cīņai pret nodokļu krāpšanu, – ir ieviesta aptuveni puse no pasākumiem. Tādējādi ir iespējams, ka 2013. gadā ir uzlabojusies Slovēģijas nodokļu sistēmas efektivitāte, it īpaši PVN jomā, lai gan joprojām ir jākonsolidē centieni un jāstiprina nodokļu administrācijas spējas veikt analīzi un revīziju, un ir iekavējusies nodokļu, muitas nodevu un sociālās apdrošināšanas iemaksu iekasēšanas unificēšana. Lai turpinātu uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, Slovēģija varētu vairāk paļauties uz nodokļiem, kas mazāk kaitē izaugsmei, jo īpaši regulāriem īpašuma un vides nodokļiem. Šajā sakarā nav sekmējušās reformas regulāru īpašuma nodokļu jomā un šo nodokļu piesaistīšana īpašumu tirgus vērtībai. Ieņēmumi no šā nodokļa joprojām ir nelieli un relatīvā izteiksmē nav mainījušies kopš 2000. gada. Valdība 2013. gadā īstenoja pasākumus, lai mazinātu lielās atšķirības algotu darbinieku un pašnodarbinātu personu nodokļu īpatsvarā, taču 2012. gadā novērotās būtiskās atšķirības abu šo grupu faktiskajās nodokļu likmēs joprojām ir spēkā.
- (12) Darba tirgū joprojām ir vērojamas daudzas problēmas. Lielākā daļa bezdarba (tā līmenis saglabājas ap 14 %) ir ilgtermiņa bezdarbs, kas norāda, ka bezdarba problēma Slovēģijā ir strukturāla. Slovēģijai ir izdevies nedaudz samazināt nodokļu īpatsvaru mazatalgotiem darba ņēmējiem, kuri atgriezušies darba tirgū pēc ilgtermiņa bezdarba, taču ir jāuzrauga un jāizvērtē šo pasākumu efektivitāte. Citās jomās gūti tikai nelieli panākumi, proti, valsts nodarbinātības dienestu spējas uzlabošanā sniegt individualizētus pakalpojumus un saiknes stiprināšanā starp aktivizācijas pasākumiem un sociālo palīdzību. Attiecībā uz jauniešu bezdarbu valsts nodarbinātības dienestam ir ierobežotas agrīnas iejaukšanās spējas, kā arī spējas pielāgot pakalpojumus darba meklētāju profilam un sasniegt jauniešus, kuri nav reģistrējušies. Tāpēc ir nepieciešama rīcība minētajās jomās, ņemot vērā jaunatnes garantijas shēmas mērķus. Ir jāveic pasākumi, kas ir precīzāk mērķorientēti uz darba meklētājiem visnelabvēlīgākajā situācijā, tostarp romiem, kuru nodarbinātības līmenis joprojām ir ļoti zems. Māšu atgriešanos darba tirgū apgrūtina tas, ka trūkst atbilstošu iespēju bērnu aprūpei.
- (13) Ierobežotā izglītības atbilstība darba tirgus vajadzībām kavē kvalificēta darbaspēka piedāvājumu. Skolēnu sekmes obligātajā izglītībā ir zemākas par ES vidējo rādītāju un ir ievērojami kritušās. Valsts izdevumi izglītības jomā joprojām ir zemi, neskatoties uz neseno skolotāju algu pieaugumu. Tiek stiprināta skolotāju sākotnējā apmācība un praktiskās pieredzes gūšana, taču šie centieni ir jāturpina. Neskatoties uz valdības centieniem profesionālās izglītības un apmācības reformu jomā un darbavietu subsīdēšanā jauniešiem, jauniešu bezdarba līmenis joprojām ir viens no visaugstākajiem Savienībā un arvien ir apgrūtināta pāreja no skolas uz nodarbinātību. Uz nodarbinātību orientētu bakalaura programmu salīdzinoši nelielā procentuālā daļā un nepietiekošā sadarbība ar darba devējiem samazina terciārās izglītības atbilstību darba tirgus vajadzībām. Arī augstākās izglītības kvalitātes uzlabošana un uzņēmumu sadarbība ar izglītības iestādēm palīdzētu celt ekonomikas inovācijas spējas. Pārdomātas specializācijas stratēģijas plāni ir solis pareizā virzienā, taču tos ir efektīvi jāīsteno. Ilgstoši nepietiekama kvalitatīvas agrīnās pirmsskolas izglītības un aprūpes nodrošināšana ietekmē izglītojamo, it īpaši romu, sekmes. Līdz šim iniciatīvas, kuru mērķis ir uzlabot romu skolēnu izglītības rādītājus, ir pārāk lielā mērā balstītas uz ES līdzfinansētiem projektiem.
- (14) Enerģētikas jomā Slovēģija ir guvusi sekmes darbā, lai nodrošinātu vairāk elektroenerģijas un gāzes tīklu starpsavienojumus ar kaimiņvalstīm. Tomēr joprojām ir vajadzīgi pasākumi, lai pilnveidotu Slovēģijas enerģijas tirgus darbību un it īpaši uzlabotu tarifu noteikšanas mehānisma pārredzamību. Jaunajā plānošanas periodā ES finansējuma saņemšanai ir ierosināts pasākumu kopums energoefektivitātes palielināšanai.

- (15) Šobrīd īstenotā valsts pārvaldes reforma uzlabos orientāciju uz klientu, tomēr valsts pārvaldes darbs joprojām nav pietiekoši kvalitatīvs un efektīvs. Pastāvīgā ar politikas ciklu saistītā lielā kadru mainība apvienojumā ar vājo personāla vadību un mazo spēju veikt analīzi vājina uz faktiem balstītas politikas veidošanu. Slovērijai joprojām ir slikti starptautiskie korupcijas rādītāji, un valstij ir tikai nedaudz izdevies uzlabot tiesu sistēmas efektivitāti un pārredzamību. Darījumsdarbības vides kvalitāte Slovērijā ir pasliktinājusies, un atbalsts strauji augošiem uzņēmumiem ir palicis tajā pašā līmenī. Slovērija nesēn veica publiskā iepirkuma tiesiskā regulējuma reformu nolūkā uzlabot pārredzamību un efektivitāti, bet joprojām ir problēmas ar šā regulējuma piemērošanu un 2013. gada publiskā iepirkuma reformas ietekme aizvien ir ierobežota.
- (16) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir vispusīgi izanalizējusi Slovērijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Vērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtermiņā fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Slovērijā, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 6. ieteikumā.
- (17) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi stabilitātes programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši turpmāk izklāstītajā 1. ieteikumā.
- (18) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir vispusīgi izanalizējusi arī visas eurozonas ekonomikas politiku. Pamatojoties uz to, Padome ir sniegusi konkrētus ieteikumus, kas adresēti dalībvalstīm, kuru valūta ir euro⁽²⁾. Slovērijai kā valstij, kuras valūta ir euro, būtu arī jānodrošina pilnīga un savlaicīga minēto ieteikumu īstenošana,

AR ŠO IESAKA Slovērijai laikposmā no 2014. gada līdz 2015. gadam rīkoties šādi.

1. Pēc pārmērīgā budžeta deficīta novēršanas pastiprināt budžeta pasākumus 2014. gadam, ņemot vērā radušos 0,3 % no IKP atšķirību saistībā ar Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvās daļas prasībām, pamatojoties uz Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognozi. 2015. gadā atbilstoši prasībām nodrošināt korekciju 0,1 % apmērā no IKP vidēja termiņa mērķa sasniegšanai, ņemot vērā gaidāmos sliktos ekonomiskos apstākļus. Pēc tam, līdz brīdim, kad tiks sasniegts vidēja termiņa mērķis, katru gadu veikt strukturālās korekcijas 0,5 % apmērā no IKP, nosakot to par kritēriju. Arī turpmāk stiprināt fiskālo sistēmu, cita starpā nodrošinot saistošas un izpildāmas izdevumu maksimālās robežas. Ilgtermiņā uzlabot publisko finanšu stabilitāti, palielinot veselības aprūpes nozares rentabilitāti, it īpaši racionalizējot stacionāro aprūpi un pārvaldību un nostiprinot primāro veselības aprūpi.
2. Uzlabot nodokļu administrācijas efektivitāti, stiprinot tās spēju veikt revīziju, riska novērtējumu un piedzīt parādus. Nekustamā īpašuma nodokļu bāzi piesaistīt īpašumu tirgus vērtībai.
3. Efektīvāk risināt ilgtermiņa bezdarba problēmu, izmantojot aktivizācijas pasākumus, otrās iespējas izglītību un īpaši pielāgotu, kvalitatīvu apmācību. Uzlabot valsts nodarbinātības dienestu lietu pārvaldības, personiskas konsultēšanas un darba meklētāju aktivizācijas spēju un stiprināt saikni starp aktivizāciju un sociālo palīdzību. Efektīvi risināt jauniešu bezdarba problēmu, uzlabojot agrīnas iekļaušanās pasākumus, ņemot vērā jaunatnes garantijas shēmas mērķus. Uzlabot sieviešu nodarbinātības veicināšanas pasākumus, pilnveidojot bērnu aprūpes iespējas, jo īpaši bērniem vecumā līdz trim gadiem.
4. Veikt pasākumus, lai palielinātu pedagoģiskā darba kvalitāti ar mērķi uzlabot izglītības rādītājus. Stiprināt ar darbu saistītas apmācības sniegšanu uzņēmumos profesionālās izglītības un apmācības jomā. Pielāgot akreditācijas, finansēšanas un pārvaldības pasākumus, lai veicinātu profesionāli orientētu bakalaura programmu izveidošanu. Uzlabot zinātniskās bāzes kvalitāti un nozīmību un īstenot plānus, lai sekmētu efektīvu zināšanu pārnesi un sadarbību starp akadēmiskajām aprindām, pētniecības nozari un darījumsdarbības nozari. Pieņemt sistēmiskos pasākumus, lai uzlabotu nelabvēlīgā situācijā esošu kopienu, tostarp romu, pieeju augstas kvalitātes un iekļaujošai pirmsskolas un skolas izglītībai, un veikt pasākumus, lai palielinātu šo kopienu plašāku iesaistīšanos profesionālajā izglītībā un augstākajā izglītībā.

(1) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

(2) Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 141 lpp.

5. Darīt vairāk, lai pilnveidotu enerģijas tirgus darbību, it īpaši palielinot regulējuma publisko pārredzamību un izpētot augsto elektroenerģijas tīklu izmaksu noteicošos faktorus, jo īpaši rūpnieciskajiem patērētājiem. Pamatojoties uz līdz šim sasniegto, turpināt starpsavienojumu veidošanu ar kaimiņvalstīm, tostarp ar Ukrainu, saskaņā ar aprīlī parakstīto saprašanās memorandu.
6. Veikt pasākumus, tostarp grozot Civildienesta likumu, lai palielinātu civildienesta neatkarību. Pieņemt stratēģiju, lai uzlabotu valsts pārvaldes personāla vadību. Darīt vairāk, lai galvenajās ministrijās uzlabotu spēju veikt analīzi ar mērķi pieņemt uz faktiem balstītas politikas nostādnes un uzlabot politikas ietekmes novērtējumu kvalitāti. Veikt pasākumus, lai apkarotu korupciju, un pastiprināt centienus uzlabot tiesu sistēmas efektivitāti un kvalitāti. Ieviest pasākumus, lai uzlabotu darījumdarbības vidi, cita starpā arī maziem un vidējiem uzņēmumiem. Darīt vairāk, lai uzlabotu publiskā iepirkuma efektivitāti.

Briselē, 2014. gada 8. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
P. C. PADOAN

PADOMES IETEIKUMS**(2014. gada 8. jūlijs)****par Somijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Somijas 2014. gada stabilitātes programmu**

(2014/C 247/24)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽²⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jāīstojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādnēm (2010.–2014. g.) un 2010. gada 21. oktobrī tā pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm⁽³⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības paktu, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politikas jomas. Viņi pieņēma lēmumu par dalībvalstu līmenī veicamo rīcību, jo īpaši paužot pilnīgu apņemšanos sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētai valstij adresētos ieteikumus.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

⁽³⁾ Paliiek spēkā 2014. gadā ar Padomes Lēmumu 2014/322/ES (2014. gada 6. maijs) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm 2014. gadam (OV L 165, 4.6.2014., 49. lpp.).

- (4) Padome 2013. gada 9. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽¹⁾ par Somijas 2013. gada valsts reformu programmu un sniedza savu atzinumu par Somijas atjaunināto stabilitātes programmu 2012.–2017. gadam. 2013. gada 15. novembrī Komisija saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 473/2013⁽²⁾ sniedza atzinumu par Somijas budžeta plāna projektu 2014. gadam.
- (5) Komisija 2013. gada 13. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, iezīmējot 2014. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. 2013. gada 13. novembrī Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Somija tika noteikta kā viena no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropadome 2013. gada 20. decembrī apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra vajadzību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdevumu nosacījumus ekonomikai, sekmēt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu, novērst krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.
- (7) Komisija 2014. gada 5. martā publicēja saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu sagatavotā padziļinātā pārskata rezultātus par Somiju. Komisijas veiktā analīze ļauj secināt, ka Somijā joprojām pastāv makroekonomiska nelīdzsvarotība, kurai nepieciešama uzraudzība un politiska rīcība. Jo īpaši uzmanība joprojām jāpievērš tās zemajiem eksporta rādītājiem pēdējos gados, ko veicina rūpniecības pārstrukturēšana un ar izmaksām saistīti un nesaistīti konkurētspējas faktori.
- (8) Somija 2014. gada 17. aprīlī iesniedza savu 2014. gada valsts reformu programmu un savu 2014. gada stabilitātes programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (9) 2014. gada stabilitātes programmā izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir 2015. gadā atgriezties pie vidēja termiņa mērķa, pārējā stabilitātes programmas darbības periodā strukturālo bilanci saglabāt lielāku par šo mērķi un līdzsvarot vispārējās valdības budžetu 2017. gadā un turpmāk. Somijas vidējā termiņa mērķis, proti, 0,5 % no IKP strukturālā deficīta, atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Vidējā termiņa mērķi Somija sasniedza 2013. gadā un plāno saglabāt rādītājus tuvu šim mērķim 2014. gadā, vienlaikus nodrošinot atbilstību arī izdevumu robežvērtībai. 2015. gadā Somija plāno pārsniegt savu vidējā termiņa mērķi un turpināt nodrošināt atbilstību izdevumu robežvērtībai. Kopumā tas atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Tajā pašā laikā kopējā parāda attiecība palielinās, un sagaidāms, ka 2015. gadā tā uz laiku būs virs 60 % sliekšņa no IKP, kas galvenokārt skaidrojams ar vāju makroekonomikas perspektīvu. Stabilitātes programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs, kas nav ticis sagatavots neatkarīgi, ir ticams, lai gan tas ir nedaudz optimistiskāks par Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognozi attiecībā uz ekonomikas izaugsmi 2014. un 2015. gadā. Komisijas dienesti 2014. gada pavasara prognozē paredz, ka strukturālā bilance pasliktināsies par 0,3 % no IKP 2014. gadā, kas ir novirze no vidēja termiņa mērķa, un uzlabosies par 0,6 % no IKP 2015. gadā; savukārt sagaidāms, ka izdevumu robežvērtība abos gados tiks ievērota. Pamatojoties uz stabilitātes programmas izvērtējumu un Komisijas prognozi saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka var sagaidīt, ka Somija sasniegs stabilitātes programmā noteiktos mērķus, kuri kopumā atbilst Stabilitātes un izaugsmes paktam.
- (10) Saistībā ar novecošanas izmaksu ietekmi uz budžetu Somijā ilgtermiņā ir augsts ilgtspējības risks. Somija ir atzinusi ilgtspējības nepietiekamību, un 2013. gadā tā izveidoja struktūrpolitikas programmu, kuras mērķis ir novērst nepietiekamību un atjaunot izaugsmi. Vēl viens būtisks solis ir sliekšņa noteikšana centrālās

⁽¹⁾ OV C 217, 30.7.2013., 24. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 473/2013 (2013. gada 21. maijs) par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārņēmīga budžeta deficīta novēršanai eurozonas dalībvalstīs (OV L 140, 27.5.2013., 11. lpp.).

valdības izdevumiem un 2014. gada marta vispārējās valdības fiskālais plāns 2015.–2018. gadam, kurā paredzēti korekcijas pasākumi, strukturālās reformas un ieguldījumi izaugsmē. Ieņēmumu daļā pielāgošanas pasākumi galvenokārt attiecas uz ienākumu un produktu nodokļu palielinājumiem.

- (11) Sabiedrisko pakalpojumu efektivitātes pieaugums nav atbildis produktivitātes izmaiņām privātajā sektorā. Šobrīd Somija gatavo administratīvās reformas, kas skars pašvaldību struktūras un veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu jomas. Pašvaldību reforma ir balstīta uz pašvaldību brīvprātīgu apvienošanu, un tai ir pieejami valsts finansiālie stimuli. Vēl nav skaidrs, kāds būs brīvprātīgās apvienošanās rezultāts. Sociālos un veselības aprūpes pakalpojumus sniegs pieci reģionālie pakalpojumu sniedzēji, un pašvaldības turpinās piedalīties pakalpojumu sniegšanā. Sīkāka informācija vēl nav pieejama, un leģislatīvā akta priekšlikums tiek plānots uz 2014. gada rudenī. Jaunajām struktūrām vajadzētu būt izveidotām 2017. gada sākumā. 2013. gada jūlija aktam par gados vecāku cilvēku funkcionālo spēju atbalstīšanu, lielāku uzmanību pievēršot preventīvajiem pasākumiem, rehabilitācijai un patstāvīgai dzīvei, būtu jāsamazina nepieciešamība pēc aprūpes iestādēm un būtu jāietver ilgtermiņa aprūpes turpmākās izmaksas.
- (12) Galvenā problēma Somijas darba tirgū joprojām ir darbaspēka pieejamība ilgtermiņā, jo to cilvēku skaits, kas atstāj darba tirgu, patlaban ir lielāks par to cilvēku skaitu, kas ienāk darba tirgū. Lai nākotnē varētu apmierināt pieprasījumu pēc darbaspēka, nepieciešams paildzināt karjeras ilgumu un uzlabot darbaspēka pieejamību. Valdības 2013. gada struktūrpolitikas programmā ir ietverti pasākumi karjeru paildzināšanai un darbaspēka pieejamības uzlabošanai, vienlaikus palielinot arī stimulus pieņemt darba piedāvājumus. Somija šobrīd samazina priekšlaicīgu pensionēšanos, taču dažas ievirzes saglabājas, piemēram, tā dēvētais “bezdarba tunelis”, kas paredz, ka gados vecāki cilvēki noteiktos apstākļos var turpināt saņemt bezdarbnieka pabalstu līdz aiziešanai pensijā. Faktam, ka nesen tika ieviests paredzamā mūža ilguma koeficients un tiesību uzkrāšanās likme ir trīskāršojusies, šķiet, ir ierobežota ietekme uz pensionēšanās praksi. Turklāt, tā kā paredzamais mūža ilgums pieaug straujāk nekā tika paredzēts un darba mūžs nav palielinājies, pastāv risks, ka samazināsies pensiju atbilstīgums. Somija sev par mērķi ir noteikusi līdz 2025. gadam faktisko pensionēšanās vecumu palielināt līdz vismaz 62,4 gadiem. Ir šaubas, vai šo mērķi iespējams sasniegt bez jauniem pasākumiem, piemēram, likumā noteiktā pensionēšanās vecuma palielināšanas un lielākiem cietieniem uzlabot gados vecāku darbinieku nodarbināmību. Sociālie partneri šobrīd strādā pie sava priekšlikuma pensiju reformai, kas jaunajai valdībai jāievieš pēc vispārējām vēlēšanām 2015. gada pavasarī un kam būs jāstājas spēkā 2017. gada sākumā. Somija ir īstenojusi būtiskus un vērienīgus pasākumus, lai risinātu jauniešu un ilgtermiņa bezdarba problēmu. Paies laiks, līdz noturīgā veidā tiks uzlabotas mērķu grupu ar darbu saistītās prasmes un izredzes darba tirgū.
- (13) Somija ir īstenojusi pasākumus vispārējo konkurences apstākļu uzlabošanai, un ir gūts zināms progress programmas par veselīgu konkurenci īstenošanā. Konkurences un patērētāju iestādes ir apvienojušās, un šī jaunā struktūra ir īstenošanas sākumposmā. Ar konkurences likumu šobrīd tiek noteikts dominējošā stāvokļa sliekšnis patērētāju preču mazumtirdzniecības nozarei, un Somijas Konkurences un patērētāju iestādei ir piešķirtas īpašas pilnvaras noteiktos apstākļos iejaukties un vērsties pret darījumdarbībām, kurās iesaistītas valsts struktūras un kuras kropļo konkurenci tirgū. Mazumtirdzniecības tirgū Somijā ir vērojama ļoti liela koncentrācija, un attiecīgajos tiesību aktos ir daži faktori, kas konkurenci padara potenciāli mazāk efektīvu un nostiprina divu mazumtirdzniecības tirgus līderu pozīcijas. Kā piemēru var minēt pilsētu plānošanas prasības, kuras ir stingras, jo īpaši attiecībā uz lieliem tirdzniecības uzņēmumiem. Noteikumi par zemes izmantošanu un plānošanu šobrīd tiek pārskatīti, un līdz ar to ir iespēja nodrošināt, lai tie lielākā mērā sekmētu “veselīgu” konkurenci. Mazumtirdzniecības nozare joprojām ir viena no reglamentētākajām dalībvalstīs, un ietver šķēršļus konkurencei, ko rada lielu mazumtirdzniecības telpu reglamentēšana.
- (14) Izaugsmes un konkurētspējas atjaunošana ir svarīgs uzdevums Somijas ekonomikai. Starptautiskajos konkurētspējas reitingos Somija ir ļoti spēcīga, taču neraugoties uz to, tā bija Savienības dalībvalsts, kura 2007.–2012. gadā visstraujāk zaudēja eksporta tirgus daļas. Darījumdarbības īstenotās pētniecības un attīstības intensitāte samazinās, un valsts noteiktais mērķis attiecībā uz pētniecības un attīstības izdevumiem šķiet arvien nesasniedzamāks. Somijas pētniecības un inovācijas sistēmas efektivitāte, ar kādu ieguldījumi pētniecībā un attīstībā tiek pārvērti novatoriskos produktos un pakalpojumos, ir kritiski svarīgs jautājums. Šobrīd nav pietiekamu ieguldījumu, lai pētniecības un attīstības potenciālu pārvērstu jaunajos produktos. Ierobežots skaits lielu eksporta uzņēmumu, kuru pārdoto produktu klāsts ir neliels, kā arī Somijas

mazo uzņēmumu mazāka vēlme eksportēt negatīvi ietekmē tirdzniecības rezultātus un potenciālo izaugsmi. Eksporta potenciālu varētu palielināt, sniedzot turpmāku pielāgotu atbalstu mazāku uzņēmumu izešanai starptautiskā līmenī. Somija ir sākusi reformas, lai risinātu jautājumu par spēju nodrošināt novatoriskus ražojumus un atbalstītu rūpniecības diversifikāciju, tostarp visaptverošu reformu attiecībā uz pētniecības institūtiem un pētniecības finansējumu. 2013. gada struktūrpolitikas programma un valdības izdevumu sliekšņi, un 2014. gada marta fiskālais plāns 2015.–2018. gadam ietver ne tikai korekcijas pasākumus un strukturālas reformas, bet arī iniciatīvas izaugsmes un inovācijas sekmēšanai. Somija varētu gūt labumu arī no savas energoapgādes diversifikācijas, jo īpaši ņemot vērā to, ka tā ir atkarīga no viena gāzes avota.

- (15) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir vispusīgi izanalizējusi Somijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Vērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Somijā, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1.–5. ieteikumā.
- (16) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi stabilitātes programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.
- (17) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 2., 4. un 5. ieteikumā.
- (18) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir arī veikusi analīzi par visas eurozonas ekonomikas politiku. Pamatojoties uz to, Padome ir sniegusi konkrētus ieteikumus, kas adresēti dalībvalstīm, kuru valūta ir euro⁽²⁾. Kā valstij, kuras valūta ir euro, arī Somijai būtu jānodrošina šo ieteikumu pilnīga un savlaicīga īstenošana,

AR ŠO IESAKA Somijai laikposmā no 2014. gada līdz 2015. gadam rīkoties šādi.

1. Ierobežot pieaugošo neatbilstību vidējā termiņa mērķim, 2015. gadā nodrošināt atgriešanos pie tā un pēc tam to ievērot atbilstoši plānotajam. Garantēt parāda kritērija izpildi, vienlaicīgi īstenojot uz izaugsmi vērstu fiskālo politiku. Ātri īstenot struktūrpolitikas programmā izklāstītās reformas, valdības izdevumu robežvērtības un fiskālo plānu 2015.–2018. gadam, lai samazinātu fiskālās ilgtspējības nepietiekamību un stiprinātu nosacījumus izaugsmei.
2. Nodrošināt, lai efektīvi tiktu īstenotas pašlaik veiktās administratīvās reformas attiecībā uz pašvaldību struktūru un sociālajiem un veselības aprūpes pakalpojumiem, lai palielinātu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas izmaksu lietderību.
3. Uzlabot darbaspēka pilna potenciāla izmantošanu darba tirgū, tostarp uzlabojot gados vecāku darbinieku nodarbinātības līmeni un palielinot faktisko pensionēšanās vecumu, mazinot priekšlaicīgas pensionēšanās iespējas un likumā noteikto pensionēšanās vecumu vai pensiju pabalstus pielāgojot paredzamā mūža ilguma izmaiņām. Uzlabot jauniešu un ilgtermiņa bezdarbnieku perspektīvas darba tirgū, īpašu uzmanību pievēršot profesionālajai izglītībai un mērķtiecīgiem aktivizēšanas pasākumiem.
4. Turpināt centienus uzlabot konkurenci preču un pakalpojumu tirgos, sevišķi mazumtirdzniecībā, īstenojot veselīgas konkurences veicināšanas programmu, tostarp grozījumus zemes izmantošanas un celtniecības likumā, lai tas lielākā mērā sekmētu veselīgu konkurenci.

⁽¹⁾ Saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

⁽²⁾ Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 141. lpp.

5. Arī turpmāk uzlabot Somijas spēju nodrošināt novatoriskus ražojumus, pakalpojumus un strauji augošus uzņēmumus strauji mainīgā vidē un turpināt rūpniecības diversifikāciju, jo īpaši uzlabojot darījumdarbības vidi, lai veicinātu ieguldījumus Somijā, un turpinot sekmēt mazu uzņēmumu ieiešanu eksporta tirgos. Straujāk attīstīt pārrobežu gāzes savienojumu ar Igauniju.

Briselē, 2014. gada 8. jūlijā

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

P. C. PADOAN

PADOMES IETEIKUMS**(2014. gada 8. jūlijs)****par Zviedrijas 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Zviedrijas 2014. gada konverģences programmu**

(2014/C 247/25)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽²⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu nodarbinātības un izaugsmes stratēģiju "Eiropa 2020", kam pamatā būtu ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.), un 2010. gada 21. oktobrī tā pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽³⁾, kas kopā veido "integrētās pamatnostādnes". Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības paktu, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politiku. Viņi pieņēma lēmumu par dalībvalstu līmenī veicamo rīcību, jo īpaši paužot pilnīgu apņemšanos sasniegt stratēģijas "Eiropa 2020" mērķus un īstenot konkrētai valstij adresētos ieteikumus.
- (4) Padome 2013. gada 9. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽⁴⁾ par Zviedrijas 2013. gada valsts reformu programmu un sniedza savu atzinumu par atjaunināto Zviedrijas konverģences programmu 2012.–2016. gadam.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

⁽³⁾ Paliek spēkā 2014. gadā ar Padomes Lēmumu 2014/322/ES (2014. gada 6. maijs) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm 2014. gadam (OV L 165, 4.6.2014., 49. lpp.).

⁽⁴⁾ OV C 217, 30.7.2013., 86. lpp.

- (5) Komisija 2013. gada 13. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, iezīmējot 2014. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. 2013. gada 13. novembrī Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā tā noteica Zviedriju kā vienu no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropadome 2013. gada 20. decembrī apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra vajadzību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdevumu nosacījumus ekonomikai, sekmēt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu, novērst krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.
- (7) Komisija 2014. gada 5. martā publicēja saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu sava padziļinātā pārskata rezultātus par Zviedriju. Komisijas veiktā analīze ļauj secināt, ka Zviedrijā joprojām pastāv makroekonomiskā nelīdzsvarotība, kurai nepieciešama uzraudzība un politiska rīcība. Uzmanība joprojām jāpievērš jo īpaši tam, kā notiek mājsaimniecību parādsaistību attīstība apvienojumā ar neefektivitāti mājokļu tirgū. Lai gan lielais tekošā konta pārpalikums nerada riskus, kas ir līdzīgi lieliem deficītiem, un daļēji ir saistīts ar nepieciešamību pēc aizņemto līdzekļu īpatsvara samazināšanas, Komisija Eiropas pusgada kontekstā uzraudzīs tekošā konta attīstību Zviedrijā.
- (8) Zviedrija 2014. gada 16. aprīlī iesniedza savu 2014. gada valsts reformu programmu un 2014. gada konverģences programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (9) 2014. gada konverģences programmā izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir nodrošināt, ka darījumdarbības ciklā vispārējās valdības budžeta pārpalikums ir vidēji 1% no IKP, kā to paredz Zviedrijas fiskālā politika. Konverģences programmā ir saglabāts iepriekšējā konverģences programmā noteiktais vidēja termiņa mērķis, proti, strukturālais deficīts 1% apmērā no IKP, kas atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Pamatojoties uz (pārrēķinātu) strukturālo budžeta bilanci, konverģences programmā paredzēts iznākums, kas vairāk nekā pietiekami izpilda vidēja termiņa mērķi visā programmas periodā. Saskaņā ar konverģences programmu ir paredzēts, ka valsts parāds, kas joprojām ir krietni zem atsaucēs vērtības 60% no IKP, samazināsies no 41,5% no IKP 2014. gadā līdz 35% 2017. gadā. Kopumā konverģences programmā izklāstītā budžeta stratēģija atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām. Konverģences programmas makroekonomikas scenārijs, kas ir budžeta prognožu pamatā, ir ticams. Attiecībā uz valsts finanšu stabilitāti ilgtermiņā liela daļa no IKP tiek tērēta ilgtermiņa aprūpei, un ilgtermiņā ir paredzēta izdevumu būtiska palielināšanās, lai pienācīgi ņemtu vērā sabiedrības novecošanu, tādējādi izdevumi Zviedrijā 2060. gadā sasniegs 6,4% no IKP. Zviedrijai šis jautājums būtu jārisina, nodrošinot pietiekamu primāro pārpalikumu un vēl vairāk ierobežojot ar novecošanu saistītu izdevumu pieaugumu, lai nodrošinātu ilgtermiņa fiskālo stabilitāti. Pamatojoties uz 2014. gada konverģences programmas izvērtējumu un Komisijas prognozi, Padome saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97 uzskata, ka Zviedrijas programmā ir izpildīti Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumi un riski, kas apdraud budžeta mērķu sasniegšanu, ir ierobežoti.
- (10) Lielās privātā sektora un jo īpaši Zviedrijas mājsaimniecību parādsaistības joprojām ir iemesls satraukumam. Turklāt finanšu sektora (pretēji uzņēmumiem) atkarība no mājsaimniecībām ir palielinājusies atbilstīgi mājsaimniecību nozares parādam, kas šobrīd ir 83% no IKP jeb aptuveni 160% no izmantojamiem ienākumiem. Parādsaistību rašanos veicina nepārtraukts kredītu pieaugums un lēns hipotekāro kredītu amortizācijas temps. Ja procentu likmes palielinātos, mājokļu cenas kristos un/vai makroekonomikas attīstība būtu negatīva, mājsaimniecības sektora lielās parādsaistības būtu pakļautas riskam. Šāda notikumu attīstība ietekmētu mājsaimniecības un to patēriņa modeļus. Tai varētu būt arī negatīva netiešā ietekme uz banku nozari, palielinot ienākumus nenesošo aizdevumu īpatsvaru un tirgus finansējuma izmaksas. Zviedrija nav ne paziņojusi par kādiem pasākumiem, ne arī tādus ir pieņēmusi, lai risinātu jautājumu saistībā ar parādu kropļojošo ietekmi uz mājokļu nodokļu sistēmu, ko varētu izdarīt nodokļu pārdales kontekstā, nepalielinot kopējo nodokļu slogu. Tomēr Zviedrija ir rīkojusies, lai sekmētu piesardzīgu aizdevumu politiku, ieviešot hipotēku riska darījumiem 2013. gada maijā 15% minimālo riska pakāpi, par kuru ir ziņots, ka tā palielināsies. Taču amortizācijas prakse joprojām ir ļoti pielaidīga – ar ļoti ilgiem amortizācijas periodiem, kas ir mazāk par 75% no aizdevuma apjoma pret ieķīlāto vērtību, – un šajā saistībā

nav īstenoti stingri pasākumi, ņemot vērā 2013. gada oktobra ieteikuma par individuāliem amortizācijas plāniem brīvprātīgo raksturu. Zviedrijas Banku asociācija 2014. gada martā savu ieteikumu padarīja stingrāku, aicinot amortizāciju samazināt līdz 70 % no no aizdevuma apjoma pret iekāļāto vērtību. Visbeidzot, Zviedrija jautājumu par uzņēmumu nodokļu parādu kropļojošo ietekmi ir risinājusi, nosakot vēl stingrākus ierobežojumus attiecībā uz procentu atskaitāmību, sākot no 2013. gada janvāra attiecinot tos uz visu veidu grupas iekšējiem aizdevumiem un ieviešot tā dēvētos ieguldītāju atskaitījumus, kas varētu atvieglot parādu kropļojošo ietekmi uz nodokļu sistēmu. Uzņēmumu ienākuma nodoklis, sākot no 2013. gada sākuma, tika samazināts no 26,3 % līdz 22 %.

- (11) Zviedrijas mājokļu tirgus, ko raksturojis straujš cenu pieaugums pēdējo divu desmitgažu laikā, joprojām ir potenciāls nestabilitātes avots. Piedāvājuma ziņā mājokļu tirgu joprojām raksturo efektivitātes zudums, kas jo īpaši skaidrojams ar sarežģītu plānošanas procesu, ierobežotu konkurenci celtniecības nozarē un augstu īres maksas uzraudzības pakāpi. Kopā ar parādus veicinošu nodokļu sistēmu šis efektivitātes zudums mēdz radīt mājokļu cenu palielinājuma tendenci. Zviedrija ir īstenojusi dažus pasākumus mājokļu īres tirgū, taču šie pasākumi izrādās nepietiekami, lai risinātu pamatā esošo strukturālo problēmu saistībā ar īres sistēmas augsto neelastības pakāpi. Valdības 2014. gada 9. aprīlī iesniegtajā pavasara likumprojektā nebija iekļauti nekādi pasākumi, ar kuriem tiktu risināts īres tirgus jautājums. Zviedrija ir pieņēmusi pasākumus, lai novērstu zonējuma un plānošanas procesa efektivitātes zudumu, kā arī pašvaldību plānošanas monopoli, aicinot pašvaldības mājokļu vajadzību noteikšanā ņemt vērā reģionālo perspektīvu. Šie pasākumi ir vērsti pareizajā virzienā, taču ne visi no tiem jau ir īstenoti, un pašvaldībām, kuras tos neīsteno, nav noteikti nekādi sodi.
- (12) Lai arī finansējums ir apjomīgs, veicot skolēnu starptautisko novērtējumu, ir gūts pierādījums, ka mācību rezultāti obligātajā skolā ir sliktāki nekā 21. gadsimta sākumā, un šobrīd Zviedrijā rezultāti ir zemāki par vidējiem rezultātiem ES un ESAO visās trīs jomās, kurās notika testi (lasīšana, matemātika un zinātne). Turklāt saikne starp sociālekonomiskajiem apstākļiem un rezultātiem ir kļuvusi ciešāka, un atšķirības skolu vidū ir palielinājušās. Lai arī valdības ierosinātie pasākumi ir solis pareizajā virzienā, izrādās, ka būs nepieciešamas radikālākas strukturālās izmaiņas. Šajā nolūkā Zviedrija plāno veikt skolu sistēmas efektivitātes pārskatīšanu, lai atjaunotu labus rezultātus.
- (13) Jauniešu, mazkvalificētu darbinieku un personu ar migrantu izcelsmi situācija darba tirgū joprojām ir vāja. Jauniešu bezdarba līmenis joprojām ir virs vidējā rādītāja ES. Lai arī valdība ir veikusi pasākumus šo jautājumu risināšanai, izrādās, ka grūtības var būt saistītas ar problēmām izglītības jomā, kur izglītības sistēma noteiktai daļai jauniešu nenodrošina prasmes, kas nepieciešamas viņu sekmīgai integrēšanai darba tirgū. Attiecībā uz integrāciju darba tirgū, izglītību un apmācību Zviedrija ir pieņēmusi pasākumus, lai sekmētu pāreju no skolas uz darba tirgu (mācekļības reforma, kas ietver "mācekļa algu") un palīdzētu jauniešiem gūt darba pieredzi ("darbs iepazīstināšanai ar arodu"). Šī pāreja *de facto* ir stiprināta, ieviešot agrīnus pasākumus tiem, kuriem tie ir visvairāk nepieciešami. Tomēr shēmas tvērums un to iedzīvotāju iesaistīšana, kuri nav reģistrējušies valsts nodarbinātības dienestā un kuri nav ne nodarbināti, ne iesaistīti izglītībā vai apmācībā, ir vāja. Zviedrija strādā arī pie tā, lai paātrinātu personu ar migrantu izcelsmi integrāciju, taču problēmas ir jo īpaši ar personām ar migrantu izcelsmi, kuras nāk no valstīm ārpus Savienības. Visbeidzot, Zviedrija šobrīd izvērtē, cik efektīva ir pašlaik samazinātā PVN likme restorāniem un ēdināšanas uzņēmumu pakalpojumiem, lai sekmētu darbavietu radīšanu. Galīgo vērtējumu ir paredzēts pabeigt 2016. gada janvārī.
- (14) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir vispusīgi izanalizējusi Zviedrijas ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un konverģences programmu. Vērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Zviedrijā, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomiskā pārvaldība, turpmākajos valstu lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 4. ieteikumā.
- (15) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi konverģences programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.

(1) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktu.

- (16) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un konverģences programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 2. un 3. ieteikumā,

AR ŠO IESAKA Zviedrijai laikposmā no 2014. gada līdz 2015. gadam rīkoties šādi.

1. Arī turpmāk īstenot uz izaugsmi vērstu fiskālo politiku un saglabāt stabilu fiskālo stāvokli, konverģences programmas darbības periodā izpildot vidēja termiņa budžeta mērķi, arī ņemot vērā problēmas, kādas sabiedrības novecošana rada attiecībā uz valsts finanšu stabilitāti ilgtermiņā.
2. Samazināt mājsaimniecības sektora kredītu pieaugumu un privātā sektora parādsaistības. Šajā nolūkā samazināt parādu kropļojošo ietekmi uz iedzīvotāju ienākumu nodokļiem, pakāpeniski ierobežojot nodokļu atskaitījumu no hipotekārajiem procentu maksājumiem un/vai palielinot regulārus īpašuma nodokļus. Veikt turpmākus pasākumus, lai palielinātu hipotekāro aizdevumu amortizāciju.
3. Vēl vairāk uzlabot mājokļu tirgus efektivitāti, turpinot īres tiesību noteikšanas sistēmas reformu. Jo īpaši ļaut uz tirgu orientētas īres maksas, atsakoties no lietderīguma sistēmas un vēl vairāk liberalizējot noteiktus īres tirgus segmentus, un ļaut lielāku brīvību slēgt līgumu starp atsevišķiem īrniekiem un īpašniekiem. Samazināt plānošanas un pārsūdzību procesu ilgumu un sarežģītību, pazeminot un apvienojot administratīvās prasības, pašvaldībās saskaņojot celtniecības prasības un standartus un attiecībā uz zemes piešķiršanas procedūrām uzlabojot pārredzamību. Aicināt pašvaldības savā rīcībā esošo zemi darīt pieejamu jauniem dzīvojamo māju kompleksiem.
4. Veikt atbilstošus pasākumus, lai uzlabotu pamatprasmes un atvieglotu pāreju no izglītības uz darba tirgu, tostarp plašākā mērā izmantojot apmācību darbavietā un mācekļības iespējas. Stiprināt centienus darba tirgus un izglītības pasākumus efektīvāk virzīt uz jauniešiem ar zemu izglītības līmeni un personām ar migrantu izcelsmi. Palielināt agrīnas iejaukšanās pasākumus un to jauniešu iesaistišanu, kas nav reģistrēti publiskos dienestos.

Briselē, 2014. gada 8. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
P. C. PADOAN

PADOMES IETEIKUMS**(2014. gada 8. jūlijs)****par Apvienotās Karalistes 2014. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Apvienotās Karalistes 2014. gada konverģences programmu**

(2014/C 247/26)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regulu (ES) Nr. 1176/2011 par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽²⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju – “Eiropa 2020” –, kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, lielākoties pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārikojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.
- (2) Padome 2010. gada 13. jūlijā, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādņēm (2010.–2014. g.), un 2010. gada 21. oktobrī tā pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm⁽³⁾, kas kopā veido “integrētās pamatnostādnes”. Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.
- (3) Dalībvalstu vai to valdību vadītāji 2012. gada 29. jūnijā pieņēma lēmumu par Izaugsmes un nodarbinātības paktu, kas ir saskaņots pamats rīcībai valstu, ES un eurozonas līmenī, izmantojot visas iespējamās sviras, instrumentus un politikas jomas. Viņi pieņēma lēmumu par dalībvalstu līmenī veicamo rīcību, jo īpaši paužot pilnīgu apņemšanos sasniegt stratēģijas “Eiropa 2020” mērķus un īstenot konkrētai valstij adresētos ieteikumus.
- (4) Padome 2013. gada 9. jūlijā pieņēma ieteikumu⁽⁴⁾ par Apvienotās Karalistes 2013. gada valsts reformu programmu un sniedza savu atzinumu par Apvienotās Karalistes atjaunināto konverģences programmu 2012.–2013. gadam līdz 2017.–2018. gadam.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

⁽³⁾ Paliek spēkā 2014. gadā ar Padomes Lēmumu 2014/322/ES (2014. gada 6. maijs) par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm 2014. gadam (OV L 165, 4.6.2014., 49. lpp.).

⁽⁴⁾ OV C 217, 30.7.2013., 93. lpp.

- (5) Komisija 2013. gada 13. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, iezīmējot 2014. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. 2013. gada 13. novembrī Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā tā identificēja Apvienoto Karalisti kā vienu no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (6) Eiropadome 2013. gada 20. decembrī apstiprināja prioritātes, lai nodrošinātu finanšu stabilitāti, fiskālo konsolidāciju un rīcību izaugsmes sekmēšanai. Tā uzsvēra vajadzību īstenot diferencētu, uz izaugsmi vērstu fiskālo konsolidāciju, atjaunot normālus aizdevumu nosacījumus ekonomikai, sekmēt izaugsmi un konkurētspēju, risināt bezdarba problēmu, novērst krīzes sociālās sekas un modernizēt valsts pārvaldi.
- (7) Komisija 2014. gada 5. martā publicēja saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu sagatavotā padziļinātā pārskata rezultātus par Apvienoto Karalisti. Komisijas veiktā analīze ļauj secināt, ka Apvienotajā Karalistē vēl aizvien pastāv makroekonomiskā nelīdzsvarotība, kurai nepieciešama uzraudzība un politikas rīcība. Īpaša uzmanība joprojām jāpievērš attīstībai mājsaimniecību parādā jomās saistībā ar hipotekāro parādu augsto līmeni un mājokļu tirgus strukturālajām iezīmēm, kā arī nelabvēlīgai attīstībai saistībā ar eksporta tirgus daļām. Riski mājokļu nozarē ir saistīti ar joprojām nepietiekami strukturālo mājokļu piedāvājumu. Iekšēji piedāvājuma ierobežojumi, jo īpaši Londonā, un salīdzinoši lēnā piedāvājuma pielāgošana augošajam pieprasījumam turpina likt mājokļu cenām celties, jo īpaši Londonā un valsts dienvidaustrumos, kā arī liek pircējiem ņemt lielus hipotekāros kredītus. Lai arī eksporta tirgus daļas samazināšanai nevajadzētu radīt riskus īstermiņā, taču apvienojumā ar tekošā konta deficītu tā joprojām norāda uz strukturālām problēmām. Tās ir saistītas ar prasmju trūkumu un infrastruktūras nepilnībām. Tiek prognozēts, ka valsts finanšu jomā Apvienotā Karaliste nespēs ievērot Padomes noteikto termiņu pārmērīga deficīta novēršanai, un vidējie ikgadējie fiskālie stimuli atpaliek no ieteikuma.
- (8) Apvienotā Karaliste 2014. gada 30. aprīlī iesniedza savu 2014. gada valsts reformu programmu un 2014. gada konverģences programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.
- (9) Saskaņā ar 4. pantu 15. protokolā par dažiem noteikumiem attiecībā uz Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti Līguma par Eiropas Savienības darbību 126. panta 1. punktā izklāstītais pienākums izvairīties no pārmērīga vispārējās valdības deficīta neattiecas uz Apvienoto Karalisti. Minētā protokola 5. pantā ir paredzēts, ka Apvienotajai Karalistei jācensas izvairīties no pārmērīga valdības deficīta. Padome 2008. gada 8. jūlijā saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 104. panta 6. punktu nolēma, ka Apvienotajā Karalistē pastāv pārmērīgs budžeta deficīts.
- (10) 2014. gada konverģences programmā izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir līdz piecu gadu perioda beigām, kurš pašlaik beigsies 2018.–2019. gadā, sabalansēt cikliski koriģēto kārtējo budžetu. Konverģences programmā nav iekļauts vidēja termiņa mērķis, kā paredzēts Stabilitātes un izaugsmes paktā. Saskaņā ar aprēķiniem vispārējās valdības deficīts 2014.–2015. gadā būs 5,0 % no IKP, krītoties pēc augstākā līmeņa sasniegšanas 11,4 % apmērā no IKP 2009.–2010. gadā. Tādējādi netiek ievērots Padomes noteiktais pārmērīgā budžeta deficīta novēršanas termiņš. Saskaņā ar konverģences programmu pārmērīgais budžeta deficīts tiks novērsts 2016.–2017. gadā (sasniežot 2,4 % no IKP), proti, divus gadus vēlāk par Padomes noteikto termiņu. Konverģences programma paredz, ka (pārreķinātais) vispārējās valdības strukturālais deficīts 2014.–2015. gadā uzlabosies par 0,3 procentu punktiem, sasniežot 4,4 % no IKP. Budžeta plānu korekcija nav pietiekama, lai panāktu ieteiktos gada vidējos fiskālos stimulus pārmērīgā deficīta novēršanai. Pēc tam konverģences programma paredz (pārreķinātās) strukturālās bilances gada uzlabojumu par 0,8 procentu punktiem 2015.–2016. gadā un par 1,3 procentu punktiem 2016.–2017. gadā. Kopumā konverģences programma tikai daļēji atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta prasībām.
- (11) Līdz šim veiktā konsolidācija ir panākta, galvenokārt samazinot izdevumus, tādēļ varētu apsvērt potenciālu ieņēmumu iegūšanu, paplašinot nodokļu bāzi. Apvienotajā Karalistē ir augsts neiegūto nodokļu īpatsvars, jo īpaši netiešo nodokļu jomā. Saskaņā ar konverģences programmu ir paredzams, ka parāda attiecība pret IKP 2015.–2016. gadā pieaugs līdz 93,1 %, pirms tā 2018.–2019. gadā samazināsies līdz 86,6 %. Apvienotās Karalistes konverģences programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomiskais

scenārijs ir ticams. Potenciālie budžeta prognožu riski izriet no zemākas nekā gaidītās izaugsmes, kā iemesls ir algu ierobežojumi, kas kavē privāto patēriņu, un nenoteiktība, kas rada šķēršļus ieguldījumiem. Tomēr šīs prognozes saskan ar Komisijas dienestu 2014. gada pavasara prognozi, kurā arī nav paredzēts, ka pārmērīgais budžeta deficīts tiks novērsts Padomes noteiktajā termiņā. Turklāt, pamatojoties uz Komisijas prognozi, (koriģētās) izmaiņas strukturālajā bilanci 2010.–2014. gadā nav pietiekošas vidēji par 0,6 % no IKP salīdzinājumā ar ieteikumu, un ir paredzams, ka tās nebūs pietiekošas arī 2015. gadā. Pamatojoties uz konverģences programmas izvērtējumu un Komisijas prognozi, Padome saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1466/97 uzskata, ka ir vajadzīgi papildu pasākumi, lai nodrošinātu atbilstību ieteikumam pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras ietvaros.

- (12) Apvienotā Karaliste ir veikusi pasākumus mājokļu jomā gan no piedāvājuma, gan pieprasījuma puses. Lai gan ir palielinājies jaunu īpašumu piedāvājums, tas joprojām ir zems un nenodrošina ievērojamu pieprasījuma daļu. Šis faktors apvienojumā ar zemām procentu likmēm un atvieglotiem hipotekārās kredītesanas nosacījumiem (piemēram, augstāki aizdevumu un ienākumu attiecības rādītāji) līcis celties mājokļu cenām dažviet Apvienotajā Karalistē, jo īpaši Londonā. Piedāvājuma trūkums jau ilgstoši ir bijusi strukturāla parādība, kas, domājams, ietilgs vidējā termiņā. Ir jārikojas, lai vēl vairāk palielinātu mājokļu piedāvājumu, izveidojot atbilstošus stimulus piedāvājuma palielināšanai vietējā līmenī. Iestādēm jāturpina mājokļu cenu un hipotekāro parādu uzraudzība un jābūt gatavām piemērot atbilstošus pasākumus, ieskaitot *Help to Buy 2* (aizdevumu garantiju) shēmas pielāgošanu, ja tas tiek uzskatīts par nepieciešamu. Ir nepieciešams uzlabot pārredzamību par Finanšu politikas komitejas pieņemtā makroprudenciālā regulējuma piemērošanu un ietekmi uz mājokļu sektoru, ko varētu izmantot, lai risinātu pārmērīgi augsto mājokļu cenu un hipotekāro parādu palielināšanās problēmu. Būtu jāapsver zemes un īpašuma nodokļu reformas, lai mazinātu mājokļu tirgus kropļošanu.
- (13) Apvienotā Karaliste turpina risināt bezdarba un nepietiekamas nodarbinātības problēmu, kā arī specifiskus jautājumus saistībā ar jauniešu bezdarbu. Ir būtiskas grūtības nodrošināt jauniešiem darba tirgū pieprasītās prasmes un darba pieredzi un palielināt mācekļu programmu piedāvājumu. Ar to skaidrojams fakts, ka programmā *Youth Contract* piedāvātās subsīdijas algām joprojām izmanto mazāk nekā prognozēts. Darba tirgū trūkst atbilstošu prasmju, un iestādes mēģina pārkvalificēt darbaspēku, lai risinātu gan bezdarba problēmu, gan ar labām profesionālajām un tehniskajām iemaņām apveltītu augsti kvalificētu darba ņēmēju trūkumu. Kaut arī ir bijuši centieni uzlabot mācekļu programmu kvalitāti, ir nepieciešami turpmāki centieni. Turklāt kvalifikāciju sistēma vēl aizvien ir sarežģīta, un ir nepieciešams to racionalizēt, lai atvieglotu vispārēju atzišanu un darba devēju lielāku iesaistīšanos.
- (14) Iestādes risina vājo darba stimulu problēmu, jo īpaši tiem, kuri saņem sociālos pabalstus pēc *Universal Credit* reformas ieviešanas, kas ļaus personām saglabāt vairāk ieņēmumu no pabalstiem arī pēc stāšanās darbā. Lai gan *Universal Credit* reforma varētu pozitīvi ietekmēt nodarbinātību, daudz kas būs atkarīgs no efektīviem īstenošanas un atbalsta pakalpojumiem, tostarp mijiedarbības ar citiem pabalstiem. Uzsvars uz atgriešanos darbā atspoguļojas arī daudzu darbspējas vecuma pabalstu un nodokļu atlaižu ikgadējo korekciju ierobežošanā par 1 % gadā līdz 2016. gadam.
- (15) Apvienotā Karaliste turpina risināt jautājumus saistībā ar vecāku nodarbinātības līmeņa palielināšanu un pieejas uzlabošanu kvalitatīvai, izmaksu ziņā pieejamai bērnu aprūpei. Tā turpina ieviest shēmas, lai nodrošinātu izmaksu ziņā pieejamu bērnu aprūpi gan pusslodzes, gan pilnas slodzes darbā strādājošiem vecākiem, ņemot vērā atšķirīgo atalgojuma līmeni. Tomēr bērnu aprūpes izmaksas joprojām ir vienas no visaugstākajām Savienībā, un tas rada problēmas īpaši otrajiem pelnītājiem mājāsaimniecībā un vientuļiem vecākiem.
- (16) Attiecībā uz finansējuma pieejamību, lai gan kredītu tirgus nosacījumi 2013. gadā ir uzlabojušies, kredītu pieaugums joprojām ir vājš, un ir vajadzīgs vairāk laika, lai spēkā esošā politika sāktu nest auglus. Īpaši MVU ir grūtības saņemt kredītus. Lielie uzņēmumi var paši sevi finansēt tieši vairumtirdzniecības tirgos un izmantot Apvienotajā Karalistē labi izstrādāto finanšu pakalpojumu piedāvājumu, bet MVU ārējā

finansējuma iegūšanā lielākoties ir atkarīgi no bankām. Ir daudz paveikts pagājušā gada ieteikuma par konkurenci banku nozarē izpildē, izveidojot jaunas bankas, tā dēvētās konkurējošās bankas (piemēram, TSB banka, kura gan vēl nav pilnīgi neatkarīga).

- (17) Apvienotā Karaliste 2013. gada decembrī publicēja un atjaunināja valsts infrastruktūras plānu – ilgtermiņa stratēģisku pieeju plānošanai, finansējumam, finansēm un infrastruktūras izveidošanai. Plāns paredz virkni projektu nākotnes kapitālieguldījumam laikā līdz 2020. gadam un pēc tam – kopā 375 miljardu GBP vērtībā (aptuveni 460 miljardi euro). Liela daļa šo projektu (345 miljardu GBP vērtībā, t. i., aptuveni 420 miljardi euro) attiecas uz ieguldījumiem enerģētikas un transporta nozarē. Plānots, ka aptuveni trīs ceturtdaļas no finansējuma būs no privātiem avotiem, bet pārējais – no valsts līdzekļiem. Lai gan iepriekš minētais plāns ir piemērota iniciatīva, tomēr bažas rada privātā sektora finansējuma aspekts, tiesiskā noteiktība un plānošanas atļaujas laicīga piešķiršana. Ir nepieciešami stingri mehānismi finanšu un izpildes risku mazināšanai, vienlaikus nodrošinot plānoto un faktisko infrastruktūras izdevumu pārredzamību.
- (18) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir vispusīgi izanalizējusi Apvienotās Karalistes ekonomikas politiku. Tā ir izvērtējusi valsts reformu programmu un konverģences programmu. Vērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Apvienotajā Karalistē, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1.–6. ieteikumā.
- (19) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi Apvienotās Karalistes konverģences programmu, un tās atzinums⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši turpmāk izklāstītajā 1. ieteikumā.
- (20) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un konverģences programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 2., 3., 5. un 6. ieteikumā,

AR ŠO IESAKA Apvienotajai Karalistei laikposmā no 2014. gada līdz 2015. gadam rīkoties šādi.

1. Uzlabot budžeta stratēģiju, cenšoties novērst pārmērīgo budžeta deficītu ilgtspējīgā veidā atbilstoši Padomes ieteikumam pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras ietvaros. Īstenojot diferencētu, izaugsmi veicinošu pieeju izdevumu samazināšanas jomā, piešķirot prioritāti kapitālizdevumiem. Lai sekmētu fiskālo konsolidāciju, būtu jāapsver ieņēmumu iegūšana, paplašinot nodokļu bāzi. Novērst strukturālus šķēršļus saistībā ar infrastruktūru, prasmju neatbilstību un finansējuma pieejamību MVU, lai palielinātu preču un pakalpojumu eksporta pieaugumu.
2. Uzlabot pārredzamību par Anglijas Bankas Finanšu politikas komitejas pieņemtā makroprudenciālā regulējuma piemērošanu un ietekmi uz mājokļu sektoru. Izmantot piemērotus pasākumus, lai reaģētu uz īpašumu cenu ātru celšanos teritorijās, kurās koncentrēta ievērojama daļa Apvienotās Karalistes ekonomikas izaugsmes, jo īpaši Londonā, un lai mazinātu riskus saistībā ar hipotekāro parādu palielināšanos. Pārraudzīt *Help to Buy 2* shēmu un pielāgot to, ja tas tiek uzskatīts par nepieciešamu. Apsvērt zemes un īpašuma nodokļu reformas, tostarp īpašumu pārvērtēšanas pasākumus, lai mazinātu mājokļu tirgus kropļošanu. Turpināt centienus palielināt mājokļu piedāvājumu.
3. Turpināt pildīt saistības programmā *Youth Contract*, jo īpaši, pilnveidojot darba tirgū pieprasītās prasmes. Nodrošināt darba devēju iesaistīšanos, kā galveno jautājumu risinot prasmju neatbilstību, nodrošinot mūsdienīgākas un augstāka līmeņa prasmes un sekmējot mācekļu programmu piedāvājumus. Turpināt darbu, lai samazinātu tādu jauniešu īpatsvaru, kuriem ir vājas pamatprasmes.

⁽¹⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktu.

4. Turpināt centienus, lai mazinātu bērnu nabadzību mājāsaimniecībās ar zemiem ienākumiem, gādājot, ka *Universal Credit* un citas sociālās labklājības reformas nodrošina taisnīgu nodokļu un pabalstu sistēmu ar skaidriem nodarbinātības stimuliem un atbalsta pakalpojumiem. Uzlabot izmaksu ziņā pieejamas bērnu aprūpes pieejamību.
5. Turpināt centienus, lai uzlabotu banku un nebanku finansējuma pieejamību MVU. Nodrošināt Biznesa bankas efektīvu darbību un atbalstīt arvien lielāku konkurējošu banku klātbūtni.
6. Turpināt darbu pie valsts infrastruktūras plāna, palielinot plānošanas procesu paredzamību un nodrošinot skaidrību par finansēšanas saistībām. Nodrošināt pārredzamību un atbildību, sniedzot konsekventu un savlaicīgu informāciju par plāna īstenošanu.

Briselē, 2014. gada 8. jūlijā

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

P. C. PADOAN

PADOMES IETEIKUMS**(2014. gada 8. jūlijs)****par ekonomikas politikas vispārīgo pamatnostādņu īstenošanu dalībvalstīs, kuru naudas vienība ir euro**

(2014/C 247/27)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 136. pantu saistībā ar 121. panta 2. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību⁽²⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Pašreizējo eurozonas ekonomikas vidi raksturo pakāpeniska, tomēr joprojām nestabila ekonomikas atlabšana. 2013. gadā un 2014. gada sākumā eurozonā ievērojami samazinājās inflācija, un ir sagaidāms, ka nākotnē prognozes laikposmā tā palielināsies tikai ļoti pakāpeniski, atspoguļojot eurozonā pastāvošo stagnāciju, kā arī mazāk aizsargāto valstu ekonomikā joprojām veiktās relatīvo cenu korekcijas un euro valūtas maiņas kursa agrāko kāpumu. Turklāt, lai gan ekonomikas atlabšana tiek balstīta uz arvien daudzpusīgāku pieeju, dalībvalstu, kuru naudas vienība ir euro (eurozonas dalībvalstu), vidū joprojām pastāv lielas atšķirības.
- (2) Eurozona ir vairāk nekā tajā ietilpstošo valstu summa. Ekonomikas un finanšu krīze skaidri atklāja eurozonā pastāvošās ciešās savstarpējās saiknes un nepieciešamību nostiprināt eurozonas dalībvalstu koordināciju fiskālās politikas, finanšu politikas un struktūrpolitikas jomā, lai nodrošinātu saskanīgu eurozonas kopējo nostāju. Eurozonas dalībvalstis, 2012. gada 2. martā parakstot Līgumu par stabilitāti, koordināciju un pārvaldību ekonomiskajā un monetārajā savienībā, uzņēmās saistības īstenot virkni tālejošu politikas reformu un veikt politikas koordināciju. Tā sauktās "divpakas" (divu regulu kopuma)⁽³⁾ stāšanās spēkā 2013. gadā vēl vairāk padziļināja budžeta un ekonomikas politikas koordināciju eurozonā. Eurozonas dalībvalstīm ir konkrēta atbildība par jaunā pārvaldības regulējuma iedarbīgu īstenošanu. Tādēļ būtu nepieciešams palielināt savstarpēju motivēšanu, lai atbalstītu valsts mēroga reformu īstenošanu, veicinātu fiskālo piesardzību, padziļinātu valsts mēroga reformu izvērtēšanu no eurozonas skatpunkta, internalizējot potenciālo plašāku ietekmi un stimulējot politikas jomas, kas ir īpaši svarīgas labi funkcionējošai ekonomikas un monetārajai savienībai (EMS). Lai to paveiktu, ir nepieciešama arī atbilstoša informācijas apmaiņa par eurozonas stratēģiju.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 472/2013 (2013. gada 21. maijs) par to eurozonas dalībvalstu ekonomiskās un budžeta uzraudzības pastiprināšanu, kurās ir vai kurām draud nopietnas finanšu stabilitātes grūtības (OV L 140, 27.5.2013., 1. lpp.); Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 473/2013 (2013. gada 21. maijs) par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārmērīga budžeta deficīta novēršanai eurozonas dalībvalstīs (OV L 140, 27.5.2013., 11. lpp.).

- (3) Ņemot vērā eurozonas dalībvalstu ciešo savstarpējo atkarību, pastāv iespēja, ka saistībā ar strukturālo reformu īstenošanu tiek izraisīta liela pārrobežu ietekme, kas ir jāņem vērā, lai nodrošinātu optimālu politikas izstrādi un īstenošanu gan atsevišķās eurozonas dalībvalstīs, gan eurozonā kopumā. Piemēram, saskaņotāka rīcība reformu īstenošanā veicinātu nepieciešamo konvergenci starp dalībvalstīm. Šajā ziņā ļoti svarīgas ir agrīnas diskusijas par eurozonas dalībvalstu reformu plāniem, kuras balstītas uz pastāvošo praksi, un makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras iedarbīga īstenošana.
- (4) Viens no galvenajiem, eurozonai aktuālajiem politikas uzdevumiem ir samazināt valsts parādu, īstenojot diferencētu, izaugsmei labvēlīgu fiskālo politiku, vienlaikus stimulējot eurozonas izaugsmes potenciālu un novēršot krīzes sociālās sekas. Pateicoties iepriekšējo gadu konsolidācijas centieniem, eurozonas fiskālais stāvoklis ir uzlabojies, tomēr virknei eurozonas dalībvalstu joprojām ir jāturpina fiskālās korekcijas, lai samazinātu ļoti augsto parādsaistību līmeni. Visām eurozonas dalībvalstīm būtu jāuzlabo publisko finanšu kvalitāte – ar mērķi stimulēt ražīgumu un nodarbinātību.
- (5) Krīzes sākumposmā eurozonā ievērojami kritās ieguldījumu apjoms, un ilgtermiņa griezumā tas vēl joprojām nav atgriezies vidējā līmenī. Ir vairāki iemesli, kuru kopīgā ietekme ieguldījumu jomā ir padarījušas visai kūtras: aizņemto līdzekļu īpatsvara samazināšana privātajā sektorā, finanšu nozares sadrumstalotība un vajadzīgie fiskālās konsolidācijas centieni, kuru ietekmē ir krities publisko ieguldījumu apjoms. Lai saglabātu ekonomikas atlabšanas tendenci un stimulētu potenciālo izaugsmi, ir būtiski svarīgi palielināt ieguldījumus infrastruktūrā un prasmju attīstībā. Liela daļa ieguldījumu ir jāsaņem no privātā sektora, tomēr publiskām iestādēm var būt svarīga loma veicinošu apstākļu radīšanā.
- (6) Kredītu plūsma uz reālo ekonomiku eurozonā vēl aizvien ir vāja, un finanšu tirgus joprojām ir ļoti sadrumstalots, lai gan spiediens uz valstu parādiem ir mazinājies. Finansējuma pieejamība, it īpaši mazākiem un vidējiem uzņēmumiem, vēl aizvien ir problēma daudzās valstīs, un tas rada risku, ka varētu tikt apdraudēta ekonomikas atlabšana. Tādēļ ir nepieciešamas iniciatīvas, kuru mērķis ir atjaunot kredītu plūsmas, padziļināt kapitāla tirgus un stimulēt ekonomikas ilgtermiņa finansēšanu. Tādas darbības kā, piemēram, pabeigt sakārtot banku bilances, turpināt nostiprināt pašu kapitāla rezerves, ja nepieciešams, pārskatīt aktīvu kvalitāti un veikt stresa testus, palīdz atklāt visas vēl pastāvošās iespējamās nepilnības un pastiprināt uzticēšanos nozarei kopumā. Ir panākts ievērojams progress attiecībā uz banku savienību, jo īpaši ar vienotā uzraudzības mehānisma izveidi un vienošanos par vienoto noregulējuma mehānismu.
- (7) Finanšu krīze ir atklājusi nepilnības ekonomikas un monetārās savienības (EMS) uzbūvē. Komisija 2012. gada 28. novembrī nāca klajā ar Plānu padziļinātas un patiesas ekonomikas un monetārās savienības izveidei; mērķis bija sākt Eiropas mēroga debates. Eiropadomes priekšsēdētājs ciešā sadarbībā ar Eiropas Komisijas priekšsēdētāju, Eurogrupas priekšsēdētāju un Eiropas Centrālās bankas prezidentu 2012. gada 5. decembrī nāca klajā ar ziņojumu, kas balstījās uz vairākām Komisijas plāna idejām un ietvēra gan grafiku, gan no vairākiem posmiem sastāvošu procesu virzībai uz ekonomikas un monetārās savienības izveides pabeigšanu. Eiropas Parlaments savu nostāju pauda 2012. gada 20. novembra rezolūcijā. Kopš tā laika ir veikti būtiski svarīgi pasākumi. Eiropadome 2013. gada decembrī pauda turpmākus viedokļus. EMS pilnveidošanai būs nepieciešama pakāpeniska pieeja, kurā būtu apvienota disciplīna un solidaritāte. Tā dēvētajā “sešniekā”⁽¹⁾ un “divniekā” ir paredzēts, ka pirmais pārskats par šo tiesību aktu īstenošanu ir jāgatavo līdz 2014. gada beigām,

(1) Padomes Regula (ES) Nr. 1177/2011 (2011. gada 8. novembris), ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu (OV L 306, 23.11.2011., 33. lpp.); Padomes Direktīva 2011/85/ES (2011. gada 8. novembris) par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām (OV L 306, 23.11.2011., 41. lpp.); Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1173/2011 (2011. gada 16. novembris) par efektīvu budžeta uzraudzības īstenošanu eurozonā (OV L 306, 23.11.2011., 1. lpp.); Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1174/2011 (2011. gada 16. novembris) par izpildes pasākumiem pārmērīgas makroekonomiskās nelīdzsvarotības koriģēšanai eurozonā (OV L 306, 23.11.2011., 8. lpp.); Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1175/2011 (2011. gada 16. novembris), ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu (OV L 306, 23.11.2011., 12. lpp.); Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību (OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.).

AR ŠO IESAKA eurozonas dalībvalstīm, neskarot Padomes kompetenci attiecībā uz dalībvalstu ekonomikas politikas koordinēšanu, bet jo īpaši ekonomikas politikas koordinācijas kontekstā Eurogrupas ietvaros, 2014.–2015. gadā atsevišķi vai kopīgi veikt šādus pasākumus:

1. Ciešā sadarbībā ar Komisiju veicināt un uzraudzīt strukturālo reformu īstenošanu eurozonas vienmērīgai darbībai visnozīmīgākajās jomās, lai sekmētu izaugsmi un konvergenci, un iekšējās un ārējās nelīdzsvarotības korekciju. Izvērtēt un stimulēt gan reformu saistību īstenošanas norisi eurozonas dalībvalstīs, kurās pastāv pār-mērīga nelīdzsvarotība, gan reformu īstenošanu tajās eurozonas dalībvalstīs, kurās saistībā ar nelīdzsvarotību ir nepieciešama izlēmīga rīcība, lai ierobežotu negatīvu ietekmi uz pārējām eurozonas valstīm. Sekmēt atbilstīgu politiku valstīs ar lielu tekošā konta atlikumu, lai veicinātu pozitīvu pārrobežu ietekmi. Regulāri rīkot tematiskas apspriedes par strukturālām reformām darba un produktu tirgos ar potenciāli lielu pārrobežu ietekmi, galveno uzmanību veltot augstā nodokļu īpatsvara samazināšanai darbaspēka izmaksās un reformām pakalpo-jumu tirgos.
2. Ciešā sadarbībā ar Komisiju koordinēt eurozonas dalībvalstu fiskālo politiku, jo īpaši izvērtējot budžeta plāna projektu, lai visā eurozonā nodrošinātu saskanīgu un izaugsmei labvēlīgu fiskālo nostāju. Uzlabot publisko finanšu kvalitāti un ilgtspēju, par prioritāti nosakot materiālos un nemateriālos ieguldījumus gan valstu, gan ES līmenī. Nodrošināt to, lai valstu fiskālās sistēmas, tostarp valstu fiskālo jautājumu padomes, būtu spēcīgas.
3. Nodrošināt banku sistēmas izturētspēju, jo īpaši veicot nepieciešamās darbības pēc aktīvu kvalitātes pārbaudes un spriedzes testiem, īstenojot banku savienības regulējumu un turpinot darbu, ko paredzēts veikt vienotā noregulējuma mehānisma pārejas posmā. Stimulēt privātā sektora ieguldījumus un palielināt kredītu plūsmu uz ekonomiku, veicot darbības, kuru mērķis ir uzlabot kredītu pieejamību maziem un vidējiem uzņēmumiem, padziļināt kapitāla tirgus, no jauna aktivizēt vērtspapīrošanas tirgus, balstoties uz priekšlikumiem un grafiku, kas ietverti Komisijas Paziņojumā par Eiropas ekonomikas ilgtermiņa finansēšanu.
4. Turpināt iesāktu darbu pie ekonomikas un monetārās savienības padziļināšanas un veicināt ekonomikas uzrau-dzības sistēmas uzlabošanu saistībā ar 2014. gada beigās paredzēto pārskatīšanu.

Briselē, 2014. gada 8. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
P. C. PADOAN

II

(Informācija)

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

PADOME

SKAIDROJUMS

Pavaddokuments Padomes ieteikumiem dalībvalstīm 2014. gada Eiropas pusgadā

(2014/C 247/28)

Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97⁽¹⁾ 2.-ab panta 2. punktā par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu, kurš ir iedaļā "Dialogs par ekonomikas jautājumiem", ir noteikts: "Parasti sagaidāms, ka Padome ievēro Komisijas ierosinājumus un ieteikumus vai arī izskaidro savu nostāju publiski."

Attiecībā uz šo "ievēro vai izskaidro noteikumu" Padome ar šo sniedz šādus paskaidrojumus par saskaņotiem grozījumiem Komisijas ieteikumos konkrētām valstīm adresētiem ieteikumiem (KVAI) par dalībvalstīm saistībā ar 2014. gada Eiropas pusgadu, pret kuriem iebilst Komisija.

Padome ir arī vienojusies par vairākiem papildinājumiem, kā arī faktiskiem vai tehniskiem grozījumiem ieteikumos, kurus Komisija pilnībā atbalsta (*).

BEĻĢIJA

KVAI 3

Komisijas ierosinātais teksts

Samazināt turpmāko ar novecošanu saistīto, jo īpaši no pensijām un ilgtermiņa aprūpes izrietošo, valsts izdevumu palielināšanos, palielinot centienus samazināt plaisu starp faktisko un likumā noteikto pensionēšanās vecumu, ierosinot samazināt priekšlaicīgas pensionēšanās iespējas, atbalstot aktīvas vecumdienas, likumā noteikto pensionēšanās vecumu un prasības par karjeras ilgumu pielāgojot paredzamā mūža ilguma izmaiņām un uzlabojot ilgtermiņa aprūpei paredzēto valsts izdevumu efektivitāti.

Teksts, par ko panākta vienošanās

Samazināt turpmāko ar novecošanu saistīto, jo īpaši no pensijām un ilgtermiņa aprūpes izrietošo, valsts izdevumu palielināšanos, palielinot centienus samazināt plaisu starp faktisko un likumā noteikto pensionēšanās vecumu, ierosinot samazināt priekšlaicīgas pensionēšanās iespējas, atbalstot aktīvas vecumdienas, likumā noteikto pensionēšanās vecumu un prasības par karjeras ilgumu pielāgojot paredzamā mūža ilguma izmaiņām un uzlabojot ilgtermiņa aprūpei paredzēto valsts izdevumu efektivitāti.

(¹) Padomes Regula (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu (OV L 209., 2.8.1997., 1. lpp.).

(*) Teksts, kas ir grozīts, ir *slīprakstā*, un dzēstais teksts ir *svītrots*.

Paskaidrojums

Tika panākta vienošanās, ka galvenais uzdevums Beļģijā joprojām ir palielināt faktisko pensionēšanās vecumu, ņemot vērā plaisu starp faktisko un likumā noteikto pensionēšanās vecumu. Izmantojot svarīgu pašlaik īstenotu reformu, tiek paaugstināts priekšlaicīgas pensionēšanās gadījumam prasītais minimālais vecums un karjeras ilgums; ja likumā noteikto pensionēšanās vecumu palielinātu īstermiņā, tas padziļinātu minēto plaisu un tādēļ tā būtu nelaikā īstenota reforma.

BULGĀRIJA

Nekādi ieteikumu grozījumi, pret kuriem iebilst Komisija, netika ieviesti.

ČEHIJAS REPUBLIKA

Nekādi ieteikumu grozījumi, pret kuriem iebilst Komisija, netika ieviesti.

DĀNIJA

Nekādi ieteikumu grozījumi netika ieviesti.

VĀCIJA

Nekādi ieteikumu grozījumi, pret kuriem iebilst Komisija, netika ieviesti.

IGAUNIJA

Nekādi ieteikumu grozījumi, pret kuriem iebilst Komisija, netika ieviesti.

ĪRIJA

Nekādi ieteikumu grozījumi, pret kuriem iebilst Komisija, netika ieviesti.

SPĀNIJA

KVAI 5

Komisijas ierosinātais teksts

Īstenot 2013.–2016. gada valsts rīcības plānu par sociālo iekļaušanu un novērtēt tā efektivitāti, aptverot visus šā plāna mērķus. Pastiprināt administratīvās spējas un koordināciju starp nodarbinātības un sociālajiem dienestiem, lai piedāvātu integrētus risinājumus, kuru mērķis ir atbalstīt bezdarba apdraudētās personas, un pilnveidotu procedūras, lai sekmētu pāreju no minimālo ienākumu shēmām uz darba tirgu. Sociālo pārvedumu progresivitātes un efektivitātes nodrošināšanas nolūkā uzlabot ģimenes atbalsta shēmu mērķtiecīgumu un to pakalpojumu kvalitāti, kas paredzēti māj-saimniecībām ar maziem ienākumiem, kurās dzīvo bērni.

Teksts, par ko panākta vienošanās

Īstenot 2013.–2016. gada valsts rīcības plānu par sociālo iekļaušanu un novērtēt tā efektivitāti, aptverot visus šā plāna mērķus. Pastiprināt administratīvās spējas un koordināciju starp nodarbinātības un sociālajiem dienestiem, lai piedāvātu integrētus risinājumus, kuru mērķis ir atbalstīt bezdarba apdraudētās personas, un pilnveidotu procedūras, un valsts pārvaldēs, kas atbildīgas par minimālo ienākumu shēmām, veicināt vienkāršotas procedūras, lai sekmētu pāreju no minimālo ienākumu shēmām uz darba tirgu. Sociālo pārvedumu progresivitātes un efektivitātes nodrošināšanas nolūkā uzlabot ģimenes atbalsta shēmu mērķtiecīgumu un to pakalpojumu kvalitāti, kas paredzēti māj-saimniecībām ar maziem ienākumiem, kurās dzīvo bērni.

Paskaidrojums

Šis formulējums ir atbilstošāks pilnvaru sadalījumam valsts pārvaldē sociālo pakalpojumu un minimālo ienākumu shēmu jomā, ja valsts sadarbojas ar reģioniem tehniskā un politiskā līmenī, kas var palīdzēt uzlabot procesus.

FRANCIJA

Nekādi ieteikumu grozījumi, pret kuriem iebilst Komisija, netika ieviesti.

HORVĀTIJA

Nekādi ieteikumu grozījumi, pret kuriem iebilst Komisija, netika ieviesti.

ITĀLIJA

Nekādi ieteikumu grozījumi, pret kuriem iebilst Komisija, netika ieviesti.

LATVIJA

Nekādi ieteikumu grozījumi netika ieviesti.

LIETUVA

KVAI 3

Komisijas ierosinātais teksts

Mērķtiecīgāk plānot aktīvā darba tirgus politikas pasākumus, kuri vērsti uz mazkvalificēta darbaspēka un ilgtermiņa bezdarbnieku līdzdalību darba tirgū. Uzlabot bezdarbnieku pabalstu tvērumu un atbilstību un piesaistīt tos aktivizācijas pasākumiem. Risināt prasmju ilgstošas neatbilstības problēmu, uzlabojot izglītības atbilstību darba tirgus vajadzībām, un veicināt mūžizglītību. Lai uzlabotu jauniešu nodarbināmību, par prioritāti noteikt kvalitatīvu mācekļu programmu piedāvājumu un stiprināt partnerību ar privāto sektoru. Apspriežoties ar sociālajiem partneriem, pārskatīt darba tiesību aktu atbilstību, it īpaši attiecībā uz darba līgumu sistēmu un darba laika režīmu.

Teksts, par ko panākta vienošanās

Mērķtiecīgāk plānot aktīvā darba tirgus politikas pasākumus, kuri vērsti uz mazkvalificēta darbaspēka un ilgtermiņa bezdarbnieku līdzdalību darba tirgū. Uzlabot bezdarbnieku pabalstu tvērumu un atbilstību un piesaistīt tos aktivizācijas pasākumiem. Risināt prasmju ilgstošas neatbilstības problēmu, uzlabojot izglītības atbilstību darba tirgus vajadzībām, *cita starpā pamatojoties uz prasmju prognozēšanas sistēmām*, un veicināt mūžizglītību. Lai uzlabotu jauniešu nodarbināmību, par prioritāti noteikt kvalitatīvu mācekļu programmu piedāvājumu, *citus mācīšanās darbvietā veidus*, un stiprināt partnerību ar privāto sektoru. Apspriežoties ar sociālajiem partneriem, pārskatīt darba tiesību aktu atbilstību, it īpaši attiecībā uz darba līgumu sistēmu un darba laika režīmu.

Paskaidrojums

Nodarbinātības komitejas daudzpusējās uzraudzības pārskata secinājumos tika norādīts uz reformu nozīmi Lietuvā attiecībā uz apmācībām darbavietā un uz vajadzību pēc plāniem un to izstrādes, lai paaugstinātu profesionālās izglītības un apmācības iestāžu efektivitāti.

LUKSEMBURGA

KVAI 2

Komisijas ierosinātais teksts

Lai nodrošinātu fiskālo stabilitāti, ierobežot ar novecošanu saistītos izdevumus, uzlabojot ilgtermiņa aprūpes rentabilitāti, turpināt īstenot pensiju reformu ar mērķi palielināt faktisko pensionēšanās vecumu, ierobežojot priekšlaicīgu pensionēšanos un sasaistot likumā noteikto pensionēšanās vecumu ar paredzamo mūža ilgumu. Darīt vairāk, lai palielinātu gados vecāku strādājošo līdzdalības rādītājus, tostarp ar mūžizglītības palīdzību uzlabojot viņu nodarbināmību.

Teksts, par ko panākta vienošanās

Lai nodrošinātu fiskālo stabilitāti, ierobežot ar novecošanu saistītos izdevumus, uzlabojot ilgtermiņa aprūpes rentabilitāti, turpināt īstenot pensiju reformu ar mērķi palielināt faktisko pensionēšanās vecumu, tostarp ierobežojot priekšlaicīgu pensionēšanos ~~un sasaistot likumā noteikto pensionēšanās vecumu~~, *pielāgojot pensionēšanās vecumu vai pensijas pabalstus* izmaiņām paredzamajā dzīves ilgumā. Darīt vairāk, lai palielinātu gados vecāku strādājošo līdzdalības rādītājus, tostarp ar mūžizglītības palīdzību uzlabojot viņu nodarbināmību.

Paskaidrojums

Par šo grozījumu vienojās, jo, ņemot vērā to, ka likumā noteiktais pensionēšanās vecums ir 65 gadi, bet faktiskais pensionēšanās vecums – zem 60 gadiem, būtiski ir vispirms novērst neatbilstību starp faktisko un likumā noteikto pensionēšanās vecumu.

KVAI 4

Komisijas ierosinātais teksts

Turpināt īstenot jauniešu bezdarba mazināšanas pasākumus mazkvalificētiem darba meklētājiem ar migrantu izcelsmi, izmantojot saskaņotu stratēģiju, cita starpā, turpinot uzlabot aktīvā darba tirgus politikas sistēmu un uzraudzību, risinot prasmju neatbilstības problēmu un samazinot finansiālus stimulus nestrādāt. Lai to panāktu, paātrināt vispārējās un profesionālās izglītības un apmācības reformas īstenošanu ar mērķi nodrošināt jauniešu prasmju labāku atbilstību pieprasījumam darba tirgū.

Teksts, par ko panākta vienošanās

Turpināt īstenot jauniešu bezdarba mazināšanas pasākumus mazkvalificētiem darba meklētājiem, *tostarp jauniešiem* ar migrantu izcelsmi, izmantojot saskaņotu stratēģiju, cita starpā, turpinot uzlabot aktīvā darba tirgus politikas sistēmu un uzraudzību, risinot prasmju neatbilstības problēmu un samazinot finansiālus stimulus nestrādāt. Lai to panāktu, paātrināt vispārējās un profesionālās izglītības un apmācības reformas īstenošanu ar mērķi nodrošināt jauniešu prasmju labāku atbilstību pieprasījumam darba tirgū.

Paskaidrojums

Nodarbinātības pārraudzības instruments norāda uz problēmu, kas Luksemburgai jārisina saistībā ar jauniešu bezdarbu. Nodarbinātības komitejas daudzpusējās uzraudzības pārskatā tika atzinīgi vērtēta shēma "Garantija jauniešiem" izveide, un tas, ka tajā aizvien lielāka uzmanība pievērsta migrantu izcelsmes jauniešiem.

UNGĀRIJA

Nekādi ieteikumu grozījumi, pret kuriem iebilst Komisija, netika ieviesti.

MALTA

KVAI 2

Komisijas ierosinātais teksts

Paātrināt īstenošanas procesā esošo pensiju reformu, it īpaši būtiski paātrinot normatīvajos aktos noteiktā pensijas vecuma palielināšanu un secīgi to pieskaņojot izmaiņām gaidāmajā dzīves ilgumā. Nodrošināt, ka ar visaptverošu publiskās veselības aprūpes sistēmas reformu tiek panākta izmaksu ziņā efektīva un ilgtspējīga pieejamo resursu izmantošana, piemēram, primārās veselības aprūpes nostiprināšana.

Teksts, par ko panākta vienošanās

Lai nodrošinātu publisko finanšu ilgtermiņa stabilitāti, turpināt Paātrināt īstenošanas procesā esošo pensiju reformu, piemēram, ~~it īpaši būtiski~~ *paātrinot* ~~plānoto~~ *jau ieviesto* normatīvajos aktos noteiktā pensijas vecuma palielināšanu un secīgi to pieskaņojot izmaiņām paredzamajā dzīves ilgumā. Nodrošināt, ka ar visaptverošu publiskās veselības aprūpes sistēmas reformu tiek panākta izmaksu ziņā efektīva un ilgtspējīga pieejamo resursu izmantošana, piemēram, primārās veselības aprūpes nostiprināšana.

Paskaidrojums

Maltā turpinās pensiju sistēmas reformu process. Konkrēti, Malta atkārtoti uzsver, ka 2014. gada oktobrī ir sagaidāmi Pensiju jautājumu darba grupas darba rezultāti. Darba grupa izstrādās holistisku stratēģiju ar mērķi risināt pensiju ilgtspējību un atbilstīgumu Maltā. Lai gan Malta piekrīt mērķim nodrošināt ilgtermiņa stabilitāti, ir vajadzīga lielāka brīvība attiecībā uz pasākumiem tās sasniegšanai, jo preskriptīviem noteikumiem būs pretējs efekts – tie drīzāk apgrūtinās nekā veicinās pensiju reformas turpmāko virzību. Ierosinātais grozījums atbilst teksta redakcijai, kas ietverta 2013. gada KVAI, kurā bija paredzēta zināma rīcības brīvība pretstatā pārlieku preskriptīvajam formulējumam, kas ir ierosināts 2014. gada KVAI.

NĪDERLANDE

KVAI 2

Komisijas ierosinātais teksts

Pastiprināt centienus veikt reformu mājokļu tirgū, ātrāk samazinot nodokļu atskaitījumus par hipotekāro kredītu procentu maksājumiem, nodrošinot lielākā mērā uz tirgu orientētu mehānismu cenu noteikšanai īres tirgū un turpinot piesaistīt īres maksas sociālo mājokļu tirgū mājsaimniecību ieņēmumiem. Pārraudzīt sociālo mājokļu jomas reformas ietekmi attiecībā uz šādu mājokļu pieejamību, arī cenas ziņā, mājsaimniecībām ar zemiem ienākumiem. Turpināt pārorientēt politiku sociālo mājokļu jomā, lai atbalstītu tās mājsaimniecības, kurām tas visvairāk nepieciešams.

Teksts, par ko panākta vienošanās

*Ja ekonomikas vide to ļauj, p*Pastiprināt centienus veikt reformu mājokļu tirgū, ātrāk samazinot nodokļu atskaitījumus par hipotekāro kredītu procentu maksājumiem, nodrošinot lielākā mērā uz tirgu orientētu mehānismu cenu noteikšanai īres tirgū un turpinot piesaistīt īres maksas sociālo mājokļu tirgū mājsaimniecību ieņēmumiem. Pārraudzīt sociālo mājokļu jomas reformas ietekmi attiecībā uz šādu mājokļu pieejamību, arī cenas ziņā, mājsaimniecībām ar zemiem ienākumiem. Turpināt pārorientēt politiku sociālo mājokļu jomā, lai atbalstītu tās mājsaimniecības, kurām tas visvairāk nepieciešams.

Paskaidrojums

Tika panākta vienošanās, ka ātra reformas īstenošana attiecībā uz nodokļu atskaitījumiem par hipotekāro kredītu procentu maksājumiem pašreizējos ekonomiskajos apstākļos radītu riskus, īpaši situācijā, kad vairāk nekā vienam miljonam mājsaimniecību ir negatīvs pašu kapitāls saistībā ar saviem mājokļiem (hipotēkas apjoms pārsniedz mājokļa vērtību). Tāpēc par īpaši svarīgu šajā ieteikumā tika uzskatīta atsaucē uz ekonomikas vidi, kurā tiktu veiktas šādas reformas.

AUSTRIJA

KVAI 2

Komisijas ierosinātais teksts

Uzlabot pensiju sistēmas ilgtermiņa ilgtspēju, jo īpaši ātrāk veicot likumā noteiktā vīriešu un sieviešu pensionēšanās vecuma saskaņošanu un sasaistot likumā noteikto pensionēšanās vecumu ar paredzamo dzīves ilgumu. Uzraudzīt to nesen pieņemto reformu īstenošanu, kuras ierobežo pieeju priekšlaicīgas pensionēšanās shēmām. Vēl vairāk uzlabot veselības aprūpes un ilgtermiņa aprūpes pakalpojumu izmaksu lietderību un ilgtspēju.

Teksts, par ko panākta vienošanās

Uzlabot pensiju sistēmas ilgtermiņa ilgtspēju, jo īpaši ātrāk veicot likumā noteiktā vīriešu un sieviešu pensionēšanās vecuma saskaņošanu, *palielinot faktisko pensionēšanās vecumu un sasaistot pielāgojot likumā noteikto pensionēšanās vecumu paredzamā dzīves ilguma izmaiņām.* Uzraudzīt to nesen pieņemto reformu īstenošanu, kuras ierobežo pieeju priekšlaicīgas pensionēšanās shēmām. Vēl vairāk uzlabot veselības aprūpes un ilgtermiņa aprūpes pakalpojumu izmaksu lietderību un ilgtspēju.

Paskaidrojums

Ieteikuma tekstā ir līdzīga redakcija kā tekstā, par ko vienošanās panākta attiecībā uz citām dalībvalstīm. Tika panākta vienošanās par to, ka ir dažādi veidi, kā palielināt faktisko pensionēšanās vecumu un tādējādi risināt problēmas saistībā ar pensiju sistēmu un publisko finanšu ilgtspēju. Komisijas sākotnējais teksts vienīgi par (likumā paredzētā) pensionēšanās vecuma palielināšanu šķita pārlieku preskriptīvs un pārāk šauri definēts. Jaunajā tekstā ir atsaucē uz tekstu, ko Padome ir pieņēmusi agrāk, nesenākajā gadījumā – 2013. gada 12. februārī pieņemtajā 2012. gada ziņojumā par stabilitāti.

POLIJA

Nekādi ieteikumu grozījumi, pret kuriem iebilst Komisija, netika ieviesti.

PORTUGĀLE

KVAI 3

Komisijas ierosinātais teksts

Atbilstoši shēmas "Garantija jauniešiem" mērķiem risināt lielo jauniešu bezdarba problēmu, piemēram, efektīvi prognozējot vajadzīgās prasmes un nodibinot kontaktu ar neregistrētajiem jauniešiem. Paaugstināt robežvērtību, kas dod tiesības izmantot ienākumu minimuma shēmu. Nodrošināt adekvātu sociālās palīdzības segumu, tajā pašā laikā gādājot par efektīvu atbalsta saņēmēju aktivizāciju.

Teksts, par ko panākta vienošanās

Atbilstoši shēmas "Garantija jauniešiem" mērķiem risināt lielo jauniešu bezdarba problēmu, piemēram, efektīvi prognozējot vajadzīgās prasmes un nodibinot kontaktu ar neregistrētajiem jauniešiem. ~~Paaugstināt robežvērtību, kas dod tiesības izmantot ienākumu minimuma shēmu.~~ Nodrošināt adekvātu sociālās palīdzības segumu, ~~tostarp ienākumu minimuma shēmu,~~ tajā pašā laikā gādājot par efektīvu atbalsta saņēmēju aktivizāciju.

Paskaidrojums

Šī ir dalībvalstu kompetences joma, un ar kompromisa tekstu tiek veicināts adekvāts sociālās palīdzības segums.

RUMĀNIJA

Nekādi ieteikumu grozījumi, pret kuriem iebilst Komisija, netika ieviesti.

SLOVĒNIJA

KVAI 2

Komisijas ierosinātais teksts

Pamatojoties uz sabiedrisko apspriešanu, vienoties par pasākumiem, kas nodrošinātu pensiju sistēmas ilgtspējību pēc 2020. gada, pievēršoties pamatparametru korekcijām, piemēram, piesaistot obligāto pensionēšanās vecumu paredzamā mūža ilguma pieaugumam un mudinot veikt privātas iemaksas pensiju sistēmas otrajā pilārā. Samazināt ar novecošanu saistītos ilgtermiņa aprūpes izdevumus, mērķtiecīgi novirzot pabalstus tiem, kam tie visvairāk ir vajadzīgi, un pārejot no stacionāras aprūpes uz mājas aprūpi.

Teksts, par ko panākta vienošanās

Pamatojoties uz sabiedrisko apspriešanu, vienoties par pasākumiem, kas nodrošinātu pensiju sistēmas ilgtspējību *un pienācīgas pensijas* pēc 2020. gada, pievēršoties pamatparametru korekcijām, piemēram, piesaistot obligāto pensionēšanās vecumu paredzamā mūža ilguma pieaugumam un mudinot veikt privātas iemaksas pensiju sistēmas otrajā pilārā. Samazināt ar novecošanu saistītos ilgtermiņa aprūpes izdevumus, mērķtiecīgi novirzot pabalstus tiem, kam tie visvairāk ir vajadzīgi, un pārejot no stacionāras aprūpes uz mājas aprūpi.

Paskaidrojums

Tika panākta vienošanās ieteikumā norādīt, ka kompensācijas likmes vēl lielāka samazināšanās radītu risku, ka nabadzības līmenis starp cilvēkiem, kas ir 65 gadus veci un vecāki, palielinātos vēl vairāk un radītu slogu uz sociālajiem izdevumiem.

SLOVĀKIJA

Nekādi ieteikumu grozījumi, pret kuriem iebilst Komisija, netika ieviesti.

SOMIJA

KVAI 3

Komisijas ierosinātais teksts

Uzlabot darbaspēka pilna potenciāla izmantošanu darba tirgū, tostarp uzlabojot gadus vecāku darbinieku nodarbinātības līmeni un nodarbināmību, mazinot iespējas agrāk atstāt darba tirgu un likumā noteikto pensionēšanās vecumu pielāgojot paredzamā mūža ilguma izmaiņām. Uzlabot jauniešu un ilgtermiņa bezdarbnieku perspektīvas darba tirgū, īpašu uzmanību pievēršot profesionālajai izglītībai un mērķtiecīgiem aktivizēšanas pasākumiem.

Teksts, par ko panākta vienošanās

Uzlabot darbaspēka pilna potenciāla izmantošanu darba tirgū, tostarp uzlabojot gadus vecāku darbinieku nodarbinātības līmeni un nodarbināmību un palielinot faktisko pensionēšanās vecumu, mazinot iespējas agrāk atstāt darba tirgu un likumā noteikto pensionēšanās vecumu vai pensijas pabalstu pielāgojot paredzamā mūža ilguma izmaiņām. Uzlabot jauniešu un ilgtermiņa bezdarbnieku perspektīvas darba tirgū, īpašu uzmanību pievēršot profesionālajai izglītībai un mērķtiecīgiem aktivizēšanas pasākumiem.

Paskaidrojums

Ieteikuma tekstā ir līdzīga redakcija kā tekstā, par ko vienošanās panākta attiecībā uz citām dalībvalstīm. Tika panākta vienošanās par to, ka ir dažādi veidi, kā palielināt faktisko pensionēšanās vecumu un tādējādi risināt problēmas saistībā ar pensiju sistēmu un publisko finanšu ilgtspēju. Komisijas sākotnējais teksts vienīgi par (likumā paredzētā) pensionēšanās vecuma palielināšanu šķita pārlietu preskriptīvs un pārāk šauri definēts. Jaunajā tekstā ir atsauce uz tekstu, ko Padome ir pieņēmusi agrāk, nesēnākajā gadījumā – 2013. gada 12. februārī pieņemtajā 2012. gada ziņojumā par stabilitāti.

ZVIEDRIJA

Nekādi ieteikumu grozījumi netika ieviesti.

APVIENOTĀ KARALISTE

Nekādi ieteikumu grozījumi, pret kuriem iebilst Komisija, netika ieviesti.

EUROZONA

Nekādi ieteikumu grozījumi, pret kuriem iebilst Komisija, netika ieviesti.

ISSN 1977-0952 (elektroniskais izdevums)
ISSN 1725-5201 (papīra izdevums)

Eiropas Savienības Publikāciju birojs
2985 Luksemburga
LUKSEMBURGA

LV